

PRINOS K NAGLASU
U
(NOVO)SLOVENSKOM JEZIKU.

NAPISAO

M. VALJAVEC.

*(Preštampano iz LVI. i LVII. knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti
i umjetnosti.)*

U ZAGREBU 1881.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

BRINOS K. NAGLASH

(NOVO)SLOVENSKOM JENIKU

M. VALJAVEC

J. NAGLASH 1981

THOMAS HUNTER & GILBERT

3.

Naglas u riječi srednjega roda.

A. Kakav imaju naglas riječi srednjega roda.

(I. o-deklinacija).

1. Riječi kojim je tvorka *o* neima mnogo. Od *jedne* *slovke* poznate su mi samo dvije a ove imaju " : d n ò, fundus kop. 339 dnò, i t l ò pavementum, ali je obična samo u plur.: t l ā (ili klā rjeđe t l è kl è, tschup. 504. 506 tlah, 244 tlam), traun 253 tlá, 228 tlàh, ravn. 1/256 tlām 1/253 tleh 1/115 tlami.

Riječi od *dvije* *slovke* imaju

a) *na zadnoj slovci*: b l a g ò bona, opes, merx, ugr. i kajk. samo blāgo: kŭzm. 337 naj deca roditelom spravla blāgo; petr. 101 ov beše pri nem obtúžen, kak da bi razsipal bil blāgo negovo, itd. — d r v ā plur. ligna; m e s ò caro, kajk. mēso; n e b ò coelum, kajk, nēbo, a u ugr. prešla je ta riječ među ā-deklinaciju: nēba; p r o s ò milium, kajk. prōso.

b) *na predzadnoj slovci*: b l é k a, plur. nagfl. 105 znotrejšni táli sviné so gút, plúča, srdce, žaloudec, bléka, sklezen, obísti, mehér i v glávi mozgouvje; 123 vu človeki tudi jeso vu voutli ží-vota vsi eti táli: vu zgoránoj voutli je sápen gút, plúča, srce; vu spoudnoj žaloudec, bléka, gétra, obísti, sklezen, žuč, mehér. Plúča slúžijo na odúhávañe, srdce na tekáj krvi, žaloudec, bléka itv. na kúhañe jela i pila i na čiščeñe krvi. — b r d o promontorium, licium. — č r é d o grex Belostjenac 52 črédo, gašp. 1/731 od tuda na poļu

hispsalskom pri stanoviti gospi Eleonori de Zuniga čréda past nastani se. (habd. ad. 45 jedna deklíč celo negda sviñ krdeło, celo čredo ovac, kòz, živine na pašu goni; gašp. 1/208 pastirce pri čredu svojem skoznujuće k sebi dozvati je hotel); u krañštini samo fem. čréda. — čréva plur. gedärme, küzm. 214 trpl. 93 črejva. — gñézd o nidus traun 213 gñezdu, rav. 1/109 na gñézd, 2/219 gñézda, plur. küzm. 14. 25 gnejzdo; nu ugr. i gnezdou = gnejzdô. — kóla plur. currus, plastrum, rav. 1/94 kóla; trpl. 38. 61. nagfl. 65. 82 koula, 101 koulam, 147 i trpl. 16. koulaj, kouli, küzm. 230. 231 koulam trpl. 52 koul; (a srb. kôla, sravni dalm. job. 9 kulla) — rúdo temo, kajk. običnije fem. rúda. — rúho vestes lineae, vestitus, (perg. 10/2 23/2 zlamenno ruho dotalicium; srb. rúho) — údo membrum, često masc. úd ili üd.

na predzadñoj slovei: čèlo fron(t)s, tschup. 30 na čèlu, rav. 1/24. 160 čèlo. — Tako možda i ðso stimulus.

Kakav ima naglas *obedo* prandium ne znam.

2. Riječi kojim je tvorka *je* i *tje* to jest *če*, *ce* imaju

a) na *zadñoj* slovcu ili i na *predzadñoj*: morjê i môrje mare, ugr. samo môrje nagfl. 55. 171 mourje itd. — polê i pôle, campus, agri, kajk. samo pôle.

b) na *predzadñoj* slovcu: jáje ovum (ali se tako slabo gdje govori, naj običnije je jêjce), — ôle oleum jap. 325 ôla; traun 7. 111. 134 škriñ. XII. ôle, pok. 3/151 ôlam, preš. 75 ôle, petr. 102. 187 ôla (gašp. 1/212 ule). — ôže, vóže, vúže funis trpl. 108 gospoud je pravični: odsekao je vouža ti neverni; petr. 281 vúža, habd. ad. 399 vúže, gašp. 1/185 vúže. — plúča mjesto pluča pulmones, nagfl. 105. 123 plúča, 179 plúčami, itd. — vréče sack dalm. 1 hron. 22 na okrajku: vrejša i z vrejši zakriveni; trpl. 25 on vküp správi liki vu vrejša vodé mourja. — Tako i líce vultus nagfl. 120 líci dual.

3. Riječi kojim je tvorka *je* = stsl. ije tje. Ove riječi jesu dvostruke, jedne izvode se od nomina a druge od partic. praet. pass. na n i na t; one zovimo denominalia a ove deverbalia.

a) Naglas u denominalia

α) na *zadñoj* slovcu u krañštini dosta je rijedak. Meni su poznate αx) ove dvoslovčane: barjê morast, klasjê aristae, repjê neka bilina (rumex?), resjê, erica vulgaris kop. 239, smetjê fimus, kehricht, snetjê ured, snopjê garben, sušjê dürres reisig, trsjê reben, weingarten, trstjê röhricht, (v)latjê rispen.

— Isto vaľa za ugrsku slovenštinu; iz štampanih kniga zabilježene imam ove: keľë gluten, mladjê junge zweigsprossen, pečjê obstkerne, rožjê arma, seňë nastalo od seňem = sajam, siľë getreide. — U kajkavštini znam za ove: Drñë, želznička postaja među Koprivnicom i Žakñem, keľë, rubjê lintea supellex, svržjê rami arborum, trsjê, zverjê ferae. β) ove troslovčane u kraňštini: pečevjê petrae, satovjê favi, skalovjê petrae, steblovjê caules, vlatovjê rispen, pak kamenê steine, veselê laetitia; u ugrskoj slovenštini: borovjê föhrenwald, drmožjê (?), klasovjê, kocenê acaules, korenê radices, listovjê frondes, mehovjê plumae, oružjê arma, plastovjê feldreihe, popovjê knospen, veselê, vrhovjê wipfel, zelenê das grün. Iz kajkavštine imam zabilježene: orudjê, oružjê, posudjê vasa, zavetjê.

Sve navedene riječi govore se u sva tri narječja i s naglasom na drugoj kojoj slovci.

β) na *predzadnoj* slovci imaju

dvoslovčane: cvétje flores schön. 320 cvejtje, tschup. 523 cvejtje, pok. 3/121 cvétje, preš. 7 cvétje; nagfl. 29. 30. 148. 152 cvejtje; habd. ad. 294 cvétje, itd. — drévje arbores traun. 183 244. 260. 266 drëvje, ravn. 1/127 kop. 238 drévje nagfl. 12 drejvja (ali 13. 34. 84. 104 drevje); petr. 3 dréveje, gašp. 1/655. 675 drévje. — grózdje uvae, škrin. XXX; kop. 239 ber, 20; met. 41 petr. 100 grózdje. — kólje i kólje weinbergpfähle kajk. — listje folia dalm. sir. 6 lystje küzm. 91, trpl. 3, nagfl. 149. 152 listje. — pérje pennae traun. 2. 233 perje kop. 239 nagfl. 26. 107. 170 pérje (a rog. 210 perjê: gos da tu perjê z' katérim pišejo). — prótje, prútje virgae (rog. 455); — sádje poma, voće traun 266 škrin. XXIII. XXXI. sádje (i sadjê). — stróčje siliquae (tschup. 424). — tréšče holzspäne; — tíne spinae (tschup. 286. 371, petr. 34. 35 térne 57 térna, itd. — zéle kraut, herbae, petr. 31 zéle, gašp. 1/228 zéle. — A ove: gòstje epulae (dalm. sir. 13 v' gostje, tschup. 98. 570; opr. 60 na gostju) ravn. 1/303 Vastja kralica je ženam gòstje v dvòru napravila. — klèče klippe ravn. 1/181 zraven tega pa tudi kléča vidimo, ki se je Davidova nedolžnost na njih razbila. — plèče schulterblatt plur. pléča schultern rog 627 plečê, (pok 2/39 plečmi), preš. 72. 166 pléča, nagfl. 25 pleče, 26 pleči dat. 123 pléča gen. 122 pléča, 98 pléčaj; petr. 246 pléča gen. 92 pléča. — snòpje garben,

ber. 38 snópje (al i snopjè i ravn. 1/233 snópje). Tro-i višeslovčane: korèñe kad znači möhre, goreńskokrański, — pokolèñe progenies — povèlje befehl pohl opr. 97. 177. 252 povèlje (a 257 povèlje) 219 povèlja gen. sing. 236 povèl plur. gen pok. 2/32 povèlje ravn. 2/122 povèlje ber. 24 povèlje; levst. 90 povèlje. itd. plur. traun 227 povèlja to je povèlja — vesèlje laetitia (dalm. ezdr. 3 so vpyli od vesèlja) traun 7. 103. vesèlam, 17. 26 od vesèlja, 31 vesèlje itd. ravn. 2/173 vesèlje; ber. 30 vesèlje, preš. 5. 88. vesèlje, 118 vesèlam; trpl. 22 vesèlje, 11. 37 vesèlja, 16 vesèlom; gašp. 1/644. 700. 783 vesèlem 1/659 vesèlja, 1/711. 777 vesèlje itd. (i veselè). — zelèñe das grünzeug ravn. 1/127 sétuv, zelèñe in drévje vse pokončajo. Tako i oròžje arma ravn. 1/159 oròžje, preš. 172. 176, ber. 141. 203 oròžje. a levst. 91 oròžje

γ) ^ na predzadńoj slovcu a) dvoslovčane: to su riječi α) građene od jednoslovčanih subst. i adj. s malenom iznimkom sprijeda navedenih riječi: bîčje arundo phragmites, bîlje plantae halme, stoppeln, ravn. 1/242 kterim je bol per sreću bîlje ali žival, kakor bližniga sreća, dain. 191 z bîlja sem namlét; (16 kyp namláčen silja čistmo 'z plev no bilja. nagfl. 167 nej daleč od néga so velike tikvi ležale na bilji); brîñe juniperi (rog. 261 brinia kop. 238); břstje junge sprossen; crètje knieholz; drôbje das eingeweide (opr. 129 ogn v' vašem drobju in osrčju); glôžje crataegi nagfl. 99 vûki sem i vûko idem, ali dónok dale pridem, kak da bi brez düške drkao i po trńi, gloužji lejtao; gfmje gebüsch; grôbje friedhof τὰ μνήμεια, küzm. 70 kí je stañe meo vu groubji; hrástje quercetum met. 41 hrástje, (ugr. rästje nagfl. 167 rastje); křčje das gereut; lôčje iunci. carectum ravn. 1/81 jerbasček djala per kraju Nila v' lôčje; ber. 55 déne jerbasček v' lôčje; lûbje cortices (rog. 253 ta evangelium ne ob-stóij le u samem žvenku glasu inu lubiu teh besedj, pač pak u musku, ú sredi te zastópnosti inu resnice, kao prijevod riječi: evangelium non stat in sonis et cortice verborum, sed in medulla sensus et veritate); mrâvje formicae gašp. 3/199. 248. plástje laubbauschen; pôpje knospen (gašp. 1/218 pupje); sâtje sètje favi (krist 58 ako setje pčelh premislim); sîlje (ugr. sîlje silè) getreide, (dain. 16 kyp namláčen silja čistmo 'z plev no biļa); sîtje scirpi (kajk. sîtje); sôčje φύχυα, i knüttelholz Ludbreg u hrv.; stáñe stand, zustand, wohnung, i stañe; třstje arundines (traun 165); zdrâvje valetudo; zvêrje ferae, trpl. 7 zvırje, (gašp. 1/16 zverje) — β) građene od dvoslovčanih substant. fem. na a

ili neutr. na o (e); brêzje: bréza birkenwald, kop. 238 brézje nagfl. 166 brejzje; dr̥vļe: dr̥vā arbores; dūpļe: dúplo (gašp. 3/669); gr̥ūdje: gr̥úda glebae. nagfl. 134 gr̥údje skučéjo ali z valékom rezdrobíjo; hōjčje: hōjka weisstannenwald (dain 16); jêlšje: jêlša erlenwald; kītje: kíta (gašp. 4/57); lājñe: lājno stercora; līčje: líko bast; pr̥ôsje i pr̥ósje hirsacker kop. 239; rōžđe: rōzga sarmenta; skālje: skála saxa krañ., a ugr. holzspäne, nagfl. 168 žné (breze) skálja žgéjo k pūkšenomi práhi potrejbno vougeļe; slīvje: slíva zwetschkengarten; sōlnčje: sōlnce pars aprica; smrêčje: smrēka fichtenwald; sūkñe: suknō tuchzeug nagfl. 62 naslon stolca je z-kosmiña napani i z ledrom ali sūkñem i dr̥úgov tkajov oblečeni; (küzm. 65 nišče nouvoga sūkña záplato ne šíva na stári gvant; valda i sūkñe); ščāvje: ščáva spüllicht; šībje: šíba virgae, nagfl. 62 náslon je z-šíbja, 79 z šíbja spletene, 168 žné (breze) šíbja zgotávľajo koše; vėje: vēja laubbausch, nagfl. 82 vejje; vřbje: vr̥ba weidengebüsch (dalm. job. 40); zřñe: zřno grana. — b) tro-i višeslovčane, to su riječi koje se grade α) od dvo- i višeslovčanih riječi s naglasom na zadnoj slovcí: bogočâstje gottesverehrung math. 1. 1/120 čine bogočâstja navčiu se, 1. 2/129 gde nê nikakve žeļe bogočâstja; bogoslôvje: bogoslôv theologia, gašp. 1/645 navučitel bogoslôvja; bratoľûbje: bratoľub bruderliebe preš. 28 kjé bratoľúbja si vídil oltárje? domoljûbje: domoljub patriotismus (ber. 183); grmîčje: grmîč gesträuch levst. 137 grmîčje; izrâstje: izrâst plantae gewächs (math. 1.1/175 né mentuju stránke žitka, prédiva, sáda ali drugoga potrebnoga zemļe izrastja.); kocêñe: kocên caudices ovc. 22. 24. 29. 31 kocêñe; korêñe: korên radices, ugr. kajk.; lopûšje: lopúh lappae (habd. ad. 106); obîlje: obîl abundantia (dalm. 2 hron. 32, nehém 5, perg. 8/2 habd. ad 123.); podmêtje: podmêt, tschup 538 ke se je v' svojemu začétku usem tem drugem glih iz enega podmêtja von potegnenega videl; obîstje nieren (math. 2. 3/200 koi srdca i obistja zezvêda); povîrje: povîr aira; pozdêrje: pozdêr acheln nagfl. 68 pozdejrje; pozdrâvje gruss (ravn. 2/214); šiprâčje: šiprák art strauch (hab. ad. 106 Adam, kam si se skrîl? v' kakvom si šipračju? ali štimaš da te ja ne vidim, nesem te ja v šipračju ostavil v kom te vezda nahajam.) Tako i građene od subst. s naglasom u nom. na predzadnoj a u gen. gdje rastu za slovku takodêr na predzadnoj ali s ' : jermêñe: jêrmen, gen. jerména riemen, küzm. 62, 108, 166, 263 reméñe, ámo ide možda cerêñe knieholz let. mat.

let. ceréne. — β) koje se grade od dvo- ili višeslovčanih fem. na *a* ili neut. na *o* (*e*) s naglasom na predzadnoj slovcu u sing. gen.: *četâle*: četálo küzm. 12: je li se beréjo s trňa grozdje ali s *četála* (ἀπό τριβόλων) fige? *drobtîne*: drobtína *κλάσματα* (küzm. 28, nagfl. 107. 139 drobtîne, a küzm. 177 drtîne); *koprîvje*: kopríva urticae (tschup. 259 habd. ad. 241. 275); *lupîne*: lupína putamina (duh. 46 lupíne); *okôlje*: okôl umgegend (opr. 125. 126); *omêlje*: omêlo bartwisch; *orêšje*: òreh gen. oréha nusswald; *robîdje*: robída brombeergesträuch, rav. 1/261 trîne in robîdje bo raslo po nemu; *posôdje*: posôda vasa (gašp. 3/313 457 posudje); *rogôžje*: rògoz gen. rogóza iuncetum; *sočîvje*: sočívo legumina; *ščetîne*: ščetína setae (nagfl. 105 *četîne*); *vezâlje*: vezálo trpl. 14. 97 vezále; *vinîčje*: vínka wild-reben; *želêzje*: želézo eisen, eiserne fesseln tschup. 325. 414. 629 *železje*, jap. 297. traun 264. 274. 371 *železje*; rav. 1/75 2/124. i preš. 145 *železje*; nagfl. 56 *železje*; gašp. 1/672. 872 *železje*. (Riječi na *ine* imaju u ugr. *îne*). — γ) mnoge koje se grade slovom *ov*, ev pred tvorkom je: *betêvje*: bêtvo, kuruzno betêvje kukuruzstängel, Ludbreg u hrv.; *bezgôvje*: bezëg sambucetum; *borôvje*: föhrenwald; *čerôvje* saxa; *črepôvje* scherben (gašp. 4/641) Ludbreg; *dežêvje* pluvia continua rav. 1/20 *deževje*, dain. 10 *dežovje*, nagfl. 175 *deždouvje* i *deždejvje*; *domôvje* patria, domus rav. 1/97 z močjó ga vèdeš na svoje svéto domôvje, 2/51 koprnéla sta po ljubimu domôvju; *grmôvje* gebüsch (dalm. job. 40 garmovje), rog. 250 grmúje, opr. 199 grmuje, rav. 1/11 preš. 65. 146 levst. 140 grmôvje, dain. 159 grmôvje, nagfl. 103, 153. 167 grmouvje; *jeličêvje* trpl. 105: on je liki ostre strejle močnega ino ogeñ v jeličouvji (psalm. 120. 4); *kocmôvje*, schilfartiges gewächs, štaj.; *latrôvje* rhamnus alpina, let. mat.; *pečêvje* saxa (dalm. job. 22, schön. 67, tschup. 214. 332. 380. 390. 514. 530 pečovje) rav. 1/93 spredaj je morje, po obeh stranéh strmo pečôvje, zadej sovražnik; i pečevjê; *skalôvje* gestein čb. 1/28 med skalôvjem ostrmim; i skalovjê, skalôvje); *valôvje* fluctus rav. 1/249 morskiga valôvja; *zidôvje* gemäuer rav. 2/125 zidôvje. Mjesto dolazi i u gorenštini: *borôvje*, *čerôvje*, *pečôvje* itd. preš. 173 po nívah tam ležé snopôvja kôpe, preš. 171 zidôvje podkopúje. — δ) Riječi građene većinom od nomina tvorkom je tako da se sastavljaju s prijedlozi: *medgôrje*: med i gora, regio inter montes; *medôčje* spatium inter oculos; *medplêčje* ort zwischen den schultern, met. 41; *me-*

ě i m ô r j e insula gašp. 1/237 putujući s. Hilariuš iz Rima vu francuzku zemlju po morju dojde vu stanovito međimorje imenom Gallinaria, kadi ni jedan človek obstati ni mogel zbog vnožine čemerneih káč; n a d d v ê r j e ort über der thüre ravn. 1/91 so mogli z jagnetovo krvjó hišne podvóje in naddúrje zaznamovati, (ber. 60 z jagnetovo krvjó zaznamvajte hišne podboje in naddurje); n a d l i č j e pannus qui vultui imponitur; n a d z ê m l j e regio supra terram ravn. 1/3 bog vkaže: bo naj nadzémle; n a g l â v j e, onus quod capiti imponitur; n a k l ŭ č j e casus preš. 162 takó mladénča glédati je gnálo naklŭčje zdájnih dní; n a p ô t j e, impedimentum, rog. 257 napótja; pok. 3/20 napótje; met. 41; (ali i nâpotje, gor.); n a r ô č j e sinus; quantum ambabus manibus fertur, jap. 257 je on néga na svoje naróčje vzêl, 351 v naróčje Abrahama, v négovim naróčji, 486 je na Jezusovim naróčji slonil, škrin. 15 v naróčji ene druge počívaš, 19 v' svojim naróčji; pok 1/69 zakry mene v' tvojim naróčji, 3/6 katêri so v' nênim naróčji rojeni; met. 41; (ravn. piše na rôče: 1/39 djavši vrč urno na rôče da mu piti, 1/78 Jakob jih vzame na rôče, 1/140 Noema vzame otróka vesela na rôče, 1/182 mu je na róči spala. Tako se zbiła u Gorenskoj govori); n a s i p j e agger, vallum, ravn. 1/318 komej je bilo toľciga nasípja pregaziti; o b l i č j e vultus, facies (schön 6 pred tvoim obličam, 71 od obličja do obličja) jap. 309 traun 105 preš. 5. 12. 151. 181. 190 obličje; met. 41; o b l i ž j e umgebung levst. 181 obližje; o b n ê b j e himmelsraum ravn. 1/151 nar raji ga v molituv zamiče spremišlovanie obnêbja; o b ô č j e pars vultus circa oculos; o d ŭ š j e praecordia (tschup. 161 kjer je odušje veselú inu srce zadovolnu; 299. 434; opr. 68); o g ř l e halsband; o h i š j e gehäuse (ber. 151 polži, ostrige in mušelni se v svoje ohišje potégnejo); o h m ê t j e mistel; o h r ô d j e skelett; o k r i l e saum; o k r ô ž j e umkreis; o m i ž j e tisch voll leute, qui circum mensam sedent, jap. 303 omyzje ravn. 1/276 kdo ne vidi tega per današnim omízju teh bogabojécih lúdi? o m r ê ž j e gitter, schön. 320 luka skuzi omréžje; o r ô d j e instrumentum, ber. 4. 12. 163 levst. 77 oródje; o p ř s j e pectus (škrin. XXIII opêrsja); o s l â p j e umkreis eines wasserfalles, (čb. 1/33); o s ř č j e praecordia, schön. 125. traun. 69. 125. 282; pok. 2/61, met. 41; o š â v j e biline s velikim liščem (tschup. 168 ako oče skuz sredo tega zarasenega trňa inu ošavja pregaziti, 388 mi sami moremo ošavje inu napotje si s poti spravlati); o t i š j e (ravn. 1/169 Abigajla ga je srečala v otišju za hribam; od tih ili možda tisk.: otišje?); o z i d j e

moenia, (rog. ,ossidie'), preš. 24. 72. 173 ozídje; met. 41; ožrêje lappen am halse des rindviehes; podgôrje regio submontana; podnôžje radix montis; fusschemel ὑποπόδιον, dalm. 1 hron. 29 podnužje, schön. 246 tvoje sovražnike položim k podnužju tvojih nug; jap. 107 položim tvoje sovražnike za podnôžje tvojih nôg; jap. 375. traun 248. 284. 335 rav. 1/247 podnôžje; podrôčje wirkungskreis levst. 5. 184; podrûžje ehehälfte levst. 71. 184; podsnôvje fundamentum (čb. 1/33 od groma se stresuje vse podsnovje vodnih rid.); podstrêšje mit einem dach bedeckter raum, levst. 74. 185; poglâvje caput libri, preš. 192 drugo poglâvje; (gašp. 1/146); pohišje hausgeräth (rav. 2/181 hiše in pohišje brišejo in čedijo); pohlêvje stallungen, ställe, rav. 1/178 ne maram za kozla tvojga pohlêvja; pokolêne i češće pokolêne progenies küzm. 2 vsa eta pokolejña od Abrahâma notri do Dávida so štirinájstera pokolejña i od Dávida notri do Babilonskoga seleña je štirinájset pokolejñ itd., 350. 359 itd. trpl. 18. 62. 64. 70 pokolejñe; gašp. 1/17. 18. 37. 118 pokolêne, 653. 666. 844 pokolêne; itd.; Pokôlpje regio ad flumen Colapim; polêtje aestas, traun 185 ti si polejtje inu pomlád stváril; rav. 1/22 dokler bo zemla, ne bo prejenála nè sétev nè žétev, ne polêtje ne zíma, nè noč nè dan; čb. 4/57 čakaj do polêtja me; pomízje tischzeug (rav. 1/214 pomizje inu pitna posoda je bila vsa iz čistiga zlata); pomôrje regio maritima; Ponîlje regio ad Nilum, Vodnik; popfsje brustbild; poslôpje gebäude, rav. 1/19. 72. 162 2/281 levst. 73 poslôpje, (tschup. 381. 424. 432. 537); posrêdje medium, (math. 1. 1/223 od starine računal se je početek korizme iliti posta od posredja i dnevvov koji su pred vuzmom išli); povrêšje superficies; predhîžje vorhaus (krist. 31); predmêstje suburbium, met. 41; prekrîžje compitum, selo nad Zagrebom; prigôrje regio montibus adiacens; prilêsje regio silvae adiacens; primôrje regio maritima; prirêčje proverbium krist. 117 sledovali bi ono prirêčje; protilêtje, protulêtje, sprotulêtje, sprolêtje ver, nagfl. 91 sprotolejtje; krist. 50 protulêtje; razcêstje compitum; razkrîžje compitum; razmêrje verhältniss lev. 10; razpôtje compitum; zadôlje land hinter den thälern; zagôrje land hinter den bergen, met. 41 zagôrje; zajêlšje gegend kinter einem erlenwald; zakôtje latibulum; zamôrje regio transmarina; zaprôdje gegend hinter sandbänken; zarêčje gegend jenseits eines flusses; zavêtje schutzort, schutz rav. 1/210: pravičen ima zavêtje v smrti

2/148; preš. 104. 179, levst. 43. zavétje; zglâvje: vz i glava kopfteil des bettes; znôžje fussteil des bettes. — Kadšto dolazi i u krańštini naglas na predlogu: nâpotje, râzpótje; u ugr. i kajk. malo češće: nároče küzm. 81. 83. 105. 273 na nároča vzevši ἐναγκαλισάμενος; návečerje παρασκευή petr. 59 beše pak vuzmeno návečerje; prèkrižje, primorje, zágorje; závetje gašp. 1/14. 857: ki se pod závetje preodičenoga ovoga patriarke vteče, math. 2. 3/42 zàvetje; samo li tako náhiže, običnije bez hi promijenivši i na j: nâjže podium. Rijetko čuje se `mjesto : pogòrje regio montana. — ε) Riječi koje se završuju na — iñe (ali u ugrsk. češće iñe): bradiñe baumbart (nagfl. 178 biadiñe); česmiñe berberisstrauch; drobtñe brosamem; glavñe capita dain. 205 male kal šetñe, svetle kak zlatñe, zbadne kak kopñe, mesto vyh glavñe, vgoni tote svñe (odgonetlaj gumbaste igle); hoblñe, hobelspänne Ludbreg; iskrñe scintillae; kopñe brombeersträucher, dain. 204. 205; petr. 100 jeda beru iz terna grózdje, ali fige iz kupña?; kosmiñe τρύγες, dain. 74; (küzm. 4. je meo odetel svojo z gomilskoga kosmiña; nagfl. 62. 68. 95.); rapñe (trpl. 57 doli poide kak dejžd na košelino, kak kaple na rapñe zemlé); repñe caudae dain. 204 dugo je repñe; srebrñe silbersachen dain. 203 srebrñe; šetñe setae, dain. 31. 205 šetñe; špiclñe föhren-fichten-lärchen-nadeln (nagfl. 168); terñe von brennenden spänen abfallende kohlen splitter; uhñe aures, dain 204 vyhñe; zlatñe goldsachen, dain. 205.

δ) Riječi s naglasom dalje prama početku nego na predzadnoj slovi neima mnogo; to su većinom riječi koje imaju ov pred je pak bez ov neimaju je naglašeno: bičevje uz bičje juncetum, (dalm. job. 8 bičovje) rav. 1/81 jerbasček je iz bičuja spledla; cèdrovje zedern, trpl. 22. 66. 77. 110 cedrovje; cvétovje uz cvétje flores, rav. 1/211 v lés je bilo češuluje in zlato cvétuje in druge lepe reči zrezlâne; češùlevje frondes rav. 1/211 češuluje; hoblíčje hobelspäne (gašp. 4/770, običnije hoblñe); hrùščevje uz hrùšče birnbäume; kámeñe gesteín, steine rav. 1/201, traun 291 kámñe; ali ugr. i kajk. kamèñe, küzm. 4. 5. 70. 90, trpl. 82. 95. 117, nagfl. 13. 26. 60. 172; gašp. 1/645. 704. 705. 721 kamèñe, math. 1. 1/78 kamèñe; kostañičevje uz kostañičje ligustrum; lâjnovje stercora, (nagfl. 68 kúrijo z slámov, vájžami, lajnovjom, viñíčkem.); léščevje (goreñ. čitaj léšuje) haselbusch kop. 239 léšovje; lôčevje uz lôčje juncetum; m á-

č e h o v j e (traun. 140 vaše trne kakor mačohovje bodče postane, to je trne divje gártože); m é d r j e, ograda u koju se ovce zatvaraju; n é d r i j e busen (op. 81 v nederjah) škrin. XVI v nederjih, čb. 4/75 na tim nédriju počivat Vodnik; n ê ž e v j e uz nêžje wetterblume; ô g e l e carbones, traun 320 óglije, 352 óglije, 35 vógele; küzm. 205 212, nagfl. 168 vougele (u kajkavaca rabi vuglène petr. 53 stáhu pri žarkem vuglène gréjuči se;) p á l i č j e virgae (habd. ad. 181, gašp. 4/87. 77. 425, kajk. pàličje); p ô p o v j e uz pôpje knospen; r ê b r j e i z r ê b r j e nagfl. 171 stran goré zrêbrje, zgoráni tál vrîh (strm) zovémo; s á d o v j e uz sádje poma (perg. 44/2); s é m e n e σέρματα; a ugr. i kajk. s e m ê n e, küzm. 25. 341 nagfl. 153 seméne; s t â b l o v j e, stêblovje caules, nagfl. 165 stêblovje; š i b o v j e uz šibje virgae; š p ê l o v j e speluncae; š p i č e v j e uz špiče fichten-tannen föhren-lärchennadeln; v â l o v j e fluctus küzm. 14 bi se ládja pokrivala od válovja, a kr. valôvje; v f b o v j e uz vfbje salicetum (nagfl. 166.); z â p l a t o v j e, krpe, rav. 2/206 zâplatovje; z n á m e n e signum, bildstock, rog. 26 známeñe, traun. 135. 183. 199 i preš. 81 známiñe; rav. 1/57 známeñe, petr. 10 známeñe, 121 známeña; ali ugr. i kajk. običnije z n a m ê n e: küzm. 23. 31. 49. 281. 318. 341. 376 znamejñe, 337 znamejña, 374 znamejñaj, 393 znamejñami, trpl. 50, 64. 86, nagfl. 59. 96 znamejñe; gašp. 1/37. 110. 118. 643. 644. 652. 653. 671. 710. 765. 777. 778. 786. 854 math. 2. 3/21. 24 znaméñe, math. 2. 3/142 znamèñe. — Tu neka stoje još: g r á n g o š j e grenzgebüsch, križpotje quadrivium (küzm. 43 križopotje); š ú m a s t j e stultitia.

b) Naglas u deverbalia.

Ove riječi mogu imati naglas na svakoj slovcu i to " na zadnoj, " (i) i " na predzadnoj ili drugoj kojoj slovcu: Nu iste riječi ne govore se svuda istim naglasom, pače ista se riječ u istom mjestu govori čas ovim čas onim naglasom, a u knjigah pisanih ugrskom slovenštinom i kajkavštinom dolaze kadšto riječi obiležene na dvijeh slovkah. Tako n. p. dolazi riječ staneñe ἀνάστασις četverostruko obiležena: petr. 180 stâneñe 240 stáneñe; trpl. 113 stanejñe (= stanèjñe), küzm. 44. 60. 106. 284. 321. 329. 360. 385 staneñé; küzm. 44. 45. 175. stáneñé.

α) " na zadnoj slovcu.

U kraštnini dolazi taj naglas samo u onih riječi, koje se grade od part. s tvorkom t: cvrtjè eierspeise; drtjè vexatio; prtjè,

razprtjê, rixa, jurgium; trtjê frictio; vpitjê clamor; vzetjê susceptio, žrtjê frass. Nu sve te riječi imaju i ' na predzadnoj slovcu: cvrtje, vpítje itd. Tako i u ugrskoj slovenštini prtjê ἀπαλγή; trtjê; potrtjê, poprijetjê; prišestjê παρούσια.

Od riječi koje se grade od part. s tvorkom n poznata je meni u kranštini jedina: žgañê kad znači žganicu, dočim kad znači ustio glasi žgãñe. Tako dolazi i u knizi: ber. 208 posebno je žgañê za ljudi pravi strup; čb. 1/55 Emonci darijo Taljanam žgañâ, preživi bojíjo v Emoni se ga. Drugih riječi ovako naglašivati nisam čuo. I u knigah rijedak je trag tomu naglašivañu: odrešêñê λύτρωσις schön. 33 kateri so čakali na odrešêñê Izraël; 316 on je obijškál inu odrešejné sturil svojmu kardélcu; pozdravljêñê ἀσπασμός schön. 299 je mislila kaj bi tu za enu pozdravlejnú bilu; 322 kákòr sim hitru ta glas tvoiga pozdravlejná zaslíšela, je od veselá tu déte v' moim telési gori skočilú; premoreñê ιανότης schön. 228 naše premorejné je od buga; zahvaleñê εὐχαριστία schön. 83 kurbarija pak se néma tudi imenovati mej vami, temuč veliku več zahvalejnê.

U ugrskoj slovenštini dolaze riječi građene od part. s tvorkom n s " na zadnoj slovcu a) od glagola bez vrstnoga nastavka: čteñê lectio nagfl. 32. 39 čteñê, 33 čteñej; ali i čteñe küzm. 241. 327 nad čtejnem, 379 vu čtejni; tako i nepošteñê ἀτιμία küzm. 336 pouleg nepošteñá pravim, 321 vu nepošteñej; pak pošteñê τιμή küzm. 287. 389 pošteñê itd. nagfl. 41 pošteñê trpl. 16. 36. 76 pošteñê, küzm. 381 pošteñá vrejden, 27 brezi pošteñá, 137 nema pošteñá; nagfl. 14 tak pošteñá ne zakockaš; küzm. 359. 370. 377 i nagfl. 141 v pošteñej; odnešêñê τὸ ἀνεγκεῖν küzm. 402 aldüvan na odnešêñê vnuogi ljudi grejhov; pečeñê assatio, ustio, assum, nagfl. 68 ogeñ nücajo na kühañe, pečeñê; 94 z mlejkom správľajo razločne doubi nižna pečeñá i kávo; 132 k pečeñej krüha je potrejbno korito; ali i pečeñe nagfl. 110 davam mást, mesou, pečeñe, 167 logouvje dávajo divjáćino na pečeñe i odetel; raseñê αὔρισις küzm. 333 vćini da rasté rašêñê pravice vaše; 352 na rašêñê tejla; slečeñê ἀπέκδυσις küzm. 364 vu vö slečeñej grejhov; vržeñê βολή, καταβολή küzm. 395 so ta dela od gori vržeñá svejta vćinena; zavrzeñê ἀποβολή küzm. 292 je zavrzeñê njihovo zmejrjeñe svejta; trpl. 91 je zavrzeñê vö vlejjao na poglavníke; zležêñê γεννήματα küzm. 4. zležêñê vipere! 253 niki Židov zležêñá Aleksandriánec Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει; zraseñê γέννημα küzm. 133 tam vküp správim vsa zrašêñá moja i

dobra moja. — b) od glagola s vrstnim nastavkom *no*: pošklešenéñ lapsus trpl. 45 si ti osloboudo nogé moje od pošklešená, 96 si ti vö vtrgno nogé moje z pošklešená; potekneññ πρότ-
κομμ küzm. 296 ne dejvate potekneñ ali spáke brati, 310 na
potekneñ; 290 so se poteknoli vu kamen potekneñ, 313 brezi
potekneñ bojdté i Židovom i Grkom; povrneññ μέτανοια küzm.
223 naj dá povrneñ Izraeli, 230 vu nazaj povrneñjé čtéó je Ežaiáš
proroka; preobrneññ καταστροφή küzm. 385 na preobrneñ
poslušavcov slúži, 33 od Krist. lica preobrneñ; spadneññ πα-
ράπτωμα küzm. 105 ovo ete je položen na spadneñ i gori staneñ
vnougim, 292 je pa spadneññ ñihovo bogátstvo; sprhneññ φθορά
küzm. 242 vido je sprjhneñ, 216 tejlo ñegovo ne bode vidilo
sprjhneñ, 321 sejja se vu sprjhneñjé; staneññ ἀνάστασις küzm.
321 tak bode i gori staneñ ti mrtvi, 385 je gori staneñ že vči-
ñeno, 284 vu prispodobí gori staneñ v ñega vcepleni bodemo,
360 da ga spoznáñ i mouč gori staneñ ñegovoga, 360 či kak
pridem k gori staneñjé ti mrtvi, 329 vu staneñáj; 60. 106. 264;
43. 45. 88. 264; 54. 59. 88. 93. 96; strsneññ küzm. 291 str-
neñ nad božim čüdnim čineñjom; süneññ ὁρμή küzm. 243
gda bi se pa zgoudilo süneñé poganov i židovov. — c) od glagola
s vrstnim nastavkom *i*: blagoslovleññ εὐλογία küzm. 312
pehar blagoslovleñ; borjeññ μάχη küzm. 390 borjeñá pravdena
zestávlaj; dražeññ ἐριθεία küzm. 346 draždeñá, plur.; dvo-
jeññ διαλογισμός küzm. 358 vsa činte brezi mrmraña i dvojeñá.
goščeññ δοχή küzm. 139 gda goščeñé činiš zovi siromake, 153
prejdné sedeñje vu goščeñjé, 310 si doli seo vu bolvanskom go-
ščeñjé; lovleññ ἄγρα küzm. 111 püstite vlaké vaše na lovleñé;
moleññ προσευχή küzm. 153 ki požérajó hiže vdovíc pod obrá-
zom dúgoga moleñá; narojeññ γένεσις trpl. 46 odtühnoli od
narodjeñá mao gučeči láz, küzm. 27 sprevajajouči svojega naro-
djeñá dén Herodeš plésala je či Herodiášova, 77 na svojega na-
rodjeñá dén; neskvarjeññ ἀφθαρσία küzm. 278 pošteñé i ne-
skvarjeñé iščejo, 389 vu včeñjé neskvarjeñé i pošteñé skazüvajouči;
nošeññ σχῆμα küzm. 385 v nošeñjé je nájden liki prousti človik;
389 vu svestva dostojnom nošeñjé; obtrjeññ πώρωσις küzm.
292 je obtrjeñé Izraela li z edne stráni včiñeno; odičeññ exor-
natio küzm. 286 odičeñé; odkupleññ ἀπολύτρωσις küzm. 40.
85 on dá düšo svojo na odküpleñé za vnouge, 103 včino je od-
küpleñé lüdstvi svojemi, 106 gúčala je od ñega vsejm čakajoučim
odküpleñé, 287 tou je odküpleñé tejla našega, 301 nam je včiñen

od bogá modroust i pravíca i posvećené i odküplené, 348. 363 vu kom mamó odküplené, 402 odküplené je najšao, 352 v kom ste zapečáčeni na dén odküplená, 280 po odküplenej; o d l o ž e n ě ἀθέτησις küzm. 399 odložéné prve zapouvidi je včíneno; o d p u š č e n ě πάρεσις küzm. 267 zapovedao je stotniki varvati Pavla i meti lejhkouto odpüščená, 280 po odpüščenej predejsni grejhov; o d s t o p l e n ě ἀποττασία küzm. 260 odstoplené včíš od Moušeša, 374 bode od vere odstoplené; o p u š č e n ě ἐρήμωσις küzm. 48 bodte vidili to odürnost opüščená; o s k r u n e n ě ἀλίγημα küzm. 246 naj se zdržávajo od oskrunehá bolvanov; o s l o b o j e n ě ἀπολύτρωσις küzm. 226 nim boug dá oslobodjené, 407 so nej gori vzéli oslobodjené; o z n a n ě n ě ἀποκάλυψις küzm. 337 šou bodem na videjné i na oznanená gospodnova; o ž i v l e n ě τὸ ζωοποιῆσαι küzm. 321 včínen je te slejdni Adam na düh oživlená; p o l o ž e n ě πρόθεσις küzm. 66 jo je krühe položená; postavlené κατástασις küzm. 219 komi je potrebno nébo vzéti notri do vrejmena nazáj postavlená vsej stvári; p o n o v l e n ě ἀνακίνωσις küzm. 390 je nas zveličao po koupeli preporodjená i ponovlená düha světoga; p o s v e č e n ě ἀγιασμός küzm. 284 postavte kotrige vaše na slüžbo pravici na posvećené, 370 ki je na posvećené vaše, 371 nas je boug zvao na posvećené, 276 pouleg dühá posvećená, 374 vu p o s v e č e n e j dühá; p o t v r j e n ě τὸ βεβαιῶσαι küzm. 282 z vöre je öročina, naj pouleg miloče bode na močno potrdjené obečána, 297 na potrdjené obečána očákov; p o u č e n ě belehrung trpl. 47 Dávidova zláta rejč závezka k naprej spejváni od lilioma k povčenej; p o z a b l e n ě das vergessen trpl. 72 vu zemli pozablená; p r e p o r o j e n ě παλιγγενεσία küzm. 390 je nas zveličao po koupeli preporodjená, 38 vu preporodjenej; p r e s t o p l e n ě παράβασις küzm. 10 či odpüštíte lüdém prestoplené níhovo; 393 vsako prestoplené i neokornost je vzéla pravični nájem, 36 či ne odpüštíte vsáki brati svojemi z srcá svojega prestoplená négova; 282 gde nega pravde nega prestoplená, 283 k priglihnosti prestoplená Adamovoga, 329 nej némi je notri račúnao prestoplená négova, 343 pravda za volo prestoplená je postávljena, 348 vu kom mamó odpüščeáne prestoplená, 402 pod prvim zakonom bodoučega prestoplená, 279 po prestoplenej pravde bogá se ne poštüješ, trpl. 90 so kaštigani za pouti prestoplená svojega; p r e s v e č e n ě φωτισμός küzm. 327 ki je sijao vu srcáj naši na presvećené spoznaá dike bože; p r i r o j e n ě φύσις küzm. 279 soudilo te bode to z prirodjená neobrizávaáe, 277 so i žene níhove premejnile prirodjeno sebi živlejúe

na ono štero je prouti prirodjenej; priučeníě aneignung nagfl. 11 privčeníá, plur.; razdeleníě διαμετρισμός küzm. 135 bode razdelené; razdraženíě παραπικρασμός küzm. 395 ne obtrdite srcá vaša liki vu razdražđenej za dnéva sküšavaňa vu püščávi; razhlajeníě refrigeratio trpl. 10 mi je rejč tvoja na razhladjenje; razločeníě küzm. 8 naj si dá razločeníá list ἀποστάσιον; rojené γέννησις küzm. 2 Ježuš Kristuša rodjenje je etak bilou, 104 od Kristušovoga rodjenja; sejenje μετοικεσία küzm. 1 za vremena babilonskoga sejenja po babilonskom selenej; skvarjenje κατάκριμα küzm. 53 zakaj je eto skvarjenje? 283 soudba je z ednoga spadája na skvarjenje, 365 štera so vsa na skvarjenje, 382 štera pogrozíjo lüdi v pogibelnost i skvarjenje, 404 ki se kraj potegüjejo na skvarjenje, 286 zdaj tak nikšega skvarjenja nega v oni ki so v Kristuši, 287 ka se i stvorjenje oslobodi od službe skvarjenja na sloboščino dike sinouv božji; služeníě διακονία, λειτουργία küzm. 101 da bi se spunili dnévi služeníá negovoga, 129 Martha je paščliva bila okoli vnougoga služeníá; stvorjenje κτίσις küzm. 287 je stvorjenje márnosti podvrženo, 329 novo stvorjenje je, 347 novo stvorjenje, 379 vse stvorjenje bože dobro, 277 od stvorjenja svejta, 287 stvorjenja želno čakañe, 363 ki je prvorodjeni vsega stvorjenja, 396 nega nevidoučega stvorjenja pred ñim, 277 je prejd-gani vsakomi stvorjenej pod nébov; učeníě διδασκαλία küzm. 251 kaj je tou za nouvo včeníé? 376 naj drugo včeníé ne včijo; nagfl. 31 dnes smo včeníé z spejvanem začnoli, 37 tou že pod včeníé pisajouč-čtená spadne, küzm. 365 pouleg včeníá človečega; nagfl. 46 se nücajo na včeníé i vučenje, 73 vi zavolo včeníá hodite vu šoulo, küzm. 183 hasek včeníá, 293. 317 vučeči vu včenjej, 388 zmožen opominati vu zdravom včenjej, 299 ki spáke činijo prouti včenjej štero ste vi včili, 68 pravo jim je vu včenjej svojem, 89 erče ñim vu včenjej svojem, nagfl. 159 razuma i srdca si po hasnovitom včenjej ne osnávľajo, küzm. 12. 45 čüdivalo se je lüdstvo nad včenjejm ñegovim, 63 strnoli so se nad včenjejm ñegovim, 176 nad Krist. včenjejm se štükajo; vkaneníě ἀπάτη küzm. 25 vkaneníé bogátstva zadaví to rejč; vlovleníě αιχμαλωσία küzm. 351 idouči vu visino vlovleno je pelao vlovleníé; trpl. 52 vlovleno si pelao vlovleníé; vsajeníě φουσίς küzm. 29 vsakše vsajeníé vö se strejbi; vojeníě ἀγωγή küzm. 386 ti si pa zapopadno moje včeníé, vodjenje; zadobleníě περιποίησις küzm. 404 smo vere sinovje na zadobleníé düše; zadomeščeníě ἐκδίκησις küzm. 373 ki dá zadomeščeníé onim ki ne znajo bogá; zastó-

pleñě ascensio, küzm. 213 Kristušovo v nebo zastopleñě; zgra-
bleñě θήρξ küzm. 292 naj ñim bode stol ñihov na mreže i na
zgrableñě i na spáko; zložěñě συγκάθεσις küzm. 330 ka je za
zložěñě cěrkvi bože z bolvanmi? — d) od glagola s vrstnim na-
stavkom a imam zabilježene ove riječi: obećañě επγγελία küzm.
296 za volo vüpaña obećañā stojím eti pod soudbo vrženi, 289
sinovje obećañā se račúnajo med semen, ar je obećañā rejč eta; 343
na doli zbrisañe obećañā (nu malo niže: prouto oběćañi); pripeļañě
ἐπεισχωγή küzm. 393 pravda je notri pripelañě bougšega vüpaña;
prañě βαπτισμός küzm. 76 prañě pehárov, nagfl. 68 ogeñ nūcajo
na kūhañe, pečeñě, párjeñe i prañě; stiskavañě στενοχωρία
küzm. 337 vu stiskavanañj; zadomešćañě ἐκδίκησις küzm. 146
boug pa jeli ne vćini zadomešćañě tim odebranim svojim? 226
vćino je zadomešćañě tomi nepravićno trpěćemi; zvañě κλησις
küzm. 5 štiri brátov na apoštolstvo zvañě; žgañě τὸ κατακίειν
küzm. 25 zvězšte ga vu snopje na žgañě; trpl. 42 teda se ti do-
pádnejo áldovi pravićnosti, žgañā i cejložgañā; nagfl. 68 ogeñ
nūcajo na žgañě cigla.

U *kajkavca Pergošića* sudeći po pismenu e u—ie, po udvañaju
suglasnih itd. čini se da imaju ili barem mogu imati zadñu slovkú
naglašenu riječi 1) koje se grade od part. na t: prešestjě προσ-
ἔλευσις, διάβασις 29|1 prešastie 16|1. 94|1 prešestie 50|1 prešestyě
28|2 prešastiee 16|1 prešestíā 28|1 prešestíāa 28|2 prešastíāa 28|1
prešastyāa (a 27|2 28|1 prešastie, 28|1 prešástie, 16|1 prešestie 9|1
prešestia); prijetjě ἀποδοχή, μετάληψις 3|1 prietie 27|2 pryetie
27|1 prietiiuu (a 67|1 pryetya 27|1 prietii loc. 20|1 pryety loc.);
vzetjě λήμματα, 15|1 20|1 vzetie 56|1 vzetiee, 32|1 vzetiaa (a
43|2 vzetie, 32|2 vzetij loc. 65|2 vzettyem); zavjetjě 25|1 za-
uietie 25|1 57|1 zauietíāa 74|1 zauietiiuu (a 6|2 zauietye); zbitjě
prügelei 81|1 zbitie (85|1 zbitia); znetjě (= sñetije) ἀφαιρέσις
71|1 znetyem. — 2) Riječi koje se grade od part. s tvorkom n
a) od glagola bez vrstnoga nastavka čitam ove: dañě 49|2 daniě
9|1. 2 daniā 12|2 daniem (a 7|1 danye) 11|1 12|2 daniā (a 30|1
daaniaa (= dāñā?), oddañě 13|12 22|1 24|2 oddaniě 22|2 odda-
niee 18|1 oddaniaa (a 13|2 oddanie 37|2 oddanij loc.); predañě
13|2 predaniě; vdañě 35|1 vdaniě (43|2 vdany loc.); počteně
35|1 počtenie 40|2 počtenye 30|2 počteníāa 24|2 počteniem (a 13|2
počteníē); rasteñě 91|2 rasteniā; rećeně ῥήματα 53|2 rećenie
83|2 rećeníāa; spreñě 45|1 sprenie vode; tećeně der gang
oder lauf eines processes 31|2 43|2 tećenie 47|1 tećenie 22|2 te-

čeniaa 16|1 tečeniēm 74|1 tečeniēm; trenē contritio 6|1 trenyē.
 — b) Tako osobito riječi građene od participa glagola s vrstnim nastavkom *i*, koje i je u inf. i u praes. naglašeno: činenē: činīti, činīm 17|2 čineniē (a 77|1 činenie 3|2 čineniū); deļenē: deļīm 16|1 16|2 17|2 deleniē 92|1 deleniaa 15|1 deleniem (a 30|1 deleniu); doblēnē: dobīm 25|2 dobleniē (nu 93|2 doblenie 83|2 doblenia, 58|2 dobyeny loc. 82|2 dobleny loc.); dopuščenē: dopustīm 3|1 23|1 47|2 dopuščeniē 80|1 dopuščeniā, 20|1 24|2 dopuščeniā 21|2 23|2 dopuščeniaa 24|1. 2 dopuščeniēm (a 24|1 dopuščeniā 31|1 dopuščeniēm); dvojenē: dvojīm 26|2 duoienyē; menēnē: menīm 20|2 26|1. 2 meneniē 26|1 meneniaa 26|2 meneniuu 25|2 26|2 meneniēm; nameščenē: namestīm 12|1 nameščeniē 12|1 nameščeniā (a 82|2 nameščeniēm); nazveščenē: nazvestīm 53|1 nazueščeniē; oduščenē: odpustīm 55|2 81|1 oduščeniē; preceñenē: preceñīm 20|2 21|2 preceñeniē 22|1 preceñeniā, 21|1 22|2 preceñeniaa 22|1 preceñeniēm (a 8|2 preceñenia 6|1 preceñeniēm); prepuščenē: prepustīm 24|2 prepuščeniē 23|2 prepuščeniē 24|1 prepuščeniā (a 47|2 prepuščeniē); pripečenē: pripetī se 62|1 pripečeniē 19|1 pripečeniā (a 7|1 pripečeny loc. 62 pripečeniā); razdeļenē: razdeļīm 19|1 20|1 razdeleniē 19|1 24|2 razdeleniaa (a 19|2 razdeleni 16|1 razdeleny loc.); splačenē: splatīm 22|2 splačeniē (a 13|2 splačenya); spuđenē: spudīm 81|1 spuđeniē 72|2 spuđenya; umorjenē: umorīm 86|1 vmorienieem (a 5|1 umorjenje); vražēnē: vrazīm 85|1 uraženiaa (a 81|1 uraženia); zatajenē: zatajīm 14|1 zataieniēm; zmirjenē: zmirīm 21|2 zmireniē 79|1 zmireniē (a 65|2 zmirenie 23|1 zmireny loc.); zvodnenē: zvodnīm 66|2 zuodneniee 31|2 zuodneniaa, plur; zvršenē: zvršīm 74|2 zvršenaa (a 82|1 zvršenje). — c) od riječi koje se grade od part. glagola s vrstnim nastavkom *a* čitam ih od osnova zva, jema, ora, pita, pra i žga: odezvanē 15|2 odezuaniē 42|2 80|2 odezuaniee 26|1 52|1 odezuaniaa (a 52|1 odezuānia 20|2 odezuanie 52|1 odezuani loc.); pozvanē 55|2 pozuaniee 3|1 pozuaniā (a 16|1 47|1 pozuania 23|1 pozuanieem); zazvanē 47|1 zazuaniaa; prejemanē 69|2 priemaniē; prijemānē 20|2 24|1 priemaniē; zavjemanē 6|2 zauiemaniē; oranē aratio 44|2 oranē (a 44|2 oranie 30|2 orania); pitanē 17|2 pytanīa (a 8|1 17|1 27|1 pitanie 47|1 pitania 8|1 pijtania); opranē 81|2 opraniē (a 70|1 oprania 78|1 opraniem); požganē 86|1 požganiēm. — Iz ostalih kajkavskih knjiga nemam ni jednu riječ s tim naglasom zabiļezenu, ali znam da do-

lazi i taj akcenat barem oko Varaždina uzduž uz Međimurje do Koprivnice i lani čuo sam u Ludbregu prijatelja Kollaya bolestnoj supruzi, kad se je branila lijek uzeti, reći: tu ga nê pítanja niti molenâ.

β) ' *na predzadnoj slovi*

1) riječi koje se grade od participa s tvorkom *t*, proste i sastavljene. Take su: *bitje* das sein, wesen; *percussio* (rog. 448 en leu iz eno spikanarda ne ú bitju ne ú lestninah se na glihata; tschup. 343 kar je bitje inu natura cele bogoslužnoste, 361 bitje inu lestnust suhega vofra) nagfl. 183 z-toga je čestou svaja nastánola štera se je z *bitjem* dokončati mogla; (gašp. 1|16. 870 itd.); — *brítje* τὸ ζυγῶν nagfl. 101 je li ste že vidili ovcé briti? kak da se godí eto brítje? — *genótje* motus, kov. komp. 204 *genútje* né (natúre) sebi ostavljeno na zlo vlêče; — *pétje* cantus dalm. 1 hron. 16 *pejtje*, traun 65. 160 *pejtje*, preš. 64. 88. 173 *pétje*; — *pítje* potio (dalm. estr. 1, schön. 60, tschup. 540, opr. 225 *pytje*) met. 40 *pítje*; — *vrétje* concursio (upravo das sieden) čb. 4|27 slišim preveselo *pétje*, vriskane, mladénčev *vrétje*; — složene: iz *prejétje* aufnahme levst. 54; na *pétje* anstrengung tschup. 554 ony poryvajo une iz *napétjam* useh svojeh močy nazaj; — *nebitje* das nichtsein (opr. 227 po katireh be mi koker druge živale te zemle v' svoje poprejšenu *nebitje* zupet nazaj se izšli); — *objétje* (krist 49 ako bog more pak nê če za ne skrbiti, tak je to jedna lenost, ali stvorjenje zametljiva, da bi objetje previdnosti bila); — *odmetnótje* abfall math. 2. 3|31 neslôžnost i *odmetnútje*; — *pobítje* κοπή küzm. 398 se je povrno od *pobítja* králov; — *prejétje* empfang levst. 135; — *preklétje* verfluchung tschup. 532 kaj je tu drugega koker rajmno tolkajn *prekletja*? — *prelítje* vergiessung (dalm. sir. 8); — *preminótje* das versterben mors, (habd. ad. 481 *preminútje*); — *prevzétje* das sich übernehmen, hochmuth (dalm. sir. 3 nih *prevzetje* je ne *prevzelo*; sir. 10. 16.) opr. 104 jutri, je on v' *preuzétju* svoje srêče djál, jutri.; — *prijétje* empfang, aufnahme; *conceptio*, nagfl. 11 *prijétje* gori dane decé; (gašp. 1|19 občúvana je od istočnoga greha vu *prijetju* svojem, 1|122 itd.) kov. kemp. 223 vu *priétju* nájizvišenésega tēla Kristuševoga, 226 na *priétje* oveh skrovnostih; 227 za *priétje* *presvétoga* tēla *tvojega*, 235 s poniznēm *priétjem* živočinlivoga *sacramentuma*; 263 vu *priétju* *presvétoga* *sacramentuma*; Bjelostjenac 2|422 *priétje*; — *prizadétje* mühewaltung, anstrengung tschup. 417 use *perzadétja* inu *perprave* brez žegna božjega neč na sture

384. 417. 426. 448. 494. 510. 542. 585; — razdítje zwiespalt (dalm. 1 hron. 16 rezdèrtje); — razodétje offenbarung tschup. 482 nimamo li mi dalej jiditi noter da rezodétja teh notrejnèh grèhov? ber. 41 sañ prava izlaga je bôžja réč: nihčè jih ne móre razložiti, če nima posébniga razodétja bôžjiga, 140 temu narodu so bile zročene razodétja postave in oblube bôžje; — razpétje das auseinanderspannen, kreuzigung (gašp. 4|793); — spočétje conceptio; — trenótje augenblick (tschup. 379. 563 trenutje); — unétje entzündung (bolest.); — vzétje aufnahme rog. 49 malu je tèh katéri bi práv nyh naprèj uzétje (vorsatz) držáli; kùzm. 292 ka bode gori vzétje nego žitek z mrtvi? 379 verna je tá rejč i vsega gorivzétja vrejdna; 404 či bomo z dobre voule grejšili po vzétji spoznaña istine, ne nihá se nam več za grejhe aldov (a 317 vzétjá) kov. kemp. 249 kuliko púti Kristuševoga tēla vzétja skrovnost i muku pobožno premišláva; — začétje initium ravn. 1|334 začétje napúha je vstòp od boga; — zadétje angelegenheit tschup. 602 nèh zadétje inu ušafañe v' peklu na bo ušafañu teh drugeh glih inu enaku; — zavzétje erstaunen tschup. 458 je blu ñe zauzétje inu ostrmeñe čez use velikú, 484 beremo časi iz zavzétjam od ene s. Terezije.; rog. 231 djál je iz zauzétja, inu veséla, 42 iz zauzétjam usiga folka (a 245. 246 zauzetjá, 436 zauzetjá, 223 zauzétjá). — 2) Od onih riječi, koje se grade od part. s tvorkom *n* imaju taj naglas po mome znañu samo: bráñe lectio; vindemia (rog. 484. 485. brajne [a 250 brájnú]); — práñe das waschen; — scáñe urina, a scáñe mictio; — spáñe das schlafen math. 1. 1|171 spáñe; ali složene s predlozi imaju ^: izbrañe. γ) na predzadñoj slovi imaju

1) riječi građene od participa s tvorkom *n* od glagola bez nastavka onih kojim se osnova završuje na *r l* ili kad pred — en stoji *v* ili *j* zijeva radi umetnuto: crèñe das rösten, zerlassen des fettes; mlèñe das mahlen nagfl. 132 semlejñe; trèñe das zertrümmern traun 27: na ñih pótih ny drugiga kakor potrèñe inu nesrèča; (rog. 443 podrejne); math. 2. 2|247 i bude vu cirkvi odúrnost zatrèña i pustočinstva; vrèñe das sieden, gähren; žrèñe das fressen: bijèñe percussio gašp. 1|736 ja izdajnik dobroga bijéña i špotaña zaslužil si jesem; čuvèñe vigilatio rog. 226 iz svojim čuvéjnam dodélal bode svoje délu, 242 podvízajmo se posát iz postam iz čuvéjnam naše truplu, 409 streči podvizal se Christusu iz stradájnam, postam, čuvejnam inu iz čistostjo, 479 itd.; čujèñe vigilatio pok. 2|8 čistost je en dar božji, katèriga je bog ponižno-

sti inu čujénu kakùr zvestim várham izróčil; razodevèné ἀποκάλυψις schön. 65 rezodivéne; rjóvèné ululatio pok. 1|110 k svojimu ponižánu v' riovéni živini enák postanem; števéne numeratio, numerus, rog. 65 Callisto zvržena je bila iz chora inu štivéjna teh nymph, 233 ti mene u štivéjne teh srečnih ne postáviš? 288 itd.; vstajèné surrectio traun 12 po néga gori vstajénu, rav. 1|323 vstajéne pa za te ti ne bodé k' živlénu; živèné vita, danas samo živléne. — Prema ovim riječim dolaze tako naglašene i druge riječi građene od glagola bez vrstnoga nastavka: dopadèné das gefallen, ali se više govori oblik dopadajéne traun 101 nad mano dopadajéne imaš, 106 si nad nimi dopadajéne imel, 125 nad žganimi óffri ti nimaš dopadajéna, 261 gospód bó na svojih delih dopadajéne imel; škrin. 8 oče v' synu dobro dopadajéne imá; idèné das gehen küzm. 215 včíneno je na nágli z nebés šumlejné liki močnoga vótra idejné; 241 je Ivan prve pred licom notri idejna negovoga predgao krst pokoure, trpl. 98 daj naprej idejné, 106 obari gospoud tvoje vó idejné i tvoje notri idejné; obsedèné obsessio math. 2. 2|250 pri obsedénu várašev, 2. 2|248 poginulo je vu pétmesečnom obsedeđu jedanájst stotin jezér ljudih, 2. 2|219 pri obsedeđu Jerusalema; podnesèné ertragung kov. kemp. 125 smrti podnešéne; pošténe τωή gašp. 1|31 705. 708. 725. 776 pošténe itd.; rastèné das wachsen math. 1. 1|211 brzo rastèné i razširèné evangeliuma; raztresèné zerstreung gašp. 1|647 molitvice pred lice božánsko prez raztreséna mišléh pošilati; razodèné offenbarung traun 302 po tvojim razodénu, 316 tvoje razodéne je večna pravica, rav. 1|339 božje razodèné, ber. 10 razodèné; vlezèné einzug, eingang, math. 2. 2|142 odičeno vlezèné vu Jeruzalem; zlečèné das heraufziehen math. 2. 3|94 od ovoga čudnovitoga rib z vlečèna vučiti se imate. — 2) riječi građene od glagola s vrstnim nastavkom *no*: doteknéne berührung math. 2. 2|92 samem doteknénem človeka nevojnoga zdravoga včínim, 2. 2|232 nigdo ni hotel od doteknéna kaj znati, 2. 2|233 pri ovom istom doteknénu spazil je da; (a 2. 2|90 dotečne); nadehnèné inspiratio math. 2. 2|150 2. 3|62 po nutrñeh nadehnénah, 1. 1|87 po nadehnénu božanskom, 2. 2|116 iz nadehnéna proročanskoga; nagnèné inclinatio math. 1. 32 nagnèné proti nemu imali su, krist. 124 još bi jé daļe podeļil poleg razlučnosti njihovoga náravskoga nagnéna i držána (nu češće nágne); odvřnéne aversio math. 2. 3|108 né pripíšuju odvřnéne krivice; poginèné untergang

math. 1. 1|180 poginěne njihovo bi bilo takaj poginěne Jezusa za sobum vleklo; preobrněne i spreobrněne bekehrung traun 329. preobrněne tih nevěrníkov, traun 114. 154 spreobrněne nevěrníkov, 242, pok. 3|6 prosi boga za spreobrněne hudobnih kristianov, rav. 1|173 čigar spreobrněne je le kak miglej trpelo, math. 1. 1|216 na preobrněne narodov, 1. 1|236 vu preobrněnu ľudstva; staněne surrectio trpl. 113 ti znaš moje sedejne moje staněne (ali i staněne i stáne). — 3) Osobito imaju taj naglas riječi koje se grade od glagola s vrstnim nastavkom *i*, u kojih je to i u praes. naglašeno u kraštini *s' a* u kajkavštini *s' u* sing. a *' u* plur., ali često i u riječi građenih od glagola s nenaglašenim i u praes.: *blagoslověne* benedictio gašp. 1|153 opat naš obslužava dan *blagoslověna* svojega; *borěne* dimicatio gašp. 1|677 svetemi sacramenti na skradne borěne svoju okrépi dušicu, (ali i bōrene math. 1. 1|133 kakti znaměne svojega bóreha); *češěne* veneratio rav. 1|97 kdo bo tvoje tólke svetósti, češěna tolciga vrěden? 1|148 golo zvunajne češěne nič ne pomaga, 1|179. 219 pravo božje češěne, 1|225 češěne praviga boga, 1|148, ber. 24 dar češěna in hvaleznosti, (a math. 1. 1|110 časte); *činěne* actio trpl. 50 ľudjé do delo bože i činejne njegovo spoznávali, 75 nazvejsti slugom tvojim činejne tvoje, 88 draždili so ga z svojím činejnim, 103 nagnem srce moje k činejni zapouved tvoji, 120 na činejne zadomeščavaňa nad poganmi, nagfl. 15 vu dávaní példe leží na činejne nevidno vlečěča mouč; gašp. 1|13 vre naše krivo činěne zravnamo, 1|127 tebe odvezujem od vseh grehov tvojeh kotere si vučinila z mišlěnem govorěnem i činěnem, 1|193 videti činěne Simeona, 1|671 dobra činěna, 1|682 od grešnoga činěna govorěna i mišlěna zdržati se imamo, 1|695. 717. 780 itd.; mat. 537 z nevrednemi činěni nas nazlobuju; math. 2. 2|261 vu vseh negovoh činěnah i govorěnah vsigde vidi se i sveti njegovo božanstvo, 2. 3|149 vu vseh skoro svojeh činěnah kaže strah bđžji, 2. 2|44 za tulika vnogovrstna dobročiněna nezahvalne sebe izkazali jeste, krist. 232 vést mora sùditi i stoji vu razumnom sudjeňu činěna našega, 205 njegovo činěne je nemu povolno; črtěne (mjesto črče) das haben (pok. 1|44); čuděne admiratio rav. 2|58 iz Jeruzalema, kjer je bilo toľko čuděna nad nim, je Jezus nazaj šel v' Nazaret, pa tako i za čuděne verwunderung rav. 2|110 ni ga mogla skriti začuděna; čutěne das fühlen nagfl. 122 čutejne (običnije čute math. 2. 3|36 čute, 2. 3|221 čute); *deležne* distributio krist. 118 ovo razlučno sreče de-

lène je pravično, 118 razborno kínčev svéta ovoga delène včinite, 125 kakova svada bi izašla, da bi gdo delène ovo početi hotel! 128 bíl bi mogel ovu razlučnost vu delènu dobročinstvih svojéh prepréčiti; d o g o j è n e ereigniss krist. 15 kak lahko ne zmutiju ovakova dogođèna pokoj duše; d o j è n e das säugen, a kajk. das melken; d o p o l n è n e erfüllung traun 267 zvest je bog v dopolnénu svoje oblube; d o p u š č è n e erlaubniss gašp. 1/735 z tvojim dopušćeném piti hoću, 1/763 z dopušćeném, zapovedjum i listmi s. otca pápe; 1/768 izkopaju potlam z dopušćeném spovednika tulike svetosti mater; math. 2. 2/83 od njih ni prosil Jezus dopušćená, 1. 1/53 on krsti prez vsakoga njihovoga dopušćená; d o s o j è n e das zuerkennen math. 2. 3/182 ljudstvo ravvalo se je poleg dogovora i dosuđená velikašev; d o v o l è n e die erlaubniss ravn. 2/55 gotovo se ni nikol scer brez njih dovolèna zmuznil od njih, dair. 42 moja dovojenje mata, v zakon se podati znata; (a ravn. 1/64 dovójenje); d o v r š è n e beendigung, vollendung, erfüllung mat. 566 takvoga razgovora dovršenje bude jedno stalno obećanje negrešena; d v o j è n e dubitatio math. 2. 2/175 vse dvojéne na jenkrat odhitil je; g n o j è n e das dungen, eitem einer wunde; g o š č è n e dapes, epulae gašp. 1/116 poganini šatrašem, copriami, s tanci vu kolu, s goščćenem oskrúnevali boje neg svetili dnéva ovoga jesu; 1/205 napravil je goščćené i radost veliku, 1/220 goščćená za glad premenili jesu, 1/680 kada betežnik zbog kakovoga obetéza nemrtučljivoga goščćená ali jéliša ako ozdraveti hoće od néga se mora čuvati, 1/777 nigdar na goščćená svadbena ne išla, math. 2. 3/59 vezda bóg vas zove i na goščćené svoje vu nebo pozáva, 2. 3/70 onde na goščćené zvan je bíl, 2. 3/47 bóg za né veliko goščćené vu nebu je pripravil, krist. 189 kuliku moč nemáju prikazi i goščćená nad srcem ljudih! kov. kemp. 227 goščćené; g o v o r j è n e sermo, verba škrin. 2 on bo zapopádel skrivnu govorjéne, 12 poslušaj moje govorjéne, traun. 82 v' svojim jeznim govorjénu so na golúfio mislili, 208 pèr vodi tiga zupèr govorjéna sim tebe skúšal, 262 moje govorjéne bo nemu priètnu, 318 jest se veselím tvojga govorjéna; ravn. 1/158 Davidu se je kmalo iz govorjéna videlo, de ga se býti z velikánam mika, 1/234 je govorjéne od né, 2/19 po vsi gori je bilo govorjéne od tega, 2/44 otròkovo smrt perkrit in vse véci govorjéne od otròka potláčít bi jih bil Herodež blèzo tudi né rekel pomoriti, trpl. 15 nega rejči ni govorejña gde se ní glás čüo ne bi, 47 grejh vúst njihovi je govorejné lamp njihovi, 102 kak slatko je govorejné tvoje

čelústam mojim! nagfl. 16 zdaj že jo je potrebno na govorejné osrdčiti, gašp. 1|691 vu govorjénu spameten, 1|19 tuliko let od mrtučlivosti vu govorénu ni odstupila, 1|645 nemi človek govorené i vu griži postavljena žena zdravje zadobili jesu, 1|656. 671. 682. 704. 714 itd.; math. 2. 2|109 n-hova lažljivomudra govorená razmeti ne bi bili mogli, 2. 2|143 negova činéna i govorená dávala su vsem najlépša svedočánstva da.; 2. 3|64 poleg návadnoga govorená; grešéne das sündigen trpl. 32 obarjem se na stezaj moji od grešejna z jezikom mojim, gašp. 1|667 ni tak bátrivoga koteri od grešéna obečati sebi bi pouífal segurnost, math. 1. 1|81 ako vi zle návade grešéna ne ostáivate, 1. 1|29 hodi, da mi od pogibelih grešéna oslobođeni budemo, 2. 3|205 vnogem pogibelam grešéna vugnuli smo se; grusténe kov. kemp. 194 grusténe (a 114 math. 2. 3|54 grústehe); hojéne das gehen traun. 52. 161 v nebu hojéne Jezusa Kristuša; iz bujéne das erwecken, math. 2. 2|60 ne li ovo za vse lúdi novo izbuđéne i gibahe na zaúfanost vu providéne božánsko? 2. 2|142 izbuđéne Lazara, 2. 2|76 móralo je ovo nenádeano izbuđéne ne z bojazlivostjum napuniti; izgubléne amissio rog. 65. 437 zgubléjne; izpolnéne erfüllung traun 332 moja duša čaka na izpolnéne negóve beséde; izvoléne erwählung electio (tschup. 628); izvršéne confectio mat. ovo drugo i vekše izvršéne; klaténe vagatio traun 273 od klaténa po pušávi; mišléne cogitatio küzm. 77 od znoutra z srcá človečega shájajo hída mišlejna, 102 razegno je te gizdave z mišlejnem srcá nihovoga, 251 z mišlejni človečemi, trpl. 39 mišlejna nihova so, da bi stanek njihov od odvejtka do odvejtka bio, gašp 1|127 ja kčerko tebe odvežujem od vseh grehov tvojeh kotere si vučnila z mišlénem govorenem i činénem, 1|178 kada tebi ovakvo mišléne dojde, 1|647. 656. 682. 863 itd., math. 2. 2|19 ravnaj vsa tvoja mišléna i namenéna k bogu, 2. 2|65 nigdár né bilo mišléne zveličitela, da človek za hránu i opravu ze vséma ni malo skrbeti se ne móra, 2. 2|133 videl je Jezuš mišléna nihova, 2. 3|36 znaméne s. križa je onda stoprav za nas znaméne kada vu nami kakvo dobro mišléne zbuđáva, 2. 3|95 nikaj né bilo tak pred očmi Petra kak mišléne svoje nevrédnosti, 2. 3|107 srdce je mesto spravišča hman mišlén i poželén, krist. 49 hočemo suprot staviti mišléna jednoga poganína, 131 mišléne bedásto z vekšinum doprinaša za sobum drugo, 190 gdo zna mišléna gosponova? morjéne interfectio, tschup. 83 moréne; mržéne das hassen krist. 142 z ovemi zli zjedinuju se mržéne i svade med ljudmi; nakanéne

absicht math. 1. 1/94 peršonu kázati ne hotel niti mogel poleg nakanèna svojega, . . . ovak zmožni i odičeni došestek bil je suprot nakanènu mesiaša; namenène math. 2. 2/133 zarad njih tužil se da oni tak zločesta namenèna od nega bi imali, math. 2. 2/155 da naša namenèna premenimo, 2. 2/39 namenènu bójžjemu zadosta včiniti, 2. 2/211 iz najgoršeh namenènih, 2. 3/18 koji kršćanska namenèna iz srдца našega izpeľava, 2. 3/118 glavno namenène kršćanstva vu nami izbude, 2. 3/182 ova stanovnikov váraškeh namenèna bila su znana (a math. 2. 3/182 i namèneña); n a m e š č è ñ e die aufstellung krist. 39 zakaj se ni s početka svéta red i namesčène oveh velikéh téľh po kakovem pripečènu pomešal? 35 premislemo vre namestène kugľe ove, 36 súnce je jedno čudo zbog svoje velikòče, zbog svojega namestèna; n a m i š ľ è ñ e das einbilden, die absicht math. 1. 1/61 to dohađa iz oholnosti i namišľèna ľudih, 1. 1/209 kakvoga mesiaša oni vu svojem namišľènu čakali su, 2. 2/16 odgovoril je kak štimal je da namišľènu Jezusa najpristojinèše bude; krist. 6 zadovoljnost na prvo stavľa se njihovomu namišľènu, 48 vse njihove suprotstavke kažeu zmešana namišľèna, 191 vkanľiva namišľèna ov nepokoj donášaju (ali i námišľène krist. 19 nàmišľène); n a p l a č è ñ e belohnung math. 1. 1/238 vučimo se mi iz jednákoga naplačèna delavcev z darmi od boga nam dánemi zadovoljni biti, 2. 2/193 od ovoga potrebuval je naplačène, 2. 2/114 onda bude ufañe vaše za naplačène tvrdno; n a r o j è ñ e geburt gašp. 1/32 narođène Jezusa Kristuša, math. 1. 1/15 kojega narođène, živľène, muka, smrt, gore stàjanè i zastupľène vu evangeliumu jesu izpisana, 2. 3/5 spomenek čini nam narođèna muke i smrti odkupitela našega; n a u č è ñ e doctrina gašp. 1/13 vsako Kristuša činène naše je navučène, kov. kemp. 172 navčène; n a v a ľ è ñ e impetus krist. 243 koji nekoja navalèna takovè vèsti čútiju, mdraju se od spodobnoga pajdašèna čuvati, kov. kemp. 247 navalène; n a z v e š č è ñ e anzeige. verkündigung, gašp. 1/22 nazveščène b. d. Marii od angela vučinèno, 1/213 židovske oči ne bi videle vrème ono po božanskom nazveščènu obznáñeno, 1/769 koja vsa poleg nazveščèna svetice pripeťila se jesu, 3/30. 699 itd. math. 1. 1/63 za kakvoga nega poslání vre iz nazveščèna Izaiáša proroka spoznávatí bi bili mórali, 2. 2/11 po nazveščènu božjem, 2. 2/252 pri nazveščènu porušèna Jeruzalemskoga; o b č u t è ñ e sensus, eindruck nagľ 11 prva občèteľna na vučenicó gori dáne decé so tak ostra da vu jako vnougom pripetjej nágibno mouč skazújejo nad né ceľim vučevnim žitkom, 18

da se občütejne prednejši düžnosti negovi kak najranej zbüdi vu nem, 86 gda so ta prva občütejna že gotova; o b j a č è ñ e kräftigung mat. 535 poleščicu i objačëne je dobival; o b t r š è ñ e belastung math. 2. 3/64 koji vnoge krivice i obtřšëna siromáškem zavdánoga sebe krivce včínili su; o b z n a ñ è ñ e verkündigung gašp. 1/239 po božanskem obznanëu, math. 1. 1/94 takov došestek obznanëham prorokov spodoben takaj ne bi bil; o d k u p l è ñ e redemptio trpl. 94 odküplejne je poslaol lüdstvi svojemi, 109 obilno je odküplejne pri nem, gašp. 1/121 tretji zrok da bi kaj najbržeše začel odkuplëna našega posel, 1/22 telo za vračtvo naše je aldúval na odkuplëne, 1/142 ne listor golo odkuplëne nam je prikazal (ter), 1/851 da ondi na skorom budúce svétem otcem nazvesti odkuplëne nihovo, itd., math. 1. 1/14. 22 oglejte se, ar se približáva odkuplëne vaše, 2. 2/10 na nega prevelike cènè posel odkuplëna národa človečanskoga prenesel je, 2. 2/243 zadnič vendar došla je vesela vura odkuplëna; o d p u š č è ñ e remissio gašp. 1/14 bogu nebeskomu za odpuščëne gréhov nu alduju, kov. kemp. 180 odpuščëne; o d r e š è ñ e redemptio, opr. 106 odrešëne, traun 34 je dëlo našiga odrëšëna dokončal, 40 bóg mojga odrešëna bódi povikšan, 43 za tó vüpa on odrëšëne za čelu ludstvu, 215 oznánuje prërok odrešëne človeškiga rodú iz súžnosti, 249 kateri bogá za odrešëne hvali, 355 oblubi de bó za volo tiga čudniga odrešëna nemu hvalo pejl, pok. 3/70 odrëšëne, ravn. 2/21 svoj polk obiše, de dëla odrešëne négovo, 2/93 jagne so Izraelci vsako léto v spomin odrëšëna iz Egipta klali; o d s o j è ñ e urteil math. 2. 2/189 kada bi slúga ostro dopitañe i odsuđëne gospona svojega zvrhu sebe izrečeno bil čul, hitil se je pred nega na kolena; o g l a š è ñ e ankündigung math. 1. 1/26 prez oglašëna izhađa iz debeloga oblaka blisk; o h r a ñ è ñ e erhaltung traun 352 o gospód ti móč mojga ohrañëna; o k r e p l è ñ e stárkung math. 2. 3/18 vsigdar vu nih najti hočete navüčañe, razveselëne i okreplëne, 2. 3/43 koi nikoga ne odpüšča od sebe prez raveselëna i okreplëna; o p r o š č è ñ e remissio verzeihung gašp. 1/31 oproščëna proseči, 1/655 na glás oproščëna oprosi, 1/668 tebi oproščëne zakratiti ne če, 1/716 od kraļa oproščëne oprosi, 1/767 oproščëna od vseh oprosi, 1/778 od boga oproščëne prositi, 1/855 odproščëne zadočiti, math. 2. 2/251 nega za oproščëne ne prosimo, 2. 3/213 pred nim ponizil se je i z malemi rečmi za oproščëne prosil, 2. 3/209 üfam se od dobróte tvoje milostivno oproščëne, krist. 245 zločesta vést ne prestaje človeka müčiti, doklam odproščëne gréhov svojéh

ni zadobil; o se g u r j è ñ e versicherung math. 2. 3|7 Jezuš opomina vučenike na dedernost i zaufanost z osegurénem da...; oskrunèñe schändung math. 2. 3|194 da bi on došel vu naše cirkve, kulike malovrèdne i nedòstojne čine i oskrunèna svetoga mesta ne bi našel; oslablèñe schwächung math. 1. 1|167 on čas ostavila je postelju prez vsakoga čuteña najmenšega oslablèña; oslobojèñe befreiung trpl. 89 zahválnost prouti bougi za osloboðejñe z rázložni nevoul, 98 vu prebiváliščaj ti pravični je glás veselnosti i oslobodjeñja, 120 on koronuje te vbouge z oslobodjeñjem, gašp. 1|659 obsedenem od vrága osloboðèñe je povrnúla, 1|663. 676. 872 itd., math. 2. 2|256 prek Jordana vu Peli osloboðèñe i se g ú r n o s t iskali i našli su, kov. kemp. 245 osloboðèñe; osramočèñe beschämung pok. 1|28 moja slabóst, moje solze, moje osramotèñe inu strah, use je na en krat od mene prešlu; ozdravlèñe heilung, gašp. 1|854 stric ñegov vučini sedem svéteh mész služiti za ozdravlèñe túznoga bratiča svojèga, math. 1. 1|153 Jezuš je ozdravljenomu človeku zapovèdal, da od ovoga čudnovitoga ozdravlèña nikomu ne bi povèdal, 1. 2|179 za ozdravlène sina svojega ovomu mogućnomu čuda činitelu hváliti ima; o ž i v l è ñ e belebung, škrin I ny búku katere bi ne perpomogle k' oživlèñu naše vere; p o d e l è ñ e beteiligung, verteilung gašp. 1|734 koteru Ivan s podelèñem kipica je razveselival, krist. 121 razlučeno podelène sreče i nárave dàrov, 126 takovo podelène ljudih na osebnè rede je nemoguče; p o d u č è ñ e belehrung traun 102 podvučène za Kóretove synóve, 106 podvučène Kóretovim synóvam, škrin. 1 de bi se gori vzél vuk tiga podvučèña, 2 poslúšaj podvučène tvojiga očeta, 10 poslušajte, otroci, podvučène očeta, 23 itd. rav. 2|283 kolko glušcov že je bilo brez vsiga podvučèña; p o g a š è ñ e ἀποσβεσις gašp. 1|742 nigdo zbog sivajúčega tja na vráta ogná nuter koráčiti na pogasène ne pouffa se; p o g u b l è ñ e perditio rog. 48 pogublèjñe, 220 pogublèjne, traun 80 oni so meni zadrge k' pogublèñu nastavili, 90 ti boš pogublène tih grešnikov vidil, 117. 119. 127. 352, škrin. 4 se bóm tudi jest k' vašimu pogublèñu smejála, pok. 1|29 utrudili smo se na poti krivice inu pogublèña, 1|40 sebi večnu pogublène na glavo kóplejo, 2|17 kateri drugiga ne jiše kakúr tvoje pogublène, rav. 2|38 on je dobrim k' zveličañu, hudobnim je h' pogublèñu, 2|81 bo še vse drugač od pogublèña bog svet otél; trpl. 27 so mi brezi zroka mreže vrgli k pogüblejni, 43 pogüblejña so vu ñem, kúzm. 92 za kaj je toga mazala eto pogüblejne? gašp. 1|246 dobiček veliki pogublène ta-

kovo štimajmo, 1|678 itd.; math. 2. 2|88 na pogublène poštenoga človeka šetáju, 2. 2|130 na pogublène milošče bðžje misliti nè čemo, 2. 3|229 pogublène negovo leži na duši vašoj, 2. 2|30 ne od pogublèna oslobodi, 2. 3|77 se ne mòra stoprav od pogublèna osloboditi, 2. 3|142 pùt pogublèna je širok, kov. kemp. 200 pogublène; p o h a b l è n e verderbniss kov. kemp. 194 potreèno ti je negda zbog istoènoga pohablèna na nižà stúpiti, 203 205; p o k o r j è n e das büssen traun 181 z jutram se začne moje pokorjène, pok. 2|52 ne jišem se zasluženimu pokorjènu odtegniti; pomirjène beruhigung math. 1. 1|196 se vu ljubavi, krotkdçe, trplivnosti, pomirènu, molitvi i zaufanosti vu boga podvùčaju. 2. 2|181 podéli pomirène s tobum vsem vérnem, 2. 2|185 podvùçal je vuèenike svoje takáj dúžnost pomirèna, 2. 2|202 pomirène ovo bude vam na skrádnj vuri pokoj dušnoga spoznaña zrokuvalo, 2. 3|117 vsem ljudèm pomirène z nepriateli svojemi preporùča; p o m o r j è n e trucidatio rog. 14. 227 pomorjène; ponižène erniedrigung math. 2. 3|70 nim ponizène i pajdašène Jezusa z ovemi ljudmi bilo je na veliku spáčku, 1. 1|214 naša čuteña bojè se ponižèna, 2. 2|100 následujte nega vu ponižènu sámeh sebe; p o n o v l è n e renovatio pok. 3|15 meni drugiga ne ostane zvúnaj sámu vùpañe takiga ponovlèna, kov. kemp. 229 novem pameti ponovlènem; (a nagfl. 54 ponouvleñe = ponóvleñe); p o r o b l è n e plünderung, math. 2. 2|249 poroblène i opústeñe občinsko je postalo; p o r u š è n e zerstörung, math. 2. 2|242 koi čtèje Dániela, naj razme znamèna porušèña; p o t r o š è n e das aufzehren kov. kemp. 228 prez potrošèna se jèš; p o t v r j è n e bekräftigung škrin. I ny búku v' celim svètím pismi, katèrè bi ne perpomogle ali k' oživlènu naše vere al k potrjènu našiga vùpaña. math. 1. 1|88 proročánstvo Simeona kakti potvrðèna Izaiáševoga misliti moramo, 2. 2|175 ovo telovno dobročinstvo za potvrðène svoje vere vu dobročinitela obérnuti móra; p o z d r a v l è n e salutatio ravn. 2|9 kaj bi vtegnilo to pozdravlène pomeníti, gašp. 1|24 vi-deči ovak zburkanu devicu nad pozdravlènem svojem angel božij reče: ne boj se, Maria, 1|29 kada začula je Jalžabeth pozdravlène Marie, genulo se je od radosti dete vu ne vutrobi, 1|145 angelsko pozdravlène je počel na glas moliti; p o ž a l è n e bemitleidung gašp. 1|137 rane one, koje požalèna vsagdašnèga ból ognèna trápi, nigdar zaceliti ne mogu; p r e b a v l è n e verdauung math. 1. 1|172 prebavlène prijetej jèstvin kakti i razdelène hràne soka biva vu snu; p r e b u j è n e das erwecken math. 2. 2|78 vse one koji z Je-

zušem vu Nam bili su došli ovo čudnovito prebuđenje je genulo; pregrešenje versündigung, sünde, dalm. job. 31 pregrische, traun 275 norci so bili za volo svojga pregrešena vdárjeni, pok. 3|54 Judji so za volo pregrešena na en čas od tebe zapušeni, trpl. 19 odpusti pregrešnja moja, 23 osláblena je mouč moja od pregrešnja mojega, 69 odpústo si pregrešnja ljudstvi tvojemi, 75 pred sebe si postavo pregrešnja naša (a küzm. 87 pregrejšena = pregrešena), gašp. 1|668 grešiti ne činí s kakovem goder pregrešením, 1|711 príliku pregrešena išču; prekršenie übertretung math. 2. 2|191 ova prekršena vu nekuliko létah na tuliko povnožiju se da včiné neizmérnu šumu, 2. 3|207 vnogovrstni negovi grèhi i prekršenie pekla su ga vu srdcu; premenenie veränderung traun 191 to je premenenie dèsnice tiga nar vikšiga, math. 1. 1|115 né li réč božja povsùd pri vseh lùdèh premenenie srdcah opravila? 1. 1|21 vu ovom stàlišu budemo mi vu trepetahu i zdvojeñu premenenie natùre čakali, 2. 2|232 dotekne se od záda krájca negove gòrñe oprave i taki počútila je premenenie vu svojem tèlu. 2. 3|36 vu vašoj dúši nikakvo premenenie i pobólšanie ne sledúje, 2. 3|103 Jezus pri vučenikeh i následnikeh svojeh iskal je osebužno premenenie ñihovoga držánia; premišljenje überlegung krist. 122 drugi dan su kruto stešneni niti za kakovo premišljenje razumno prikladni; prepušćenie zulassung gašp. 1|779 po božjem prepušćenju, math. 2. 3|192 zaradi prepušćenja mešnikov bila je obrñena na tržišče, krist. 144 tabori jesu opravek božanskoga prepušćenja; prestopljenje $\alpha\tau\alpha\lambda\alpha\sigma\iota\varsigma$ trpl. 32 osloubodi me od vsega prestoplejña mojega, 50 prestoplejña naša tí odpústíš, 83 kak daleč je shod od záhoda, tak daleč odrínáva od nás prestoplejña naša; pretènie drohnng, dalm, sir. 16 takovu priteñe je predeleč spred ocy; prigojènie geschelniss, ereigniss gašp. 1|33 prigoðenie ovem načinom izpisava; pileplènie das ankleben kov. kemp. 145 vsaktero dugovañe, ima k tebi već ali meñe pileplèña; priloženie zulage, mat. 520 ne zveličuje se prez trseña i priložèña svojih dobrih délov (!) k najmom muke odkupitela; pripečenie ereigniss gašp. 1|238, bog na domovini svétost Hilaria vsem očivestu po pripečenju vnogeh čud je iskazal, 1|242 gde gospodin bož tulika čudnovita pripečèña izkazuje, 1|649 kak piše Eusebiuš vu knìgah letneh pripečèñ, 1|654. 683. 735. 856. 864 itd. (a 1|721 pripéceñe 1|641 pripečèñ) math. 1. 1|182 gdo bude tak zločest i nespaméten, da vu vseh pripečèñah providèenie božje ne bi spoznal? 2. 3|38 mogućnost moja vu vseh pripečèñah bude vam na pomoč, 2. 3|54 vsa ova previdèena

pripečéna nésu mogla néga zblúdiťi, 2. 3|97 znali nésu kaj na pogled ovoga pripečéna bi mislili ali rekli (a 2. 3|181 pripéčéne biće pogriješka štamarska); pripuščéne zulassung rog. 430 perpušéjne, rav. 1|186 za to je prosil perpušéne, de bi oče négoviga naklepa ne čutili; privoléne bewilligung rav. 1|337 Herodež je z njih pervolénam le ime kraja še imel; 1|205 kralj Asveruš vseh privolénem izhiti Vasti kraljicu iz časti kraljevske, 1|864 vsi jediném privolénem odeberu Benedika, krist. 171 budite stanoviti, da ovo privoléne kčere i vse druge nedužne okolice ovak su od boga naređene bile; prosčéne abschied, ablass, kirchweihfest gašp. 1|40 potlam prošéne vzešši od Jezusa povrnuti se jesu v držanja svoja, 1|219 od svete matere négove prošéne vzeli jesu, 1|722 s prošénem rimskem na smrtnom hipu daruvana, 1|765 prošéne od njih jemluč svoju spusti dušicu, itd., (a 1|747 pròšéne), mat. 558 delnik večni sveteh maš molitvih nit prošén, math. 2. 3|7 znano je pod imenom prošéna jemanem, 2. 3|59 odvláče nekóji ovo ali ono prošéne, 2. 3|107 več krát v létu v jedno ali drugo mesto na prošéne šetujete; rasojéne urteil, math. 2. 3|133 ima potrebuвати rázum i razsudéne; rasrjéne erzürnung math. 2. 3|113 ako se razsrđéne na odurjávañe ne obrne; rastavléne trennung math. 1. 1|22 bog ovak pušča pred smrtju našum skoro z vekšinum velikoga betega kak ti znamené nadospejúčega rastavléna i smrti; rastolnačéne auseinanderetzung math. 1. 1|188 potlam pitali su Jezusa za rastolnačéne (a 2. 2|29 2. 3|72 rastolnáčéne); rasvečéne erleuchtung rog 275 rojéna je bila ena lúč h' resvečéjnu teh ajdou, math. 2. 3|84 kojih odgovor niti je hasnel na rasvečéne rázuma, niti za pobòlšanje srdca (a gašp. 1|714 rasvéčéne); rasvitléne erleuchtung škrin. XI za razsvitléne ponižnu prositi, rav. 2|34 razsvetléna in praviga božjega úma mu máñka; raširjéne erweiterung math. 1. 1|201 ako mi brzo rasténe i razširéne evangeliuma premislímo, tak mòramo se zvrhu providéna bòžjega čúdiťi, koje za razširéne négvo tak je skrbelo; razdeleéne distributio math. 1. 1|236 opomina Kristuš po ovom jednàkom ravdelénu plače vse lúdi da ne mòrguju, krist. 121 razdeléne ovo je jako pravedno; razdražéne erzürnung traun 142 kakor v' ràzdražénu na dan té skušnàve v pušávi; razdružéne trennung math. 1. 1|154 v ovom istom dèlu nekulíko dàn od drugeh razdružéna i vsakójàčki obíčaji obilnéše izpišuju se; 1. 1|189 na razdružéne nezdúšneh od pravičneh na onom svétu, 1. 1|197 na drugom svétu bude ovo

razdružéne; r a z l o č è n é distinctio math. 2. 2/56 vsigdár pri oveh rečéh na prvo postávĵa, da ne človek spametno razmeti i potrebno razlučéne sam premisliti bude mogel; razveselèné erfreuung traun 267 je svoje izvólene v' razveselénu vùn pélal, gašp. 1/641 na razveseléne srdca svojéga streĵajuč, 1/654 na razveseléne oneh, 1/756 po razveselénu Kristuševom, math. 2. 2/31 nikakvoga nêsu imali razveselèna, 2. 2/175 rekel je nému ove razveselèna pune réči, 2. 3/37 puno razveselèna obečáne, 2. 3/81 mi hočemo nam ovo razveseléne napraviti; r a z Ź a ĵ è n é beleidigung ravn. 1/193 prosim, pozábi razžalèné; s p a č è n é verderbniss ravn. 2/73 spačèna prva korenína med Izraelci je bil lastni dobičik; spolnèné erfüllung ravn. 2/91 spolnèné tega prerokvána napovduje jim; math. 2. 2/276 ovak móramo obečánam Jezuševem veruvati, ako taki níhovo spunéne pred očmi ne vidimo; s p r a v ĵ è n é (na nikaj zugrunderichtung) math. 1. 1/17 Jezuš vu ovom evangeliumu od porušèna Jeruzalema, na nikaj spravĵèna vere židovske govori; s p r e m è n è n é μεταμóρφωσις rog. 65 spreminejne; s t v o r ĵ è n é schöpfung, geschöpf, škrin. 19 zadosti sturjéne satisfactio, petr. 80 prodekujte evangeliom vsemu stvorénu, 191 tebe diči vse stvoréne, gašp. 1/680 stvorjéne vsako neposlušno i nepokorno je nému postalo, 1/111 vu isti vuri smrti Kristuševe vse stvorjéne pokazalo je žalost svoju, math. 2. 2/51 stvoritel i stvoréne; s v a r ĵ è n é mahnung, monitio, reprehensio rog. 238 svarjéne, škrin. 1 de bi se spoznala modróst iau svarjéne, 4 ste moje svarjéne v nêmar pustili, 18 podvučéče svarjéne je živĵèna pót, ravn. 1/266 nič ga ne ovre dobro delati: ne prijatlovo svarjéne ne svoražnikov žugañe, ber. 18 nič niso marali za opominovañe in svarjéne; stvarjèné creatio ravn. 2/121 kar besedo je izrekel kakor bog per stvarjènu svetá: tvoj sin živi; š a m r è n é das tosen nagfl. 129 povséd se šamrejne, hrabuka čüti dá; te Ź è n é bedrückung dain. 33 je brez vestnega težèna no brez vsega žalostèna, 157 britko nemi je živĵène, v smrti hujše še težène; t r a p ĵ è n é das martern krist. 113 s. Pavel trapĵèna kratkotrpèča vsa za nikaj drži (a 14 trápĵène, 151 trápĵène); t r s è n é math. 1. 1/203 trsèna vaša za lüdo jesu, 1. 1/234 dùžni smo vsigdar kvar nadoméstiti ali povračajuč ali z dvojrstnem trsénem; 2. 3/34 kojega vam otec mój pošĵe da vas bude vu vseh vašeh trsénah objačúval (a 2. 2/222 térsène); t u ĵ è n é ululatio ravn. 1/146 vék vstane po méstu in tulène; v č l o v e č è n é menschwerdung škrin. XX to sklènéne se zgody per včlovečèni syna božjiga, (a ravn. 2/10 včlovèčène); v-

se|è|ne erfreuung dain. 38 ñega si je Kristuš sam zvolil k ve-
 seleni nam; vkise|è|ne einsäuerung math. 1. 1|216 vu Palestini bil
 je návuk evangeliuma najprvo razširen i vkiseléne ovoga kvasa
 onda svoj početek je vzelo; vlov|è|ne das einfangen math. 2.
 3|6 ovo govoreñe imal je zveličitel nekoliko vur pred svojem vlov-
 lènem, 2. 3|96 osupnuli su se nad ovem nenádeanem obilnem rib
 vlovlènem; vršè|ne (?) krist. 12 to oni kažeju po bučenú i svojem
 vršènu; vtelo|v|è|ne, incarnatio gašp. 1|27 proroki želeli su kruto
 viditi ovo vtelo|v|è|ne, 1|755 skrovnost vtelo|v|è|na sina božjega; vtru-
 jè|ne ermüdung math. 1. 1|171 po delu i napiñañu našeh téla kré-
 postih vrazu se sile i postanu gingave i vtruđène razide se po vsem
 télu; zadob|è|ne erlangung gašp. 1|852 želeñe ñihovo spuni se vu
 zadoblènu mesta, math. 2. 3|58 koju milošću na zadoblène vekí-
 večnoga bláženstva obrnuti bi mogli, 2. 3|60 Židovi prvi pozváni
 bili su na spoznáñe Mesiaša i zadoblène ñegovoga krá|estva, kov.
 kemp. 168. 180 zadoblène; zadolžè|ne das verschulden škrin.
 2 skriváj nastavlájmo zadrge nedólžnimu brez zadolžèña, 19 ni
 veliku zadolžène aku kdó vkráde; zamujè|ne versäumniss math.
 2. 3|165 mi ne smemo z imetkom gospodáriti kak bi hoteli n. p.
 z zamudènem obdeláváña raztrošiti; zapuščè|ne das verlassen
 rog. 437 zapuščèjñe; zaročè|ne trauung škrin. VI je v' ñih
 skrivností pólnu zaročène božje natúre z' človeško ínu zaročène
 Kristusa z cerkujo, gašp. 1|23 zaručèña zrok sv. Jožefa razumeli
 jesmo; zaslep|è|ne verblendung math. 2. 2|133 zašli su dalko
 vu svojem zasleplènu; zaslužè|ne verdienst rav. 2|278 veliko
 ljudi se zanaša na zaslužène svetnikov, math. 2. 2|39 vekša zaslu-
 žèña za vekivèčnost spraviti trsimo se, 2. 2|188 niti zaslužène
 céloga ñegvoga živlèña zadosta ne bi bilo, 2. 2|191 koju šumu po
 lastoviteh zaslužèñah zevséma naplatiti mogućni nésmo, 2. 3|233
 bože koi s preobilnostjum tvoje milosrdnosti vsa zaslužèña, nájme
 i že|e proščèh premážeš; zastop|è|ne himmelfahrt math. 1.
 1|15 kojega došestek, narodène, živlène, muka, smrt, gorestájane i
 zastuplène vu evangeliumu jesu izpisana, math. 2. 2|147 vu nebo
 zastuplènu zveličitela; zatajè|ne verleugnung, verheimlichung
 rav. 2|210 veliko zatajèña mu je potreba, gašp. 1|726 ovak ñe
 na zatajène práve privábi vere, math. 2. 3|14 nè li bréme ñegovo
 lahko? ali mozibiti stoji vas kaj več kak jedno malo zatajène i
 preobláðane samoga sebe? 2. 3|100 vsaki zmed vas néma tak ve-
 likoga dára zatajèña samoga sebe, kov. kemp. 166. 276 zatajène;
 zdvojè|ne desperatio gašp. 1|667 vu bogu zdvojène, 1|669 na

zdvojeńe dopeļiva; 1/733 na zdvojeńe skoro bi bil dopeļan, math. 1. 1/200 oni budu na véke od tuge i zdvojeńa mučili se; 2. 2/229 gdo je pa zrok takove nesreče i zdvojeńa? (a gašp. 1/762 zdvojeńe); zročeńe mjesto izročeńe einhändigung, hingebung kov. kemp. 241 s puněm zručeńem, 242 od Kristuševoga lastovitoga zručeńa; zveličeńe seligkeit math. 2. 2/14 nikaj na zveličeńe ņihovo ne bude pripomàgalo, 2. 2/114 da vam na zveličeńe duše budu, 2. 2/143 da priliku ovu na zveličeńe dúše hasnovitu včnim, hoču vam celu raztolnáčiti, 2. 3/58 da budem zveličeńe zadobiti mogel, 2. 3/137 sin bōžji za hasen i zveličeńe ļudih je bil poslan, krist. 161 za moje zveličeńe posluвати; zvoněńe das läuten gašp. 1/644 iz kojěga čudnovitoga zvoněńa vsi spoznaju Konráda; žaloščeńe betrübniß dain. 33 je brez vestnega težěńa, no brez vsega žalostěńa; itd.

Taj naglas dolazi često i u riječi građenih od part. glagola s vrstnim nastavkom ê, kad se e ne mijeńa na a: gorěńe das brennen, kov. kemp. 235 malahen gorěńa božánskoga plamen; grměńe das donnern ravn. 1/236 ktiri se groměńa boji, met. 40 grměńe; hitěńe σπουδή rog. 11 šla je iz hytěńam na gorrè, küzm. 102 šla je z hitejńem vu mesto; hlepěńe das sich sehnen kov. kemp. 212 nekotěri hlepěńem ļúbavi nagfblu se k ověm ali oněm vekšěm hotěńem; hotěńe das wollen trpl. 10 nej so oni k ničěmi i gnüs so z svojim hotejńem, 21 daj ņim pouleg hūdoubе hotejńa ņihovoga, 33 niti ga ne dāš hotejńi protivnikov ņegovi, 18 činijo pouleg hotejńa srca svojega, 89 so ņega rasrdili z svojim hotejńem, 114 vardeni me i spoznaj hotejńe moje, petr. 190 vse naše hotěńe tebe darujemo, gašp. 1/16 človek je bogu spodoben: s pametjum otcu bogu, z razumom sinu, hotěńem ali vólum duhu svétomu, 1/121 z vekšěm hotěńem, 201 spodobnem hotěńem, 1/643 imajúći hotěńe potrebnu prijemati hranu, 1/694 z vručem hotěńem, 1/696 veru braniti najzažganěše hotěńe izkáže, 1/718 trúde i težkóče z dobrovolńem hotěńem je podnesel, kov. kemp. 60 prost od nenarednih hotěń; 98 od vsega světskoga hotěńa otujena, 103 ovomu hotěńu nē se čvrstěje priklopiti; 260 prez pohotěńa srdca ostájem, 97 oslobódi me od zlěh pohtěń i zvráči srdce moje od vsěh nenárednih hotěń; oskrblěńe das versorgen math. 2. 2/54 za oskrblěńe vaše dečice; ostrměńe das erstaunen tšchup. 456 (brez ostrmeńa); povelěńe jussum, befehl trpl. 21 moje srce pred tébe drži povelejńe tvoje, 84 ki činíte povelejńe ņegovo, 99 od povelejń tvoji si premišlávam, 101

jas sem priátel vsejm ki zdržíjo povelejna tvoja, 104 s povelejna tvojega se ne spozábim, 105 zdržávam povelejna tvoja, nagfl. 40 Julica je nej bougala povelejna materé, dain. 179 (poveleña totega so vtiči le ne marali); poželèné τὸ ἐπιθυμῆσαι kütz. 8 ki se zglédne na ženo k poželejñi že je praznúvao ž ñom, gašp. 1/654 ova bila je predi súžen poželèna svojega, 1/656 nikakvo na zlo poželèné ni počútila vu sebi, 1/680 da poželèné téla vu petereh čútenih pogasi se, 1/687 postimo vu zimi, da list svetskóga poželèna odvržemo, 1/708 vkáñena od poželèna svojéga, 1/866 itd., math. 1. 1/192 ñihova lastovita zla poželèna na gréh napelali su, 1. 1/214 svoja poželèna zavúzdati, 1. 1/64 návuki Jezúša suprotivni jesu našem hman poželènam, 2. 3/107 srdce je mesto spravišča hmàn mišlèñ i poželèñ, 2. 3/143 svoja lástovita poželèna odhititi, krist. 158 ako bi bog vsa poželèna lúdiñ zadovoljiti hotel, ves svét bi se naopak obrnul, kov. kemp. 113 boreña proti poželènam; preskrblèné versorgung math. 2. 3/98 vu posledju našli su zadovoljno svoje preskrblèné, 2. 3/130 mogu se veseliti, zarad ljubavi i preskrblèna božánskoga; rohnèné traun. 156 kateri vtólážiš divjáñe tiga morjá, šumeñe ñegovih valov inu rohnèné tih ludstuv; sedèné das sitzen met. 142 sedéne, trpl. 113 tí znáš moje sedejñe, moje stanejñe, nagfl. 46 na ka so stolice vu šouli potrebne? na sedejñe, gašp. 1/649 sedéne svoje na stolcu Antiokenskom pričel je svéti Peter zadñe leto cesarstva Tiberiúša; skrbblèné das sorgen krist. 185 ono kaj ja z velikem trdom dobivam, ni za jedno tak osebito skrbblèné zadostno; vidèné trpl. 73 teda si gúćao k svétim tvojim vu videjñi; zdèné das scheinen, meinen nagfl. 188 máren lišč i zdejñe lúdi; želèné das wünschen kütz. 69 skrbi toga svejta i okoli drügoga dugováña želejña notri idouća zadavíjo tou rejč, trpl. 9 tí, gospodne, slíšaš želejñe nevolákov, 15 spuni vse želejñe tvoje, 16 dopuniš ñemi želejñe srca ñegovoga, 29 dá tebi želejñe srca tvojega, 47 boug mi dá zadobíti želejñe nad protivníkmí mojimi, 15 želejñe ti nepobožni preide, 99 moja dúša omedlejva od želejña soudbe tvoje; gašp. 1/640 kada bi bil želèné nutrñe zadobil videti Jezúša, 701 verni tvòji zemelska oduré i na nebeska vsigdar želèné vupiraju, 731 da poleg želèna mojega ñim služiti bi mogel, itd. krist. 23 da bi ravno ista želèna imeli, 156 spopobna želèna jesu opravek našega nezrednoga namišlèna; kov. kemp. 97. 120. 201. 266 želèné itd.

δ) *na predzadnoj slovcu imaju*

1) riječi građene od part. glagola s vrstnim nastavkom *ē*, ali od onih kojim se *ē* ne mijenja na *a*, uvijek samo li: imēne die habe, perg. 4|1 9|2 imyenie, 9|2 imenie, 5|1 imiienie, 3|1 imiinie, 4|2 imyinia, 3|1 imiieni i imijni loc., 13|1 imyeni, loc., 3|2 imyeniem itd., šumēne das rauschen jap. ev. 379 za volo strašniga šumejna tiga morjá, traun 103 brézēn vleče brézēn za sábo v šumeñi tvojih lyákov, 156 katēri vtolážiš divjánie tiga morjá inu šumeñe negóvih valóv, 237 reke so povzdignile svoje šumeñe, preš., 70 zaslíši potókov deréčih šumeñe, küzm. 215 šümlejne, trpl. 50. 77 šumejne; trplēne das dulden, leiden jap. ev. 352 de ne pridejo v' letá kraj tiga trplēna, traun. 29. 131 govory od svojga trplēna, 31 za odvrneñe kelha tiga trplēna, 43 katēri je vojvoda tiga svejtá le z' ponižnostjo, trplēnam, svetóstjo premágal, 44 nas je skuzi svoje trplēne z' bógam spravil, 220 cel psalm je enu zastópnu prerokdvañe trplēna Jezusa Kristusa, pok. 1|79 grešnikov dejl so solze inu trplēne, 1|109 hudodelnik sebi ne sme sam trplēne izberati; ber. 45 negovo trplēne in negove britkosti so ga k' sréči perpelale; navadite se vsako trplēne ktéro vas zadēne, preš. 165 trplēne in obúp, trpl. 23 ka se zglédneš na trplejña moja, 31 ár sem jas na trplejne stvorjen, 109 spoumeni se gospodne z Dávida i vsega trplejña negovoga; itd. krist. 78 a Kristuš Jezuš tja od zibke peldu poniznosti i trplēna pokáže, 179 človek postavlja preveč vuzke međe svojoj trplivnosti i svojemu trplēnu, kov. kemp. 187. 191 trplēne; tako i potrplēne geduld, gašp. 1|713 math. 2. 2|182. 183. 189 potrplēne, kov. kemp. 210 potrplēne itd.; vršēne das sausen, preš. 70 zaslíši vetróv se sovražno vršēne.

Ali i ostale riječi od ovih glagola sa *ē* mogu uz *imati* i *ē*: gr-mēne traun 63. 192. 259 grómēne, preš. 71 ne bój se gromēna, ne bój se potókov ti mójih šumēna, ne bój se vetróv mi perjáznih vršēna. —

Taj naglas imaju u krańštini sve riječi građene od tih glagola, kojim se *ē* mijenja na *a*, samo uz bežāne čuje se i bežāne: držāne das halten, das gebiet rog. 248 začēl se je svējtít ú držájnu te nove Jezusave postáve, 409 ú držájnu teh zapovidi, traun. 121 brumnost v držānu tih zapoved obstoje, 301 skuzi držāne, nagfl. 25 pri písāni naupačno držāne života škodlivo mouč skazúje na zdrávje gledouč i lagovo držāne pera na zádevo slúži, 179 trí držāna rodnice (natúre), petr. 8 príde vu use Jordansko držānie, 159 stávši gore Maria vu oneh dnéveh, pojdé na goričko držāne s hite-

nem vu váraš Judae, gašp. 1/29 odišla je na goričko držánie šetu-
 vaniem vu varaš Jude, 1/649. 686. 691. 692. 702. 705. 849, math.
 2. 3/27 zapovèdal je nim, da se ipak vu Galileansko držánie imaju
 povrnuti, 2. 3/66 putuval je po cèlom židovskom držánu okolu,
 krist. 126 zakaj ne nahađamo za dobro z ľudmi razlučenoga po-
 nášaia i nejednakoga držáia skup živeti? tako i zadržánie das
 verhalten traun. 118 hudobía mojga zadržáia bó okóli mene, 319
 vse moje zadržánie je pred tvojmi očmy, pok. 1/93 de se je usim
 nad mojim zadržánam gnusiti začèlu, 2/41 kóliku ludy sim z' mojim
 ràzvuzdanim zadržánam pohujšal; dain. 131 v' zadržáii; — je-
 čánie das stöhnen traun 24 za volo nadlóg tih revnih inu ječáia
 tih vbógih hočem jest zdaj gori vstati, 204 pusti ječánie tih jetní-
 kov pred tvoje obličje pridi, 254 de bi ječánie tih jetníkov slišal,
 pok. 1/101 moje ječánie pred tebój ní zakritu, 3/47 de bi ječánie
 jetnikov slišal; — ležánie das liegen rog. 299 od čuvéjna, od
 gaižlaina, od trdiga ležáia inu posaina tega trupla bilu bi pre-
 dóngu govórit; — molčánie das schweigen rog. 479 dobra déla
 dopèrnášat kakòr post, molitou, allmožno, čuvéjne, samóta, mol-
 čájne, čistost inu drugu letáku, traun 94 Dávid se spomni na svoje
 molčánie, 155 molčánie je tvoja hvala v' Sioni, pok. 1/21 kjer je
 večnu molčánie od tvoje mogócnosti, 1/38 David je hotel svoje ne-
 srečnu molčánie znanu sturiti, 1/53 več takih zmotnáv je mene
 v molčánu perdržùvalu; tako i z amolčánie das verschweigen pok.
 1/38 David je od bogá za volo zamolčáia gréha z boleznio stiskan
 bil; tako i sve ostale kao bučánie, dišánie, klečánie, kričánie, me-
 žánie, režánie, itd. — U *ugrskoj slovenštini* i *kajkarštini* dolazi naglas
 često na slovcu pred áne: b é ž á n e küz. 2. 91, trpl. 15, nagfl. 13.
 101 bejžánie; petr. 127, gašp. 1/23. 45, math. 2. 2/24 248. 253 bé-
 žánie; g ú č á n e küzm. 9. 95, nagfl. 74 gúčánie; j é č á n e trpl. 82;
 k r i č á n e küzm. 5. 11. 32. 48. 71; m ú č á n e trpl. 32; perg. 51/1
 83/1 muučánie 47/1 muučaniem, gašp. 1/43. 151. 218. 760, math.
 2. 2/95 múčánie; ž v é n č á n e kov. kemp. 119 premínu z žvénča-
 niem rěčih; u kránštini ima taj naglas: s l í š á n e das hören.

2) Riječi građene od part. glagola s vrstnim nastavkom *a*, koji
 imaju u praes. ^ ređe " na tom a n. pr. divjánie: divjám, dajánie:
 dajèm: c r k l á n e (mjesto cartláne) das zärteln (tschup. 104 cer-
 klaie); d a j á n e das geben rog. 39. 261 dajájne; d i v j á n e das
 wüthen traun 156, ravn. 1/134 divjánie; d o k o n č á n e beendigung
 kr., beschluss kajk. traun 63 Davidov psalm pèr dokončánu tiga
 šotorja, math. 1. 1/104 vu ovom dokončánu dokánčamo mi ovo

leto; dremľáňe schläfrigkeit (schön. 113 nyh očy so bilé polne dremľainia); godrnáňe das brummen ravn. 2/59 godrnáňe; grabľáňe das rechern dain. 17 od listograbľáňa; igráňe das spielen dain. 109 v' bás igráňe rad imám; imáňe die habe petr. 241 (upravo 231 grješkom po drugi put) zeměľsko imáňe se težko dobíva, math. 2. 3/55 ja se vèzda ravno pogáďam za jedno imáňe, 2. 3/162 koi ima dosta imáň, 2. 3/164 za vsakolètnu plaču na stanovita lèta vzeli su imáňa na skrb svoju (a štok. imáňe); kesáňe das bereuen ravn. 1/147 ves dan ne jedó nič od žalosti in ksáňa, 1/183 ktirapesem je negoviga veliciga ksáňa še zmiraj vučéč opomínek, pok. 1/119 znamiňa rèsničniga kàsáňa čez greh, 3/34 kër so tvoje oblúbe brez kàsáňa, 3/76 ne bóš már glas mojiga notrajniga kasáňa uslišal? klepetáňe das klappern, plappern (schön 335 tamkaibo jokaine inu klepetajne tih zob, tschup. 305 604 klepetanje); končáňe beendigung, das zu grunde richten traun. 143 od nih lážá se bó pravilu v' končáňu, pok. 3/5 do končáňa svejtá, 3/112 katere žeľe ludy potope v pogubléne inu v' končáňe; kurbaňe fornicatio pok. 2/62 iz srca pridejo húde misli ubijáňa, prešeštva, kùrbáňa, tatvine, krive pričováňa, preklinòváňa; mrmráňe das murren math. 1. 1/120 prez vsakoga mrmráňa; neháňe das lassen, unterlass rog. 35 objokával je brez nehájna tu trpléjne Jezusavu, traun 256 on se ne jezy brez neháňa, 348 ti vejš moje djáňe inu moje neháňe, pok. 1/124 sim sklenil brez neháňa tebe prositi, 2/93 katere pomóci brez neháňa potrebúje; peháňe das stossen, das gestossene = grütze (tschup 201 pehaňe) ravn. 1/190 pernesó kraľu blazín, prtov, lončarske posóde, pšeníce, ječména, móke, prežgáňe reží, boba, léče, pháňa, medú, putra, ovác in debelih telét; pokončáňe das vernichten ravn. 1/18 pokončáňe prviga sveta; poteptáňe das zertreten math. 1. 1/214 naša čuteňa bojè se ponižèňa, poteptáňa, krivíc, 2. 2/51 on gledí ova z največšem poteptánem (a 2. 3/148 s potèptánem); požgáňe das verbrennen petr. 30 poberete nájprvľe kúkoľa te ga povéžete vu snópe na požgáňe; preneháňe das aufhören traun 338 imajo boga brez preneháňa moliti; preštímáňe das hochachten, überschätzen (tschup 477 od lestnega preštèmaňa), math. 1. 1/46 za to cifraju se da po tom preštímáňe zadobè, 2. 3/17 vu vseh knìgah ne naháďa se tuliko tak preštímáňa vrèdnoga, kak vu pismah koja nam apoštoli ostavili jesu, 2. 3/71 veliku diku i preštímáňe spravili su si bili, 2. 2/231 zaufanost tvrdna žene ove vekše zaisto cène i preštímáňa je bila kak poglavnika sinagoge;

reglâne das quacken, plappern ravn. 1/267; škrtlâne knauserei nagfl. 140 skopci po škrtlâni obogatijo; štímâne achtung, aestimatio, rog. 16 u kradkim času bila je ú to prvo čast, vrednost inu štímâjne postáulena, 28 ureden je časty, hvále inu štímâjna; 46 čast inu štímâjne (a ugr. i kajk. štímañe jer štímam nagfl. 184); trepetâne trepidatio traun 46 trepetâne jih je tam obšlu, 131 strah inu trepetâne je čez mene prišlu (a kajk. math. 1. 1/173 trepetañe = trepetañe); žlabráne das plätschernde suchen der gänse und änten im wasser nagfl. 111 nedopuñena je gous vu jejli, pili, žlabráni; — tako i ostale amo iduće riječi kao: bezlâne, blebetâne, bobotâne, brblâne, brbrâne, cepetâne, cinglâne, cmokâne, coklâne, curlâne, čebłâne, čehlâne, čeketâne, čenčâne, češlâne, drglâne, drgetâne, frfrâne, gobeždâne, godrñâne, goltâne, golufâne, gomezłâne, grgrâne, havtâne, hohotâne, jeclâne, jezłâne, kahlâne, keglâne, klepetâne, klofutâne, kozłâne, kreketâne, krepčâne, krevlâne, krlhâne, krohotâne, krokotâne, kvartâne, lesketâne, majâne, mečkâne, migłâne, modâne, momłâne, nosłâne, ñergâne, peketâne, pihłâne, ragłâne, regetâne, rezgetâne, rezłâne, ropotâne, rožłâne, señâne, skaktâne, skakłâne, smehlâne, srklâne, ščegetâne, šepetâne, škrablâne, štokłâne, šumlâne, švedrâne, tabernâne, trklâne, vahłâne, vełâne, vesłâne, vofotâne, vozłâne, zijâne, zvončkâne, žebrâne, žgačkâne, žlobudrâne, žvenklâne, itd.

3) U kranštini imaju rado taj naglas i riječi koje se grade od part. glagola s vrstnim nastavkom *a*, koji imaju u infinitivu 'ili' na slovcu pred vrstnim nastavkom osim onih na —avati, évati, jer se uz taj naglas govori i ' na vrstnom nastavku a n. p. dremâne i drémañe inf. dremâti i drémati: bahâne das prahlen pok. 1/30 bahâne z blágam kaj nam je perneslu? bliskâne das blitzen traun 63 je skuzi gròmẽñe, bliskâne inu treškañe takú strašen, 192. 245; čuvâne vigilatio traun 333 od jutrniga čuvâña nôtèr do nočy; dirjâne das rennen ravn. 1/329 zvrnil med nespamétnim dirjâñam se je iz voza; dremâne schlummer traun 335 jest nočem mojim trepavnicam dremâña per-pustiti; jemâne das nehmen küzm. 357 ze vsejmi vami vstânem na vaše gori jemâne i radost vere, 361 vödávañe i notri jemâne; jokâne das weinen traun 327 kateri med jokâñam sejejo, bodo z veselâñam želi, pok. 1/28 si ti usmilnu glas mojiga jokâña uslišal; lagâne das lügen pok. 3/83 kateri je nagnen k la-gañu; obiskâne das besuchen rog 17 obyskâñe; objokâne das beweinen pok. 1/79 so objokâña urẽdni; odpuščâne

vergebung rog. 43. 220 odpušájne, traun 54. 71 pok 2|4 odpušájne; o p r a v l á n e verleumdung pok. 2|74 opravljájne; o p u š č á n e vernachlässigung pok. 2|111 me opomni na tolikaj opuššanja dobrih del; p e l á n e das führen: pelám i pélem rog. 633 pelájne, i kajk. ispelájne, vpelájne math. 1. 178 pokolénja izpelájne, 2. 2|116 odičeno vpelájne vu váraš obslužávati; p i s á n e das schreiben pok. 1|9 pisájne, preš. 95 pisán; p o m a g á n e das helfen rog. 15. 25 pomagájne; p o s e d á n e das sich setzen, das sitzen ohne arbeit ravn. 2|180 s posedánam; p o s l u š á n e das zuhören, gehorchen rog. 17 poslušájne, pok. 3|150 poslušájne; p o s t o p á n e das pflastertreten ravn. 2|268 postopájne; p r e b i v á n e das wohnen pok. 3|64 mestu tvojiga prebiváña, ber. 149 išejo v gorkéjih deželah prebiváña; p r e l i v á n e das vergiessen škrin. 3 hité k prelivánu krivy; p r e r i v á n e das durchdrängen, durchwühlen ravn. 2|230 prerivájne; p r i z a d e v á n e das bemühen, anstrengung pok. 1|116 ovrzi vse nih pèrzadeváña, 3|42 kar se bo nih perzadevánu naspruti stavilu; r a z d e j á n e zerstörung traun 247. 270. 345 razdjájne; r a z u z d á n e ausgelassenheit pok. 2|8 so se nar vèkši razuzdáña komaj za grèh šteje; r a z f r i š á n e erfrischung rog. 429 pošle meni te cithre h' tega srcà rezfrišájnu, 489; s t i s k á n e bedrängniss pok. 1|46 mene tvoje stiskáne ni podrlu; s t r a d á n e das hungern pok. 2|28 v duhovnim stradánu konèc jemlem, 3|17; š k r i p á n e ravn. 2|162 škripájne; u b i j á n e das tödten rog. 238 ubijájne i ubivájne rog. 235 ubivájne; u k á n e das jauchzen traun 122 one bodo med veselám inu ukánam perpelájne, preš. 58 mladí, starí iz híš hité ukánu trúm napróti; u p r a š á n e interrogatio rog. 45. 478 uprašájne, 29 uprašájne; v e k á n e das weinen pok. 1|49 so moje kosty oslabele od usakidaniga vekáña; v e z á n e ligatio škrin. 22 bo k vezánu vlečen, preš. 99 poslušaj ga, kakó jo on zavtje in právo ti vezájne se odkrtje; z a b a v l á n e das verhöhnern ravn. 1|189 tudi zdaj ga je gorka zgrabila nad Simeonovim nesramnim zabavlánam; z a d o b i v á n e erlangung rog. 413 zadobivájne; z a p u š č á n e das verlassen rog. 49 zapušájne 232 zapušájne; z i d á n e aedificatio ravn. 1|24 zidájne opustiti, 1|120 perpravil sim bil že vse k' zidánu, pok. 1|8 kar je k zidánu templá božjiga potrebnu, 2|200 na tako vižo živi kámni božjiga zidáña postanemo; z m e r j á n e das schelten rog. 31 kletvu inu zmerjájne (a 473 zmèrjajne). Tako i ostale amo iduće riječi, ali sve mogu i u gorenštini imati ' ili ` na slovi pred áne: posédañe ravn. 2|268 itd.

Taj naglas imaju i riječi građene od part. glagola s jednoslovanom osnovom na *a* u infinitivu osim *bra* i *pra*: *gnâne* das treiben, *klâne* das schlachten, *plâne* das wörfeln, *srâne* catio, *stlâne* das streuen, *tkâne* das weben, *zvâne* das rufen, *beruf*, math. 2. 3/58 *zvané*, krist. 165 *zvané*; *žgâne* das brennen, a složene s prijedlozi imaju sve *^*: *izebrâne* math. 1. 1/133 *izebrâne*; *izdâne* math. 2. 3/8 *izdâne*; *poslâne* math. 1. 1/73 *poslâne* 1. 1/31 *poslâne*; *pozvané*; *požgâne* math. 1. 1/187 *požgâne*, *zežgâne* 1. 1/197 *zežgâne*; *spoznâne* das erkennen *ravn.* 2/7, math. 1. 1/36, 2. 2/154. 2. 3/69. 138 *spoznâne*, 2. 3/13 *spoznâne*.

4) Malo ne sve riječi koje se grade od part. glagola s vrstnim nastavkom *ova* (kajk. *uva*), jer imaju malo ne svi u inf. ' na slovcu pred ti (u krašćini). O u ova izgovora se u krašćini poluglasno i često u govoru posve isčezava pa s toga u krašćkih knjigah dolazi na *o* u — *dvâne* ili na *u* u — *ùvâne* n. p. *kupòvâne*, *kupùvâne*, gdje znači samo da se ima ono samoglasno čitati kao *u*: *kupùvâne*: *aldovâne* das opfen *gašp.* 1/685 *korizmeno obslužvâne* *segurnem dovrše alduvânem*, 1/689 *alduvâna grešnikov odurna jesu bogu*, 1/690 na ovakova *alduvâna nagovarja i nas David*; *bičevâne* das *geiseln* *gašp.* 1/656 *Magdalena vse vreme vu postu, plaču, zažgani molitvi, bičuvânu sprevodi*, 1/736 *bi bičuvâne pamet niemu podâvalo*, 1/751 *odepeleti na bičuvâne*; *bojevâne* das *kämpfen* *traun* 359 *bojvâne*, *pok.* 1/27 *bojùvâne*; *dolgovâne* *res*, *dalm. schön* 80. 140 *dolgovajne*) *trpl.* 7. 60 *nagfl.* 21. 82, *küzm.* 35. 283. 310. 348. 355. 400, *petr.* 11. 275, *gašp.* 1/14. 134. 650. 652. 660. 670. 687. 704. 714. 726. 747. 760. 844 *itd.* math. 2. 2/50 2. 3/108. 157 *itd.* *dugovâne*; *domovâne* *patria*, *domicilium*, *rog.* 38 *prišal je bil h' domovâjnu te spomnene ženè*, *traun* 56 *David zdihuje po svojim domòvâni*, 127 *on bo tebe iz tvojga domovâna izpòdil*, 281 *iz svojga domòvâna pregnâni*, *preš.* 153 *ukâz žel vlèce v tvoje domovâne*; *engedovâne* *remissio*, *cessio*, *condonatio*, *belost.* 92 *engeduvâne*; *gospodovâne* das *herrschen* *rog.* 45 *gospoduvâjne*, math. 1. 1/41. 42 *gospodovâne*; *goščevâne* *epulae* math. 2. 2/84 *kaj se je pri ovom goščuvânu (goztchuvânyu) pripetilo*, 2 2/85 *pozval je zveličitela na goščuvâne*, ... *goščuvâne obdržâvati*, *na goščuvâne oprošen*, 2. 2/86 *pri goščuvânu*, 2. 2/87 *vas pazâvaju na goščuvâna*, 2. 3/52 *goščuvâna negvoga dèlniki postanu*, 2. 3/57 *goščuvâna nebèskoga dèlniki postati né čaju*, 2. 3/72 *na goščuvâna pozâvati se*; *gostovâne* *epulae*; *τò inquilinum esse*, *preš.* 46 *niemu oča né*

napravi imenitno gostovâne; harcovaâne das streiten gašp. 1/729 s Francuzi vu harcovânu postavljen vnoge spozna junâčke nevoje; hlapčevâne knechtschaft. (schön. 60 je u hlapčevajne sillim, 83. hlapčovajne rog. 409); hudovaâne das sich ärgern traun 36 têdaj so se od tvojga hudûvâna studenci pokazali; imenovaâne dass nennen, gašp. 1/134 o kak gusto puti ovo imenuvâne nas vkañuje, 1/135 ako imenuvâne sina k otcu spada; izmišlevâne das ersinnen traun 153 ony so v skrivnim izmišlôvânu omâgali, pok. 2/34 spravite izpred mojih oçy vaše hudobne izmišlûvâna, traun 364 zmišlôvâne; kamenovaâne das steinigen gašp. 1/751 odpeľali na bičuvâne, pod kamenuvâne; kaštigovaâne das strafen math. 2. 2/155 tvoje otčinsko kaštiguvâne bude nam za návuk, 2. 2/186 pravično kaštiguvâne ovoga slûge, 2. 3/180 zrok kaštigovâna raztolnâčiti; kraljevâne regnatio traun 176 prosi de bi bóg ñegóvimu nastópniku sreçnu krajlovâne dodejlil, ber. 117 ravno taka je tudi Sedekija po kratkim kraljevâni zadêla; kuševâne das küssen rog. 241 kušuvâjne; lenovaâne das faulenzen pok. 2/6 ãlovek z' ãlam obložen ima eniga samiga skušñávca, v lenovâni pak ima skušñávcov brez štêvila (a málko niže pogrješno (?) lenovaâne); malikovaâne abgöttereï rog. 30 malikuvâjne, traun 63 malikôvâne, ravn. 1/215 malikovâne, 1/120 malikvâne; mangovaâne math. 1. 1/113 privuãaju se po vsevdiľnom potêpañu k' manguvânu, 1. 1/231 vu manguvânu i lénosti živlêne sprevaãati; maščevâne rache rog. 232 maščuvâjne, traun 238 mašôvâne, 141 mašovâne, 236 maštôvâne, 204 maštovaâne, škrin 19 moztuvâjne, pok. 1/18 moztûvâne; mentovaâne privatio, belost. 215 mentuvâne; milovaâne das bedauern rog. 422 perstopi iz eno lepo besêdo, iz enim miluvâjnam, iz enim troštam; morgovaâne sussurus krist. 81 od tvojega morguvâna zatruden; napastovaâne anfechtung, math. 1. 1/192 kajti se nisu zadosta çúvali suprot napastuvânam, krist. 242 obršeni jesu od napastuvâna dúha neçistoga; napihovaâne das aufblasen pok. 2/9 skritu napihuvâne v' srcu, 2/77 skrito naphûvâne; narekovaâne das wehklagen 1. 1/200 hitete ñu vu pêç ognênu, gde bude narekuvâne i škripanê zúbih, 2. 2/173 onda postâne jávkañe i narekuvâne, 2. 2/236 svoje žalostno narekuvâne popévaju; çulo se je rávno ovo narekuvâne, 2. 2/237 za narekuvâne mrtveh, 2. 2/250 tužno narekuvâne pri obsedênu várašev né se çulo; 2. 3/181 videl je Jezuš naprvo porušêne ovoga váraša kak takáj narekuvâne i nevoju; nasladovaâne das ergötzen krist. 13 dok gibañe té-

lovnoga nasladuváňa nas šegeče; nasledováňe das nachfolgen math. 1. 1/72 cirkva vam svétce bóžje ne tak za poštváňe kak za nasleduváňe níhove kréposti pred oči stávľa, 2. 2/29 človek trsi se bogu po vernom nasleduváňu vse spodobnėši postati, 2. 2/202 za nasleduváňe ostavil je krotkdču, dobrótu i milosrdnost; nazlobováňe das hassen math. 2. 2/37 od ovud doháďalo je nazlobuváňe, koje oni proti Samaritáncem imali su, 2. 3/113 ako se razsrďěňe na odurjáváňe i nazlobuváňe ne obrne; neverováňe das nichtglauben math. 1. 1/69 ne pazěči Ivan na tvrdokornost i neveruváňe Židovov zvršával je dűžnost části svoje, 2. 2/143 Jezuš ovomu tvrdokornomu neveruváňu suprot stávľal se je, 2. 3/56 po ovoj prispodobí hotel je Jezuš neveruváňe Židovov kaštigovati; obdarováňe das beschenken pok. 3/119 rokę k' obdaruváňu ubógih iztegůvati; obdelováňe das bearbeiten ber. 163 kóliko stó in stó ľudi se preživí z' obdelováňam rudnine in drugiga rűdstva; očitováňe das offenbaren, math. 1. 1/86 čuli ste kak se je Marija nad pripověďaňem očituváňa ním od angela vučíněnoga čudila; 2. 2/10 kada vučeniki ěgoví vrědni postánu ovoga očitováňa; ofrováňe das opfern rog. 491 ofřuvájne, traun 121 ofřuváňe; oznanováňe verkündigung škrin. 23 moji žnabli se bodo odprli k' oznanuváňu tega kar je prav; pijančeváňe das saufen math. 1. 1/82 iščete prilike goščuváňa i z ovem složenoga pijančuváňa, 2. 2/32 ne bi zdravje po pijančuváňu podkápali, 2. 3/165 ne směmo z imetkom gospodáriti kak bi hoteli n. p. z-prekorědnem goščuváňem, pijančuváňem, igraňem, 2. 3/194 zaradi pijančuváňa i lebud kakvoga živľěňa vnđgi skup správľaju se (a u kr. pijančeváňe); pomilováňe das bedauern, bemitleiden gašp. 1/731 vu špitalu nekuliko vrěmena z velíkem srdca pomiluváňem siromaškem podvori, math. 2. 2/23 srdce genuti na pomiluváňe, 2. 2/31 pomiluváňa vrědni ľudi, 2. 2/42 vu nevólnom i pomiluváňa vrědnom stáľišu, 2. 3/183 sűze zveličítela iz právoga mehkosrdčénoga pomiluváňa jesu cúrele, 2. 3/188 pomiluváňe tak potěptano dosáďi mu se, 2. 3/204 dobročínstvo, pomiluváňe, ľubav bližněga bila su iz srdca níhovoga ze vsěma pretirana; kov. kemp. 225 pomiluváňe imeti; popraševáňe das fragen ravn. 1/36 kako je moglo dobrimu očetu srce tlěti per otroka tákim poprašováňu; poslováňe das handeln, arbeiten math. 2. 3/57 trgovina i posluváňe dragše je nego nebo, 2. 3/93 postávete vu vsem posluváňu vašem zaľufanost vu boga i posľujte vu imenu ěgovom, 2. 3/133 vsaki človek móra se vučiti znanosti ali ľěpoga návuka ali delavnoga

kak je rukotvórstvo i posluváne, 2. 3|146 pobóžnost i bogočástje držali su za posluváne; kov. kemp. 101. stari nepriatel prekomcé se trsi želu tvoju vu dobrom páčiti i od vsega pobožnoga posluvána spráziniti, a 283 dej na prvo kratko koje posluváne; poštováne das hochachten, gašp. 1|113 ovde z velikem poštuvánem pokopaju telo zveličitela, 1|673 i dan današni gláva negova na poštuváne ljudctvu káže se, 1/769 da bi na občinsko poštuváne van bilo postavljeno s. telo, math. 2. 2|51 oni obodvá od nas potrebuju poštuváne, 2. 2|163 zdenec ov bil je pri Samaritanceh znaméne poštuvána, 2. 3|191 gospon vužgán od nástojnosti i žeje poštuvána hiže bóžje tiral je z bičem marhu skupa s penezomúntari, krist. 25 premislemo s svetem poštuvánem, da bog je koi vsa ravna, 168 iz poštuvána proti mojem roditelom; potováne das reisen math. 1, 1|75 vu putuvánu svojem, 2. 2|31 pri zádñem putuvánu Jezusa vu Jeruzalem; 2. 2|163 truden od putuvána sel je, 2. 2|67 pri vsakom putuvánu negvom, 2. 3|178 Jezus svoje putuváne tak je narédil da...; 2. 2|7 ako mi ovo putuváne premislimo, a u kr. pótováne; potrebováne das benöthigen math. 2. 2|197 né li to nespametno potrebováne? 2. 2|218 ono vréme bilo je rětko dugováne da bi túdi novci vu jednom orságu za občinsko potrebováne vpeľáni bili, krist. 128 jedni od drugéh po svojoj velikóci vrdóci i potrebovánu razlučeni jesu (a krist. 80. 160 potrebováne 188 petrěbováne); poviševáne erhebung, das erhöhen rog. 9 govóрили so h' povihšuváinu ene Sarae, ene Rebeke, ene Rachel, škriñ. 10 nespametnih povikšuváne je sramóta; povzdigováne erhöhung, das emporheben traun 353 povzdigúváne mojih rók bódi kakòr en večerni óffer; požalováne das bereuen math. 1. 1|156 onda izvráčeñe biva, kada po požaluvánu skrušeno srdce kažete, 2. 3|129 po istinskom požaluvánu; praznováne das feiern rav. 1|177 dobro storiti je tudi naše narlepši praznováne; pregledováne das durchschauen traun 153 ony so v' pregledvánu skrivnóst tiga srcá premedéni; preklinováne das fluchen, verfluchen pok. 2|62 iz srca pridejo krive pričována, preklinóvána; prekucováne umwälzung pok. 1|110 v pekli nobeniga rěda ni, temuč je večnu inu strašnu prekucúváne (al i prekúcováne); premagováne überwindung, das siegen pok. 1|110 težku je táku premagúváne svoje vòle inu molčáne; premenováne das wechseln pok. 3|59 premenóváne nam je tako lăstnu, de nam je celú potrebnú; premišleváne das nachdenken traun 14 premišlováne, 310. 316 premišlúváne, 94 premišlúváne, pok. 3|120. 151

premišlúvâne; prerošovâne das prophezeien rog 473 prerokúvâjne, traun. 46 prerokúvâne; rav. 2/37 prerokvâne, math. 1. 1/54 po ovom prorokúvânu; pričevâne das bezeugen traun 237 tvoje pričevâne je čez vse verjetnu, pok. 2/62 iz srca pridejo krive pričována; prilizováne adulatio rog. 46 negoviga perlizuvâjna se ni ahtal; priporočevâne das anempfehlen ber. 181 sosébnó vas opomiâam de opravljajte prôšne, molitve, perporočevâna in zahvale za vse ljudi; prodekovâne das predigen math. 1. 1/34 ja sem po mojem prodekúvânu nému púta pripravljâl, 2. 2/30, 2. 3/145 vu vremenu svojega prodekúvâna, 2. 3/141 vu svojem na gori prodekúvânu; radováne das freuen math. 2. 3/20 raduvâne ovo ne dâjem vam poleg navade svéta ovoga; silováne das zwingen, nôthigen math. 1. 1/71 stègnul je pri soldátech siluvâna, cárgaia i neslôžnosti: skoznovâne vigiliatio math. 1. 1/172 razdelène hrâne biva vu snu kakti pri skoznuvânu, 1. 1/185 vsevdilno zvrhu nas skoznuvâne; sledováne das folgen die folge krist. 74 od kud druga sleduvâna i druge premembe izhâdaju; spoštováne achtung rog. 255 opomina nas h' spoštuvâjnu teh angelou; spoznovâne das erkennen, die erkenntniss rog. 40 Jezúša spoznuvâjne; spričevâne das bezeugen, zeugniss traun 77 po spričôvânu s. Pavla, 166 po spričôvânu s. apostelnov, 194 on je v Jakobu enu spričôvâne gori postavil, 163 po spričováni preróka Jeremia; sramováne das sich schâmen pok. 2/14 néga pusty v sramována urêdne grêhe pasti; stanovâne die wohnung traun 119 na grobi bódo níh věčne hiše, one bódo od róda do róda níh stanovâne, 255 synóvi tvojih hlapcov bódo stanovâne imêli, 335 jest nóčem v stanovâne svoje hiše nóter jiti, 169 213 standvâne, 52 stanúvâne, pok. 3/56 stanuvâne, ber. 205 stanovâne, gašp. 1/865 tri zmed kloštrov oveh na visòkeh podignéni bregéh kruto teško brattom stanuvâne videli se jesu; svajevâne das zanken math. 1. 1/136 nepriatèlstvo več púti na svađuvâne obrne se, 2. 2/130 vnôgi zadnič hromi ali čuklavi bivaju po svađuvânah i razbijânah, 2. 3/132 da se pri razdelènu kruhov zmùtna i svađuvâne ne bi pripetilo; španováne das haushalten math. 2. 3/159. 163 daj račun španuvâna tvojega; valováne professio gašp. 1/641 ovak z lastovitem valuvânem vúst svojéh na smrt je odsuđen, 1/678 poglavnik zbog prave vere valuvâna odsudi néga na križnu smrt, 1/750 vu poniznosti i valuvânu grehov našeh, math. 1. 1/61 onda nè nikakvoga, poleg vsakoga osebnoga valuvâna, hmânéga, 1. 1/60 poleg lastovitoga po-

niznoga valuváña, 1. 1/45 koi vu ovom valuvánu do konca ostane, samo zveličen bude, 1. 1/133 v poniznom grehov valuvánu, 2. 2/233 zvrhu vsega úfaña prijel je milostivno zveličitel ñe valuváñe, 2. 3/43 oni po valuvánu prave vere zmožnost tvojega trojstva spoznávuju, 2. 3/203 s poniznem valuváñem svoje nevrédnosti; v a s o v á ñ e das fensterln, das zu dorfe gehen, liebeln (= ašikovañe) rog. 485 prebyrajo cajtenge, prazna, vasuvájna polne pisma, 630 služil, služila si tem špasam, norčijam, vasuvájnu inu drugim letakim; v e r o v á ñ e das glauben math. 1. 1/15. 47. 2. 3/45 veruváñe (a u kr. vérovañe); - v k a ñ e v á ñ e das betrügen math. 1. 1/79 z vsakem baračete pravédno prez vkañuváña, 2. 2/87 kotéri vu skazlivosti i drugeh podmáñeh vkañuváñah pošteñe i diku iskali su, 2. 2/211 koi návuka prave vere prez vkañuváña vučiš, 2. 3/136 znañeñe vkañuváña, 2. 3/142 odvráča ñe od vkañuváña; v o j e v á ñ e das kämfen, streiten gašp. 1/659. 756 vojuváñe; krist. 18 vojuváñe; v o j s k o v á ñ e das kriegführen rog. 27. 29 vojskuvájne, traun 195 359 vojskòváñe, 39 vojskováñe, pok. 1/17 vojskòváñe; v p e ľ e v á ñ e einführung rog. 483 Elizabeth po poslednim poródu nesla je sama tu ,detéjtze' po exemplu Mariae ú ta tempel h' upeluvájnu; v z d i g o v á ñ e das emporheben traun 224 ti gospodúješ čez divjáñe tiga morjá inu vtolážiš vzdigùváñe ñega valov (ali i vzdigovañe); z a ñ i č e v á ñ e das verachten rog. 44. 253. 479. 489 zaničuvájne, traun 70. 307 zaničùváñe, 324 zaničòváñe, pok. 2/87 zaničùváñe, rav. 2/17. 213 zaničováñe; z a p e ľ e v á ñ e das verführen rog. 413 zapeluvájne; z a p o v e d o v á ñ e das befehlen rog. 46 zapoveduvájne; z a s r a m o v á ñ e das verspotten traun 169. 185. 302 zasramòváñe, 168 zasramováñe, 47. 95. 108 zasramùváñe; z a ž m a g o v á ñ e das verschmähen traun 315 reši me od zažmagùváña tih ludy; z b a n o v á ñ e turbatio beleidigung math. 2. 1/88 on bude kamen zbantuváña i pečina spáčeña dvem hižam, 1. 1/195 po zbantuváñah grěšnikov, 2. 2/177 doisto bi bilo zbantuváñe, 2. 2/190 ova zbantuváña na tuliko bi narasla, 2. 2/196 prav odurna zbantuváña, 2. 2/202 kršćenikov je dùžnost zbantuváña od bližñega včiñena oprostiti, računajte broj zbantuváñ od vas bogu včiñeneh; z d i h o v á ñ e das seufzen rog. 53 zdihuvájne, traun 11. 253 zdihùváñe, 69 zdihuváñe, pok. 1/24. 102 2/101 zdihòváñe, 3/19 zdihùváñe (a 3/93 pogrješno zdihóvañe), preš. 153 zdihváñe; z n a m e n o v á ñ e bezeichnung, bedeutung math. 1. 1/19 med sùzami su jeden drugoga znamenováñe oveh strašñeh znamén pitali; vu drugem znamenuvánu, 2. 3/36 kaj vam

hásni znamenuváňe čela prsih i ramen, ako vi z-sámem znamenuváňem zadovól̃ni jeste? 2. 3/37. 54 znamenuváňe; zrokováňe das bewirken, wirkung krist. 13 nàrava dugovàňh onda bi se morala premeniti i opravek plemeniteši od svojega zrokuvàna biti, 36 sunce je jedno čúdo zbog svoje velikòče, zbog svejega namestèna i zbog svojega zrokuvàna; žalovàňe das trauern traun 67 žaluvàňe, pok. 3/127 žaluvàňe, preš. 64 glasóvi so enàki žalvávànu pùbčev v mlàki; po pólnoči pokòp naj bó in pètje, žalovàňe; ženitovàňe hochzeit pok. 3/150 ženitòvàňe, preš. 64 nevèsto pèlem na ženitvàňe itd. kao bogovàňe škriñ. 343, oblastovàňe 391 itd.

Ređe dolazi naglas dàje prama početku riječi a to onda kada i kako to biva u infinitivu n. pr. kolèdovàňe: kolèdovati das singen von weihnachtsliedern und sammeln von geschenken; lùbov àňe das lieben; molèdov àňe flagitatio (tschup. 508); nadlèžev àňe belàstigung (tschup. 596); narèkov àňe das wehklagen gašp. 1/675 od kuda s kričèm jáukanèm i narèkuvàňem svojem k brodišću potoka dosta ludi na brzom spravi (ali i narekuvàňe); natòlceva àňe das verlàumden (tschup. 426 478 natovcuvàňe); obràdov àňe erfreung kov. kemp. 195 tvoja obràduv àňa nèsu kakti človečànska spoménkuvàna; 197 predràga je milošča moja, ne trpí se mèšati med obràduv àňa zemèlska, 216 jáj bogàtùšem, koi imaju ovdè svoja obràduv àňa; pabèrkov àňe das nachlesen; pojérov àňe das begehren (tschup. 583 pojiruvàňe); pomílov àňe commiseratio kov. kemp. 229 velikòča pomíluv àňa negovoga nigdár se ne potroší, (a 225 pomíluv àňe); popòtov àňe peregrinatio traun 306. 321 popótvaňe, ravn. 1/77 popótov àňe; poškòdov àňe beschàdigung pok. 3/111 poškòdùv àňe; prešèstov àňe i prešestov àňe das ehebrechen; prídigov àňe das predigen; pripògov àňe (krivo mj. pripogibàňe) das niederbeugen (rog. 292 perpoguvajne); prodèkov àňe das predigen gašp. 1/714 pred prodèkuvàňem (uz prodekuvàňe); ptújčev àňe das fremdling sein ravn. 1/339 izraelski narod ob čašu ptújčov àňa; spoménkov àňe vidi pod obràdov àňe; svétov àňe das rathen traun 1 svètuv àňe; škòdov àňe das schàdigen; várov àňe das hùthen, sparen traun 49 v àrv àňe; vérov àňe das glauben, u kr., a kajk. veruv àňe gašp. 1/118. 182 veruv àňe; zlòdejeva àňe das fluchen; žalov àňe uz žalov àňe. — Još ređe dolazi naglas na *predlogu*: následov àňe das nachfolgen gašp. 1/723 koja je činil z následuvàňem dopuniti, 1/873 zadovolna ova čuda naj nam budu za následuv àňe tulikoga

vu živlénu pokornika, al' i nasledováne gašp. 1/14 s. Pavel vsem Kristušu za nasleduváne na prvo postavla; páberkova ne uz pabérkova ne.

U *kajkavštini* a i u *ugrskoj slovenštini* dolazi ' i na u od — uva ne: aldúva ne kov. kemp. 238. 241; bičúva ne kov. kemp. 195; gladúva ne das hungern gašp. 1/684 nesréču dúšu iz tela van iztíra. Kam drugam nego na vekivečni post i gladúva ne pekleńsko; gostúva ne convivium dain. 42 gostýva na se vžímo, 175 drygokrat lesica je slyžila gostýva ne; harcúva ne das kámpfen gašp. 1/14 da vu harcúva nu skradne vure hasen i dobíček ne bi pogubili; kov. kemp. 186; mašúva ne das messelesen kov. kemp. 258; poslúva ne kov. kemp. 238; poštúva ne kov. kemp. 190; putúva ne peregrinatio gašp. 1/682 k putúva nu; skazúva ne kov. kemp. 69 203; skoznúva ne vigilatio gašp. 1/656 vu dugom skoznúva nu, 755. 862 uz skoznuva ne 1/774 vse kréposti poste skoznuva na na nas oblečemo, kov. kemp. 118. 240; stanúva ne kov. kemp. 181; svetúva ne kov. kemp. 247; tugúva ne kov. kemp. 47. 187; vkanúva ne das betrügen gašp. 1/650 istina ne ľubi kútice niti vkanúva ne, kov. kemp. 101 vkanúva ne; vojúva ne kov. kemp. 177; zbantúva ne kov. kemp. 105. 238. 247. Uz ' čuje se se i ': harcúva ne; tako valda oznanúva ne küz. 105 prekúpčúva ne küzm. 43, vujvičúva ne μαντεία = vľbhvičeva ne küzm. 248.

ε) *Naglas daľe prama početku riječi nego na predzadnoj slovcu* imaju riječi građene od part. glagola, koji u praes. pa niti u part. neimaju naglašeno niti tematsko ni vrstno samoglasno.

1. , *imaju* a) građene od glagola *bez vrstnoga nastavka*, koji imaju u praes. ' na slovcu pred em: góde ne das geigen: gódem; gríze ne das beissen: grízem; kláde ne das vorlegen des heues oder grases als futter den kühen, ochsen, pferden: kládem; préde ne das spinnen: prédem; stríze ne tonsio: strížem. — Isto vaľa u krańštini za riječi od glagola s vrstnim nastavkom *no*: zamákne ne verzückung: zamáknem preš. 177 kak od zamákne na je vsa prevzéta (gdje krivo stoji zamákne na). Ova je riječ među narod zašla iz crkve; drugih nisam čuo, ali bi se tako naglašivale. da postoje i dotákne ne, nadáhne ne itd. Niti u ugrskih Slovenaca niti u kajkavaca nisam čuo ni jedne ovamo idućih riječi, nu u knizi čitam krádnene nagfl. 13; mégnene kov. kemp. 192; nastáne ne nagfl. 187; dotéknene math. 2. 2/90 uz dotekne ne 2. 2/92 dotekne ne 2. 2/232. 233; nadé h-

ne ē inspiratio gašp. 1/652 po božánskom naděhneņu, 1/670 duha svetoga naděhneņe, 1/685 po naděhneņu duha světoga, 1/744 z božánskem naděhneņem rasvéčen, 1/864 po božánskem naděhneņu, uz nadehněne math. 2. 2/150 2. 3/62 nadehněne math. 1. 1/87, 2. 2/116; osúpneņe das erstaunen math. 1. 1/117 puni čúdeņa, osúpneņa i rádsti, 2. 2/122 ovo čudo zrokuvalo je pri vseh nazočibitneh veliko osúpneņe, 2. 3/95 vu prvom osúpneņu; premíneņe kov. kemp. 211; stégneņe kov. kemp. 113 hasnovito je negda i vu dobreh trseňah i želah stégneņe držati; stáneņe i stáneņe surrectio petr. 180 pójdu kii su dobro činili na gore stáneņe žitka a kii su zlo činili na gore stáneņe osúđeņa, 240 verujem tela gore stáneņe (ali ugr. i stanejne i staneňe). — b) građene od glagola s vrstnim nastavkom i koji imaju u praes. na slovcí pred im n. p. béleņe: bélim: bráneņe defensio perg. 27/1 braanienia, math. 2. 3/78 bráneņe 2. 3/108 bráneņe kov. kemp. 180 bráneņe; cvíleņe miserabilis vagitus dain. 31 v nega (prasička) zdaj mesár poríne nož da cvileņe premine; čúteņe (mjesto čučeņe: čútim a srpski čútim) das fühlen petr. 271 gašp. 1/680. 687. 694. 695 713. 715. 729. 752, math. 2. 3/6 krist. 6. 18. 32. 33; kov. kemp. 193 čúteņe, math. 2. 3/221 čúteņe; díčeņe das preisen, lobpreisen trpl. 34 z glasnim spejvanem i díčeņem (a 55 78. 119. 120 díčejne); drážeņe das reizen trpl. 24 drážđeņe (a 67. 89 s dva akc. drážđeňa) kov. kemp. 119 díčeņe; z-drážeņe vereinigung preš. 182 ne zdrúžeņa, ločítve zdaj so čási; od-hráneņe erziehung gašp. 1/23 math. 2. 3/69. 138 odhráneņe, math. 1. 1/122 odhráneņe; hváleņe laudatio (dain. 128 je med vsakim kryhecom jesti z velikim hvaleňom) kov. kemp. 267 hváleņe math. 2. 2/211 2. 2/136. 226 hváleņe, math. 1. 1/117 pohváleņe, math. 2. 3/136 pohváleņe, gašp. 1/659 zahváleņe krist. 89 zahváleņe; na-káneņe das vorhaben gašp. 1/224. 240. 242. 692. 708. 726. 744. 783. 852, math. 2. 2/84. 217. 2. 3/146. 176. 200 nakáneņe, math. 2. 2/67. 2. 3/215 nakáneņe; od-kúpneņe das loskaufen petr. 3 se približáva odkúplenie vaše, 18 čakahu odkúpleňa Izraelskoge, 256 na spominaňe križne smrti i našega odkúpleňa, (a math. 1. 1/14. 26, 2. 2/10. 234 odkuplěne); kúrjeņe das heizen nagfl. 67. 68 kúrjeņe; s-kvárjeņe verdammniss gašp. 1/667. 678 math. 1. 1/59. 90, 2. 2/26, 2. 3/143. 213 skváreņe math. 2. 3/14. 142, skváreņe; od-lóčeņe das trennen, beschluss math. 2. 3/80 krist. 75 odlúčeņe math. 2. 3/112 krist. 144 odlúčeņe (a math. 2. 3/156 odlučěne); lúteņe

irritatio, kov. kemp. 210, 246; o-mámleńe betäubung pok. 1|104 čutim zupet veliko žalost inu omámleńe v svojim srei; mláčeńe das dreschen (dain. 20 z mlačeńom utrydeni); s-páčeńe das verderben; ärgerniss petr. 175 jai svetu od spáčeńa; math. 2. 2|26 da mi za ona dobra skrbimo se prez vsakoga spáčeńa, 2. 3|142 odvráča ěe vkańuváńa i spáčeńa lažliveh prorokov; do-pólńeńe ergänzung gašp. 1|223 za temian prikazala je dušu Kristušu na dopúneńe občinskih nemarljivostih, perg. 28|1 napuunenie (a math. 2. 2|176 spunéńe); o-póčeńe anleitung nagfl. 11. opouteńe, gašp. 1|655. 707. 747 vupúčeńe; protivleńe repugnatio kov. kemp. 113. 205 protiveńe; ráčeńe voluntas kov. kemp. 262 poleg tvojega ráčeńa; o-snážeńe reinigung rog. 428 osnážejne; s ójeńe das urtheilen petr. 84. 172, math. 2. 3|66 súđeńe; 2. 3|73 krist. 79 súdeńe; petr. 180 osúdeńe damnatio; pre-svéčeńe erleuchtung petr. 144 pósveta na presvéčeńe poganom; tláčeńe das drücken, bedrückung, nagfl. 97 polodelec nüca końe na voźnou koul plüga brán, na kláčeńe síla, na goneńe mlinov; trápļeńe das martern math. 2. 2|52. 249 krist. 157, math. 2. 2|148, krist. 14 trápleńe; kov. kemp. 82. 172; tróšeńe das schütteln nagfl. 84 vejke drevja se gíblejo po mouči vetra, sád drevja doli káple pod troušeńem i lasnov žmécavov, 147 pokürjeńi de z vodé spár i té s krepkim troušeńem žené potáče gibára; trújeńe bemühung math. 2. 3|97 trúđeńe; gašp. 1|680 opal je vu glád, žéju, zatrúđeńe (ermüdung) tela; od-vláčeńe das auf-schieben math. 1. 1|120, 2. 2|135 odvláčeńe math. 1. 1|233 odvláčeńe; vráčeńe sanatio math. 2. 2|90, 2. 3|222; a tako i ostale riječi; nu malo ne sve mogu naglas imati i na predzadńoj slovci: trapleńe krist. 113 itd.

Isti naglas imaju riječi građene od glagola ove vrsti, koji imaju u praesentu pred im potisnuti naglas, a u inf. otegnuti na slovci pred iti. Amo idu najprije riječi od glagola s dugim dotičnim samoglasnim a taki su, koji se grade od subst. na -áč (áča), i -ák, na -ar: beráčeńe mendicatio: beráčiti, beráčim, beráč levst. 38; čbelárjeńe das züchten der bienen: čbeláriti, čbelárim, čbelár; drvárjeńe das holzhauer sein, u prenesenom smislu, das herum-saufen, gelage abhalten; gospodárjeńe das wirtschaften, haushalten (o gospodaru) math. 2. 3|162 zapovedal je špána pred se dopélati i ěega zaradi ěegvoga zločestoga držáńa i gospodáreńa ostréše počel kárati, 2. 3|163 po nevěnom gospodáreńu;

klatárjeⁿe das vagabundieren; kurvárjeⁿe das hurren; lenárjeⁿe das faulenzen (krist. 8 vu lenareⁿu); mesárjeⁿe das fleischhacker sein, das zerfleischen (dain. 74 tak si skoz mesa-reⁿe delam lepe peneze); mrevárjeⁿe excarnificatio; pajdášeⁿe der umgang mit jemand gašp. 1/695 pajdášeⁿe s pravemi svojemi sestrami prekorupcé odurjavajúči, 1/710 od dneva onoga vse (ž) ženami pajdášeⁿe boje od jadovite kače je bežal, math. 1. 1/89, 2. 3/70. 71. 74. 79 pajdášeⁿe, math. 2. 2/87. 97, 2. 3/74 pajdášeⁿe; pehá^rjeⁿe u prenesenom smislu das betrügen; rentáčeⁿe das laute ausmachen; sedlá^rjeⁿe das sattlerhandwerk treiben (dain. 243 sedlareⁿe); tolmáčeⁿe interpretatio perg. 13/1 tomaačeⁿe. — U goreⁿštini a i drugdje gdje se slovenski govori primile su i riječi od glagola s izvorno kratkim samoglasnim, gdje ima srbština " ili te goreⁿcu posve jednako glasi cvileⁿe i síleⁿe, cviliti i síliti, dávleⁿe i právleⁿe itd.: po-bráčeⁿe verbrüderung: pobráⁿiti, perg. 17/2 po-braačeⁿe; číščeⁿe das reinigen nagfl. 124 na číščeⁿe krvi; čúdeⁿe (mj. čújeⁿe ili čúđeⁿe) admiratio math. 2. 3/79 čúdeⁿe, math. 1. 1/86. 212 čúdeⁿe; desetíneⁿe das einsammeln des zehnten dain. 102 ino lahko me desetíneⁿe v dobrem vinskem leti zna v bogatstvo vzeti; gospodíneⁿe das haushalten (o gospodarici); húleⁿe das sich ducken, duckmäuser sein; jéžeⁿe das reiten nagfl. 97 gejzdeⁿe; kúdeⁿe calumniatio math. 2. 3/68 74 kúdeⁿe; míšleⁿe cogitatio nagfl. 74, petr. 69 míšleⁿe; pá^rjeⁿe das brühen, dünsten nagfl. 68 ogeⁿ nūcajo na kūhaⁿe, pečeⁿe, pá^rjeⁿe, i praⁿe; 184 eto pá^rjeⁿe je tak veliko da se z ednoga človeka vsák dén 3—4 fúntov spára spári vó; itd. i ostale take riječi i sastavljene s prijedlozi. U nekih mjesta govore se ove zadnje riječi i potisnutim naglasom: kūdeⁿe. — c) građene od part. glagola s vrstnim nastavkom a te imaju u infinitivu otegnuti naglas na slovcu pred ati n p. bú^rkaⁿe tumultuatio petr. 3 pred bú^rkaniem morskóga šuma i sláⁿpih, gašp. 1/848 bog ne hotel Jožefa vnogo vrémena vu bú^rkaⁿu onom zaⁿdržati, nego objáči néga vu snu; z bú^rkaⁿe gašp. 1/733 zbog mene je zⁿbú^rkaⁿe ovo, hitete mene vu morje, math. 2. 3/109 zⁿbú^rkaⁿe srdca; čúⁿvaⁿe custodia kov. kemp. 102 od lastovitoga srdca čúⁿvaⁿa; mulih 135; díⁿhaⁿe das athmen ber. 163 treba nam je vsak trinik živleⁿa v díⁿhaⁿe; gíⁿbaⁿe motus kov. kemp. 101 boriti se proti príhodnem hotéⁿa zⁿlém gíⁿbaⁿem, mulih 277;

g í z d a ñ e elatio animi mulih 261; h á b a ñ e das sich hüten kov. kemp. 103 náj ti bude za hábañe opadnost gizdáveh; p r e j é ñ a ñ e intermissio pok. 3/69 brez prejeñaña; j ó k a ñ e κλυθμός küzm. 13. 26. 50 tam bode joukañe i zobno škripañe, 258. 331 joukañe, mol. 172 objoukañe grejhov; k á r a ñ e ἐλεγχος küzm. 302 vse pismo hasnovito je na včeñé, na kárañe, na poravnañe, na vodjeñé, 386. 407. trpl. 61. 84 kárañe, math. 1. 1/118 pokárañe, 1. 1/169, 2. 2/210 pokàrañe; k á z a ñ e ἐνδειξις küzm. 357. 379. nagfl. 95, gašp. 1/865, kov. kemp. 177 kázañe; p o k á z a ñ e math. 2. 3/137. 190; s k á z a ñ e ἐνδειξις, φάντασμα küzm. 75. 101. 280. 287. 302. 374. 382. 386. 389 skázañe; k í h a ñ e sternutatio (dalm. job. 41); k ó p a ñ e lavatio nagfl. 83 koupañe; m é š a ñ e σύγχυσις küzm. 255 napuñeno je cejlo mejsto z mejšañem; l é c a ñ e kov. kemp. 102 vnóge zle miseli zavdáje, da ti vtrágañe i lécañe včini; l é t a ñ e das fliegen dalm. job. 5, pohl. opr. 250. 300 lejtañe; p í s a ñ e γράμμα küzm. 275, nagfl. 22. 110, gašp. 1/713 písañe (u krañ. običnije písañe); p í t a ñ e interrogatio nagfl. 14. 17 itd.; gašp. 1/127 pítañe, krist. 10. 144 pítañe; d o p í t a ñ e das zuerkennen gašp. 1/726 zadñe podá dopítañe, krist. 63 dopítañe, r a s p í t a ñ e küzm. 37 líst razpítaña βιβλίον αποστασίας; p l é s a ñ e saltatio math. 2. 2/93 vekšu stran oveh dnévov trošé vu pijančuváñu, plésañu; p o s t ó p a ñ e das müssige herumschlendern jap. prid. 2/186 ta dan v' enim zanikrnim postópañi dopernašajo; š é t a ñ e ambulatio kov. kemp. 36 vlekú žeje čutlivosti na šetañe, gašp. 1/645 na šetañe odišel, 1/695; math. 2. 2/94 plésañe, okolu šetañe, pohádañe . . nésu prepovédana; š k r í p a ñ e βρυγμός küzm. 13, petr. 28, gašp. 1/137 škripañe; t r é s k a ñ e das einschlagen des donners traun 63 tréskañe; t r o b é n t a ñ e das posaunen (dalm. 1 hron. 16 trobentajne) traun 115. 372 trobentañe; p o v é d a ñ e τὸ ἐρθεῖν küzm. 4. 6. 105. 282 povejdañe; i s p o v é d a ñ e confessio pok. 1/58 izpovejdañe; p r i p o v é d a ñ e narratio nagfl. 12 pripovejdañe; z a p o v é d a ñ e das befehlen gašp. 1/220. 651 760. 842 zapovédañe; o b é t a ñ e promissio, levst. 10. 16; v é z a ñ e δεσμός küzm. 258. 356. 357. 384, trpl. 120 vezañe (i vezáñe škrin. 22. 60 k vezáñu vlečen), o d v é z a ñ e λύσις küzm. 308 zvézan si k ženi? ne išči si odvézañe; r a z v é z a ñ e τὸ ἀναλῦσαι küzm. 357; z v é z a ñ e σύνδεσμος küzm. 364, gašp. 1/652 od gréhov našeh zvézañe; v l á d a ñ e administratio, possessio küzm. 38. 83, trpl. 84. 111 ládañe, perg. 6/2 ládanie i laadanie, 10/1 láádanie, 18/1 29/2 laadania, 4/2 ládania,

8|2 laadani, 41|2 lādaniem, petr. 9 behu pastíri vu onom istom lādañe skoznujuči, gašp. 1|22. 198. 868 lādañe; oblādañe κρίσις, τὸ κρίσις, küzm. 22 dokeč vö ne spela soudbo na oblādañe, mol. 75 pomouč darüješ na oblādañe vsejh mojih protivníkov, küzm. 322 gde je tvoje, ou pekel! oblādañe? trpl. 69, gašp. 1|237. 727. 751. 763 oblādañe; preoblādañe math. 1. 1|133, 2. 2|86 103. 117; zīdañe aedificatio, dalm. ezdr. 4 zydañe; itd. Oteg-nuti naglas imaju u krañštini a i drugdje i riječi koje se grade od glagola s izvorno kratkim samoglasnim u slovcu pred ati, gdje u štokavštini dolazi " ili " : délañe: délati a štok. djēlañe: djēlati n. p. brīsañe das wischen nagfl. 164 cape za brīsañe posoude; z brīsañe τὸ ἐξελικθῆναι küzm. 218 vö zbrīsañe grejhov; čákañe exspectatio traun 173, küzm. 154. 287. 404, trpl. 54, mol. 57. 64, küzm. mik. 3, petr. 3 čákañe; délañe das arbeiten, tschup. 327, opr. 217 délañe; kídañe das wegräumen, aus-misten, levst. 40; kúhañe das kochen nagfl. 68. 124 kúhañe; mázañe unctio mol. 63 dúhovno mázañe, küzm. mik. 136 slejdñe mázañe, nagfl. 137; mígañe das winken škrin. 18 ne pusti se z' ñenim mīgañem vjeti; pézañe das foltern pohl. opr. 125. 289 pezañe; plákañe das weinen gašp. 1|34. 861 plákañe; rávnañe directio gašp. 1|14. 45. 702. 755. 864 rávnañe (a kr. rav-nañe); rézañe das schneiden; štímañe das dafürhalten, aestimatio nagfl. 184 štímañe (a kr. štimāñe); trúcañe das trutzen, nöthigen gašp. 1|234 bludnost ariansku s trúcañem prijeli jesu; obétañe promissio pok. 2|31 moje praznu obétañe; žégnañe das segnen traun 65 žegnañe; žúgañe das drohen traun 259 pred tvojim žúgañam so bejžále. Ove se riječi u kajkavaca onih bliže Slavonije izgovaraju i na štokavsku: rávnañe. ✓

Taj naglas na pose imaju riječi koje se tvore 1) od glagola bez vrstnoga nastavka a) s osnovom na suglasno α) s ' na slovcu pred infinitivnim nastavkom ti, bila ta slovka izvorno duga ili se stopram u slovenštini produjila i otegla n. p. prezébañe od pre-zébati a to od zébsti: nastrégañe τὸ κατασκοπεῖν küzm. 341; podsédañe obsidio gašp. 1|763 vāraša carigradskoga podsédañe; posédañe das müssige sich setzen ravñ. 2|268 nezvestoba in zaníkarnost, lenòba, postopáñe in posédañe bo ojstro štrafováno; zasédañe insidiatio math. 2. 2|208 vu otajneh zasédañih bili su izvučeni; napádañe das befallen škrb. 1|45 per vsakimo napádaño ene bolesti bo iskan arcat; opádañe das fallen math. 2. 3|205 opádaña mlahavoga kršćenika ne budu se

skoro brojiti mogla; prepádañe das versinken gašp. 1|667
 vu neizgovornu grehote glubínu i vekivečno skvárjeñe je se pre-
 hitil: vučemo se iz prepádaña ovoga da...; priségañe *ὁρκω-
 μασία* küzm. 400 rejč priségaña siná na veke popolnoga dejva;
 trésañe das rütteln, duh. 41: počne gniti ono listje koje pri
 trésañu iz pantalirov je odpalo; pretrésañe das erschüttern
 krist. 156 spodobna pretrésaña naše srdce zlehkotiju. Tako i ostale
 kao pojédañe, oprédañe itd. — β) sa ` na e u slovcu pred infini-
 tivnim nastavkom ti, n. p. ogrébañe od ogrébati a to od grèbsti:
 istékañe das aufsteigen krist. 37 niti je mesec preblizu zemlje
 i po svojéh hladnéh iztékañih néinoj plodnosti škodeti ne more;
 otékañe tumor gašp. 1|243 od otékaña prosti vučineni jesu;
 pripékañe das brennen der sonne, škrin. XIII so bily od
 sónčniga perpekaña črni, levst. 60 pripékañe; otépañe das be-
 schmutzen, verunglimpfen, math. 1. 1|136 večkrát drugo ne čuje
 se kak bláznosti, klétve, psuvaña i bližnega otépaña; potépañe
 vagatio jap. prid. 2|197 kačeri v nih ponočnim potépañi vže pred
 ta večer pred praznikom v strašnih hudobiah dopèrnesó; pre-
 tépañe prügelei jap. prid. 2|87 kaj za eni andli se ne počnó
 v oštariah: prepirañe, kreg, pretepañe, levst. 32 pretépañe, gašp.
 1|736 jošče boje néga pretepati nesu zamudili: razumevši preté-
 pañe ovo mešter négov sam vu špital dojde; stépañe das
 schütteln nagfl. 96 koñ navčí se na pitaña z gláve stejpañem od-
 govoriti; zmétañe das herabfegen nagfl. 118 gousto doli zmej-
 tañe pavučine; zaplétañe verwicklung kov. kemp. 98 lúbav
 hoče biti prosta, da po kakovi vremeniti koristi zaplétaña ne trpí.
 Tako i ostale kao: obrékañe, prerékañe levst. 188, pométañe,
 prepékañe itd. Amo ide i precvítañe (kajk. cvěsti a kr. cvěstě)
 i požígañe (žěči) škrin. I podžígañe, levst. 41 požígañe, pak i
 pomágañe (měči) auxiliatio küzm. 35 7. petr. 286, gašp. 1|25.
 732 pomágañe (dočim mágañe, premágañe, zmágañe). — γ) od
 glagola s osnovom na m, n; r, l idu ovamo samo na dúvañe das
 sich aufblähen, kov. kemp. 117 ne pústi nadúvaña vu tebi statí;
 preklínañe *βλασφημία* küzm. 22 vsaki grejh i preklínañe
 se odpústi ljudem, ali prouti svetomi dúhi preklínañe se ne od-
 pústi, 30; požíñañe das schneiden des getreides, pak i
 opomíñañe monitio mulih 115, umírañe das sterben
 mulih 170 v mírañe i pomílañe das malen der fruchtkörner.
 Sve riječi navedene imaju obično samo na označenoj slovcu na-
 glas. — b) s osnovom na samoglasno osim da, sta kad im se

zije- ukida umetnutim j: predâjañe, postâjañe, dakle: dávañe das geben küzm. 313. 353. 377 küzm. mik 136 dávañe, perg. 8|1 dávañe; odávañe das verkaufen küzm. 168 ne napravljajte hižo oče mojega na odávañu hižo; prodávañe das verkaufen, math. 2. 3|193 prodávañe; zdávañe küzm. 328 po vnougi hvalo zdávañi; dévañe ἐπίδοσις küzm. 229 ka se po dejvañi apoštolski rouk světi düh dáva, 379. 383, trpl. 120 dejvañe; prizadévañe das bemühen tschup. 234. 395, pohl. opr. 242 perzadévañe; vardévañe δορυγή küzm. 325 ár sam zá to i prišao, naj vas spoznám po vardejvañi, 331 vnougom vardejvañi; mívañe lotio küzm. 196 nagfl. 83. 158 mujvañe; oblévañe das begiessen nagfl. 168 oblejvañe; polévañe prijat. 1876. 1. 6 polejvañe; gašp. 1|116; zlévañe das giessen nagfl. 68 ogeñ nücajo na zlejvañe svejč; pévañe cantatio trpl. 55 pejvañe; popévañe dain. 141 vtičkov popévañe, gašp. 1|38. 727. 758. 849 popévañe; spévañe trpl. 23. 24. 87, nagfl. 31. 74 spejvañe; preštévañe das überzählen, levst. 30; počívañe das ausruhen nagfl. 110; pokrívvañe das zudecken nagfl. 82 i zakrívvañe trpl. 87 on je razgrno oblák k ní zakrívvañi; prebívvañe habitatio trpl. 90, kov. kemp. 182; nabíjañe das anschlagen mulih 170; spoznávañe das erkennen küzm. 356, nagfl. 145, gašp. 1|617 math. 1. 1|137 spoznávañe, math. 2. 3|229 spoznávañe; vžívañe das geniessen tschup. 359. 400. užyvañe, mol. 72 poglej ednoga vžívañu kak je rázložni konec; gašp. 1|28. 686. 727 vuzívañe. Tako i ostale kao: zbíjañe, popíjañe, rívañe, obúvañe, zavíjañe, prevpívañe, itd. Sve ove riječi osim onih na avañe naglašuju se i na predzadnoj slovcu: preliváñe škriñ. XXX) preliváñe tako prebívvañe, vžívañe itd. — 2) od glagola s vrstnim nastavkom ě malo ne sve: obdržávañe das halten math. 2. 2|169, 2. 3|71 144 obdržávañe, math. 2. 3|7. 9. 12 obdržávañe; zadržávañe das enthalten math. 2. 2|70 145; zdržávañe das erhalten mol. 140 po zdržávañi tvojih s. zapouvid; küzm. 76. 267. 272 trpl. 15. 100 gašp. 1|116. 174. 647. 659. 683 zdržávañe; pogorévañe das niederbrennen, brände, levst. 78 kako je skrbéti, da ne bode pogorévañu; razumévañe das verstehen math. 2. 2|260 da bi drugo razumévañe i znáñe od mesiaša nemali, 2. 2|103 poleg krivoga razumévañu, 2. 2|142 krivo razmévañe, 2. 2|15 nezvršeno razmévañe; zaspávañe das einschlafen gašp. 1|697 lica i obraz svétoga hercega tak svétla postánu, da vsi lahko spoznati jesu mogli zaspávañe negovo vu gosponu. Tako i ostale riječi kao: po-

bolévanje, gostolévanje, omedlévanje, velévanje, zgučávanje itd. Ove riječi imaju samo taj naglas. — 3) od glagola s vrstnim nastavkom *i* malo ne sve osim onih u kojih ima samoglasno *o* (= *o* ne *a*), pa i od ovih kad iza *o* dolazi *v*: obávľaňe verrichtung math. 2. 2|54 za obávľaňe vašeh podáňkov, 221, krist. 134; zabávľaňe da beschäftigen math. 2. 2|29 ovo je jedno svëto zabávľaňe; pričëščaňe das communicieren petr. 256 pristupi k svëtoumu pričëščaňu; gašp. 1|658. 755. 856 pričëščaňe; zgotávľaňe verfertigung nagfl. 133 ka za škëri potrebujemo vu küňaj k zgotávľani hráne? primérjaňe comparatio, levst. 97; pomëšaňe permixtio math. 1. 1|195, krist. 37; zmëšaňe ἀκταστας küzm. 319 ár je boug nej zmejšaňa boug; zmótaňe ταρχή küzm. 174 po zmótaňi te vodé; ponávľaňe repetitio nagfl. 86, math. 2. 2|221, ponávľaňe; pláčaňe bezahlung math. 2. 2|220 zbog pláčaňa dáče kúnete; oprávľaňe das sich kleiden math. 2. 2|54 oholno oprávľaňe; poprávľaňe ausbesserung mulih 167; math. 2. 2|221; priprávľaňe praeparatio gašp. 1|21 z malem priprávľaňem; kov. kemp. 257 pobožno priprávľaňe; správľaňe das aufheben math. 2. 2|53 správľaňe svojega imétka za svoj posel, küzm. 351 na vküp správľaňe svécov πρὸς τὸν κατὰκρισμὸν τῶν ἁγίων (ephes. 4. 12); dopúščaňe erlaubniss gašp. 1|650 po zadoblenom dopúščaňu reče Peter:: odpúščaňe remissio trpl. 109 odpúščaňe, petr. 8. 70, gašp. 1|14. 733, math. 1. 1|73 odpúščaňe, math. 1. 1|66, 2. 2|127. 199 odpúščaňe; prepúščaňe zulassung mulih 150, gašp. 1|190. 643. 757. 867, prepúščaňe, math. 1. 1|194, krist. 88 prepúščaňe; izróčaňe das überlassen krist. 25 zadovolnost, za kojum s tulikum želnostjum hlepímo, visi od našëga vu vsëh dogođajih na vólu božànsku izrúčaňa; ali kak se izrúčaňe ovo dobiva? porúšaňe πτωσι petr. 17 položen je ov na porúšaňe i na gore staneňe vnógem; nasíčaňe sättigung πλησμονή küzm. 365 na nasíčaňe tejlja; blagoslávľaňe benedictio gašp. 1|182 po svetom blagoslávľaňu zdrave je činil, kov. kemp. 267 prími hotëňa moja, gospodine bože moj, i žeje neskónčanoga hváleňa i nesmércoga blagoslávľaňa; osnávľaňe educatio, eruditio, institutio nagfl. 12 tou je zmejna pri šteroj se osnávľaňe deteta nestanoma pred očmi drží; postávľaňe auflegung math. 2. 2|228 po postávľaňu rùk; postópaňe das herumschlendern ohne arbeit pok 2|6 postópaňe je veliku hudiga navučilu (sirach. 33. 29); prestópaňe das übertreten, levst. 16; stréľaňe das schiessen pohl. opr. 273 stréľaňe, obstréľaňe 273 obstréľňe; otávľaňe

refrigeratio nagl. 128 rovnavnica je občinska hramba za takše be-
težnike zidana, šteri indri ne naidejo otávlaña i vraštva; naú-
ča ñe τὸ διδάσκειν i τὸ μανθάνειν gašp. 1|714. 723, math. 1. 1|144,
2. 2|157 navúča ñe, math. 1. 1|32. 57. 2. 3|7. 157 navúča ñe; po d-
úča ñe τὸ διδάσκειν gašp. 1|722, math. 1. 1|159, 2. 3|190 pod-
vúča ñe; udárja ñe percussio, trpl. 37 či bi šümlelo, z válovjom
divjalo mourje i od ñegovoga vdérjaña goré prepadnele; 60 vdér-
ja ñe tvoji protivnikov je či duže vékše; nazvéšča ñe verkündi-
gung, anzeige mulih 140. 390, gašp. 1|223. 713. 763 nazvéšča ñe,
math. 1. 1|52 nazvéšča ñe; obláča ñe das anziehen, bekleiden
nagfl. 200 stvouro je stvaré, nárase ñim na jejstvo i obláča ñe;
obéša ñe das aufhängen duh. 36 da potlam vu obéša ñu (duhana)
zmutña ne postane; obráča ñe das umdrehen, die bekehrung
nagfl. 82 koula z obráča ñem potáčov ido, prijat. 1876. 2. 8, gašp.
1|653 pred svojim na pokóru obráča ñem; povráča ñe das zu-
rückgeben, vergelten, abkehren gašp. 1|640. 648. 702 povráča ñe;
ozdrávla ñe heilung küzm. 14 ozdrávla ñe; pozdrávla ñe sa-
lutatio prijat. 1876, 7. 6 pozdrávla ñe; itd. Ove riječi mogu imati
naglas i na predzadñoj slovi: ozdravla ñe itd. — 4) Od glagola
s vrstnim nastavkom a α) gdje se zijev među dva a ukida umet-
nutim v te se inf. završuje na dvati: do drkáva ñe accursio
math. 2. 3|198 da se one jednoč neinoga nepriličnoga do drkáva ña
oslobodim, hoču ñoj pravicu dati; dokončáva ñe küzm. 348 vu
dokončáva ñi punosti vrejmena εις οικονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν
κρίων; dopolnáva ñe ergänzung τὸ ἀναπληροῦν küzm. 369 to
činijo na dopuňáva ñe svoji grejhov; izbrisáva ñe tilgung gašp.
1|37 na izbrisáva ñe istočnoga greha, 1|138 na izbrisáva ñe grehov;
1|139 zbrisáva ñe gréhov svojeh; izdumla ñe erforschung,
kov. kemp. 268 habati se móraš od hlepoznanlivoga i nehasnovi-
toga izdumla ña ñova najglubšega sacramentuma; ispriča-
va ñe excusatio gašp. 1|31 na izpričáva ñe genuti je prikladna,
1|849 nikakvo od ñega ni bilo čuti najmenše izpričáva ñe; iz vi-
šáva ñe erhöhung math. 2. 3|229 ova hvále izvišáva ña bila su
znamèña ñihovoga spoznáva ña Kristuševe mogućnosti, kov. kemp.
169 vsako svètsko izvišáva ñe ničemúrnost je i norost, 212 kotéri
mír boje vu pravi poniznosti neg vu lastovitom izvišáva ñu stoi;
ko štáva ñe das kosten nagfl. 118 po koštáva ñi sladkoga mühe-
čega čeméra, 121 ñücamo jezik i čelústi na koštáva ñe; name-
náva ñe ἐννοίᾳ küzm. 396 osodjávéc je misel i namináva ñov (!)
srca, trpl. 5 osoudi né da odpádnejo od namináva ña svojega (psl.

5. 11), 114 ne podpéraj ními namenávaná (psl. 140. 9); nani-
 z á v a n e inclinatio prijat. 1875. 2. 7 nanizávané; napeľávané
 anleitung prijat. 1876. 10. 6; nasipávané das anschütten (perg.
 31|2); nazveščávané verkündigung küzm. 325 evangelioma
 nazviščávané, 377 je dao sam sebe na svedouštvo nazviščávaná;
 obdelávané bearbeitung math. 2. 3|154. 165; obeseľávané
 παραμυθίζ küzm. 317. 324. 330. 391 obeseľávané; obrezávané
 περιτομή mol. 54. 80, küzm. 279. 297. 388 obrizávané gašp. 1|37.
 117 math. 2. 2|107 obrezávané, neobrezávané ἀποβυστίξ küzm.
 279 obrizávané tvoje je neobrizávané včíneno; obslužávané
 das feiern, begehen gašp. 1|685 korizmeno obslužávané, math. 1.
 1|316; očiščávané καθαρισμός (pok. 1. 1|98. 110) küzm. 105
 küzm. mik. 18 nagfl. 121, petr. 25, gašp. 1|42. 196. 717 očiščá-
 vané, math. 1. 1|98. 107 očiščávané; odhitávané rejectio
 math. 1. 1/95 odhitávané i grústeňe svetske dike; odihávané
 das athmen nagfl. 121 nous na pridühávané, odühávané i gláve
 očiščávané slüži, 176 ribi je na odihávané zrák nej potrejen;
 o d o m i š ľ á v a n e einbildung, das nachdenken, nagfl. 134 vu ob-
 hodi se odomišľávané decé more na pomouč jemati; o d u r j á v a n e
 aversatio mol. 24 od nevoščenósti i odürjávaná osloubodi nas, trpl.
 92 oni mi povrhávajo odürjávané za lúbézen mojo, math. 1. 1|112
 2. 2|28, 2. 3|68 odurjávané, 2. 2|44, 2. 3|65 66. 149 odurjávané;
 o k r š č á v a n e das taufen küzm. 4 ,okraztsávanýe'; o p u š č á -
 vané καθαίρεις küzm. 91. 334 štero nam je dao gospoud na po-
 bougšávané i nej na opüščávané vaše, trpl. 9 za volo opüščávaná
 nevolákov že stánem, nagfl. 117 pásti so tüdi edna prilična škér
 na ní (mišev) opüščávané; o s m e h á v a n e i o s m e j á v a n e
 irrisio gašp. 1|738 špote i osmehávaná dobrovoljno podnese, trpl.
 36 vö si nas dao na špout sousedom našim, na osmejávané i coune
 onim ki so okouli nás; o s o j á v a n e διακρισις das verdammen
 küzm. 295 na osodjávané misel; o š p o t á v a n e verspottung τὸ
 ἐμπιζεν küzm. 39 dajo ga poganom na ošpotávané, 337 vu ošpo-
 távanaj, 407 po ošpotávaní; o ž i v á v a n e belebung, trpl. 25 na
 oživávané ní vu gládi; p o b o ľ š á v a n e besserung οἰκδομή gašp.
 1|868 za grešneh pobolšávané, küzm. 296 pobougšávané; pobu-
 jávané aufmunterung, küzm. 338 pobüdjávané ἀναταραχίξ; po-
 digávané das aufheben, mol. 123 pod podigávanom; p o m i -
 š ľ á v a n e λογισμός küzm. 334 s kim rüšimo pomišľávaná; p o -
 nizávané das niederbeugen, gašp. 1|759 zvnskem prigibaňem
 i ponizávanem téla našega; p o p i s á v a n e απογραφή petr. 9;

pošpotávané verspottung gašp. 1/41; poteptávané conculation, math. 1. 1/64. 2. 2/155; potikávané προσκοπή küzm. 329 nikomi nikše ne dávajmo potikávané; potvrjávané bekräftigung τὸ στηρίζειν küzm. 276. 356 potrdjávané, gašp. 1/731 potvrďávané; povekšávané vergrößerung gašp. 1/697 povekšávané betega bi raslo, 1/744. 846, math. 1. 1/215 2. 2/175 povekšávané, math. 1. 1/211, 2. 3/40 povekšávané; povzdigávané erhebung trpl. 115 pozdigávané rouk moji; prečešćávané das communicieren, mol. 91 ga vu prečiščávaní vrejdno prijmati; preklinávané βλασφημία küzm. 381; prelejávané das vergiessen küzm. 280 nogé níhove so bistre na krvi prelejávané; premeňávané das wechseln, umtauschen, verändern nagfl. 145 premeňávané, prijat. 1875. 1. 2 premiňávané; premišľávané das nachdenken, überlegen trpl. 39. 85. 102, gašp. 1/14. 19. 642. 654. 656. 694. 713. 714. 747. 757, math. 2. 2/23, 2. 3/35. 98. 99 krist. 108 premišľávané, krist. 73 premišľávané; preštímávané aestimatio math. 1. 1/43 preštímávané, 2. 2/19, krist. 73 preštímávané; pretiskávané das drängen prijat. 1875. 1. 8 za dosta hūdou ka naše slovensko lūdstvo od nigda tak navajeno ka niti za svojo naprej pomágané se brezi pretiskávaní ne šče skrbeti; priglihávané vergleichung nagfl. 71 priglihávané dver z oblokom; prilizávané adulatio gašp. 1/166. 251. 710, math. 1. 1/64. 2. 2/217 prilizávané, 2. 2/166 prilizávané; pripovedávané narratio küzm. 100 pripuvídávané; razločávané unterscheidung gašp. 1/119. 165. 651. 679. 740, math. 2. 2/25. 37. 150, 2. 3/31. 70 razlučávané, 2. 3/49. 67 razlučávané; razmišľávané überlegung gašp. 1/19. 758. 777, math. 2. 2/24 razmišľávané, 2. 3/231 razmišľávané; razsojávané διάκρισις, küzm. 315 razsodjávané; raztrgávané ἀρπαγή küzm. 404 raztrgávané poistva vašega ste z radostjov pretrpeli; razveselávané das erfreuen prijat. 1876. 2. 1 drúgo razveselávané tudi ne de; skončávané συντελεία, τὸ ἐπιτελεῖν küzm. 26. 245. 401. 402, prijat. 1876. 1. 1; skušávané πειρασμός mol. 25 i küzm. 9 ne vpelaj nás vu skušávané, mol. 167. 182 trpl. 78 skušávané, gašp. 1/154 math. 2. 2/86. 119. 131. 219 skušávané, 2. 3/42 skušávané, kov. kemp. 217 vu skušávaní; spelávané küzm. 104 od dev. M. spelávaní (u sadržaju luc. 2); spisávané ἀπογραφή küzm. 104, math. 1. 1/150; spitávané συζήτησις küzm. 245. 376. 390, nagfl. 13. 21 spitávané, a küzm. 381 spitajvané; spočitávané exprobratio, vorwurf math. 1.

1|62. 118. 201, 2. 2|91. 137. 219 spočitávanje, 1. 1|81, 2. 2|207, 2. 3|66. 79. 155 spočitávanje; spolnávanje erfüllung nagfl. 18, gašp. 1|223. math. 2. 2|118. 161 spuňávanje, 1. 1|57, 2. 2|18 spuňávanje; spoznávanje ἐπιγνοσις küzm. 356, nagfl. 145, gašp. 1|617 math. 1. 1|173, 2. 3|229; spričávanje excusatio gašp. 1|864 po dugom spričávanju, math. 1. 1|119, 2. 3|8. 19. 59. 60, spičávanje, 1. 1|24, 2. 2|206, 2. 3|8. 56; kov. kemp. 178 spričávanj teñe ziskávaš, (upravo ispričávanje); stiskávanje στενοχωρίξ mol. 79. küzm. 25. 258. 278. 288. 325, 329, trpl. 9. 17. 24. 30. 45. 78; stužávanje das sich beklagen, math. 2. 3|232; kov. kemp. 207 hoču da se zvršenoga odhiteña sámoga sebe prez protiveña i stužávanja navčiš; vtrgávanje das abziehen vom lohne math. 1. 1|233; zadomeščávanje ἐκδιχσις küzm. 25. 331. 334. 346. 404, trpl. 14. 66, 77; zametávanje wegwerfung trpl. 24. 106; zamujávanje versümmniss (nagfl. 137 zamüdjavañe); zapelávanje verführung küzm. 91. 352. 364. 374. 395 zapelávanje; zapovedávanje ἐπιταγή küzm. 389 zapovidávanje; zarezávanje σφαγή küzm. 230 liki ovca na zarizávanje je pelani; zasedávanje ἐπιβουλή mol. 53 od vrajžega zasidávanja osloubodi nas, 89 da bi se mogao osloboditi vsijh protivníkov zasidjávanja; küzm. 257 od zasidjávanja židovskoga; zasipávanje das schoppen nagfl. 110 krmleñe gousi z zasipávanjem; zavezávanje das verbinden, gašp. 1|155 z redovničkem bogu zavezávanjem; zdihávanje στενχημός mol. 20 k tebi cila moje zdihávanje, 139. 187. küzm. 287 düh se moli za nás z nezgovorjenim zdühávanjem, (math. 1. 1|181) 2. 2|55. 189, zdihávanje, 1. 1|20 zdihávanje; zdrkávanje concursio kov. kemp. 224 zdrkávanje; ziskávanje conquisitio, ausforschung, kov. kemp. 269 istine ziskávanje; zrigávanje eructatio (gašp. 1|170 mati imala je sina svojega od vraga lakomosti obsedenoga, koteri ñega z gladom tak je trápil, da nigdar zasititi ni se mogel, ako prem dōsta puti za tri vagane bi bil pojel kruha i vnožinu vode spil, ar vsa ova na zrak po zrigavanju je obračal vrág, kotera drugač želudec naturalsko skuhati ne bi bil mogućen); zveličávanje seligmachung trpl. 41 potrouštaj me s tvojim zveličávanjem; zvišávanje erhöhung trpl. 81. 120, gašp. 1|688 po zvišávanju s križa, math. 2. 3|226 zvišávanje; zvršávanje perfectio math. 1. 1|220, 2. 2|177. 191, krist. 102 zvršávanje, math. 2. 2|43, 2. 3|7. 11. 144 zvršávanje; žegnávanje das segnen küzm. 299 po masni rečej i lejpom žegnávanju zapelávajo srcá ti nehüdi. Rijetko

dolazi u knjigah drugi naglas u ovih riječi, n. p. gašp. 1/130 prilizavanje, to će biti štamparska pogriješka, kao i 43 porušavajje. — β) koji u presentu nastavak *a* gube a primaju tematsko *e* n. p. izpiranje od izpirati a to od prati praes. perem: izbiraње electio pok. 3/131 izberaње, preš. 81 na zběraње, gašp. 1/670. 672 izbiraње, krist. 65 izbiraње; obiraње das abklauben, levst. 139; pošilaње sendung gašp. 1/16 pošilaње, math. 1. 1/31 pošilaње; nazavaње benennung, anrufung nagfl.; pozavaње invitatio math. 1. 1/129. 2. 2/143. 148. 150. 164, 2. 3/60. 70 pozavaње, 2. 3/49. 50 pozavaње, kov. kemp. 220 pozavaње; zazavaње invocatio gašp. 1/853 na obrambu zazavaње; zezavaње trpl. 82 gospodne, posluhni mojo molitev i zezavaње moje pridi pred tebe. Tako i ostale riječi. — Rijedak je: jemaње jěmati običnije jemaње: jemati gašp. 1/114 iz križa jemaње; bōreње: bōriti uz borēne math. 1. 1/133 bōreње.

γ) *Potisnuti* naglas na *predpredzadnoj* slovcu imaju riječi, koje se grade od glagola s tim naglasom u infinitivu na slovcu pred —ati n. p. birmaње od birmati. Take riječi su: bōgaње das folgen küzm. 297. 299 bougaње; pobólšaње besserung rog. 43. 633 pobólšajne, tšchup. 301 pobulšaње, pok. 1/39 3/113 pobólšaње, mol. 21, küzm. 376 pobougšaње, petr. 282, gašp. 1/663 pobólšaње, kov. kemp. 192 zbólšaње; brēnkaње das saiten spielen ber. 84 David je s pétjam in brēnkaňam na harpo nepokojniga Savla razvesělil; cārgaње altercatio math. 1. 1/71 stegnul je pri soldateh siluvāňa, cārgarňa i neslōžnosti; dūdnaње das dröhnen nagfl. 96 koň se ne strāši praske rožjā, dūdnaňa štūkouv, dīna prahā i bliska pūkš, (188 crni oblāci više i više idejo, globoko dūdnaње se čūti dā ouzdaleč); pohūjšaње verschlimmerung, ärgerniss traun 169 rav. 2/215 pohūjšaње; krēgaње das zanken tšchup. 305 kregaње, 302 pokregaње; odlāšaње das aufschieben škrb. 1/16. 30. 33 itd. odlāšaње; pomānkaње der mangel rog. 46 pomānkajne, traun. 6. 78, škrin. 17, pok. 1/17 pomānkaње, gašp. 1/747 pomēnkaње, math. 1. 1/138 2. 3/128 pomēnkaње; prenēhaње das aufhören intermissio, tšchup. 410 prenehaње; prīčkaње rixatio levst. 41 prīčkaње; rātaње küzm. 302 predgaње moje je nej bilou vu rātaňi človeče modrousti rečějh τὸ χήρυμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις; rōpaње das rauben dalm. 1 hron. 27 rupaње, rog. 235 rūpajne jap. prid. 2/277 preš. 140 rōpaње; sējaње das säen küzm. 68 nagfl. 162 sejjaње (a kr. sejaње upravo sjāње); šōnaње das schonen, levst. 161; šōšňaње

καταλαλία küzm. 338 naj se kak krejga, nenávidnosti, čemérje, nefke, šoušnaña, nadiüvaña, pobüdjávaña ne najdejo med vami (galat. 12. 20); trôštañe consolatio trpl. 78 trouštañe tvoje je düšo mojo razvéselilo; ûpañe das hoffen trpl. 32. 48. 56 vûpañe; večêrjañe das abhalten des nachtmahls itd. I ove dolaze s naglasom na predzadñoj slovcí: odlašáñe škrb. 3. 6 itd. odlašáñe itd. Ovako naglašuju se osobito riječi građene od durativnih i frekvenciativnih glagola s vrstnim nastavkom a, koji se tvore od glagola naj više s vrstnim nastavkom i u kojih ima u infinitivu u slovcí pred iti ili ti samoglasno o (gdje ne stoji v iza o) n. p. prevázañe od prevázati a to od voziti, zbádañe od zbádati a to od bosti: pregáñañe verfolgung rog. 14 pregájñañe, 29. 421 pregájñane, traun 4. 16. 27. 57. 59. 172, pok. 1|25 3|4. 112 pregáñañe, mol. 79, küzm. 25. 84 243 nagfl. 90 pregáñañe, (a ravñ. 1|75 pregañañe); vgáñañe das wettennen nagfl. 97 dober koñ na bežáji ali tirañi, vgáñañi tak bistro beží kak bistra strejla; izgáñañe austreibung küzm. 21 vragouv zgáñañe; zgovârjañe das aussprechen math. 2. 3|35 kaj vam zgovárjañe réci ,otec' hásni? nagovârjañe das zusprechen gašp. 1|669. 771; math. 1. 1|72. 237 kov. kemp. 100 nagovârjañe, 2. 3|155 nagovârjañe; odgovârjañe responsio küzm. 106, gašp. 1|714, math. 2. 2|215 odgovârjañe; ogovârjañe calumniatio (gašp. 1|37), math. 1. 1|134 ljubav bližñega po ogovârjañu i obšaneñu vraziti, 2. 2|137 prigovarjaña, ogovârjaña i bláznost nepriatelov našeh obšaniti; pogovârjañe unterredung (tschup. 368. 400), math. 2. 2|137 hmaña pogovarjaña; pregovârjañe contentio, rixatio gašp. 1|711 vu pregovarjañu škólnem, 1|713 Židovi dojdú sebe oblađane prez vsakoga več pregovarjaña valujúci; math. 1. 1|57, 2. 2|95. 108. 109 kov. kemp. 211 pregovarjañe, 1. 1|57, 2. 3|46 pregovarjañe; prigovârjañe widerrede, einspruch math. 2. 2|153 2. 3|130. 131 prigovârjañe, 2. 3|75. 79 prigovarjañe; zagovârjañe vertheidigung küzm. 261. 356. 357, zagovarjañe, math. 1. 1|24 zagovarjañe; zgovârjañe unterredung küzm. 251, Athenašanci v nikom drugom vrejmena tak ne trošijo liki vu zgovârjañi i poslušáñi kakše novine, nagfl. 11 med obhodom némi etakše zgovârjañe má na vorcan slúžiti, 13. 22; dohájañe das ankommen gašp. 1|686 dohájañe negovo na ov svet razmišlávamo; ishâjañe das ausgehen mol. 58 po tvojem vekivečnom od oće i siná shâjañi; odhájañe weggang küzm. 258, gašp. 1|708. 731 odhájañe, math. 2. 3|21, odhádañe math. 2. 3|7. 8 odhádañe; pohâjañe das be-

suchen kov. kemp. 194 pohájané, gašp. 1/660 math. 2. 2/94, 2. 3/186 poháďaňe, 2. 3/78. 193 poháďaňe; prehájane Übergang, hingang gašp. 1/699 dojdúči k potoku Duna zvánom, da bi ne nahá(ď)ali preháďaňa, skrbľivo toľnače delaju kaj su činěči, 1/719 preháďaňe iz ovoga světa, 1/710 skrovnost ovu očituvati ne hotel do prehájana svojega iz světa ovoga, 1/844 od prehájana iz ovoga světa govori Baronius; prihájane adventatio küzm. 336 prihájane, gašp. 1/220 priháďaňe (a 1/713 priháďaňe); sprehájane das promenieren prijat. 1876. 10. 7. idouča eden lejpi odvečarek na sprehájane i med sprehájanom tūdi niva je veselilo poglédnoti po nívaj či síľe kaj lepou rasté; zahájane untergang, abirrung nagfl. 197 mejseca zahájane je neredovno, gašp. 1/748 koja da bi prez sledněga zahájana zmolil, grešnu dušu po světom opere krstu; pokláníaňe verbeugung ἀσπασμός küzm. 46. 89, nagfl. 19 pokláníaňe; lámáne fractio küzm. 257 kruha lámáne, petr. 68 su něga poznali vu lámáne kruha; mulih 508 lámáne; z lámáne σύτρυμα küzm. 31. 280 z lámáne i nevolja je vu nihovi cestaj; izlágane das auslegen traun 315 izlágane, pok. 1/81 po izláganu s. Augušťina; polágane das futter legen prijat 1876. 1. 8 gda se sečka paríťi začne, dobra je za polágane; razlágane explanatio škriň. 2 on bo zapopáďel pregóvor inu razlágane, math. 2. 2/137 rečľivo razlágane; umárjaňe necatio trpl. 94 soudbo bode činio med národmi i grozno vmárjaňe gašp. 1/669 vumárjaňe, math. 2. 3/111 vumárjaňe; donášaňe adlatio math. 2. 3/35 vsa ova na pamet donášaňa dáju nam krúto hasnovitu priliku premišľavaňa; doprinášaňe das vollbringen (tschup. 25. 194. 293. 382 dapernašaňe), küzm. 385 doprnášaňe; obnášaňe das betragen pok. 1/94. 110 obnášaňe; odnášaňe ablatio gašp. 1/778 odnášaňe; oponášaňe imitatio; das betragen rog. 489 oponášajne; nagfl. 125 je deca dťžna roditele z lejpm oponášaňem razveselávati; podnášaňe das ertragen gašp. 1/714. 727. 787, math. 2. 3/221 podnášaňe; ponášaňe das betragen math. 2. 2/144 ponášaňe gostov na svěťbu pozvāňeh proti krāľu i ponášaňe krāľa proti ovem gostom, 2. 2/148 malovrědno ponášaňe proti krāľu, 2. 3/67; krist. 126 ponášaňe; prinášaňe adlatio küzm. 285. 382 prinášaňe; prizanášaňe das vergeben pok. 1/77 tukaj je čas perzanášaňa; znášaňe ἀνοχή, ὑπομονή küzm. 278. 329. 346. 362. 386 znášaňe; napájaňe das trānken mulih 171 napájaňe; opráščaňe das vergeben, verzeihen mulih 402; preporáčaňe das empfehlen, mol. 56 pre-

poráča^{ne} k svétomi dúhi, 74 vu ovem preporáčaⁿⁱ i jas preporáča^m vse trpej^{ne} moje; a u kranštini priporóča^{ne}; naráđá^{ne} das gebären mulih 163; prispodábla^{ne} comparatio gašp. 1|843, krist. 113 prispodábla^{ne}; oslobája^{ne} liberatio gašp. 1|160 oslobáđa^{ne}; vtáp^{la} ^{ne} suffocatio gašp. 1|677 vutáp^{la} ^{ne}, 1|852 vtáp^{la} ^{ne}; povája^{ne} umgang krist. 134 več put se po pokvarjeⁿⁱ našega držáⁿⁱ i našem s hmáⁿⁱmi povájaⁿⁱ vsa božánska dobročinstva jako na nikaj mečeju. Tako i dokánča^{ne} das beschliessen gašp. 1|236 dokánčaⁿⁱ vu spravišću Hilarius vsa svojum rukum je izpisal; okápa^{ne} das umhauen der erde im weingarten prijat. 1875. 1. 6 orá^{ne}, okápa^{ne}; pokápa^{ne} das beerdigen kúzm. 92, prijat. 1876. 2. 1; gašp. 1|110. 114. 651. 675. 687. 720, mulih 186. 190. 191. 202 pokápa^{ne}. Tako i riječi koje se tvore od glagola, koji se tvore od glagola bez vrstnoga nastavka s osnovom na *m*, *n* i *r* osim onih sprijeda navedenih: iznîma^{ne} ausnahme math. 2. 2|177 zapoved bôžja ne trpi iznîmaⁿⁱ; priîma^{ne} acceptio, mol. 68 od nedostojnoga prijîmaⁿⁱ tvojega svetoga teja i krvi, 79 da nas na gôsto prijîmaⁿⁱ etoga svestva pobúdiš, kov. kemp. 231 po svetom tela tvojega priîmaⁿⁱ sebe ponáv^{la}m; sprejêma^{ne} das empfangen jap. prid. 2|17 sprejêmaⁿⁱ; napîna^{ne} das anstrengen jap. prid. 2|294 napênaj^{ne}; odpîra^{ne} das öffnen trpl. 115 vari odpéra^{ne} lamp moji; upîra^{ne} das entgegen stemmen; itd. — U mjestih gdje se u sredini riječi sačuvaše kratki vokali, dolazi dakako " mjesto ".

Naglas *dale* prama početku riječi nego *na predzadnoj* slovcu dosta je rijedak, dolazi najviše u riječi od glagola s vrstnim nastavkom ova u kojih je u infinitivu naglas na kojoj slovcu pred ova: svétova^{ne} suasio jap. prid. 1|372 svétuva^{ne}, posmêhova^{ne} irrisio jap. prid. 2|7. 265 posmêhovaⁿⁱ; vtanáčiva^{ne}, vértiva^{ne} prijat. 1857. 1. 2; zamêrkova^{ne} das merken jap. prid. 2|224 zamêrkovaⁿⁱ; jérpergova^{ne} das beherbergen jap. prid. 1|21 jérpergovaⁿⁱ; pod-izalázova^{ne} škriⁿⁱ. pod- 31 XXX zalázova^{ne}, omáguva^{ne} XXXII. Više ih vidi sprijeda str. 44.

Naglas *na prijedlogu* je također dosta rijedak: dôtekne^{ne} math. 2. 2|90; nágne^{ne} inf. nágoti math. 2. 2|209. 251, 2. 3|60 nágneⁿⁱ uz nagnê^{ne}, math. 1. 1|32, krist. 124 nagnêⁿⁱ; nâmišle^{ne} krist. 19 uz namišlêⁿⁱ krist. 48. 191; pòžga^{ne} gašp. 3|276 uz požgâⁿⁱ, math. 1. 1|187 požgâⁿⁱ; spòzna^{ne} gašp. 1|34, kov. kemp. 171. 172 spóznaⁿⁱ, uz spoznâⁿⁱ math. 1. 1|136, 2. 2|154, 2. 3|69. 138 spoznâⁿⁱ, math. 2. 2|13 spoznâⁿⁱ;

príčeščaŋe gašp. 1/169; následovaŋe gašp. 1/723. 873
uz nasledovaŋe gašp. 1/14 nasleduvaŋe.

Čitaju se amo tamo osobito u kajkavskih kniga riječi sa ' ili ` na
dvije slovke n. p. obéčáŋe gašp. 1/250 uz obečáŋe gašp. 1/114;
podbríváŋe gašp. 1/179; plésáŋe math. 2/151; pripéčéŋe
math. 2. 3/181 i prípečén gašp. 1/641; slédéné krist. 13, itd.
Ovo će biti prema štokavštini udešeno a iz kajkavštine valda i u
ugrsku slovenštinu unišlo: prelējáŋe mol. 186; sravni štok. pod-
bríváŋe, slijedéŋe = slédéŋe, itd.

S naglasom na *zadnoj* slovcu i još s *jednim* naglasom na drugoj
kojoj slovcu čitam u Küzmiča: dopádneŋé 326. 374, dopádnehá
348. 357; odejhneŋé 373; odrejšene 348; ozdrávlehá
316; poprávlehá 401; premejneŋé 399; rázdelehá 396;
skvárjeŋé 330; zmérjeŋé 283. 292, zmérjehá 329; zví-
šeŋá 301; pregánaŋáj 337; premišlávaŋáj 277; pri-
márjaŋá 285; rasčejsaŋá 300; razvláčaŋá 309; vmár-
jaŋé 327.

(Ostatak u budućem „Radu“.)

3. Riječi kojim je tvorka *ro*, *tro*, imaju malo ne sve naglas na slovcu pred tvorkom:

a) ^ na slovcu pred tvorkom imaju: *jádro* velum, preš. 22 le *jádra* spet napnimo; *jétra*, pl. *jecur*, škrin. 22, pok. 318 *jetra*, nagfl. 105, 123 *gétra*, (dalm. prip. 7 je *ñemu* jetre rezklula, dain. 73 *jetra*); *jútro* mane, preš. 41 *jútro*, (a ugr. *ýtro* nagfl. 129 *šteri táł dnéva* zovemo *útro*? ali tuj i fem. *útra* nagfl. 191 ono vrejmen vu *šterom* sunce gori pride se *útra* zove, — od *útre* do pou dneva; a pohl. opr. 46 ima skovano *zajtru'*: preden *zajtru* pride); *úédro*, običnije plur. *úédra* i *nádra* sinus (dain. 141 'z nader), a još običnije *nédrije*; *védro* *hydria* *küzm.* 168 i *küzm. mik.* 18 bilou je pa tam šest kameni vejder, .. *eréé* (právi) *ñim Jezuš*: napunte ta vejdra z vodom (z vodouv), *küzm.* 400; nagfl. 53 *vejdro*, *vejdra*, *vejder*;

b) ^ imaju: *bèdro* femur (uz fem. *bèdra*); *jèdro* nucleus (pok. 318 *jedru*, met. 276 *jedro*, nagfl. 149 *gedro*); *pètro*, običnije plur. *pètra* i *pétra* heuboden, gorenski; *rèbro* *costa* (*küzm.* mik. 48 *rebro*, a *küzm.* 209 *rébro*), plur. *rébra*, nagfl. 93. 122 *rébra*; tako i neutr. adj. kao subst. *vèdro* die heiterkeit (mulih 312 iz čistoga vedra od strele je vubit).

c) ^ na zadnjoj slovcu ima: *srebrô* argentum, škrin. 24 *srebrú* itd. (a ugr. *srèbro* kao čakavski, *küzm.* 303. nagfl. 113 *srebro*).

Riječi koje se završuju na *ero* poznate su mi dvije: tuđa *bandèro* die fahne (rog. 463 *banderu*, tšchup 347 *wenderu*), pohl. opr. 298 *wendêram*, traun 183 *bàndëra*, plur. čitaj *bândëra*; i

jêzero uz jezêro lacus jap ev. 296 prepelîmo se na uno stran jezera, . . en víhár tîga vëtra je prišâl na jezeru, ravn. 2|176. 182. 261 v jêzero, ber. 11 jêzera, 8 jêzerih, čb. 4|35 jêzero, preš. 174 jêzero, 182 jêzera sing. gen.; pohl. opr. 136 v peklenskem jîzeru goreti, ravn. 2|176 v jezêro, 2|126 ob jezêru, preš. 171 jezêro, 175. 180 jezêra, 179 jezêri, loc., (ravn. 2|127 krivo sing. nom. jêzer).

4. Riječi kojim je tvorka *lo* imaju većinom ' (ili `) na slovcu pred tvorkom:

a) ' na slovcu pred tvorkom imaju α) malo ne sve *dvoslovčane*: bílo arteria; číslo numerus, kajk. i rosenkranz (dalm. nehem. 7 letu je čîslu teh mož, job 9 dela čudesa katerih nej čîsla, 1 hron. 22. 23; tschup. 625 dejly on krîže po čîslu teži inu pezi), rog. 54 v čîsli (a 255 ú čîsli, 32, 445 per čîslem), levst. 169 čîslo; (habd. ad. 279 naj krmežlivi starci čîslo mole, gašp. 1|659 zvun čîsla na koje je molila nikaj nój ne ostalo); čréslo gârberlohe (u goreñštini bez r: čîsu); déblo stirps (dalm. job 14 deblu), ber. 155. 156 déblo (a 55 déblo; ravn. abc. 73 deblam); délo opus traun 34. 291, pok. 145 delu itd. (a ugr. dëlo kao štokavski djëlo, küzm. 303. 336 delo 278. 287. 346 dela, 384 deli, 336 delaj, 365 delami), plur. dëla schön. 9. 61. 354 délla délal, 14 délih, 17 déll, rog. 459 déel gen., küzm. 281. 336. 341 dejl, rog. 40 dëla, tschup. 197. 340 dëlamî; petr. 84. 85 déla, 177. 295 dëla, mulih 223. 303 déla, 159. 385 déleh, gašp. 1|232 déla, itd. (Dva li ne znače kod svakoga pisca kratkoću samoglasnoga, kako kaže schön. 17 gen. plur. déll gdje je e bez sumnje dugo); dúplo baumloch (ber. 149 iz dupel, gašp. 1|669 duplo); jáblo apfel; jélo cibus nagfl. 11. 88 jejli (a 121 jelo to je = štok. jëlo); krílo sinus, ala (dalm. job 3 krilu, schön. 107 krilli, tschup. 521 iz kryla, rog. 57 u tem krili, 263 krillu), mol. 96 vu Abrahámovu krílo, küzm. 197 kríli, trpl. 66 krílo, 74. 114 kríli, 59 kríla nagfl. 90. 181 kríli, loc.; lílo giessschaft; máslo rindschmalz (dalm. job. 20), ber. 152 mäsila, levst. 189 presnò mäslo butter; pílo potus (ugr. pîlo nagfl. 111. 121 pilo, pili); prélo die zusammenkunft in der spinnstube levst. 188; próglo laqueus (habd. ad. 621 pruglo), kov. kemp. 167 trsi se lúto zasédati, ako bi more biti vu vkanlivosti prúglo mogel prekopititi neopaznoga; rálo halbpflug; sálo adeps (dalm. job 15 sallu); šilo subula, habd. ad. 248 šíla, plur.; trúplo corpus, škrb. 1|385 z' trúplam; žálo aculeus; žnáblo die lippe, preš. 101 môje žnáblo; žrélo fauces ravn. 1|159 me je otel lévu in medvedu iz žréla, ravn. abc. 31

žrélo schlund. — Amo ide i plurale tantum jás la uz fem. jásli praesepe. — Ovakov naglas imaju i s prijedlozi sastavljene ove riječi: odélo amictus; poréslo i prevéslo garbenband, rav. abc. 67 prevéslo. — β) tro- i višeslovčane riječi koje se grade od osnove glagola s vrstnim nastavkom i kakova je u infinitivu: branílo die wehr (traun 222 branilu, jap. prid. 1/130 z branilam); cedílo colum; črnílo atramentum (küzm. 326 črnilo); darílo donum rav. 1/225 povžil je darílo, 1/128 pridem in prinesem daríla; določílo beschluss levst. 11 določil; gasílo löschmittel preš. 59 za tó kar v' mēni zdaj gorí gasíla, obhajíla ní, čb. 4/51 bister tam potok šumljá, róz, travnika žeje gasílo; hladílo kühlung, linderung rav. 1/67 nesíte v dar možu hladíla, medú, dišáv, 1/331 dobra vest mu je prijétno hladílo ki ga iz sebe čuti po bolečinah, 2/167, preš. 105 je sreé dobílo ráno ki pēče nóč in dán me brez hladíla, 168 pésem ločítvi od negà mi je hladílo; kadílo thus (schön. 362 kadilu, 39 kadillu, rog. 448 kadyla, traun kadylam), škrin. VIII kadíla, plur., preš. 25 kadíla, plur.; kosílo prandium (tschup. 98. 573 kosilu), ber. 3 kterim se kosílo ž ními dá, preš. 31 bom vabíla na kosíla kógar mēni bó ljubó; kropílo, škropílo aspersorium (pok. 2/55 kropilu); ločílo disiunctio čb. 1/54 dan pride ločila nam, nemu grenák, ga Krajna ljubíla, nó Vimpfenijak; merílo das augenmass; močílo das nass čb. 4/59 kdo pita trebuh brez potú močila?; možílo die heiratslust des weibes, možílo se je prijema, goreni; naročílo mandatum rav. 1/40 dokler naročila ne opravim ne jém, 1/200 lepe naročila, 2/198 posla naročilo opravita, preš. 180 nu poiskáti dá mu naročilo; navodílo anleitung levst. 178; netílo, unetílo fomentum ber. 161 žveplénke so za netílo, 154 tako da góba lahko vnetílo, rav. abc. 37 vnetíla; nosílo, obično plur. nosíla die tragbahre, feretrum math. 2. 2/73 pri Židoveh ne bila návada mrtvece vu zaprtom lěsu k grobu nositi, nego odprto na nosílah; oblačílo vestis traun 67. 81. 111. 337 oblačílu, 111, 168, 282 oblačýlu, škrin. 19. 84. 286 oblačílu, rav. 1/13. 14. 75. 293, škrb. 1/72. 121. 175. 193 oblačílo, ber. 201 poglejte ali je vse oblačílo na vas čédno, rav. abc. 37 oblačílo in obútaló, levst. 55 oblačílo; obračílo (obratiti) wendung rav. 1/81 hvaléžni bodte bogú za to ljubeznivo obračílo, 1/277. 326, ber. 31 obračílo; obrazílo wortbildungssuffix levst. 189; odločílo bescheid (tschup. 513 odločilah); odrešílo erlösung rav. 2/214 sin človeka je prišel na svet za nih veliko svoje življenje v odrešílo dat; opravílo

negotium (schön. 383 opravilu, rog. 61 opravillu, tschup. 23. 92. 494. 512 oppravilu), traun 261 opravílu, ravn. 2|129 le ena je bila vse negovo opravílo, škrb. 1/43. 121. 202. 330, preš. 151 opravílo; oprostílo befreiung levst. 182; oznanílo verkündigung traun 63 oznanílu, ravn. 2/91 pa bo bog takim duhovnam ali kaj to oznanílo zaupová?; plačílo (platiti) merces, jap. ev. 311 delavèc je svojga plačila vrejden, traun 1. 329 plačílu, 141 plačylu, ravn. 1/47 sam si plačilo izgovòri, 1|48 Laban mu je sej desetkrat plačilo sprevrgel, 1|84 na plačilo ni mislil, 2/189 bo prerokovo plačilo doségel, ber. 37, škrb. 1|164. 220, preš. 17. 122. 131 plačilo, (a škrb. 1|516 pláčilo); pojílo die tránke, levst. 185; ponovílo erneuerung, levst. 169; poročílo auftrag levst. 12. 78; posojílo anleihe (tschup. 427 posvojilo) ravn. 1/110 posodílo; pospešílo behelf, levst. 186; posvečílo weihgeschenk, ravn. 1|177 devali so svoje posvečila na altar; potratílo vergeudung (tschup. 11 katiri dolgovi so se skuz naše nazmasne potratila nabrali); poučílo instruction, levst. 187; povračílo entgelt, traun 321 povračílu, ravn. 1|84 nobeno lepo delo ni brez povračíla, de si ravno ga ne gré za volo povračíla delati, 2|148 to je vse nih povračílo, preš. 151 mi dáno je obílno povračílo, 180 želí dat Črtomír mu povračílo; pozdravílo gruss; pravílo regula, levst. 188; pretílo minae (tschup. 367 potrebujejo li kristijani povelja in ,pertila', de k tvojem altarijam pridejo?); prikupílo das hinzu gekaufte, levst. 189; razbremenílo entlastung, levst. 191; razbistrílo aufklärung, levst. 191; razglasílo verlautbarung, ravn. 2/49 torej se praznik svetih treh kralov tudi gospodovo perkazílo ali razglasílo imenuje, levst. 12. 191; razjasnílo aufklärung, levst. 191; rdečílo pigmentum rubrum, škriñ. 192 z' rudečilam premaže; rešílo lösegeld; strašílo schreckbild, (tschup. 565); sušílo trockenlegung čb. 1|66 sam sušílo ogleduje; svarílo reprehensio, ravn. 1|236 2|293, levst. 15. 32; svetílo lucerna (schön. 35), škriñ. 18. 63, traun 312. 336 svétílu, traun 38 svétílu, (pok. 3|150), preš. 152 svetíla móč; učílo lehrmittel, levst. 198; ukazílo jussum, škriñ. 366 vse te stvarí z' vesélam božje vkažíla izpólnio; ustanovílo feststellung, levst. 109; vabílo einladung ravn. 2|275 božje vabílo zaničujejo; vračílo vergeltung, traun 169 nih miza jim ima biti k zadrگی inu k vračílu inu k pohújšańu; zdravílo heilmittel, ravn. 1/336 bog daja zdravíla rasti iz zemlje, preš. 105 ki ní dobíti ji nikjèr zdravíla; ženílo die heiratslust des mannes. —

Tako i ostale riječi koje se završuju na *ilo* ma se gradile od glagola koje god vrste i oda šta god: *bajilo* incantatio (prijat. 1876. 8. 7 lüstvo se li ne šče počedniti: či stoj v kákšem velkom betégi jeste, slepáre gori išče ki kakšo bajilo, kadilo ali kaj drugo bodi blágo nücajo); *berilo* lesestück, lesebuch, preš. 100 ci-gánsko káj berilo bo čúdno nam pisárjam pomagálo?; *bodilo* spina, škriñ. 379 bodila na trüu; *dokazilo* documentum; *farbilo* färbestoff (nagfl. 168); *izkazilo* ausweis, levst. 16. 172; *jedilo* cibus, ber. 3 med naukam ne smete nič jesti, tudi ne jedil kazati, preš. 172 le málo vám jedílahranim; *jestvilo* cibus; *kresilo* feuerzeug, rav. abc. 37, met. 48; *mazilo* unguentum, salbe i salbung (schön. 150 mazilla. tschup. 185 580 mazilu), jap. ev. 292 je moje noge z mazílam mazala, traun 337 mazílu, škrin. VIII. z mazíli, rav. 1/54 nesli so žlahtne dišave, mazíla in mjiro, 1/174 v Hebronu je kra-
levo mazílo prejel, 1/183 izraelsko krajevo mazílo sem ti dal, 2/301 Marija je trdo libro dražiga samočistiga mazíla pernesla, 2/302 na dan mojiga pogréba je mislila nad mano to mazílo opraviti; *motovilo* haspel met. 48; *obezilo* verband met. 48; *obhajilo* begängniss, die h. communion, jap. prid. 1/35 obhaylo, (rav. 1/175 per onakih obhajilih), škrb. 1/11. 80 obhailo, preš. 59 bo vgás-
nila britkóst srcá per svétim obhajíli . . za tó kar v mēni zdaj gori gasíla, obhajíla ni, al' obhajílo sklíče iz gróbov vùn mrlíče?; *ognílo* ignitabulum; *opasilo* kirchweihfest; *perilo* wasche rav. abc. 57 mati obnóšeno perílo pregledajo; *prikazilo* er-scheinung rav. 2/49; *strnílo* das zutreffen rav. 1/13 strnílo božjih razodēñ; *števílo* numerus tschup. 315 štivilu, traun 98. 240. 261. 266. 296 števílu, rav. 1/4. 88. 228. 246 števílo, pok. 1/35 števílam, ber. 8, preš. 97. 168. 172. 188 števílo, škrb. 1/29. 153. 171 štivílo; *torílo* schale rav. 1/129 nažmēl je iz né (jagnečovine) vode polno torílo, 1/207 ako bi vam kdo srebrno to-
rílo polno zlatih jábelk ponudil, bōšt bi bili veseli? 1/245 kdo va-
guje griče na vážine toríla? čb, 4/59 kdo pita trebuh brez potú močila, naj bode 'z zlate sklede, naj 'z toríla? rav. abc. 37 to-
rílo ali morávšica; *trovílo* gift; *vasílo* der besuch verliebter (tschup. 25 ti se najdejo na vasilah, v družbah, 59 se per jegrah, per vasilah, per prežah inu na gostēh znajti, 312): *vezílo* an-
gebinde, čb. 1/25 prstan ti podam za vezílo (duh. 29. 30 vezillo); *vratílo* licium, liciatorium; iugum (dalm. 1 hron. 21 vratilu), rav. 1/156 kakor tkavsko vratílo je negova sulica debéla. — U ugr. slovenštini i u kajkavštini je u takih riječi daleko češće " na

mjestu ' : hladilo, vezilo itd., ali ovdje dolazi naglas i na slovcu pred ilo: dárilo, itd. — γ) većina riječi koje se grade od osnove glagola s vrstnim nastavkom α, pa tako i druge riječi koje se završuju na alo: bodálo dolch, levst. 168; b risálo abwisch-fetzen; č esálo i česalo strigilis; č rtálo i črtalo dentale; dihálo i díhalo condimentum; dremálo schlafhans; držálo manubrium, duh. 21 prime motiku za držálo; gledálo speculum, nagfl. 118 gledála, plur.; kazálo zeiger, levst. 17; trpl. 59 kazál, gen. plur.; klecálo i klècalo subsellium; klepálo mühlhammer, klepála dengelwerkzeug; kresálo ignitabulum; mahálo alabrum; mazálo i mázalo unguentum (küzm. 53), murko lex. mazálo; obrtálo i obrtalo, dijete nemirno te se neprestano kreće; očálo, običnije u plur. očála die brille, prijat. 1875. 7 je zočálimi pregledjuvo; ogrinálo hülle škriń. 99 ogrinálu, (pok. 3/56 ogrinalu) met. 48 ogrinálo; orálo aratrum; pokriválo decke škriń. 76; povijálo *περίφρα* (küzm. 192 z povijalom); prebiválo eiserne stange zum durchbrechen der steine; pridihálo i pridíhalo *ὀσπερρις* (küzm. 316); rválo rutrum; sedálo i sédalo sitz, gesäss, škriń. XXI 140 sedalu; slišálo i slíšalo gehörorgan, auris; stálo basis, škriń. 145 zlate stála, 315 na srebrnih stálih; stopálo fusssohle; strugálo reibeisen, met. tnálo 48 storgálo; holzbloek worauf anderes holz zerkleinert wird, preš. 166; vešálo i véšalo, kuhińsko posuđe što no se o zid vješa; vezálo *συνδεσμός* (küzm. 249. 365, trpl. 3. 12. 90 vezalo) murko lex. vezálo; zagrińálo velamen pohl. opr. 112 zagrinálu, traun 215. 326 pod zagrinálam, škriń. XII Salomónove zagrinála, preš. 162 zagrińálo; zakriválo velamen (küzm. 404, trpl. 84); zapirálo der verschluss; zavržálo *περίφρα* (küzm. 304); zgledálo speculum, ravn. 2/154 božje déla naj nam zgledálo, zrkalo ali špégel bodo, 2/212 tudi človeško srce je razgledálo božje prijaznosti; zijálo gaffer (tschup. 213 zijalu), ravn. 1/181 zijále prodajati, preš. 160 zijálo, 100 zijála; zrajtálo berechnungsvermögen, kaj nimaš čisto nič zrajtála? (mjesto izrajtalo); zrcálo i zrkálo uz zrcalo, zrkalo speculum, čb. 4/34 očesa ne sta kerubov zrcála (a 35 bliska se ko zrcalo [slik na jezero]), čb. 4/76 že zagledam mal' po malo kako venejo lepote, ve nesrečne, ve sirote; preveč oğna da zrkalo, (petr. 236 v zrcale, habd. ad. 262 zrcalo). I pak, mislim, samo li: búdalo stultus met. 48; obútalo hosen, schuhe, strümpfe, handschuhe sve što se obuva a ne oblači, ravn. abc. 37 oblačílo ino obútalo; skočídalo was-serfall, pak gígalo u zagoneci: črno malo gígalo debelo klado

zdigalo (buha). — Na prijedlogu je naglas veoma rijetko: *pró-stiralo* uz *prestirálo* *bettleintuch*. — *ð*) riječi u kojih ima *e* pred *lo* i kojim je tvorka *elo*: *imélo* *die habe*; *krdélo* *rjeđe* *krđelo* *grex*, *agmen*, dalm. job 6 tu *kardélu* je šlu za gospodno škriño (a 2 hron 13 *kardellu*, 2 hron. 23 far nej pustil lete *dvej kardelli* narazen priti), schön. 14. 283. 342 *kardélu*, 37. 40. 132 *kardéllu*, 292. 318 *kardéla*, 339 *kardélom*, rog. 274. 413 *kardéla*, (tschup. 362 *kardelu*), jap. ev. 258 *k'* časti *tvojga kardéla*, 329 *ne bojte se*, *vy majhinu kardélu*, škrin. XIII judovskiga *kàrdéla* *varih*, škrb. 1/51 *vas bom troštal z majhnim kardélam izvólenih*, met. 48 *k̃rdélo*, preš. 151 *kardélo*, 190 *kardéla*, a 144 *kardélo*, levst. 88. 174 *krđélo* i *krdélo*, (habd. ad 45 *kerdelo*); *načélo* *grund-satz* levst. 64. 176; *ožrélo* *halssaum*, dalm. job 30 *me z nim opasujo kakor z ožrélom moje sukne*; *sedélo* *sedes*; *vršélo* i češće *vršélo* *schaar*, met. 48 *ṽršélo*; *žerélo* *flugloch* *des bienenstockes* čb. 449 *medved liže krog žerela*, al' ko vidi to *čebela*, v jezik *pičila ga je*.

b) * na slovcu pred *lo* imaju: *čèlo* *fron(t)s*, pohl. opr. 110 *čélam*, ber. 88 *čélo*, 21 *čéla*, *ravn. abc.* 31 *čèla*, škrb. 1/61 *načéli*, preš. 74 *čélo*, 164 *čéla*, 147 *na čélu*, (nagfl. 93 *čelo*); *čèslo* *pecten*; *jèklo* *chalybs* ber. 162 *jèklo*; dalm. *eklu*; *lèglo* *brut*; *faulpelz*; *pèklo* *bratpfanne*; *prèlo* *foramen*, *transitus*, (math. 2. 2/124 *zdignuli su nekuliko poda i napravili tuliko prelo kuliko je bilo potrebno za spustiti betežnika*); *sèdlo* *sattel* *ravn. abc.* 87 *sèdla*, plur.; *sèlo* *vicus* *ravn.* 1/77 *sèlo*, levst. 193 *sélo*, petr. (90 *selo*.) 187 *po séleh*, (habd. ad. 241 *sella*), 241 *sél* gen. plur., *mulih* 133 i *gašp.* 1/729 *séla*, *mulih* 321 *séleh*, *gašp.* 1/696 *sélah*; *tèslo* *hohlmeissel*; *vèslo* *remex* (tschup. 514 *veslu*); *zèlo* i *žèlo* *aculeus* (rog. 210 *želu* i *zeld*, a schön. 359 *smrt*, *ke je tvoje žellú?* *žellú* pak te smrti je *greh*); škriñ. 133. 360 *zelu*; *žvèplo* *schwefel* (dalm. job 18 *žveplu*) *traun* 23 *žvéplu*, ber. 29 *žvépla*, (trpl. 9); tako i ove složene: *omèlo* *bartwisch* met. 48 *omélo*; *raspèlo* i *raspélo* *crucifix*, *mulih* 175 188 *razpélo*, 188. 397 *razpéla*, 220 *razpélom*, *gašp.* 1/715 *raspéla*.

c) * na zadnoj slovcu u kraštini imaju riječi, u kojih u slovcu pred *lo* dolazi poluglasno ili *r*: *grlò* *guttur*; *stebłò* *culmus*, (*mulih* 303 *stébła*); *steklò* *vitrum* (a ber. 159. 169 *stéklo*; habd. ad. 252 *steklo*); *zrklò* *augapfel* (dalm. sir. 17, *traun* 32 *zrklu*, jap. prid. 1/46. 81, *ravn.* 1/259 *zrklo*).

5. Riječi kojim je tvorka ili završetak *no* imaju

a) ' na sloveci pred tvorkom: ápn o kalk, nagfl. 69. 173 vápno, gašp. 1/723 vápna; góvno stercus (dalm. job 20 gouno. a küzm. 360 govno); kízno pelliceum (habd. ad. 117); lájno stercus; lókno certa pensio parocho (petr. 223 daj im lukno, krajč. 215 je si li lukno skrät il tvojemu duhovnòmu pastiru; habd. ad. 302. 434 lukno); ósno stimulus; plátno linteum škriñ. 99, preš. 109, küzm. 60; rún o velus (habd. ad. 221 runo); sédno sattel-druck; úsno leder; vín o vinum; vlákno faser des hanfes; zín o granum škrb 1/180 zérna; žóltno flugloch.

b) ` imaju: brèšno viaticum; brèzno abyssus traun 97 iz brézna tē rēvšine, rav. 1/196 če stopim v nebesa si v nih, če si v brèzno postélem, pa si le, 2/125 stal žé na kraju brèzna je Jezuš, ber. 163 v brèznih. preš. 77. 162 brèzno 127 brézna; grèzno abyssus; òkno fenestra ber. 90 skozi òkno, preš. 39 òkna, òknu, 81 òkonom, a plur. ókna, ber. 2 ókna, 117 óken; plèsn o rist am fusse; stègn o femur, plur. stégna i stégna rav. abc. 43 stègno, škriñ. 140 per stégni, tschup. 543 stégna, plur.

c) ^ na sloveci pred tvorkom imaju: bfvno brúno balken (dalm. ev. luk. 6 brunu, schön. 198 bruna, nagfl. 79 brven, gen. plur., petr. 94 brvno); gòrno bergrecht; kolédno weihnachten (nagfl. 195 prrozimca 25ga dnéva (na koledno) zide sunce ob osmoj vóri); kópno festland; plûžna, plur. vorderteil des pfluges; úsno labium dalm. (job 2 z svojimi ustni, job 11 bi svoja ustna odpri, job 12 proč obrača teh resničnih ustna, job 15 tvoja ustna imajo tebi odgovoriti), job 32 jest moram moja ústna odpreti inu govoriti, (job 33 moja ustna). Ovo su riječi većinom neutra od adjektiva.

d) ~ na zadnoj sloveci u krañštini imaju: gumn ò area (dalm. 1 hron. 22 je vunkaj šal iz gubna, ev. mat. 3 on bo svoje gubnu pométal, jap. ev. 10 bo potrebil svoje gùbnu), 263 on bó potrebil svoje gùbnú, (rav. 2/107 bo svoje gùmno očišovál, küzm. 4 gümno); suk n ò tuch, jap. ev. 36 sùkná škrb. 1/186 seknó; žuk n ò i žvòkno feuerloch. Ali sve imaju i ' (') na sloveci pred tvorkom: gúmno, súkno.

e) ~ na zadnoj sloveci u kajkavštini ima: godov n ò namenstag.

f) ^ na zadnoj sloveci u krañštini i u ugrskoj slovenštini ima: sē n ò heu (a kajk. sēno habd. ad. 293 sēno).

Riječi s tvorkom ili završetkom eno imaju

a) ' na sloveci pred no: kolén o genu, plur. koléna, dalm. efes. 3 i schön. 241 per pogiblem moja koléna, dalm. luk. 5 i

schön. 208 je on k Jezusovim kolénam padèl, pohl. opr. 295, tschup. 369, 554 kolènu, pohl. opr. 203 kolènam, rog. 43 koléna, 61 kolléna, 262 kolènu, jap. ev. 386 je na kolèna padèl, 273 je on k Jezusovim holènam padèl, jap. prid. 2241 traun 283 kolèna, rav. 1/68. 305 koléna, 1/305 kolén, ber. 101 koléna, 201 kolén, škrb. 1|102. 158. 319. 392 koléna 1/192 do kolén, gašp. 1/651. 713. 730. 743. 853 koléna, 730. 857 koléni, kov. kemp. 191 boje koléna ne privíaju se. U ugrskoj slovenštini obično kôleno: küzm. 83. 228. 351, trpl. 93. 113 koulina, nagfl. 93. 123 koulena, predge koulina, koulinaj; tako čitam i u kajkavca petr. 96 pred kóléna, a tja u krańca škrb. 1|188 kóléna; poléno scheit hólz, dalm. hagaj 4 so tako suhy kakor enu polénu, tschup. 247 polénu, pohl. opr. 128 skladovneca polèn, rav. abc. 73 poléna.

b) `ima: pšèno grütze, durch stampfen enthülste hirse (upravo neutr. part. praet. pass. od glagolske osnove přh) ber. 170 ima krivo pšéno: babje pšéno ino tóča, (nagfl. 107 pšeno) met. 47 pšéno grölz, brei; vretèno fusus (dalm. prip. 31 vretenu), schön. 332 ñe prste so popadli to vretènu, rav. abc. 59 vretèna.

6. Riječi kojim je tvorka *to* imaju većinom ' na slovcu pred to:

a) ' na predzadnoj slovcu imaju: bláto caenum traun 39. 97. 167. 168. 289 blátu (a tschup. 233 blatà sing. gen. kao da je nom. blatò), škrb. 1/188 iz bláta (a trpl. 14 blato = blätò); dléto i gléto meissel, jap. prid. 2/303 ti si mene iz gróble tiga pogublená vun potègnil kakòr dlètu iz eniga velikiga pruha en nelični kamen odlóci; játo agmen; kláto komad drva što svinám pod vrat vješaju da na paši ne mogu bježati, jer bi ih po nogama tuklo, (Varaždín, govori se i klátvo i kláta); léto annus, aestas plur. lêta, dalm. ev. luk. 21 je lejtu blizu, schön. 3 je léjtu blizu, jap. ev. 379 je lejtu blizu, schön. 20 lejta, pok. 1/17 lejta, preš. 83 létama; küzm. 268. 344, trpl. 48. 83 lejta, küzm. 337 lejtmí; petr. 17 léteh, petr. 84 i mulih 227 léta, habd. ad. 234 létto, 232 léttu, 232 létta, gašp. 1/746 létah, 681 létmi, itd. U ugr. i kajk. uz léto u singularu često lèto prema štokavštini ljèto: küzm. 154 je blúzi leto, 340. 343 leti, loc., nagfl. 94 leti, 93 leta, itd.; mésto locus, urbs, plur. mēsta, dalm. ev. luc. 2 i schön. 15 so šli vsaki v svoje méstu. . iz tiga mésta Nazaret; schön. 33 méstu, 318 mésta, jap. ev. 254 so šli vsaki v' svoje mēstu. . iz mēsta Nazareth, traun 17 mēsta, (a rog. 4. 443 mestú, 443 mestá); küzm. 18. 74. 79, trpl. 64. 82. 84, nagfl. 89. 103. 145. 169 mejsta, küzm. 20. 111 mejstam, küzm. 16. 48. 71 nagfl. 95. 99. 104. 130. 146.

169 mejstaj, küzm. 140 mejstam. küzm. 334 mejst; petr. 171 na méste, gašp. 1/643 mésta, itd. U ugr. i kajk. u sing. često mësto prema štokavskomu mjësto: küzm. 104 šli so vsáki vu lastivno mesto, 368 mesto, 309. 352 mesta, 289. 300 mesti; mító be-
stechung; mláto malztreber; p ésto mediolus rotae, običnije fem. pésta; póto fessel auf die füsse der pferde auf weideplätzen, i fem. póta; sító cribrum, plur. síta, nagfl. (132 sito = sìto), 77 síta, 98 sít, plur. gen.; ústa, plur. os(or)is trpl. 62 vústa, 26 vústaj, nagfl. 33 vústa, 34 vústaj, 34. 35. 122 vústam, 33 vúst; petr. 156, mulih 180, gašp. 1/667 vústa, mulih 561, gašp. 1/704 vústah, mulih 182 vústam kov. kemp. 99 vústmi, (a krivo će biti gašp. 1/865 vustmí); vráta plur. porta, traun 275 vráta, 18 vrátmai, vrát, küzm. 11 vrátaj, trpl. 8. 54 vrátami, nagfl. 65 vráta; petr. 85 vráta, 52 pred vráti, mulih 289 vráta; žító frumentum, škriń. 34 žítu, škrb. 1/186 žító.

b) ^ na zadńoj slovcu ima: testô massa, i zlatô aurum (a ugr. i kajk. samo zlâto).

7. Rijeći kojim je tvorka *tvo* poznate su mi iz naroda samo dvije a ove imaju ^ na slovcu pred *tvo*: bétvo halm, festuca, nagfl. (115. 163 betvo, što će glasiti bétvo) 162. 163 bétva, 178 bétvaj, 163 bétév, i létvo, jedna od onih palica oko peći što su utaknute kroz 'čelěšnik'. (Drugih riječi s tom tvorkom nisam čuo ali čitam dain. sl. 71 britvo barbierrmesser, 110. 184 setvo die saat, pak dalm. ebr. 9 je enu večnu odrešitvu znašal, ezdr. 9 si nam enu odrešitvu dal, obeniga odréšitva ne bo, schön. 3 vaše odrešitvu se pèrbližuje, 91 je večnu odrešitvu iznešal, 206 čakamo na odrešitvu našiga telésa, 265 v katérim my imamo odrešitvu inu odpusćajne grehov. Miklošić navodi jošte: branitvo patrocinium, dletvo scalprum, mlatitvo tempus tritrandi i rešitvo lösegeld, a u posestvo i prešestvo volim ja vidjeti tvorku stvo).

Drugi daleko običniji oblik tvorke *tvo* je *stvo* (ľstvo).

Rijeći koje amo idu imaju:

a) ^ na zadńoj slovcu dolazi z) u dvoslovčanih: kumstvô uz kúmstvo gevatterschaft, kajk.; ľudstvô uz ľudstvo populus; moštvô viri; robstvô servitus; rojstvô uz običnije rđjstvo geburt; sľlstvô nuntius; sobstvô uz sòbstvo existentia, essentia; trojstvô uz trójstvo trinitas; ženstvô uz žénstvo feminae; — β) tro-i višeslovčane: božanstvô uz božánstvo divinitas, numen; gospostvô uz gospóstvo herrschaft; grofovstvô

gräfliche nagden, kajk.; preklestvö uz prekléstvo maledictio; umorstvö uz umòrstvo mord; a i druge.

b) ' na slovcu pred stvo imaju riječi koje se grade od substantiva na ar gen. árja, áč, én, i od adjektiva koja imaju u nom. sing. fem. ' na predzadnoj slovcu: cesárstvo: césar gen. cesárja, kaiserthum met. 53; math. 1. 1|215 cesárstvo, gašp. 1|702 pod cesárstvom Galla i Volusiana; gospodárstvo οἰκονομία rav. 2|103 od konca núniga gospodárstva, levst. 2. math. 2. 3|58. 137 gospodárstvo, 2. 3|167 gospodárstvo, gašp. 1|668 gospodárstvu; kováštvo schmiedezunft, met. 53.; kralévstvo običnije bez v: kraléstvo: kralév fem. kraléva, königreich, dalm. 2, hron. 11 kraléstvu, schön. 331 kraléstvi, rog. 45 kraléustui, 214 kraléustvah, tschup. 364. 385 krayléstvu, traun 2. 50. 113. 264 itd. jap. prid. 1|21 krayléstvu, preš. 145 kraléstvo (a ugr. i kajk. kralévstvo prema kralév); krvárstvo blutthat rav. 2|51 kralj Herodež je le ene lética svoje krvárstvo preživel; ovčárstvo schafzucht (rav. 1|42); poglavárstvo ἀρχαί küzm. 350. 364; prvéntstvo prvéu u prvénece, erstgeburt, rav. 1|42 čimú mi je prvéntstvo?, ber. 33 daj mi to jéd in dám ti svôje prvéntstvo; slepárstvo blendwerk, rav. 1|292 slepárstvo je vse kar z nými vgaňajo; slovéntstvo: Slovén u Slovénec das slovenenthum preš. 96 nà se učenóst in imé, část tvôja, roják, ne pozábi, dókler tēbi dragó v Krájni slovéntstvo živí, 175 na tlēh ležé slovéntstva stēbri stári; vladárstvo ἐπαρχία levst. 81, küzm. 267 Festuš pridouči vu vladárstvo je gori šou v Jerušálem, trpl. 118 vladárstvo tvoje je od vsega roda do vsega roda; žalárstvo τὸ inquilinum esse, mol. 176 joj meni, ka se je moje žalárstvo podúžalo. Pa tako i ostale kao beráštvo, brodárstvo, čalárstvo (perg. 12|2 13|2 26|1 31|2) čbelárstvo, kolárstvo, zidárstvo itd.

c) ' na slovcu pred tvorkom imaju α) riječi koje se grade od jednoslovčanih supstantiva i adjektiva: bôgstvo gottheit (tschup. 64. 334. 562, pohl opr. 9 bogistvu) preš. 20 srcé je môje biló oltár, pred bôgstvo tí, zdaj lépa stvár (a u ugr. bôgstvo, jer dolazi bez oznake na o i ne ou, mol. 141 vörjem bogá ednoga vu bojstvu, trójega vu peršónaj); drúštvo societas ber. 179 udje méstniga drúštva, math. 2. 2|95 kada bi célo stola drúštvo tiho bilo; fárštvo sacerdotium (dalm. schön. 362); jèstvo i vjèstvo: jēt, vjēt, captivitas; pfändung (perg. 65|2 93|1); kmèstvo bauernstand (dain 18); mnôštvo multitudo; rástvo das wachsen (pohl. opr. 6. 93 rástvo teh zasajeníc); stárstvo πρεσβυτέριον

(küzm. 262 starstvo); svêstvo heiligthum (trpl. 22. 77 svestvo, gašp. 1|197 svetstvo = svèstvo); svôjstvo eigenschaft, levst. 196 svôjstvo; tîštvo mercatura (nagfl. 163, petr. 119. 224); vârstvo schutz (tschup. 394 varstvu); vrâstvo, vrâstvo i vrâctvo medicina, gašp. 1|13. 124 itd. math. 2. 3|232 vrâctvo. — Amo idu i *sastavljene* riječi sa čin, mor: bratomôrstvo brudermord, ravn. 1|135 bratomôrstvo; dobročînstvo beneficium, math. 1. 1|122 dobročînstvo; ljubôčînstvo liebesthat (math. 2. 2|124 nemu ljubôčînstva koja bližnemu izkažuju vsigdar jesu drâga); ľudomôrstvo homicidium (perg. 62|2 85|2) math. 1. 1|174 ľudomôrstvo, 2. 3|109. 111 ľudomôrstvo (a gašp. 1|158 ľudomorstvo); samomôrstvo selbstmord ber. 94 samomôrstvo; pak složene sa der dir, lok, mog, sed, tvor, vod; koñedêrstvo ili kožedîrstvo abdeckerei levst. 10 kožedîrstvo; krvolôštvo i krvolôštvo blutthat (gašp. 1|250. 870 krvoločtvo); velikomôštvo das vielvermögen, math. 2. 2|51 samo one ljudi drži za srečne koji vu obilnosti, vu velikomôštvu i razsipnosti, vu diki, vesêlah živu; rokotvôrstvo handwerk math. 2. 2|151 rukotvôrstvo, 2. 3|129 rukotvôrstvo; podvôdstvo kuppelei, levst. 64. 185. — β) riječi koje se grade od dvoslovčanih ženskih substantiva na α: dêvstvo: dêva virginitas (perg. 62|2 33|1); hîštvo οἰκονομία, matrimonium (schön. 219 perg. 8|2 16|2 18|1 24|2) tako i pohîštvo supellex, τὰ ὑπάρχοντα ravn. 2|58 pohîštvo skopó (rog. 52, dain 206), küzm. 421. 316. 404 poištvo (nagfl. 139 poištvo, gašp. 1|250 bogato pohîštvo, 1|642); mâštvo sacerdotium; rûdstvo mineralreich ber. 158 od rûdstva; vdôvstvo wittthum (tschup. 291 udovstvu) ali i udôvstvo; vêrstvo fides pok. 1|42 osleplen živyy kakûr bi ne bilú ne vêrstva ne bogá ne večnosti, tako i složene: babjevêrstvo aberglaube, krivovêrstvo falscher glaube krist. 20 krivovêrstvo, pravovêrstvo rechter glaube, orthodoxie, ravn. 2|7 so si na svoje pravovêrstvo veliko domišlovali, (ber. 23); vlâstvo herrschaft, regierungsform (ber. 179 po mnogoterosti vladstva); tako bilo je valda vjûdstvo: vjuda herzogthum (dalm. 1 hron. 29 viudstvu; tako se danas ne govori, nego vâjvodstvo, ali ima adjektiv vûdin u mjestnom imenu ,vûdin bôšt', šuma kraj sela Kôkrice uru nad varošicom Kráñem (Krainburg), koja se nemački zove herzogsfurst). — γ) riječi koje se grade od substantiva s naglasom na zadnoj slovi osim od onih već navedenih na ar, áč, én: bolvânstvo idololatria küzm. 346. 364, gašp. 1|849. 850. 860, math. 1. 1|157, 2. 2|156 bolvânstvo; dijačtvo studentenschaft des

gymnasiums (habd. ad. 120. 297 diačtvo); dvorjānstvo urbanitas aulica (gašp. 1|205 4|483) belost. dvorānstvo; heretičānstvo haeresie (habd. ad. 242); junāštvo heldenthāt (dalm. 2 hron. 25 junačtvu); koreñāštvo heldenthāt (čb. 4|78 zapojem koreñāštva Heraklove, Vodnik); krščānstvo christenthum (schön. 382, tschup. 597 kristianstvo), mol. 120 prīmi ov āldov za naše potrebčine i za vse krščānstvo, math. 2. 3|100 krščānstvo, 2. 3|157 krščānstvo; kurvēštvo πορνεία küzm. 30. 35. 77 kurvejštvo; malīštvo idololatria ravn. 1|112. 238 malīštvo; mejāštvo vicinitas (perg. 67|1); meščānstvo bürgerschaft levst. 4 meščānstvo; občānstvo gemeinde, levst. 4 občānstvo; otrōštvo i otrōštvo kindheit, ravn. 1|122 2|271 otrōštvo; pajdāštvo societas, ravn. 1|37, gašp. 1|640. 653. 659, math. 2. 3|34. 69. 72. 97 pajdāštvo, 2. 3|73. 74 pajdāštvo; poganīnstvo ethnicismus (gašp. 1|206. 233); posēstvo possessio, jap. prid. 2|168 za enu veliko premenenē na naglim iz jēče k posēstvu eniga krajlestva, iz galg na thron; čb. 4|5 s tim posestvam brez težave pev'c živī, preš.; rufijānstvo kuppelai, levst. 185 rufijānstvo; siromāštvo paupertas math. 2. 2|51, 2. 3|188 siromāštvo (a gašp. 1|225 síromaštvo); šoldāštvo res militaris (rog. 464); tolovājstvo räuberwesen (perg. 3|1 62|1); vitēštvo στρατεία küzm. 264 zapovedal je vitēžtvi; živālstvo thierreich ber. 146 vse živali skupej store živālstvo, 163 smo se veliko živālstva učili poznati; žolnērstvo soldatenstand (tschup. 44. 613 žovnirstvu). — δ) riječi koje se grade od substantiva koji u gen. rastu a tuj imaju naglas na predzadnoj sloveci, osim onih na ar: človēštvo: človek gen. človēka die menschheit, φιλανθρωπία (rog. 490. 268, perg. 58|2) jap. ev. 263 vse človēštvu bó vidilu to izveličanē božje, jap. prid. 2|100 vse človēštvu na svejti je po krivi pôti hodilu, škrin. XXII. hvali svoje človēštvu, küzm. 271 človejstvo; očēštvo: oče gen. očēta, patria ber. 183 tista dežēla v kateri je gdo bil rôjen ali zrejen se imenuje domovina, očēstvo ali očētnava; porōštvo bürgschaft (perg. 93|2); prerōštvo prophetia; sosēstvo vicinitas (perg. 25|2 31|1 57|1 susedstvo); svedōštvo μαρτύριον küzm. 18 301. 353. 405, trpl. 77 svedoustvo (a küzm. 44 svédoustvo); petr. 17. 56. 62, kov. kemp. 106 svedóčtvo, kov. kemp. 100 posvedóčtvo. — ε) riječi koje se grade od substantiva ženskih na a i srednjih na o (e) s naglasom na predzadnoj sloveci: devīštvo: devīca virginitas, rog. 12 škriñ. 150 divīštvu (65 divyštvu), dain. 34 devīčtvo; (petr. 18 divičtvo); devōjstvo παρθενεία

(küzm. 106 devojstvo); domovinstvo patriotenthum čb. 1/41 on podoba domovinstvu, on podpornik sirotinstvu; gospodinstvo die wirthschaft der hausfrau (tschup. 38. 91. 540) ravn. 2/60 Marija je tudi per gospodinstvu vsih ženskih čednost(i) ljubezniva podoba; hudodêlstvo missesthat levst. 102 hudodêlstvo; kmetijstvo landwirthschaft; kraljstvo würde einer königinn ravn. 1/303 spodí jo Vastjo kralíco in od né kaki bóli je kraljstvo naménil; nevêrstvo unglaube ber. 112 tako je bila njih véra zméšana iz judovstva in nevêrstva (sravni sprijeda pod β vêrstvo itd.); poledêlstvo agricultura levst. 42 poledêlstvo (nagfl. 82. 132 polodelstvo, to je polodêlstvo); pomôrstvo die maríne, levst. 144 pomôrstvo; povêlstvo kommando, levst. 187; pustinstvo einöde, nagfl. 77 püstinstvo); rokodêlstvo handwerk; starejšinstvo gemeindevorstellung levst. 11. 159 starejšinstvo; trgovinstvo, pravo kojim se može što među trgovinum prodavati, levst. 197 trgovinstvo; vdovístvo wittthum (petr. 223 vdovičstvo); zadûstvo morticinium; zdravístvo heilkunde (ber. 157), levst. 104 zdravilstvo. — ζ) Riječi koje se grade od riječi s pregibnim e u zadnjoj slovcu a s naglasom na predzadnjoj: malikovâvstvo: malikovâvec idololatria, ravn. 1/293 pač je bilo žalostno ob časih slepiga malikâvstva; maščevâvstvo ultio (ravn. 1/305 mašvavstvo); mladênstvo: mladénec juvenus ravn. 1/321 2/67 mladênstvo (ali u ravn. biti će mjesto mladéničstvo od mladénič gen. krivo mladénča mjesto mladeniča). — η) sve one riječi u kojih staroslovensko ѣ u tvorke stvo nije iščezlo, nego je izraženo bud sa a ili e bud slovkom an: božâstvo (rog. 2 iz božiasvom), običnije božânstvo θεότης mol. 22 edno i vekivečno božânstvo, 23 edno i nerazlôčno božânstvo, küzm. 251. 364 vu nem prebiva vsa punost božânstva telovno, petr. 187 dete krutò nezgovorno vu svojem božânstve, gašp. 1/206, math. 1. 1/35, 2. 3/34 božânstvo (a gašp. 1/205 božanstvò); človečânstvo ἀνθρωπότης petr. 207 pod kipom krušnem skriveno človečânstvo (a 187 v svojem človečânstve), gašp. 1/32 človečânstvo, 1/670 sveti Mathiaš prokšiu odurivši dečinska léta s človečânstvom je premenil; math. 2. 2/23 človečânstvo; dostojânstvo würde, levst. 170 dostojânstvo; očânstvo paternitas, (gašp. 3/307. 399); poročânstvo bürgschaft, math. 2. 2/195 včinil ga je vu vuzu postaviti gde tak dugo sedeti móral je doklam ali bi dũg naplatil ali poročânstvo zá se dal; proročânstvo προφητεία gašp. 1/53 na kojega jedino proročânstvo i prodekuvañe vsi Ninivitanci

ter paganini verovali jesu vu boga, 1|870 koja vsa poleg proročanstva s. Benedikta pripetila se jesu, math. 2. 2|249 poleg proročanstva zveličitela; svedočanstvo testimonium, mol. 133 i küzm. mik. 9 ete je prišao na svedočanstvo ka bi svedočo od svetlosti . . nej je bio on svetlost, nego da bi svedočanstvo činio od svetlosti; küzm. 258 naj dokončam službo štero sem vzeo od gospon Jezusa k svedočanstvi evangelioma milošče bože, küzm. mik. 12 známo ka je pravično njegovo svedočanstvo, 19 šteroga je zapovedao Mojžes na svedočanstvo nim; petr. 241 ne govori krivoga svedočanstva, 154 svedočanstva našega ne prijemlete, gašp. 1|713 iz potvrđavanem svedočanstva svetéh prorokóv, 1|37. 110. 159, math. 2. 2|136 svedočanstvo, 1. 1|27, 2. 2|66, 2. 3|230 krist. 37 svedočanstvo (a krist. 31 svédočanstvo, 70 svédočanstvo); veličanstvo majestas math. 1. 1|183 otec ne vu svoje vekivečno veličanstvo vzeme, 2. 2|240 velika je mogućnost i veličanstvo njegovo, 2. 1|29 izkaži nam mogućnost veličanstva tvojega. Ovako i divojáčtvo virginitas gašp. 1|709 vu kloštru kapuanskom divojáčtvo svoje bogu je prikázala, 1|721 od néga z divojáčtva véneem obládan jesem, 1|844 od starosti, divojáčtva i prehájana iz ovoga svéta govori Boronius, 1|864 ne divojáčtva najménša tráhica ogovora ni temno vučiniti mogla. Ovako i sužánstvo captivitas (perg. 18|1) gašp. 1|699 polovljene vu sužánstvo odpelaju, 1|843 vu sužánstvo odpelán, math. 2. 2|216 tak bi ga za branitela sužánstva pri lúdstvu razkričali, 2. 3|25 odišel je na goru olivetánsku, gde vre sužánstvo muka i smrt néga čakala su, 2. 3|68 vse ovo premišlávali jesu kak ti znaméne sužánstva, 1. 1|200 ste vi mene vu betégu i sužánstvu poháđali. — 9) riječi koje se grade od adjektiva i participa s naglasom na zadnoj slovi: bogástvo: bogät divitiae, rog. 15. 482 bogástva, traun 29. 86. 150. 287. 302, škrin. 5, pok. 1|23 3|90 bogástvu, rav. 1|41 bogástvo, preš. 27 bogástvam, küzm. 69. 278. 289. 348. 361, trpl. 29. 39, dain. 213 bogástvo, petr. 35 bogástvom, gašp. 1|742. 776 itd. bogátctvo, math. 1. 1|218 bogátstvo; edínstvo: edín évóns (schön. 445, küzm. 351, trpl. 110, nagfl. 92 jedinstvo); obílstvo abundantia (rav. 2|103); oblástvo behörde, levst. 179; otájstvo mysterium math. 1. 1|146 podložete ovem čudnovitem otájstvam vašega rázuma, 1. 1|216 vučeni mogli nesu istinam i otájstvam suprot govoriti, 1. 1|26 otec vekivěčni ovo skrovno otájstvo vu srdcu svojem zaprl je, 2. 3|52 kaj Kristuš Jezuš pri narěđenju ovoga zmožnoga otájstva je vćinil; pijánstvo ebrietas (schön. 422)

levst. 67 pijánstvo, math. 1. 1/173 koji nòč vu igráh, pijánstvu, potèpañu potroše, 2. 2/54 na rázsipnost, pijánstvo vas zapéla; pohoténstvo math. 1. 1/213 ako návuk evangeliuma premislímo, kak ne suprotiven pohoténstvu človeka i vidi se proti rázumu človečanskomu vojvati?; prekléstvo κατάρα mol. 24 od vekivéčnoga prekléstva osloubodi nas, küzm. 64. 280. 315. 326. 342, trpl. 8. 47. 93 prekléstvo, math. 2. 3/61 proklétstvo, 2. 3/57. 150 proklétstvo; sovražštvo odium, inimicitia, jap. prid. 1/35 ježa inu sovražstvu, škriñ. 30 sovražstvu ber. 189 kteri mrzlóto ali celò sovražstvo do oblastnika kaže; težáštvó tagewerkerstand (habd. ad. 39. 558); ubóštvó paupertas, dalm. sir. 4, 1 hron. 23 vbuštvu, rog. 44 ubúštvam (244. 481 vbóžtvám) jap. ev. 376 iz svojga vbóžtva, traun 274 vbóžtva, jap. prid. 2/141 bóštvu, pok. 2/45 ubóžtvu (a rav. 1/210 vbóžtvo), levst. 72 ubóštvó; znâñstvo scientia, krist. 132 jedni se povdavaju na znâñstva, drugi se alduju oružju i drugi tiraju rukotvorstva. — υ) riječi koje se grade od adjektiva u kojih se je riječi staroslovensko h u ňstvo sačuvalo kao a ili e: množéstvo: mnog multitudo, običniji je oblik mnoštvo, veličástvo i veličéstvo magnificentia (dalm. 1 hron. 17, schön. 2. 19, tschup. 363, opr. 215 veličastvo, rav. 1/II. 214 veličastvam) dain. 35 ángelskem vnožéstvi — božjem veličéstvi — ste spodobni vi — vu nedužnosti. — x) riječi koje se završuju na instvo: detínstvo kindheit (küzm. 81, nagfl. 368) gašp. 1/691 jošće vu detínstvu postavlénoga velikoga svetca vu vrstni dobi budúčega pro-rokuvati vsaki je lahko mogel Kažimíra (math. 1. 1/101 dečinstvo, a krist. 182. 183 déčinstvo, 210 déčinstvo); jeretínstvo αἵρεσις (küzm. 222. 346); materínstvo mutterschaft (habd. ad. 338); očínstvo paternitas (habd. ad. 144); sirotínstvo orbitas (čb. 1/4 on podpornik sirotinstvu); tatínstvo furtum dain. 152 poberi se, ne pravi mi: tatínstvo se mi plača, ne išči me obsoditi, da sama si kradínača; vdovínstvo wittthum (habd. ad. 64 udovinstvo). — λ) neke riječi u kojih ima ov pred stvo: duhóvstvo sacerdotium, sacerdotes, ali i duhóvstvo kano da je mjesto duhóvenstvo prema duhóven; popóvstvo ἐπισκόπος küzm. 399 popoustvo; sinóvstvo νότης rog. 249 Moyzes je bil zapústil tu synóustvu; židóvstvo judaismus

Naglas daļe prama početku riječi nego na predzadnoj slovcí imaju riječi koje se grade od riječi s naglasom ili na predzadnoj slovcí kad u genet. rastu, ili rjeđe od drugih koje u genet. ne rastu, ali dobiva im osnova u zadnoj slovcí pregibno e koje pred

stvo ne ispada (n. p. déčelstvo od déčla, od osnove dečel), ili od takih adjektiva s naglasom na predzadnjoj slovi, koji u nom. fem. rastu, ili s naglasom još dale prama početku: ájdovstvo: ájdov fem. ájdova, heidenthum (rog. 452. 462), apôstelstvo: apôstel apostolatus (schön. 249 apostelstvu; a ugr. i kajk, apôstolstvo od apôstol: küzm. 276 apostolstvo); bláženstvo beatitudo, mol. 24 po bogástvi tvojega bláženstva, 55. 62, gašp. 1/640. 688. 727. 745, math. 2. 2/20, 2. 3/33. 100. 158 bláženstvo, 2. 3/57. 80. 100. 109 bláženstvo; brámbovstvo landwehrschaft, levst. 144 brámbovstvo; déčelstvo virginitas (schön. 33 je živela po svojim dečelstvu z svojim možóm sédem lejt); izveličanstvo σωτηριον (schön. 429 o tih osmerih izveličanstvah, a küzm. 107. 275. zveličanstvo po analogiji prema veličanstvo); júdovstvo judenthum; koňánístvo equitatus, a kajk. koňaničstvo (Krist. 146); kráľestvo: kráľev regnum, mol. 55 75, trpl. 18, math. 2. 3/102 kráľestvo; ládanstvo herrschaft, regierung, math. 2. 2/154 okolu 40 lét za tém bilo je ládanstvo pokoléna židóvskoga čisto zatrto, 2. 3/23 zvrhu vsega ládanstva meni predati hoče, 2. 3/65 Rimľani za onda najvekše ládanstvo zvrhu židovov imali su, 2. 3/184 koji ne ládanstva rimskoga osloboditi hoče; óbčinstvo κοινωτία dain. 45 ročno sklenehe velí da pred božjimi očmi no kršańskim óbčinstvom trdita s prisegneńom (ugr. i kajk. óbčinstvo, küzm. 300. 350. 358. 394 óbčinstvo); pètľarstvo bettlerei (habd. ad. 170); pòselstvo τὸ πρεσβεύειν (tschup. 569 pošila nam tulkajn poselstva, katiru be nas imelu pregovoriti se udati, küzm. 329. 355 poselstvo, habd. ad. 147. 148 posalstvo); prêšestvo adulterium traun 123 prešestva (uz prešestvo pok. 2/57 prešestvu, i stegnuto prešstvo); prijâtelstvo: prijâtel amicitia, pok. 1/80 perjâtelstvu, trpl. 8 nepriâtelstvo (a kajk. prijatêlstvo, kov. kemp. 171. 214, math. 2. 2/87. 146. 239 priatêlstvo, kov. kemp. 272 neprietêlstvo, math. 1. 1/136, 2. 3/150 nepriatêlstvo, 2. 3/118 neprietêlstvo); pródeštvo predigt (gašp. 1/172); púntarstvo aufwiegelei (schön. 131 zavolo eniga puntarstva v ječo bil vržen); púrgarstvo bürgerschaft (a küzm. 263. 369. 360 pörgarstvo); ríbištvo ríbič fischerei, ravn. 2/129 ríbštvo; sádeštvo pflanzenreich ber. 163 dozday smo se veliko žívalstva, sádeštva in rudstva učili poznati; slúžbenstvo (a ugr. slúžbenstvo, trpl. 86 slúžbenstvo); šáfarstvo schaffneramt (a küzm. 311. 350. 363 šafarstvo = šáfarstvo); šògorstvo schwangerschaft (habd. ad. 214. 659 šuogorstvo); tovâruštvo societas, rog. 17. 455, škrb. 1/46 továrstvu, mol. 65, küzm. 341, nagfl. 114

tovarištvo (dalm. 2 hron. 20 tovarištvu, schön. 350 tovarštvu); trínostvo tyrannie, ravn. 1|261 počakoval le lepiga djaña, pa bilo je trínostvo: sila in krivica; vájvodstvo ducatus, preš. 192 Valhúna so bili Slovénici v prvih létih vájvodstva iz dežele spodili; védeštvo wahrsagerei, ber. 23 so se na védeštvo velikó zanašali; zôprstvo widerwärtigkeit, ép: schön. 1 v zupêrstvah, 382 škodliva zupêrstva. Pa tako i álmoštvo prema álmosen (küzm. 9, nagfl. 87 almoštvo).

8. Riječ kojoj je tvorka *eto* ima ` na predzadnoj slovcí: rešêto cribrum, reuter u plur. rešêta i rešêta, (schön. 110 rešetu), ravn. abc. 37 rešêta, 75 na rešêtih.

9. Riječi kojim je tvorka *ito* (yto) imaju u kraňštini ´ na predzadnoj slovcí: kopíto ungula, plur. kopíta, preš. 158 kopíta, 160 kopíti (a nagfl. 95 kopito = kopíto); koríto trog, ravn. 1|39 sprazni vrč v koríto, ravn. abc. 53 koríto (a nagfl. 132. 172 korito, habd. ad. 156 dve velike korite).

10. Riječi kojim je tvorka *do* imaju ´ na slovcí pred tvorkom: čúdo miraculum, plur. čúda, škrb. 1|161 čúdo, preš. 146 pomlád razkláda svôje čúda, küzm. 337 čúdaj, 393 čúdami, petr. 43. 121. 153 čúda, 81 čúdi, gašp. 1|644 čúda, 1|860 čúd; prído utilitas (tschup. 275 skrbn za pridu inu dobru . . ., on nim naprej stave de neh lestnu pridu inu dobru od negove odhodne doli visy, 306 sreča, pridu, mejr inu pokoj teh hiš, 513 na neč drugega koker na naše pridu inu dobru gleda, pok. 3|6 pravimu spokórníku je pridu cerkve ravnu takú per srei, kakür negovu lástnu, 3|12 za pridu katóliške cerkve, 3|26 nobeden ni jiskal drugiga kakür čast božjo, pridu katóliške cerkve inu izveličané svojiga bližniga, 3|42 za pridu tvoje cerkve vsi goreči, 3|51. 52 za pridu kristianstva; sada je običan muški rod: prid; stádo grex je od štokavštine kajkavština primila).

Tvorka *edo* dolazi u riječi: govédo das rind, plur. govêda, tschup. 360, traun 199 govêda, ravn. 1|240 govédo. Rabi i fem. govêd.

11. Riječi kojim je tvorka *ivo* imaju

a) ^ na predzadnoj slovcí: libívo pulpa; ognívo feuerzeug; predívo spinnhaar, škriñ. 98. 292 predívu, predíva, ravn. abc. 59, küzm. 22, nagfl. 164 predívo, (a math. 1. 1|175 ima prédivo prema štok. prèdivo); sočívo greiselwerk met. (habd. ad. 49), gašp. 1|174 sočívom, a zagr. 4. 1|826 sóčivo; strelívo schiessbedarf, evst. 196 strelívo.

b) ' na predzadnoj slovcu: mlé z i v o biestmilch, kajk.; kládivo malleus, plur. kládiva (dalm. job 41 kladivu) pok. 2|102 kládvam, preš. 8 kládvo bije, škriñ. 361 kládva.

12. Riječi, kojim je tvorka *mo* imaju ' na slovcu pred tvorkom: p á s m o gebinde, fitz (štok. päsмо); p í s m o schrift, brief, plur. p í s m a, küzm. 342 p í s m o, 299 p í s m a j; p o v é s m o fasciculus lini, met. 44, (a habd. ad. 302 povasmo); p r e v é s m o ligamen manipuli.

13. Riječi kojim je tvorka *ko* poznate su mi tri: jábolko (čitaj jabuko, jaboko) apfel, plur. jábolka, (pohl. opr. 168 jabuku) ravñ. 1|207 jábelk gen. plur., nagfl. jáboko. prijat. 1876. 12. 8 stou pogačna jáboka se za 8 rainških odávajo; j è d r k o nucleus (habd. mar. 341), i klôp k o knäul u krañ. običnije oblik klôpčić (čitaj kwdučič).

14. Riječ koju čitam na *go* načinio je, 'der unverstand' od gen. z l è g a od z l : z l è g o malum, tschup. 28 sovražem li jest greh već koker use zlegu celega svejta? 43 tok je tedej greh tuistu zlegu, 388 takim zlegam na puti priditi; pohl. opr. 136. 299 zlegu.

15. Riječi kojim je tvorka *išče* imaju naglas ili na i u tvorke ili na drugoj kojoj slovcu.

a) ' na predzadnoj slovcu imaju riječi koje se grade α) od jednoslovčanih riječi: b o b í š č e ager olim faba consitus; b o j í š č e schlachtfeld; b r o d í š č e vadum (gašp. 1|641. 167. 675 itd., krist. 9 brodišče); d n í š č e fundus, 'nema ni dnišča ni trišča', kajk.; d v o r í š č e hofraum, ravñ. 2|165 dvoriše; g l e d í š č e theatrum preš. 136 glediše; g n o j í š č e fimetum met. 54, dain. 206 na gnojši; g o d í š č e jahrestag (met. 54; annus gašp. 1|767 na konec godišča); g o r í š č e (gor u goreti) brandstätte levst. 176, tako i p o g o r í š č e preš. 100 pogoriše; g r o b í š č e friedhof levst. 57; k a l í š č e volutabrum (petr. 273 vidiš da sem se opet povrnul vu moje návađne hudobe kak ti sviña vu navadno kališče); k a m p í š č e castra (dalm. 2 hron. 31 itd.); k r i ž í š č e kreuzweg (gašp. 3|943); l a n í š č e ager olim lino consitus, (met. 54); l e ž í š č e (leg u leči) lagerstätte (tschup. 225), ravñ. 5|198 pre-rahla mu vse ležiše v bolézni; p l a t í š č e radfelge, (met. 54), levst. 39 platišče (dain. 67 pesti, špice krožim te še platiše gor na ñe); r ō ž í š č e acker worauf roggen gebaut war; r a t í š č e lanzenstiel (dalm. 1 hron. 21 ratiše); s e d í š č e sitzplatz (des stuhles nagfl. 61 sedišče je ležéče); s h o d í š č e versammlungsort zusammenkunft, škriñ. 3 ona ùpije na prvim kráji 'z-hodiš', jap. prid. 1|179 plejsi, pojedne, s-hodiša oběh spolov, boji, vbijaña,

ravn. 2|70 shodiše, čb. 1|29 kje shodiša, kje moriša? skrovišče latibulum (trpl. 103); smetišče kehrichtshaufen dain. 206 na smetiši; sodišče gerichtsstätte traun 168 kateri v sodiši sède čez mene govore; solišče schön. 290 on je kakor enu česravcov, selišče (malah. 3. 2. Ess: laugensalz); strelišče schiessstätte čb. 1|29 streliša; strnišče stoppelfeld *παλάμη* škrih. 158, ravn. 1|976. 97 piš jih pobere kakor strniše (küzm. 303); torišče (terišče, trišče) locus, vidi dnišče; svetišče sanctuarium ravn. 1|98 svetíše; trgovišče marktflecken (gašp. 1|702 niti nè bilo váraša, trgovišča, da pače niti hiže); tržišče marktplatz (math. 2. 3|192). Nu ipak spravišče congregatio küzm. 319. 367. 374. 394, trpl. 17, prijat. 1875. 1 i češče spravišče, math. 2. 3|114, 2. 3|28 spravišče; nu ipak prijat. 1875. 2 spravišče; zelišče planta (dalm. job. 40, schön. 55. 58, rog. 11 zeliše) traun 86. 199. 260. 331. 366 zeliše, preš. 114 zeliš. — β) koje se grade od riječi s na predzadnoj slovc: dohodišče dðhod einkünfte (tschup. 415. 491 dahodiše) i prihodišče, (jap. prid. 1|161 kateri čast inu perhodiša ene službe vživa); konoplíšče: konopla acker worauf hanf gebaut war; kopíšče: kòpa kohlenstätte met. 54; koreníšče: korène acker worauf möhre gebaut war; kosíšče sensenstiel (met. 54, nagfl. 35); mravlíšče: mrávla čitaj mròula ameisenhaufen, (jap. prid. 1|111 mrovlíše, ber. 149 mravliš); ogníšče: ògeñ focus preš. 100 ogníše; ovsišče: òves acker worauf haber gestanden, i óvsišče met. 54; sejmišče: sèjem marktplatz ravn. 2|106 semíše, levst. 46 semníšče; selišče: sèlo ortschaft (perg. 72|2) levst. 4. 13; toporišče: tòpor manubrium securis, ravn. 1|231 toporiše; zemlišče: zèmla grundstück, levst. 28. — γ) riječi koje se grade od part. praet. act. glagola s vrstnim nastavkom i rjeđe é: dojilišče melkstätte (nagfl. 94 krava od net ob sebi na dojilišče ide); očitilíšče purgatorium (gašp. 1|717); učilíšče schule; sedelíšče sitzplatz (dalm. 2 hron. 9 okuli sedelišča). — Taj naglas imaju i druge riječi n. pr. besedišče wörterbuch preš. 100 besediše; delišče werkstätte (pohl. opr. 285); jezerišče pfuhl (gašp. 1|139. 669, math. 2. 2|82); keglíšče kegelbahn (jap. prid. 2|197 keglíše); kukorišče acker worauf kukuruz gestanden (nagfl. 94); períšče pokvareno mj. pregršče, beide hohle hände zusammengehalten (dalm. 3 reg. 7 pryše tschup. 42. 52. 635. 643 periše) ravn. 1|88 príša, met. 54 períšče; nagfl. 122 pergíšče; plameníšče flammenherd (gašp. 1|857 čakajući da iz

gorúče ove tvoje tulike ljubavi plamnišča nekuliko iskric vu mrzko srdce moje vléješ.); podnebíšče himmelsraum dain. 117 kelko više gor na podnebíše je pred meno on letél, telko lepše mi je pel, 123 vtičeki v podnebíši se glasíjo; stražíšče wachtplatz čb 1|29 kjé strelíša, kjé stražíša, kjé ukañe tvojih trum? ime selu blizu Kraña; zgodíšče ereigniss rav. 1|104 obletnico so potlej v spomín tega zgodíša obhajali.

b) ' na slovcu *pred* tvorkom imaju riječi građene od part. praet. act. glagola s vrstnim nastavkom *a i é*: bojeválišče kampfplatz (tschup. 164 vojvalíše); gledálišče θέατρον (gašp. 1/726 vu gledališču); igrálišče spielplatz; izvirálišče fons (gašp. 1|13. 122. 130. 139 zvirališče; a krist. 105 zvirališče); kopálišče badeort; ležálišče lager (nagfl. 145, trpl. 85); počiválišče καταπαυσis mol. 167 pridem vu počiválišče vekivečno, küzm. 359. 396 bodo notri šli vu počiválišče moje; pogorélišče brandstätte (i pogorélišče); pokopálišče grabstätte, (schön. 149 pokopališče, a 1 češče pokopalíše: jap. ev. 397 so tó pokopalíše ogleđale, 390 so od pokopalíša nazáj prišlé, 401 so h' pokopalíšu šli, 473 ona h' pokopalíšu gre, je prišal h' pokopalíšu); küzm. 47. 57 pokopálišče; prebiválišče wohnstätte (dalm. 1 hron. 17, schön. 307) rog. 49. 215 prebiválišče, traun 112. 197. 203. 219 prebiválišče, 98. 162. 183. 185. 277 prebiválišče, škriñ. 10' prebiválišča, pok. 2/64 prebiválišče, rav. 2/259 prebiválišče preš. 119 prebivál'ša, mol. 62. 153, küzm. 189. 215 328, 350, trpl. 4. 25. 35. 37. 44. 50. 52. 55. 56. 59. 60. 65. 68. 98. 109 prebiválišče; pribežálišče perfugium (rog. 3. 55. perbižališe, tschup. 25. 305 perwežalše) traun 130. 144. 240 perbejžališe, 104. 113. 230. 233. 260. 359 perbejžalše, pok. 1|68 perbejžališe; sedálišče sitzplatz (nagfl. 61. 72, gašp. 1|763, a schön. 243 sedelišče); shajálišče versammlungsort rav. 2|105 shajálše; skriválišče versteck traun 36 je postavil tamo za svoje skriválišče; sprehajálišče promenade; stálišče standort nagfl. 117 prilično stálišče i dosta krme nim pripravimo; stekálišče (krist. 38 vse bílo je jedno nezredno pomešanje i zmučeno stekališče vseh stvarih); šetálišče promenadeort; tekálišče (kov. kemp. 36 onde nahaja tekališča súz); umiválišče waschplatz traun 279 lonèc mojga vmyválša; zatekálišče perfugium (jap. prid. 1|133 tvoje vsmileñe bo moje zatekališe); zbirálišče versammlungsort traun. 149. 150. 189. 209. 224. 286 zbirálišče, 98. 99. 165. 276 zbirálše, 30 zbérálišče, 82 zbérálišče (a 2. 49. 59. 57

zběrališe = zbírališče) preš. 120 na zbirálših. Nu sve se ove riječi govore i s` na predzadnoj slovi: kopališče schön. 156 levst. 32, pokopališče levst. 56 itd. — Pameti i svétovališče rathsort škriñ. 23 jest modróst prebivam v světvališi; večěrjališče der ort wo man zu nacht speist pok. 1/113 ne bó iz večěrjališa v vunjno támó vržen. Nu i tékališče.

c) Ostale riječi drže naglas riječi u genetivu od kojih potiču: dėtelišče: dėtela acker worauf klee gebaut war. met. 54; gráblišče: gráble rechenstiel met. 54: ječménišče: jěčmen gen. ječména acker worauf gerste gebaut war, met 54; kládivišče: kládivo hammerstiel, met. 54; krávišče elende kuh, (met. 54); krompírišče acker worauf erdäpfel (grundbirnen) gebaut waren; motíkišče: motika handhabe der haue (met. 54 matikšče), a u Murka mótikiše: mótika; póstelišče: póstela bettstätte, met. 54; prósišče: próso acker worauf hirse gebaut war met. 54; pšeníčišče: pšenica acker worauf weizen gestanden. met. 54; répišče: répa acker worauf rübe gebaut war; svetínišče: svetíña sanctuarium ravn. 1/247 v svetíñšu prebivam; zélišče planta jap. prid. 1/164 tó se pravi živetí kakòr zeliša inu drevěsa katěre lę rast imajo vëndèr s tim razlócikam de zęliša in drevěsa na čast božjo žive. — A na zadnoj slovi ` ima: babiščě elendes weib, met. 54 babščě.

16. Riječi kojim je tvorka *ce* (ѣce) diminutiva su i u opće drže naglas riječi od kojih se grade.

a) ` na zadnoj slovi u krašćtini mogu imati riječi građene od takih u kojih ima zadña slovka ^ ili ^, ali mogu imati i u krašćtini onaj naglas koji je u riječi od kojih potiču: dencě i dńnce: dnō; drevcě i drěvce: drevō i drěvo, a nagl. 153 drevěce; črevcě i črěvce: črevō i črěvo, a plur. črěvca: črěva: kurja črěvca hühnerdarm; grlcě (čitaj grlucě) i grlce (čitaj grlucce): grlō i grlō; mescě i měsce: mesō i měso; nebcě i něbce: nebō i něbo; oščě i ôšce: okō i ôko gemma; percě i pěrce: perō i pěro; stebelcě i stábelce, stěbelce; sukcencě i súkence: suknō i súkno (habd. ad. 390 sukcence).

b) diminutiva od riječi s tvorkami *men*, *es* i *et* imaju onaj naglas, koji je u sing. genetivu riječi od kojih se grade: bréměnce: brěme gen. bréměna; séměnce: sěme gen. sěmena, ravn. 2/201 nar mńñši séměnce je gorćično seme; sléměnce: slěme; téměnce: těme; víměnce: víme; vreměnce: vrěme gen. vreměna; črevěscc: črevō gen. črevěsa; dre-

vêsce: drevô gen. drevêsa jap. prid. 1/74 dokler je enu drevesce še mladú se lohka perpogne inu zravna; (ravn. abc. 63 drevesie); kolêsce: kolô gen. kolêsa jap. prid. 1/76 so otroci za igrače kolêsa narejali; očêsce; okô gen. očêsa; perêsce: perô gen. perêsa, ravn. 1/20 oljino vejco z zelênimi perêscami pernese (a 2/65 perêsice); telêsce: telô gen. telêsa; ušêsce: uhô gen. ušêsa; deklétce: deklê gen. dekléta; détece: déte gen. déteta, tako se sada obično govori u kraňskoj, a dolazi i u ugrskoj slovenštini: nagfl. 162 dejtece; uz to detêce; déte gen. detéta schön. 20 vzami tu detétce inu negovo mater, 30 je vzêl tu detétce, 315 so prišli tu ditétce obrezovati, 18 kar je nim od tiga detétca bilú povédanu, 32 kar se je od detétca govorilu, 41 prašajte po tem detétcu; rog. 47 razgledala je enu cartanu detétce, 483 nesla je sama tu detétce u ta tempel, 275 ta zemla lesti se tega detétca (i 274 detétca), petr. 191. 192 detéce, gašp. 1/37 detéce 1/120. 124. 216. 225 detéce (a 1/113 détèce).

c) Inačē (‘) ostaje (‘): bílce: bílo; brđce: brdo; brisálce: brisálo; cedílce: cedílo; cúlce: cúlo, sada cúla (dalm. job 14 ti si mojo pregreho v enu culce zapečatil); číselce: čísló (gašp. 3/669); črévca: čréva: kurja crévca hühnerdarm; držálce: držálo; gnézdece: gnézdo čb. 5/13; jájce: jáje, nagfl. 37 jájca (nije više deminutiv); jájcece: jájce; jétrca: jéttra; kládivice: kládivo; kólca plur.: kóla gašp. 3/165 kólca; kólčeca: kólca nagfl. 191 koulčica; kopítce: kopíto; korítce: koríto; kosílce: kosílo; krdélce: krdélo schön. 316 on je odrešejné sturil svojmu kardélcu, 453 ne prestrašite se maihinu kardélce (luc. 12. 32) jap. prid. 2/141 vy izvólenú kardélce negóve čede veselíte se; krílce: krílo; létce: léto ravn. 1/122 bogú posvetíte to lepo zlato jutro svojih otróških létic, 2/51 kralj Herodež je le ene lética svoje krvárstvo preživel; líčce: líce; méstbce: mésto ravn. 1/32 lej ondi blizo le uno méstice, 1/127 v Efri neznanim mésticu je živel mlad mož, 2/3 v nekimu mésticu; nédrce: nédro, čb. 5/35 v nédrici; stábelce: stáblo nagfl. 149. 150 stéblice; trúpelce: trúplo škrb. 1/424 vročina, kolika, krč želodca, vodenica, jetika, mrzelca inu druge bolezni popadite cartano trúplice; ústbca: ústa (habd. ad. 156 vusteca); védrce: védro; vínce: víno preš. 27; vrátca: vráta; zřnce: zřno (ravn. 1/99 zrnice); želêsce: želézo (habd. ad. 389 železce); žítce: žíto, žítcece: žítce (habd. ad. 390. 508 žičece). — imaju: bèdrce: bèdro; čêlce: čêlo; jêdrce: jêdro (pohl. opr. 7; a

ravn. 1|179 brez jédrica 2|163 jédrice); jèjce: jèje (tako se u Goreňskoj obično govori, a ima i schön. 178 jejce, a u plur. samo jájca); òkence: òkno (dain 60 oknico); omèlce: omèlo; prèlce: prèlo (gašp. 3|115); rèbrce: rèbro (a i rebrčè); sèdelce: sèdlo čb. 5|79 sèdlice; vèselce: vèslo; vesèlce: vesèle ravn. 2|59 per vsakimu še toľčkimu vesèlcu sta z očésam per bógu; vretènce: vretèno (nagfl. 64 vretence).

d) ^ (^) ostaje ^ (^): jêzerce: jêzero; kôlence: kôleno nagfl. 165 koulence (a kr. kolénce: koléno); pôlce: pôje; semênčece: seménce nagfl. 158 seménčece (a kr. séménčece); sôlnce: sôlno sol (nije više demin.), sôlnčece: sôlnce; srêbrce: srêbro (habd. ad. 771 srebrece); sŕce: sŕdo cor (nije više demin.); sŕčece: sŕce (habd. ad. 785 srêce). — Tako i kôrence i korénce od kôren i korên (gašp. 1|139 korence); vužince: vužinec (gašp. 3|810 molitvice jesu zlata vužinca s kojimi duše purgatoriumske iz gluboke temnice izpeľati mogu se, 3|809 jedno vužince).

16. Deminutiva koja se prave od substantiva na je mjesto ьce dobivaju iče a naglasa ne mijenjaju: brêzjiče: brêzje (dain. 86 v hojče hrastje brezjiče); cvétjiče: cvétje (dain. 34 cvetjiče, 119 v cvetjiči) nagfl. 158. 165 cvejtiče, (habd. ad. 294 cvetiče 75 cvetiče); drévjiče: drévje čb. 5|33 drévjiča cvétje, očém tak ľubó; grmôvjiče: grmôvje (dain. 144); grózdjiče: grózdje ber. 156 laško grózdíče ali ribezel, bodéče grózdíče, (dain. 110 obrodi grozdjiče, 122; nagfl. 169 grozdjiče = grózdjiče); imâniče: imâne (habd. ad. 446 kmete ščapiš, njihovo imaniče pritrjavajuč); ja gniče: jágne ravn. 2|208 kdo, dozđaj zgublèno jágneče, bi ne biľ rad nájđeno jágneče dobrimu pastírju na rami!; kamêniče: kamêne (habd. ad. 75 po kameniču, 269 drago kameniče); kocêniče: kocêne ovc. 8: koi (sad mlade jelve) na spodobu kocéniča ráste; korêniče: korêne (gašp. 3|213. 670); láđaniče: láđane (habd. ad. 787 njihovo kakuo ladaniče za se nemilo obrnu); ľístjiče: ľístje met. nagfl. 161. 187. ľístjiče (158 lističe); pérjiče: pérje met.; protilêtjiče: protilêtje (dain. 123 vu protiletjiči); trîniče: trîne, prip. var. ma je hiža drobno malo trîniče; zéľiče: zéľe (dain. 187. 188 v zeljiči, gašp. 3|335 zeliče); zŕniče: zŕne (dain. 62 zŕniče, nagfl. 179 zŕniče).

17. Ríječ koja se završuje na *ezo* ima ' na predzadnoj slovi: želézo ferrum dalm. 2 hron. 24, job. 28 želézu, 1 hron. 23 že-

léza, tschup. 544 jap. prid. 2|103. 123. 153 železu, ber. 160 železo škrb. 1|14. 188 želézo, dain. 55 želézo.

(II. konsonantna deklinacija).

1. Riječi kojim je tvorka *men* sve su dvoslovčane te imaju naglas osim jedne na slovcu pred tvorkom

a) ´ na slovcu pred tvorkom imaju: rá me umerus, sé me semen slé me culmen aedium, té me vertex, trá me balken, ví me uber.

b) ` na slovcu pred tvorkom imaju; brè me onus, plè me gat-tung, zucht, vrè me das wetter, tempus.

c) ^ na zadnoj slovcu ima: imê nomen, ređe ime ili ìme.

2. Riječim kojim je tvorka *es* nestalo je pravoga nastavka za sing. nom. te ga zamjenjuju nastavkom o (e), što za ugrsku slovenštinu i kajkavštinu važa i za ostale padeže do rijetkih ostanaka. U kraňštini imaju sve ote riječi ^ na zadnoj slovcu, pošto je čúdo danas malo ne posve prešlo u o-deklinaciju te oblik čúdesa važda čúdesa, što no Metelko 183 i Levstik 17 navode, ja nisam nikada čuo, nego samo čúda, i u pluralu čúda uz čúdeži i čúdeža; isto tako nisam ja čuo govoriti ígo levst. 17, nego igô (upravo jêgô). Take jesu riječi: črevô gen. črevêsa, a u plur. samo čréva, intestinum, der darm, ugr. črvou uz črejvo; drevô gen. drevêsa arbor, aratrum, a ugr. i kajk. drêvo, küzm. 41 nagfl. 12 itd. drejvo petr. 3. 31. 100 drêvo, itd.; igô gen. izêsa iugum, i ígo levst. 17; kolô gen. kolêsa, plur. kolêsa i kolêsa rota; nebô gen. nêba, dat. i loc. nêbu, instr. nêbom, a u pluralu nebêsa caelum, kajk. nêbo i nêbo, a ugr. fem. nêba gen. nêbe; ojê gen. ojêsa temo; okô gen. očêsa oculum, ugr. okou, kajk. ôko; perô i pèro gen. perêsa i pèra penna, folium; slovô i slôvo gen. slovêsa ređe slôvesa met. 183 (važda slôvesa) abschied, verbum (petr. 146 zburka se nad slôvom negovim; rog. 50. 633 slôvu); telô gen. telêsa corpus, ugr. i hrv. samo têlo, têla itd. küzm. 293. 341 tejlo, 267. 285. 286 itd. tejla, 279. 284. 286. 287. 293. 306. 307. 308 itd. tejli, 286. 305. 309. 340 tejlom, 277. 221 354 tejla, plur.; petr. 87 têlo, 13. 67 têla, 111 têlu, 248 têle, loc., 63 têla plur. itd.; trabjê gen. trabjêsa, on del voza, ki je vtaknen mej podvôz in mej ôplen', v Lóškem Potoku, letopis sl. mat. 1880 196, uz trâbje gen. trabja i trábeļ trabļa; uhô gen. ušêsa auris, ugr. vûhou a kajk. vûho: petr. 52. 54 vûho, 34. 106 vûha, plur. itd.; ipak i habd. ad. 11. 603. 768 vušesa, vušesi, uļê gen. uļêsa ulcus.

3. Riječi kojim je tvorka *et* (= *et*) grade se po najviše od supstantiva, jer je ent deminutivna tvorka, a naglas im je onaj koji no u riječi od koje koja dolazi u sing. genetivu. Nu u goreštini a i drugdje po Kraškoj dolazi naglas na tvorci, a to *može* biti malo ne u svih riječi do onih koje se grade preko tvorke *ec* s malenom iznimkom.

a) " na tvorci imaju; bravè gen. bravéta stück mastvieh; črnè bos nigro colore; deklè puella; dimè bos nigro colore; drvèčè stück holz; fantè knabe rav. 1/208 kar se fantè navučí, starček še storí; golobè junge taube met. 184; gosè junge gans; jarè agnus; kozlè junger bock; mačè junge katze; mišè junge maus; oslè asellus; otročè knäblein; pesè junger hund; piplè hühnchen; piščè hühnchen; prasè junges schwein, a met. 40. 184 presè; purè junger truthahn; rmè bos subflavo colore; sviñè junge sau, a met. 40 sviñè; ščenè junger hund a met. 40 ščene to je ščene; volčè junger wolf; žrebè das fohlen, a met. i levst. žrebè. Tako i sirotlè uz sirotle arme waise, bablè vettel; kravšlè elende kuh; pak tuđe riječi: kanapè das kanapee; kofè kaffee.

b) ' imaju. α) riječi koje se grade od supstantiva na *ec* (*ek*) s ' na slovcu pred *ec*: brávčè: brávec; golóbčè: golóbec, a i golóbčè prema golóbec täubchen; jelénčè: jeléneć junger hirsch; júnčè junger stier; komárčè: komárec junge gelse; lévčè: lévec junger löwe; slávčè: slávec junge nachtigall; vrábčè: vrábec junger spatz; a ` ima kòñčè rösslein prema kòñ gen. kòña, gašp. 1/169 gospa ona koñčè je se videla; β) u opće riječi koje se grade od riječi s ' na predzadnoj slovcu u sing. genetivu: človéčè: člòvec gen. človéka ein verächtlicher mensch; družínčè οἰξέτης; govéde junges rind; svínčè junges schwein; živínčè junges hausthier; γ) još neke dvoslovčane: déte das kind, gen. déteta i detéta a kajk. detèta; jágnè agnus što nije deminutiv, gen. jágneta, plur. jágneta; klúse gaul; krúle der grunzer = schwein čb. 1/85 jaz répo ograjam, tvoje krule požrè; kúre junges huhn, vnúčè enkelchen, a ` ima tèle das kalb, gen. teléta.

c) ^ na predzadnoj slovcu imaju riječi građene od riječi na *ec* i *ek* s ^ na slovcu pred *ec* *ek*: dvôjčè: dvójec ein zwilling; k o p ŭ n č è: kopûnek kleiner kapaun; k ŭ m č è: kûmek, komu sam ja kum on je moje kumčè; m ŭ r č è: mûrec ein schwarzes thier, grille; pr â m č è: prâmec braunes ross; rêvčè: rêvec mjesto

čega rêvež ein armer mensch; sirôče: sirôtec eine waise; pa tako i trôjče: trôjec drilling; zâjče: zâjec junger hase.

d) Naglas daļe prama početku riječi nego na predzadnoj slovcu imaju riječi građene od riječi s naglasom u gen. daļe nego na predzadnoj slovcu: dróbníče: dróbnica ein stück kleinvieh. ravn. 1|240 ogrešiti se ne smé nè človek nè živina, ne govédo, ne dróbniče, (1/182 drobničeta).

B. Kako se supstantivom sredného roda u deklinaciji naglas mijenja.

(I. o-deklinacija.)

1. Jednoslovčane riječi.

Ove imaju " koji ostaje u svih padežih u sva tri broja na nastavku do plur. genet. gdje se mijenja na ' ; u plur. dat. i loc. na završetku em i eh stoji ' , a kad rabe ovi padeži po ženskoj a-deklinaciji, imaju naglas ote deklinacije. Za primjer neka služi u sing. dnô a u plur. tlä. Kako je dual naglašen, ne mogu kazati, nisam ga nikada čuo.

nom. acc. voc.	dnô	tlä
gen.	dnä	täl, tél i tlá
dat.	dnü	tlôm, tlém, tlâm
loc.	dnü	tlôh, tléh, tläh
instr.	dnôm	tlômě, tlémi, tlâmi

dnô: nagfl. 37 eto je néga (gnezda) dno, na dne dvej jajci, 150 v jednoj sklejšici na dne jeste edna zeléna gombica, 147 spár rázno žené (napiña) dna lagva; preš. 174 v dnü globočine (a prema dño u kajkavaca kadšto i dvoslovčano: dño n. p. zagr. 4|1. 123 koia muka bila ie ovakova, da su naimre ieden lagev po dugah i po dñeh naperili z oštremi čauli, potlam pako Attaliuša gologa nuter zabrkjili); tlä: tšhup. 263 na nizke tla doli posaditi; ravn. 1|257 kdo me bó zlékel na tlá?, preš. 163 vihár na tlä ga zímski tréšne, 172 šest méscov móči tlá krváva réka; nagfl. 32 od spodi so tla, 131 je starci tañejr na tla vuišao, 28 na glatkom tle; gašp. 3|402 obe tla pade itd.; tšhup. 304 po-wije srce svojega rajmnočloveka noter da tla doli; levst. sl. 18 täl, levst. 94 od täl; nagfl. 113 pura perouti do tél razprestré, 147 sopoutnik človeka od tél vdári i razmuždi, küzm. 98 ras-

praščilo se je zakrivalo cérkvi na dvouje od zgora notri do tél, prijat. 1875. 1. 7 z rokámi so do téo ségnoli, 1. 8 Lešbenik vesnica do téo pogorejla, 1876. 2. 7 vu Beči edna naprávница svejč do téo pogorela; tschup. 244 rože ovvenejo ter se pruti tlam doli obesejo, ravn. 1|256 nespametne kvante, laž in golfija štrafo pogaña tlàm nezdravim enako; tschup. 506 po tlah se je on valal, kast. 328 na golih tléh je počival, jap. prid. 2|67 na golih tléh spe, ravn. 1|253 brin v nerodovitnih tléh sahne, škrb. 1|260 ofert inu lestna lubezen more per tléh biti, preš. 175 na tlèh (čitaj tlèh) ležé Slovénstva stèbri stári; nagfl. 21 on je svoj kršćák rejtko gda djao na redovno mesto, zá to se nemi je gde na tle, gde nasred téli, gde pod stoulcom vláčo, 186 na dvá konca se tak vídi (rožec) kak da bi na tle stao (pazi: prijat. 1876. 2. 7 črepña na teo spadnola).

A ^ ima jedina riječ stô centum, te se danas više ne sklaña, ali u Pergošića jošte čitam 21|1 duie stie zlaati, 16|2 sto ili do due stye lyet, 85|1 takoua strana zaostane na due stye zlatih, 75|2 dvie ste zlati, 59|2 69|2 dvye stye dukatmy, 61|2 duije ste dukaat, 58|1 duie stye dukatmy, 24|2 pred due stie lietmi, 33|1 četiri staa.

2. Dvoslovčane riječi imaju

- a) ^ na zadnoj slovci: grlò, cvrtjè,
- b) ^ na zadnoj slovci: testò, polè,
- c) ^ na predzadnoj slovci: lákno,
- d) ^ na predzadnoj slovci: čèlo,
- d) ^ na predzadnoj slovci: mēsece.

a) Riječi s ^ na zadnoj slovci drže ga u sing. u svih padežih na zadnoj slovci i u plur. u dat. i loc. U ostalih padežih dolazi ^ na slovci pred tvorkom, nu kad se dat. i loc. i instr. završuju na em, eh, emi, a dual na ema, onda dobiva e u tih završetaka ^, završuju li se ovi padeži po ā-deklinaciji na am, ah, ami i ama, to se naglašuje âm, âmi, âma, âh. Nu plur. nom. (acc. i voc.) čuje se i s ^ na â. Evo dva tri primjera.

singular :

nom. (acc. voc.)	suknò	stèblò
gen.	suknà	stèblà
dat.	suknù	stèblü
loc.	suknù	stèblü
instr.	suknòm	stèblòm

plural:

nom. (acc. voc.)	sūkna i suknā	stābla, stēbla i stēblā
gen.	sūken i suken	stābel, stēbel i stēbēl
dat.	suknōm, sukném, suknām	stēblēm, stēblém, stēblām
loc.	suknīh, suknéh, suknāh	stēblīh, stēbléh, stēblāh
instr.	suknī, suknémi, suknāmi	stēbli, stēblémi, stēblāmi

dual:

nom. (acc. voc.)	stābli, stēbli i stēbli
dat. inst.	stābloma, stēbloma, stēbléma, stēblāma

ostali su padeži kao u plur.

Evo nekoliko primjera iz knige za riječi na ò :

nom. sing. gumnò: jap. ev. 263 on bó potrebil svoje gùbnú; ľudstvò: rog. 13 upičila je ta paklenska kača iz Evo inu Adamam use tu drugu réunu ľudstvú . . . ù tēm prvim člověku usē tu drugu ľudstvù je grejšilu; petr. 37 vse ľudtvó gda je videlo hválu je bogu dalo, 52 je potrebno jednomu člověku vumrėti za ľudtvó, 95 včinite ľudtvó posesti, 99 vrgošē je pred ľudtvó, 113 je bog pohvalil svoje ľudtvó, 190 denes je narođeno détece nebésko, prez koga je ginulo vse ľudtvó zeměsko, gašp 1/704 on sam poravnal je bludéče ľudtvó (lyudcztvó) izraelsko, kov. kemp. 259 koi drúgi národ je tak vrlí kak je ľudtvó krščánsko? 273 spoméni se presvétí otec z neprecēnlive lúbavi negove s kakvēm náčinom dál je na smrt živléne svoje da ľudtvó svoje bi oživil (pamti gašp. 1848 on hoče osloboditi ľudtvó svoje); rojstvò: rog. 275 tvoje rojstvú oznanilu je belimu svejtóvu enu veliku vesēle; stēblò: škriñ. 292 grēha stēblú se bó v' níh vkoreninilu; suknò: škrb. 1/186 ima nóter jemati zlató, srebró, seknó, blagó, žító, vino.

gen. ľudtvā: rog. 10 iz néga priti ima telkáju ľudtvā kulikèr je zvějzd na firmamentu, petr. 2 vnožiná pak ľudtvā prestreše svoje haļe, 21 skupa správivši vse poglavníke popóvske i pismoznánce ľudtvā zvědaše od níh gde bi se Christus národil, 26 následuvaše néga vnógi šeregi ľudtvā, 29 réče Jezuš vnožinam ľudtvā peldu, 30 réče Jezuš vnožinam ľudtvā priliku, 31 ova je vsa govoril Jezuš vnožinam ľudtvā po prilikah, 34 bi se velika vnožina ľudtvā skupa správjala, 41 začuđišē se vnožíne ľudtvā, 95 sedēči vučāše z ladíce vnožíne ľudtvā, 99 milo mi je vnožíne ľudtvā, 118 videvši pák vnožíne ľudtvā zbojaše se, 132 želēše videti Jezušā gdó bi bil te ne mogēše pred vnožínium ľudtvā, ar visínium majhen bēše, 172 odgovori nemu vnožína

ľuctvá . . . gašp. 1/645 bi po várašu telo svétca nosili z velikum pobožnostjóm i z vnožinum ľuctvá, 1/660 dosta krát pred vnožinum ľudctvá kakti zamrtva prez vsakoga díhaňa je postajala i na zemľu opadala; moštva: kast. 244 nevarnosti te mladusti nositi, skrb tega možtvá gori vzeti; sukná: jap. ev. 36 obedn ne všije eno zaplato sróviga súkná v enu staru oblačilu; trojstvā: gašp. 1/675 drúga s. trojstvā peršona na ov svét je došla, 885 druga sv. trojstvā peršona dokonča na ov svét dojtí; ženstvā: preš. Sveti Senán u ,klasje domačega pola' 231 od tod se meníhi ženstvā ne bojé.

dat. i loc. ľudstvě: petr. 187 prvi prídatek jesu popévke duhovné preprostomu ľuctvú po séleh hasnovite, gašp. 1/857 vezda se pobožnomu proti sv. Jožefu i Marie ľudctvú milostivnoga izkáže, 1/787 neizbrojena drúga čúda pobožnomu proti svetíci ovi ľudctvú je izkázal, kov. kemp. 223 ako se je tulika onda činíla pobožnost pred skriňum staroga zákona, kulik sada meni i vsemu ľuctvú krščánskomu imeti je náklon i pobožnost vu nazočnosti presvetoga sakramentuma? 230 tak si ti, nájmilosrdnéši Jezuš ľuctvú nazvěščajuč negda rekel: ne ču jé tešče odpustiti k dómu svojému, da ne opéšaju na pútu, 244 primi mé z ovem svétém aldúvaném predrágoga tēla tvojága, kotéro ti denes aldújem, da bude meni i vsemu ľuctvú tvojemu na zveličéne.

instr. ľudstvóm: petr. 66 pred bogom i vsém ľuctvóm, gašp. 1/699 na čemérno svoje blúdnosti pred priprostem ľuctvóm razglášeňe, 1/726 pred vsem ľudctvóm vu gledališču ne oroslanom na hranu podati zapové; rojstvóm: dalm. ezdr. 1 in margine: pred Kristuševim rajstvum. ev. mat. 1 na kraju u tumaču: Marija je pred rojstvum in po rojstvu prava divica ostala.

Što je kazano za riječi na *ö*, vaľa i za riječi na *jě*. U tih riječi dolazi u Dalmatina i u ugrskoj slovenštini sing. dat. i loc. na *ej* a u ugr. i instr. na *ejm*, što je jednako *ěj*, *ejm* (upravo *ě*, *êm*). Evo primjere i za ove riječi.

sin. nom. barjě: levst. 151 barjě ľubľansko, 167 barjě, barjā n. (na Igi) močvír, der morast; klasjě: ravn. 1/137 Rut reče Noemi: klasjě grem poberat za žencimi; mladjě: dain. 122 vinski trs imá mladjě no na nemi grozdjěče, nagfl. 103 koze na brežni mestaj držíjo, ar koza brežna mejsta má rada, gde tečno mladjě, krhéče vejje i trńe naide jesti, naj ráj pa popovjě; pečjě: nagfl. 151 znoutra na srejdí vu pet mali hížičkaj stojé deset zrníc (pečjě); perjě: rog. 210 gos da tu perjě

z' katérim pišejo firsti inu krajli na pergamen svoje zapovidi; pitjè: jap. prid. 1/368 vinu ali drugu močnu pytjé se zdušy kadar posoda ny zaprta; pretjè: küzm. 221 gospodne, zgledni se na pritjé nihovo, 231 Saulus pa ešče pihavši pritjé i ludomorstvo na vučenike gospodnove odidouči k višněmi popi proso je od nega listi, 355 vi gospodarji ta ista činte žnimi tá nihávši prtjé; prtjè složeno s prijedl. rasprtjè: škrin. 18 kateri med brátmi razprtjé trósi; robjè: Belostjenac 469 rubjé; rožjè (okrnuto mjesto orožje): küzm. 130 vse negovo rožjé nemi vzeme, 284 ne postavljajte kotrige vaše za rožjé nepravice grejhi, nego postavljajte sami sebe bougi liki z mrtvi živouče i kotrige vaše za rožjé pravice bougi, 334 rožjé našega vojskúvanja je nej telovno, 355 oblejete na sé rožjé božje, nagfl. 138 ka za rožjé majo pešáci? stanè: küzm. 5 Kristušovo stané i začetek prejdgaña, 70 ki je stané meo vu groubji, 199 k nemi pridemo i stané si pri nem naprávimo; svržjè: petr. 2 lámahu svržiè z drevja, zagr. 4. 2/100 svržiè iednoga drevja izhađa iz korena, krist. 76 Absolon je pripetce nadošel pod hrast, koi nizko svržjé je imel; trnè: rog, 212 tukaj na zemli najdejo se use sorte rože, ali vener tajste niso rěsnične temuč fouš rože, samù na sebi je lauter trñè... use letù je lauter trñè... tukaj je Bernardus spoznàl kaj z' enu trñè inu fouš rože je use posvetnu veselje; trstjè: prijat. 1875. 1. 6 gde rogoš i trstjé rasté; trtjè: küzm. 336 trikrat sem ladjé trtjé pretrpo, 377 so ladje trtjé pretrpeli; vpitjè: jap. ev. 393 nih vpitjé je če dalej veči pèhajalu, jap. prid. 252 če jim pred očmy ostanete, bó vpitjé če dalej vèkši, traun 8: gospod, zastópi moje vpitjé, 18 on na vpitjé tih vbóžnih ny pozábil, 96 poslúšaj moje vpitjé vzetjè: škrb. 1170 on vidi v' ne sreo trdno naprejvzetjé bogá nigdar smrtno režáliti; traun 46 h koncu za zjutrajnu gori vzetjé Davidov psalm.

sing. genet. barjã: levst. 44 od požigaña ljublanskoga barjã govori zakon s 1866 l.; keljã: nagfl. 68 ogen núcajo na raztáplãne keljã; pečjã: nagfl. 151 kak da de z-pečjã jablan? 154 je li se krumpiške z-pečjã klicaço? pitjã: jap. ev. 246 vina inu močniga pytjá ne bó pyl, škrin. 97 dajte žalostnim močniga pitjá; rožjã: nagfl. 96 koñ v bojni se ne straši praske rožjã; siljã: nagfl. 162 ka za vdárci znájo doiditi siljã? toča, súhoča, velka mokrouča, povouden, mraz; vpitjã: traun 360 obéniga vpitjá ny na naših póti, 167 jest sim trúden

od upitjá; z verjâ: mat. 539 putovali su dva priateli čez jednu lózu i zapazivši vu guste loze jednu huticu hotejuči i žeļujuči znati, je li prebivališče človeka al pak z verjâ, k ne dojdūči na vratih pokučili.

sing. dat. i loc. klasjêj: dalm. job. 24 kakòr ta prvi cvej na klasjej bodo ony doly potepeni; pitjù: kast. 172 po jedi ali pytjù; rožjêj: küzm. 329 se vu vsem preporáčajmo: vu istine rejči, vu božouj mouči, po rožjej pravice z dejsne i z lejve strani; trstjêj: dalm. job. 40 ležy v senci, v' trstjej; vzetjù: kast. 18 z' tem ti v' tvojm dobrim napreiv z etjù trdněši inu močněši ostaněš; z verjù: zagr. 5. 2|238 hoteči one gospe mrtvo telo van hititi na hranu pticam i zveriù našli su ju pod zemljum frižku zdravu.

sing. instr. bitjêm: gašp. 1|588 pred kojega nazoči bitjêm najžmekšega dreva težina trh i breme imati ne znala; zverjêm: math. 2. 3/248 su morali z dívjem krvoločnem zverjêm boriti se. Primjere za ugrsku slovenštinu potraži naprijed pod riječmi na jê, n. p. nagfl. 33 grüntnejši na návuk vu čteńej.

plur. nom. i acc. seńâ: nagfl. 129 tou so tjednov seńâ. Je li pri nas zvôna varašovv držjjo seńâ? je li so eta vekša kak seńâ tjednov? Da na eta i 'z dalešni mejst orsága pridejo odávat, küpüvat, tak se etakša seńâ orsáčka seńâ zovėjo; trsjâ: mat. 550 ne vidimo li vihre škodliveh vremén, povodnih, koja polâ, trsjâ zatiraju? z verjâ: zagr. 5. 2|48 vol, osel, koń, mezg i vsa naj ozojneša z verjâ kada su zaprta poznavaju onoga koji nim hranu daje.

Kano da ima krajeva gdje je u nekih ovih riječi naglašena zadnja slova duga. Naslućujem to po tom, što u schön. čitam nom. ej, iej: 416 vy se nýmate postiti, kakor dosehmal, de se vaše vpitjej sliši na visokim, 413 ta peti (naglauni greh) je žrtiej. Sравни let. mat. 1880, 163: osjê, osjâ, osovjê.

b) Riječi koje imaju ^ na zadnoj slovcu imaju ga i u sing. genet. na zadnoj, što kad kad dolazi i u plur. nom. (acc.). U ostalih padežih ima ^ na slovcu pred nastavkom. Evo primjere:

singular:

nom. acc. voc.	testô	srcê	polê
gen.	testâ	srcâ	polâ
dat.	têstu	sřcu	pôlu
loc.	têstu	sřcu	pôlu
inst.	têstom	sřcem	pôlem

plural:

nom. acc. voc.	têsta i testâ	sfca i srcâ	pôla i polâ
gen.	têst	sfce	pôl
dat.	têstom	sfcem	pôlem
loc.	têstih	sfcih	pôlih
inst.	têsti	sfci	pôli

dual:

nom. acc. voc.	têsti	sfci	pôli
dat inst.	têstoma	sfcima	pôlema

ostali su padeži kao u pluralu.

Ali sve ove riječi mogu imati i u nom. acc. i gen. ^ na prvoj slovcu, što biva osobito onda kad stoje iza prijedloga: srcê i sfce, polê i pôle, morjê i môrje, blagâ i blâga, srcâ i sfca.

Neke ove riječi rabe samo u stanovitom slučaju u pluralu te imaju ^ mjesto ^ na prvoj slovcu n. p. prosô, senô, plur. prôsa, sêna, gen. prôs, sén, dat. prôsom, sénom, loc. prôsih, sénih, instr. prôsi, séni. govori se n. p. letos so lepa prôsa, lepa sêna = heuer steht die hirse, das gras auf den *verschiedenen* äckern und wiesen schön.

Evo nekoliko primjera za rečeno

a) u krašćini

Sing. nom. i acc. ô:

blagô: schön. 76 kër je tvoje blagú ondi je tudi tvoje sreć, 218 taisti je bil pred nim (,nym') obdolžen kakòr de bi on bil negovu blagú zapravit, rog. 46 blagú inu bogástvu ponúja ta svejt inu káže tèm svojim, 482 tú blagú úmej vbóge tallat, kast. 30 kaj bó tebi pomagalu posvitnu blagú? 39 letá zapravi vse tvoje blagú, 45 letá perpravi te ludy ob blagú, 57 nikar se na blagú zavupati, itd., jap. ev. 328 kjekaj bóm spravil vse moje blagú, jap. prid. 1|280 enimu vohrnimu ali lakomnimu človeku se ne more nič očitati dokler se edèn kaj čez negovu blagú ali denarje ne pregrejšy, 2|112 ti bogati yšejo hvalo skuzi nih blagú, pohl. opr. 267 časno blagú, škriñ. 192 ga za svèt práša za svoje blagú, 234 ne jiši krivičnu blagú dobiti, 61 vućeni žnábli so nar žlahtniši blagú; pok. 1|61 se bo vućil vezanje na pozemelsku blagú sovražiti, škrb. 1|186 ima nóter jemati blagó, žíto, vino; ber. 108 morjarji méčejo žé v morje orodje in blagó, preš. 122 za blagó gotóve dnárje štéje. — mesô: schön. 11 mesú bode ví-

dilu tu izveličaine božje, 66 je meni dal en kol v mesú, 113 duh je rejs volán ali mesú je slabo, 199 moje mesú je ena prava jéjd, katéri jéj moje mesú inu pye mojo kry, ta ostane v' meni, 235 mesú žely zupèr duha inu duh zupèr mesú, 311 kar je od mesá rojenu, tu je mesú, 449 zatórai nista več dva, tèmeuč enu mesú, kast. 42 želeti taku mesú, 330 jeli tvoje mesú želéznú? rog. 26 uzèl je skrivaj tu mesú, 64 Lycaon človéšku mesú bil je svojim gostèm h jejdi naprèj postávil, 482 skuzi tu premágala je Elizabeth tega medveda, tu mesú, tschup. 18 taku govory mesú inu kry, jap. ev. 406 besèda je mesú postala, 416 kar je iz mesá rojenu je mesú, 440 kakú nam zamóre letá svoje mesú jesti dati? 441 katéri jé moje mesú . . . moje mesú je za rës ena jéd, katéri moje mesú jé, ta v' meni ostane, 442 mesú nič ne pomaga, itd., jap. prid. 1|12 moje mesú si ti sebi v' strup prebrnil, 1|190 kaj za eno vèkši zastavo svoje lubežni nam hóče on dati, kakòr de nam svoje mesú, svoje lastnu telú za jéd dá?, 1|273 my znamo vam ñegovu mesú k jédi dati, 2|95 je božja besèda mesú postala, 2|96 po tèm smo my mesú od ñegoviga mesá postali, 2|235 bóš tvoje mesú križal skuzi vèdnu doli treñe tih počutkov, pohl. opr. 131 vsaktir bo od zlobnuste sam svoje lestnu mesú grizl, traun 30 tudi moje mesú bo v' vupañi počíválu, 59 so se ti hudobni k' meni pèrbližali, de bi moje mesú žrli, 62 moje mesú je zupet oživelu, 122 ali bom jest govèje mesú jèdel? 155 vsliši mojo molitu dokler vse mesú k' tebi pride, 197 je mesú kakòr prah na ñe dèžl, 213 moje srce inu moje mesú se vesely v' živim bógu, 313 prebodi z' tvojim stráham moje mesú, 363 vse mesú ima ñegovu svètu ime hvaliti vselej, škriñ. 14 bóš svoje mesú oslábil, 72 katéri mesú vkùp nósio de bi žrli, 264 slehrnu mesú se druží k' svoji glihi, 276 on je sturil de se je vse mesú ñega bálu, 280. 320. 360. 371; pok. 1|23 hòčem za naprej moje mesú vèdnu v' trdo slúžnost slíti, 1|89 moje mesú je spačenu, 1|90 dokler sem moje vude moríl, je bilo božje zdravje v' mojim mési, takrat se mesú ni takú močnú duhu zuper stavilu inu če je tudi kaki boj med duham inu mësam ustal, je duh mesú brž ustavil, 3|19 svoje mesú križajo, škrb. 1|10 nesim več gledal ne na mesú ne na krí, 1|14 sveit, hudič, mesú ga ne sme za en noht od prave póti odvrñiti, 1|41 da mesó na znane svoje žéle, 1|129 vučéniki pogirjejo, de b' soje mesó z' ojstrostjo križali, 1|147 slovó tebi, svet mesó inu sátan! 1|155 v sabóto se sploh mesó jé, 1|159 v' petik inu v' sabóto

brez strahú mesó žró, 1|243 mesó dúho podvreči, rav. 1|178 bom koļ jedel govéje mesó, ber. 42. poréče tvoje truplo obésiti in ptice bodo mesó kavsale iz tebe, 132 druge ľudstva jedó kónsko mesó, 135 je bil silen de bi jédel svińsko mesó, 148 nektère živali jedó mesó. — morjê: kast. 142 enu tihu krotku morjê inu en dobr véter ne izkaže to visoko zastopnost tega mornarja, rog. 265 letù morjê je ena navarna réč, jap. ev. 33 so nemu vétri inu morjê pokorni, 433 po tem je Jezus proč šál čez galilaejsku morjê, 436 morjê se je napejńalu, itd., jap. prid. 1|predgovor, on prehodi morjê klub nega valovam, 1|3 morjê z nazrečenim šumeńam divjá, 1|235 v' enu morjê te žalosti inu bolečine pogreżnen, 1|244 tvoja žalost je velika kakor enu morjê, 1|300 vaše srce je kakòr enu nepokójnu morjê, 1|336 pojdi čez tó rudéče morjé, škriń. XXVIII. kakòr je nekádaj per hóji skuzi rudéče morjê Aminadab z' svojim vózam ta prvi pred ľudstvam skuzi morjê šál, takú je tudi ona zkuzi trpléńa morjê ta prva v' nebesa šla, 102 vse vode tečéjo v' morjê inu morjê prepólnu ne postáne, 307 nê misli se dalej razprostre kakòr morjê, 308 moj potok je kakòr morjê postal, 368 vse vode se v' morjê vrnejo, 380 na negóvo misel se pusty šumeče morjê vtolažiti; traun 158 on je morjê posušil, 170 on je morjê razdejlil, 170 hvali nega nebú inu zemļa, morjê inu vse, 200 nńh sovražnike je morjê zagrnilu, 241 negovu je morjê, 290 kaj je bilu tebi, o morjê, de si bejžalu?, 364 kateri je nebú inu zemlo, morjê inu vse kar je v' nńh sturil, pok. 1|92 so se moje hudobíe kakòr morjê nad mojo glavó znašle, 3|18 bi mogla moja žalost kakòr morjê velika biti, ber. 61 Mojzes péle Izraelce skózi rudéče morjé, 62 pred seboj imajo rudéče morjé, čb. 4|55 tí morjé svitlobe!, preš. 22 kak je čistó morjé! — nebó, tschup. 258 tu odpre ali nebú ali pekl, traun 170 hvali nega nebú inu zemļa, 242 Jezus v' nebú gre, 258 ti razpeńaš nebú kakor en šotor, 366 kateri nebú z obláki pokriva, pok. 1|117 v' nebú inu pričo tebe sim grešil, rav. 2|35 glas z očésam v nebó vprtim je zagnal, preš. 36 kakú biť óčeš poét in ti pretežkó je v' prsih nosít' al' pekèl al' nebó! i prečesto. — polê: schön. 251 so šli tjakaj edàn na svoje pojłé, ta drugi po svoji kupčij, tschup. 309 svoje pojłê bogu perporoča .. on oče negovu pojłê be imèlu rodovitnu ratati, jap. ev. 327 eniga bogatiga človeka polê je dobru rodilu, 424 poglejte na polê, de je vžê bejlu k' žetvi, jap. prid. 1|152 toča vse z' žitom napólnu polê

pokončá, traun 156 tvoje polę bó z rodovitnostjo napólnenu, pohl. opr. 9 si ti ki enu pojle obdeľal, škriň. 213 v' rudečim mórji je bílá pót brez zadržíka inu v' grozni globočini zelenu polę; pok. 3|14 ti si nekádaj Ezehielu preróku polę polnu mrtvaških kosty pokazal, čb. 1/80 me mika polé. — senô: jap. ev. 329 če pak senú katěru je danàs na póli inu jutri bo v peč vrženu bog takú obláči, kakú veliku več vas, traun 86 ony se bodo kakòr sènú hitro posúšili, 252 moje srcę je pobytu inu suhú kakòr sènú, pok. 3|16 moje srcę je pobitu inu suhú kakòr senú, ber. 145 domača živina jé po zimi suh sadež, to je senó ali mrvo. — srcê: schön. 307 vaše srcé ne bodi žalostnu, 331 né moža srcé ne smé na nó zavupati, itd. kast. 14 dobr arcat bo globoku v tvoje srcé segil, 25. 61. 146 itd., rog. 15 povzdignite te ocy, misli inu srcé h' bugu, itd., pohl. opr. 62 srcę, jap. ev. 482 je otrdil nih srcę, 493 vaše srcę se nikar ne prestraši, 500 vaše srcę se bo veselilu, jap. prid. 1|27 se takú perpravio néga v svoje srcę prejeti, 1/166 deľu ohrani naše srcę pred ràztrěseham itd., traun 7 ti si moje srcę z veselám obdal, 9 nih srcę je nečimrnu, itd., škriň. 18 tvoje srcę nima né lepoto poželeti, 30 hudobnih srcę je za nič, 142 ti si moje srcę ránila, 274 srcę vse tó ne zapopade, bog pa vsaku srcę spozná, 33, 45. 369, itd.; pok. 1|41 v svoje srcę bõl utisnem vesele nad srečo, itd., čb. 1|52 vince 'z goré gréje srcé, preš. u moto: srcé je prázno, sréčno ni, 5 po ni hrepení srcé, 6 omečíte neusmíleno srcé, 9 póšlo bó srcé, 14. 17. 18. 28. 33. 36. 67 itd. — srebrô: schön. 290 on bo levitou otroke čistil inu precéjal kakòr zlatú inu srebrú, traun 24 beséde tiga gospóda so čiste beséde kakor srebrú, 158 ti si nas skuzi ogin sčistil kakòr se srebrú sčisti, 165 katěri so kakòr srebrú sčisteni, 291 i 340 tih nevěrníkov malíki so srebrú inu zlatú, škriň. 24 tó kar naprej prnésem je bóľši kakòr nar čistejši srebrú, 30 pravičniga jězik je kakòr očistenu srebrú, 49 ona je žlahtniši kakòr srebrú, 51 kakòr bó srebrú v' ogní inu zlatú v' péči skúšano, takú skúša gospód srca; škrb. 1|186 ima nóter jemati zlató, srebró . . , ber. 132 kralj mu je dovóľil zlató in srebró s' seboj vzéti. — testô: schön. 151 postrgajte vùn ta stari quas, de bote enu novu testú kakòr ste opreisni, tschup. 177 malu quasú je zadosti celu testú skisati, pok. 2|37 postrgaj iz svojiga srcá stari kvas, kvas hudobie inu malopridnosti, de postanem novu testú, oprěsni krùh čistosti, ravn. abc. 47 testó. — uhô (vidi ostraga kod riječi s tvorkom es) — zlatô: schön.

39 zlatú inu kadillu pèrnesó, 41 so ñemu pèrnesli zlatú, kadillu inu myrro, kast. 83 postavi vsiga svitá zlatú, srebrú, blagú, část . . ; jap. ev. 6 so ñemu darovali zlatú, kadillu inu myrro, traun 42 onę so imenitniši kakòr zlatú, 314 lubim tvoje zapóvèdi več kakòr zlatú, škriñ. 24 moj sad je bóľši kakòr zlatú, 49 posedì modróst, za kaj ona je bóľši kakòr zlatú, 61. 158; čb. 4|5 ñega grad nebá plañave in zlató rumena zarja (preš.), gledaj i gore pod srebrô. — želô: schön. 285 tebi je težkú zupèr žellú brcati, 359 smrt, ké je tvoje žellú? žellú pak te smrti je greh, rog. 210 bil je on iménovan mellifluus poln medù za volo svoje dobrúte inu sladke beséde, ali čez use to imel je on tudi to želó z' katèrim pičèl je on, kadar je bila potreba. (Ja ove riječi tako naglašati nisam čuo, u goreñštini glasi zèlo (upravo zèu) ne želo, a malo redaka sprijeda ima i rog. ,tu želu').

sing. genet. na â:

blagá: dalm. ebr. 7 katerimu je tudi Abraham dal desetino vsiga blagá, ebr. 9 Christus pak je prišál, de je on en viši far tiga prihodniga blagá, ev. mat. 19 itd., schön. 91 Christus je pèrstopil kakor en vihi fár tiga prihodniga blagá, 368 jest dam polovico mojga blagá vbozim, 417 my se ljudskih grehov delezne sturimo z deiležnostjo vkradeniga blagá, kast. 57 ne pravim de bi ti blagá ne jmel jméti, 58 na tem sveitu nei obeniga blagá . . ne yšči ti družiga blagá, 59 kateri dosti blagá jma, 139 polovico tvojga blagá bode tebi vkradenu, rog. 15 bila je leta od žlahte tega groffa uséga blagá inu bogástva obrupana, 233 aku si lih imel veliku blagá, za tu ni maral, jap. ev. 328 ti imaš veliku blagá spravljeniga, 345 daj meni ta dejl blagá, jap. prid. 1|41 očē, daj meni ta dejl blagá, kateri meni sliši, 2|24 eni od blagá tiga doli potr tiga inu okradeniga vbógiga spitani žive, 2|50 kroták človek je v pomankaní kakòr v' obilnosti tiga blagá vselej stanoviten, 2|138 en hudobni sodnik je en sužni svojga blagá, 2|139 vy bogati, sužni tiga strohliviga blagá se v' enim rěvnim stani znajdete, 2|140 bote vidili de nam obilnost tiga blagá perložnost da vse grēhe dopèrnesti, traun 29 ti mojga blagá ne potrebúješ; škriñ. 48 bóľši je enu málu z' pravíco, kakòr pak veliku blagá z' krivíco, 114 kjer je veliku blagá, tamkaj je tudi dosti jedcov, 330 bogatíne se trúdi v' vkúp spravlání blagá, 345 kdór od vbógih blagá offrúje je kakòr tá kateri syna pred očētovimi očmy zakóle; pok. 1|118 blagá lakomen vėdnu na svoje bogáte zalóge glėda, 1|130 so časty inu blagá lakomni, pohl. opr.

45 ti imaš blagá dovel, ravn. 2|73 bogatinc je na kupih blagá sedel, ber. 198 daj mi de v potrebi ptujiga blagá ne poželim, preš. 113 lákota sláve blagá vléče pisárja drugám. — mesá: dalm. pav. rim. u predgovoru 79 za volo tiga neumorjeniga mesá smo my še gréšniki, ebr. 5 on je tudi na ta dan svojga mesá (mejsá) molitou inu prošno offral, 2 kor. 12 in margine: kol letukaj ne pomeni tiga mesá iskušave k' nečistosti itd., schön. 22 katéri néso od te kriy ni od vole tiga mesá temuč od buga roieni, 214 jest po člověčki šegi govorim za volo slabosti vašiga mesá, 217 aku bote skuzi duhá tiga mesá délla morili, taku bote živéli, 239 katéri na svoje mesú seje, ta bo od mesá pogublejne žél, 296 ga je zbral iz vsega mesá, kast 3 nyh dosti se postavi na nespodobne lušte tega mesá, 315 govorjenje od le tega tvoiga mesá, rog. 22 mesà ni jédel, 299 30 léjt ni ne mesà ne ribe ne jaje ne sadja pokusil, 463 ta svejt drugiga ni kakòr želnost tega mesà, tschup. 22 per enih regira poželeine tega mesà, 82 doli tarene tega mesà, jap. ev. 403 duh nima mesá inu kosty, 406 niso iz vole tiga mesá rojeni, 440 aku vi ne bóte jédli mesá synu tiga člověka, ne bote iméli živleña, jap. prid. 1|256 obá sta bogú óffruvala, leta v' kryví svojga sreá, uni v' kryví svojga mesá, 2|96 smo mesú od negóviga mesá, 2|100 letó vam tudi ne bó zmankalu, vy sužni tiga mesá, skrin. XLI posvejtna modróst je mesá ne pak duhá modróst, 131 odvрни hudobío od tvojiga mesá, 268 takú je rodovína mesá inu krivy, 301. 392; pok. 1|62 bo mene v' doli trenu mojiga mesá vidil, 2|83 ne živý po želah mesá, 3|143 aku bote dēla mesá z duham morili, bote živéli, škrb. 1|32 v sužnosti svejta, mesá inu hudiča, 1/48 ako boš noter dájañe svetá inu mesá zavrgel, 1/234 kar je vse z' prepovédano jedjo mesá v' posti skléneno, 1/273 de postanemo mesó od negoviga mesá, ravn. 1|98 per lóncih mesá smo sedéli, ber. 63 niso v' pušavi mesá iméli, 105 po krokarji mu pošila vsak dan kruha in mesá, 151 mi Evropejci ne jémo mesá od marsikterih žival(i), čb. 5|63 lepó zahvali zdaj bogú za tak kos mládiga mesá; morjá: schön. 276 je okuli morjá mejé stavil, kast. 6 per kraju morjá na suhu stopi . . vse per kraju morjá popusty, 81 tú vse iz eniga morjá zvěra, 211 kateri so skusili nevarnost tega morjá, 271 pečina na srt morjá; rog. 266 jest sim prišál na visókust tega morjá, jap. ev. 436 so vidili Jezusa vrh morjá gredóčiga . . na uni plati tiga morjá, jap. prid 1/251 postane onu kakòr ena skála v' srědi morjá, škrin. 73 tedaj bóš kakor

edèn kateri v' srèdi morjá spy, 95 try rečy so meni težke: po-
stójne pôt na nebi, kače pôt na skáli, čolna pôt v' srèdi morjá,
166 morjá voda bó čez nih divjála, 214 si jim od morjá pre-
pelice pustil perleteti, 218 kdo je preštèl morjá pèsèk? 384 od
eniga morjá do drugiga; traun 16 vse si ti ñegovim nogám
podvrgèl: ptice tiga nebá inu ribe tiga morjá, katere se po čestah
tiga morjá vózio, 53 on je ñegov grunt zraven morjá postavil,
74 on spravlja vkup vodè tiga morjá, 155 vsliši nas, o bog naš
izveličar, ti zavúpañe vsèh pokrajn tè zemle inu dalniga morjá,
156 kateri vtolažiš divjáñe tiga morjá, 164 jest ga hócem spe-
lati iz globočyne tiga morjá, 177 on bo gospodoval od morjá
do morjá, 206 on je svoje mladike nóter do morjá rãzègnil,
224 ti gospodúješ čez divjáñe tiga morjá, 276 valóvi tiga morjá
so se vzdignili, 268 so tebe rãzdražili zrãvèn morjá, zrãvèn rdè
čiga morjá, pok. 3|19 bodo sèm tèt tje tøkali od morjá do
morjá, 3|25 aku bi se pred mojimi očmy v globočini morjá
poskrili, bom tam zapovèdal kači de ñe piči, ravn. 1|198 v brezno
morjá naj hribje hrumé, ber. 145 brez neskončniga morjá je
še veliko rék potokov in virov, 159 mòrska sól se ob brégh
morjá dobíva, 167 vóda morjá vstaja šest ur in pada zopet
šest úr, čb. 1|61 Italja soseda morjá sè tiši, preš. 21 morjá
široka césta pelála me je v mésta, 12 ko brez mirú okróg divjám,
perjátli prášajo me: kãm? prášájte ráj' oblák nebá, prášájte ráji
vál morjá, 77 nevárne mu káže póta morjá, čb. 5|16 polézejo
koj se valovi morjá (preš. Senán); — nebá: traun 16 si ti ñe-
govim nogám podvrgèl ptice tiga nebá, 48 moj jezik se držy
nebá mojih vust, 122 jest vejn za vse ptice tiga nebá, 259
nad nimi prebivajo ptice tiga nebá, preš. 12 prášájte ráj' oblák
nebá, 93 al' bo nebá togóta razsúla v póle tóčo; — polá: jap.
ev. 25 premislite lilie tega polá . . . kër pak bog travo tiga
polá takú obláči, kakú veliku več vas, jap. prid. 1|298 to so
grozni gospodarji, kateri zadnič gospodarji od vèkši dejl polá
inu snožet cèle fare postanejo, 2|136 premislite lilie tiga polá,
čb. 1|78 polá ne opleve, 4|35 plañave rodovitniga polá; preš.
175 polá lepotíje ti káže; — srcá: dalm. psl. 118 iz cèliga
srcá, job. 36 od muči tiga srcá, ebr. 4, itd., schön. 450 Moyzes
je vam pèrpustil žene odločit za volo trdusti vašiga srcá, kast.
25 nespodobna djaña jmaš 'z tvoiga srcá iztrgati, 26 strébi tudi
te maihene koreničice teh gréhou iz svoiga srcá, 95 cagliviga
srcá je ta katiri li životu stréže, 118 boš pohlevniga srcá, 120

kar lubiš iz céliga srcá, 160 ne ysče v' znañu dopadañe tega srcá, 170, 193 213. 259. 264. 384 itd., rog. 3 dièmant od naturae sturien je bil takú kunštnu k' eni podóbi eniga srcá, de en sledni se jé le tému zauzel, le téga pustila bílla je ta Elizabeth rezklat inu rezrezat takú de iz eniga srcá due so postalle, itd., jap. ev. 401 o vy kasniga srcá (krivo ,sěrcá') k veruvañu! 15 izveličani so ty kateri so eniga čistiga srcá, 53 iz obylnosti tiga srcá vusta govore, itd., jap. prid. 1/49 vam ne sturym krivíce, če vas jest eniga otrpniga srcá držym, 1/122 za tô še ne zgubím srcá, 2/156 kateri niso dobriga srcá, slab konèc vzamejo; pohl. opr. 7 k pridu tega srcá, traun 16 iz céliga mojga srcá hočem jest tebe hvaliti, 78 gospód je blizu tēh, kateri so žalostniga srcá, 109 on vej skrivnosti tiga srcá, škriñ. 13 hrani jih (moje be-sēde) v' srēdi srcá, 43 srcá zdrávje je telesnu veselje, 19. 20. 29. 67. 97. 131. 234. 310 313; pok. 1/14 povrni meni zdravje mojiga srcá, 1/52 en glas je iz mojiga srcá šal, 2/37 itd., škrb. 1/96 ni zadosti de b' te zapustil inu zginil iz toiga srcá, 1/132 greva nas iz celiga srcá, 1/207 odpré vrata srcá vsim skušnávam, itd., preš. 27 bó'ga srcá ni iméla Lúblána, 83 bil gódec je mēhkiga srcá, 55. 59. 104. 107. 117. 134. 137. 144. 152. 176, itd.; — srebrâ: dalm. 1 hron. 23. taužent krat taužent centou srebrá, pohl. opr. 173 je v Jeruzalemu obilnost tega srebrâ toku velika postala koker mnogust tēh kamenov po ulecah, trann. 308 postáva tvojih vust je za mene bó'ši kakòr távžēti zlatá inu srebrá, škriñ. 77 vzàmi proč od srebrá pēno, 411 vzàmite gori návuk kakòr veliko težo srebrá inu imejte néga kakòr velik kùp zlatá; ber. 133 sam iz svóje kraléve zaloge je dal tóliko zlatá in srebrá kólikor ga je bilo tréba, preš. 53 brat prvi kupèc je, on kúpe zlatá, na méro ta újic tvoj íma srebrá, 54 ne zdí se mu škóda zlatá ne srebrá; — testâ: ravn. abc. 77 mati iz testá delajo hlébe, škrb. 1/165 en mejhno kvasú ako bo iz móko zméšan strí veliko testá; — u h â: schön. 116 on se je doteknil tiga hlapca u h á inu ga je ozdravil, škriñ. 78 módriga inu vbógliviga v u h á svarjéne je kakòr zlate navu-šesnice; — z l a t â: dalm. 3 reg. 9 Hiram je bil h krajlu poslal stu inu dvajseti centou zlatá, rog. 34 katéru use je bilú iz čistiga zlatá zlítu, tschup. 272 prosem enu srce iz zlatâ, jap. ev. 40 ne imejte zlatá ne srebrá v' vaših pasēh, traun 308 postava tvojih vust je za mene bó'ši kakòr távžēti zlatá inu srebrá, škriñ. XXI naslónba je iz zlatá, 331 veliku jih je za volo zlatá

pádlu, 395 ti si zlatá tólikajn vkùp zbral kakòr medeníne, rav. 1/201 reče David perdjati še talentov tri jézare samočistiga zlatá in talentov sedem jézarov samočistiga srebrá, 2/114 večí vesele ima dobra žena, kakor bi bila še toľki zaklád zlatá in srebrá našla, 2/155 cele skriné zlatá ga ne dajo, toľko veseľa íma, kdor ima táko srce, škrb. 1/12 glava je bla 'z čistiga zlatá, ber. 91 zvést prijatel je bolí od zlatá, preš. 190 misli de bo v síli zlatá mu tréba, (gledaj još pod srebrá).

U *sing. dat. i loc.* čuje se kadšto u gorenštini " na zadnoj slovci, a tako čitam zadnu slovku naglašenu dva tri puta: mesù škrb. 1/32 zadosti dolgo smo služili našimo mesí inu grešnimo nagneñu; *morjù* kast. 211 nyh dosti je kateri so skusili nevarnost tega *morjá* se ne vselei odpovédó *morjú* inu barkam, 271 en kroták móž v' tega srda *morjú* se povišuje inu trdnu stojy kakòr en škól ali ena pečína na srt *morjá*, škrb. 1/133 sreča velika je bla za apóstelne, de na *morjú*, k' so bli v' očitni nevárnosti potopíti se inu konc vzeti, so iméli per sebi Jezusa; — *nebù* škrb. 1/463 mégla ktiro je veter po *nebú* razpodil; — *srcù* škrb. 1/97 bogá v' *srcó* imá, 1/498 ni nigdar verjel, de se bo v' *negóvimu* *srcú* na enkrat vse takó preóbrnilo, 1/504 sturjene krivice ti vedno kakor svinc per *srcú* leže, 1/512 s časama vgasne v' *negovimu* *srcú* popolnáma luč vse víre.

U *sing. loc.* dolazi i nastavak *ej* u Trubera, Dalmatina i Schönlebena. Levec die sprache in Trubers Matthaeus 11 piše: „der *sing. loc.* kann auf *ej* = asl. *ê* ausgehen, wobei besonders bemerkt werden muss, dass dieses *ê* gegen das bekannte asl. lautgesetz sogar nach palatalen und gutturalen stehen kann: na tim polej (poljéj) b. d., hudu mislite vašim sercej, g. a. v njega sercej 13. c., po morjej 23. b, per tim zlatej 23. b, v tim morjej 28, a. In Unterkrain, namentlich in Trubers heimat leben solche locale noch kräftig fort und man spricht in jenen gegenden allgemein: v satorvjéj, skalovjéj, pečevjéj etc. Dieses *ê* hat sich selbstverständlich nur dann erhalten, wenn der gedehnte ton auf der endsylbe ruht. Sudeći po ugrskoj slovenštini biti će ^ na *ej*. Dalmatin nastavak *ej* ne bileži nikakvim znakom, a u Schönlebena takodjer neima *ej* nikakva znaka, ali prva slovka u riječi meso ima ' : 11. 88 po tém mésej. 87 po tim mésej, što držim ja da vaľa čítati mésej; valda je bilo oboje u porabi: i mésej i mesêj; ostale riječi neimaju nikake oznake: schön. 54 pujte zahvalu bogu u vašim ‚sercej‘, 253 psallirajte gospudu u vašim ‚sercej‘, jer è znači da se ima

z izgovarati. U Dalmatina amo iduće riječi dolaze bez oznake i prve i druge slovke: nehem. 11 v' svojim blagej, job. 21 u vsem blagej, 2 hron. 21 na vsem tvoim blagej, job. 19 v' moim mesej, na mesej. rim. 1. po tém mesej, galat. 4 po tim mesej, nehem. 9. per erdečim morjej, job. 2 v' erdečem morjej. itd.

Naslucujem da je i u *sing. instr.* nekoč zadnja slovka naglas imala i to s toga, što u Dalmatina dolazi *um* mjesto om: sirah 20 on z enim, okum daje inu z' sedmemi očesi gleda kaj bi spet za tu prejel, cant. 4, mat. 18, 2 hron. 3 z' čistim z l a t u m, itd.

Plur. *nom. acc.* na â: srcâ: kast. 296 kateru straši tá trdovratna srcá inu yh omehčá, 321 tá bi mogel z' eno zlato ketino srcá vsih ludy zvèzati, 395 božya lubèzn je izlita v' naša srcá skuzi svetiga duhá, 400 katerimu jest offram moje srcè inu vsih s r c á.

I slovka *ov* od muških osnova na u dolazi amo tamo u knizi, ali u narodu toga nisam čuo, n. p. b l a g ô v i: ravn. 1/76 ravno tétko dnarjov in preblék je očétu poslal in po vrhu še desét z' egip-tovskimi b l a g ó v i otovorènih oslov; m e s ô v i: rog. 424 takú oduzeli boste temu mesóvu use želè to čistost oskruniti, 633 služili smo doste lejt svetóvu, m e s ó v u inu hodyču; m o r j ó v (!): ravn. 1/238 sunil si me v' brezen, v' sredo m o r j ó v, zatòp me obdaja.

Riječ drva plur. das holz u gorenštini glasi nom. drvâ, gen. dŕru, dat. drvâm, loc. drvâh, drvŕh i drvéh, instr. z drvmí i z drvâmi; jap. prid. 1/369 ogjin je óffèr, vodó, drevá inu celu kamné poceral, škriñ. 82 ogin drèvâ vžgé; 128 drèvâ cepi; ravn. 1/35 Abraham nakóle dèrev za grmado; škriñ. 82 kadàr drèv več ny, ogin pogásne.

U *sing. nom. (acc, i voc.)* kako je već napomenuto, dolazi naglas i na prvój slovci osobito kad riječ dolazi s prijedlogom. Za ovo biće dosta dva tri primjera

a) za *nom. (acc. voc.)*:

m ê s o: škrb. 1/413 dolžni smo m é s o krotíti, 2/4 kar more razbrzdano m é s o požéleti; m ô r j e: jap. ev. 13 sta mrežo v' m ó r j e metala, 435 so ony čez m ó r j e prišli, 523 se je v' m ó r j e spustil; škrb. 1/100 šiba Mojžésova je razdelila krivavo murje; n ê b o: jap. prid. 2/85 pregrèhe katère v' n è b u vpijejo, ravn. 1/124 idi na n é b o, (uz nêbo dolazi [rijetko] i n è b o čb. 5/11: nemu je Tal'je t ê m p e l n è b o jasno); p ô l e: dalm. job. 4 na Jerihousku p ú l e; škriñ. 148 pridí m ó j l ú b i, p ó j d i v a v ù n na

póle; sfce: (preš. 51 za béle jo roké perjél, na sèrce stfsnil, jo objél).

b) za *genetiv*:

blāga: škriñ. 345 kdor od krivičniga blāga darúje, tiga offer je nečist; nēba: tšchup. 427 katireh kryvave solze noter da nēba upyejo; jap. ev. 32 ptice tiga nēba, 438 Moyzes vam ny dal kruha od nēba, 439 sim od nēba doli prišāl, 440 kateri od nēba doli pride, 417 kateri je iz nēba doli prišāl; traun 41 onu grę gori na enim kraju nēba; škriñ. 130 nēba ptice bódo tvój glas okóli nosile, 304 čelo širjávo nēba sim sama obtékla, 378 svitloba od zvezd je nēba lepota, 387 dokler nēba dnęvi stoję; ravn. 1|196 po visokosti néba od zemle; preš. 45 né poglédi svítle stréle z néba jásniga posláne; sfca: (preš. 5 sërca bolečine skríte); srēbra: škriñ. 140 tiga istiga stēbre je iz srēbra narędil, škrb. 1|188 gláva je bila iz zláta, prsi inu roké iz srēbra.

Za ostale padeže neka zadovoljuju ovi primjeri.

a) *sing. dat. i loc.*:

blāgu, blāgi: škriñ. 266 komú bó dóber, kateri se v' svojim blāgi ne vesely; mēsu, mēsi: tšchup. 350 mi smo temu mēsu se odpovędali, jap. ev. 87 bóta dva v' enim męsi, 452 vy po męsi sódite, jap. prid. 1|169 gręh se zleže inu redy v' naročji tę lenobe kakòr se črvję v' enim mrtvim inu gnylim męsi zarede, 2|103 kateri po męsi hodio, traun 343 kateri vsimu męsu jęd daję, 91 za volo tvoje jeze ny zdrávja na mojim męsi, škriñ. 113 ne daj tvojimu męsu perlóžnost z' tvojim vustmi, 215 plāmen ny škóduval męsu strohlivih žival, 383 v' negovim męsi je tó zavezo potrdil; škrb. 1|10 sim napovedal vojsko mojmo mési, 1|71 kaj za ene ojstrosti pa mi damo pokusiti grešnimomési? 1|173 ktir je preslab postal svojim trijem móčnim sovražnikam svéto, méso inu hudičo zoper stati, 2|4 v' męsu živit; mórju, mórji: jap. ev. 435 so negovi jógri k' mórju doli šli, 32 velik vihár je vstal na mórji, 12 Kaphernaum leży per mórju.. je Jezus per Galilaejskim mórju hodil, 522 pēr Tyberiadskim mórju, 33 je zapovędal vętram inu mórju; traun 268 on je zažugal rdečimu mórju inn je suhú postálu, 192 tvoja pót je bila v' mórji, 273 rešęne od nesręčne vožne na mórji, 275 kateri se po mórji v' bārkah vózio, škriñ, 380 kateri se po mórji vózio; nēbu, nēbi: tšchup. 42 be se imęli včiti tęk teh zvezd na nēbu inu čuda te nature na zemli zvęditi, jap.

prid. 1/46 na zemli inu na nębi, jap. ev. 18 ne persegati per nębi, 22 izgodi se tvoja vóla kakòr na nębi, takú na zemli, 417 kateri je v' nębi, traun 258 na nębi inu v' mórji, 345 moj jezik imá na mojim nębi (gaumen) obtičati, škrin. 279 sònce obseje kar je nar bøl rísokiga na nębi, 378 mávrca se razprostry na nębi z' svojo častitlivo okróglostjo, 164 katęra (ptica) po nębi zlęty, ravn. 1/4 goręla je de dan dęla velíka luč na nébu, škrb. 1/158 so se svetili kakor zvézde na nébo; pólų, pólų: dalm. 1 mos. boš zéle na púli jédil, job. 5 na Jerihouskim púli, itd.; jap. ev. 347 stariši syn je bil na pólų, traun v borštnim pólų smo to nešli, preš. 10 več róz ne ráse v pólų; tęstu, tęsti: ravn. 1/88 vse živo jih (žab) je bilo po neškah in po tęstu v' nih.

b) sing. instr.:

blágom: traun 33 z' tvojim skritim blágam je nih trębuh napolńen, 155 my bomo z' blágam tvoje hiše napólńeni, 274 on je lačniga z' blágam napólńil, škrin. 164 baháne z' blágam kaj nam je pernęslu? 74; męsom: jap. prid. 2/10 kádaž ste vidili de je en oče otroke z' svojim telęsam inu męsam redil? levst. 61 zabráńeno jim je z męsom rediti svińe; nębom: jap. ev. 356 kakor se en svęteč blisk od zgoraj spod nęba na to kar je pod nębam ląskače, taku bó tudi syn tiga človeka na svój dan, traun 196 on je vejter od jútra pod nębam obúdil, 368 vse vodę katęre so nad nębam naj hválio ime tiga gospóda, škrin. 108 vse pod nębam v' svojim časi prejide, škrb. 1/165 dá tičam pod nébam obilne jérprge, preš. 35 on ki ptíce pod nébam živí náj ti da sręčne, veséle dní; tęstom: levst. 51 tręščenemu človeku je teló obkladati s tęstom gorjúšne moke; srębrom, zlátom: traun 266 jih je vun izpélal z' srębram inu z' zlátam.

b) u ugrskoj slovenštini

sing. nom. acc. na ô = ou:

črevô: küzm. 306 hrána je črejvi i črvou hráni, nagfl. 93 na trúpi ma hrbet, dvouja rébra, črvou (benúh, trobúh) i vúmen, 122 etoga táli so odspodi naprej črvou, od zaja ledevjé; drevô: küzm. 40 figovo drvou, prijat. 1876 7. 6 stoupva eti gder pod drevou.. pod drevou stoupi, običnije je drejvo; gnezdô: nagfl. 37 vučitel nim ftičke gnezdou pokaže, .. ka je eto za gnezdou?, 170 pregreši ono dejte, štero slavíčka gnezdou razmeče, 199 jeli more li eden stolec, edno ftičke gnezdou od samoga sebe nastánoti?, prijat. 1876. 3. 6 malomi

fúči je gnezdou tou ka je tebi očé hiža; kolô: nagfl. 64 kak žene kolou vretence! 189 vsako 24 vöro se obrne (zemla) ednouk kak kolou okouli náredi svoje 199 vu tom časi se 365 krat obrné kak kolou okoli náredi svoje; mesô: küzm. 321 nej je vsáko mesou ednače mesou, nego drügo je človeče mesou, drügo je pa govensko, trpl. 63 kak nam more krúh dati i lüdstvi svojemi mesou pripraviti; nagfl. 80 vu kamraj držímo slanino, mast, mesou, belice, grajh . . , 81 ka se čeres leta drží vu pionica? mlejko, smetana, kisilák, gda te i mesou, 87 odrašení (psi) naj ráj mesou jejjo, 94 né (kravé) mesou je žmajhna jejstvina, 151 pod tejm (lupiňem) je nega (jáboka) mesou, štero je župnato, 173 či sirouvo mesou sou prehodi, ne skvarí se, 176 ríbjje mesou je žmajhno, prijat. 1876. 1. 7 govensko mesou, 3. 7 mouč mesou dá, 5. 7 človek má za mesou ošpíčene zobé; okô: küzm. 8 či te pa okou tvoje dejsno spáka, vö je skopaj, 10 či pa okou tvoje bode hüdou, cejlo tejlo tvoje kmično bode, 35 či te okou tvoje spáka, vö je spejhni, 360 či je cejlo tejlo okou, gde je poslühj? 302 okou nej vidilo, trpl. 43 vu neprijateli moji se je naglédalo okou moje, 76 moje okou bode svojo radost vidilo na moji protivniki, nagfl. 27 pokážte mi právo okou; polê: trpl. 79 veseli se polé i vse ka je na nem, nagfl. 180 polé nam odkríje žítka vretino; prosô: nagfl. 34 je li bi mejla jesti živína, či ji ne bi rásla tráva, gječmen, kukorica, prosou, detelica?, 162 na nívaj rasté pšenica, žito, gječmen, oves, prosou, kukorica, prijat. 1875. 8 polevavši kukorco, prosou . . . tam se kukorca posühšila i hajdina i prosou božno ostalo; senô: nagfl. 38 pravte za menom ete reči: človek, krúha, senou, ednouk (ne: krúa, sinou, idnouk), 68 eden vért je vu velke plasté sklao na pou sirouvo i mokro senou. Po ništerom dnévi se je plastovjé vúzgalo i na pepél obrnolo. Oni je nej znao, kaj se nej prav súho senou spustí i vužgé, 81 na hrambi držíjo senou, slamo, 165 na trávníkaj gájíjo trávo, da jo doli pokosíjo i na senou posühíjo, senou pak etak správljajo; prijat. 1875. 1. 6 pri travnikaj se za pouv vzeme senou, outava i paše nüc, 1876. 2. 7 oves i sinou daj nemi . . . dam nemi sinou i oves; srcé: küzm. 277 potemnelo je nespametno srcé níhovo, 302 vu srcé človeče je nej zajšlo, 391 moje srcé gori primi, 24. 29 itd.; prijat. 1876. 7. 6 tak na milo popejva ka človeki i srcé jouče, 7. 7 tak se mi zdi ka se mi srcé razpouči; telô: prijat. 1876 5. 7 človečo tejlo razložno jelo potrebüje. Istina ka eden čas je

mogočno s krúhom i z vodou živeti, ali človeka bistvo lastivnost je iz réda vnogo féle, nágo vo delavnost žela ino mišlejné razložno i vnogo féle, ka telou, štero eto razložnost nosi, z vnogo féle jela more živávati; testô: küzm. 305 edno malo kvasá cejlo tistou skvasi; sčistite tak te stari kvás, naj bodete nouvo tistou, nagfl. 53 olouvník je okrougli ali na duzi se vlečé kak valékoobrázno testou, 136 v-ednoj drúgoj (kadi) pa malo cout eden valék tečas mejša, grouža dokeč se kak testou ne vgostí; u h ô: küzm. 18 ka vu vühou čujete, 55 odseče nemi vühou, 194 odsekao nemi je vühou, 206 komi je Peter vühou odsekao, 302 ka je okou nej vidilo i vühou je nej čulo i vu srcé človeče je nej zajšlo, 315 či erčé vühou da sem nej okou, nejsem z-tejla, jeli je za to nej z-tejla?, trpl. 46 štera vühou zatekne, 77 té ki je vühou stvouro, je li ne bi čüo? nagfl. 30 deni vas vsáki pravo rokou na svoje pravo vühou... tou de néga pravo vühou... deni si lejvo rokou na lejvo vühou... pokaži tvoje právo vühou i pravi: eto je moje právo vühou, 31 jas mam edno lejvo vühou... vühou je za toga volo, da bi žnim čüli.

sing. gen na â:

črevâ: küzm, 182 potocke z črvá negovoga bodo tekli žive vodé; — mesâ: küzm. 310 či je jelo spaka brata mojega, ne bom jo tákšega mesá, 345 smo kotrige tejla negovoga 'ž negovoga mesá, 394 geto tak deca občinstvo mesá i krvi ma i on je prispodobno nih talnik, nagfl. 115 goloube za to plodijò, ar cejlo leto dosta técnoga mesá dávajo na kúno, 173 braskoga i ríbjega mesá soléne, 176 riba na dva kraja gláve má po ednoj lúkní, vu šterima splajüte mesá má (vúha), prijat. 1876. 3. 7 te tüčen človek ne živé z mesá i krvi. — okâ: küzm. 11 kak da práviš brati tvojemi: niháj, naj vö vržem trouho z oká tvojega i teda pogledni, da vö vržeš trouho z oká brata tvojega, mol. 163 tebi sam samomi vgrejšo, húdo sam pred te bom včino, nejsam se tebé zastoupo, ni tvojega oká zbojo. — srcâ: küzm. 7 ki so čistoga srcá, 278 ti pa pouleg trdosti tvoje i nepokornosti srcá spravlaš sam sebi srditost, 279 obrizávané srcá je pravo obrizávané, 284 pokorni ste pa gratali z srcá forme návuki, 22. 30. 68. 101 itd., trpl. 25 spejvajte vi ki ste právoga srcá, 9 z jalnimi vüstami i z dvoujega srcá včijo, 26 ki so potrtooga srcá, 36 on zbrojáva ta skrita srcá, 59 si ti boug na veke srcá mojega troušt, 78 ne obtrdite srcá vašega, 94 dičo bom gospodna z cejloga srcá, 104 zezávam te z cejloga srcá, mol. 18 tebe žéja düša moja oh boug

srcá mojega, 15 pozdrávlam te z-cejloga srcá mojega, iz globočine srcá mojega tebi hválo dájem, itd. — uhâ: nagfl. 32 zdaj mo si pá od vühá zgučávali.

sing. loc. na êj:

mešêj: nagfl. 153 takši sád šteri je z-ténkov koužov obrašeni, se župnati i vu šteroga župnatom mesej je dosta semena, se grozdje zové.

plur. nom. acc. na â:

polâ: nagfl. 169 liki vesnice i varašovje tak i logouvje i polâ majo svoje stance, 113 hížni goloubje i na polâ vö lejčejo žfviš si iskat, — srcâ: küzm. 228 gda bi pa eta čüli prežagala so se nim srcá, 245 boug ki zná srcá, posvedočo nim je, 299 po masni rečej i lejpom žegnávaní zapelávajo srcá ti nehüdi, 287 ki pa zbroyáva srcá zná ka je misel düha, 325 dao je zádavo dühá svétoga vu srcá naša, 344 vö je poslao boug dühá siná svojega vu srcá vašá, 355 obeseli srcá vašá, 361 mér boži obarje srcá vašá, 364 naj se obeseljjo srcá nihova, 368 boug vardejva srcá naša, 375 obéseli vašá srcá, 403 dam právde moje vu srcá nihova, trpl. 6 kí si srcá i obísti zgrüntávajouči boug pravičen, mol. 55 tvojega s. iména lúbav i bojznost vlej, gospodne, vu naša srcá, 95 miloščo tvojo vlej vu naša srcá, 107 naj i srcá naša tvojim zapouvidam bodo podložna . . zažgi z'oghóm dühá svétoga naše obísti i srcá, 114 nadigni gori naša srcá.

plur. loc. na âh (âj):

polâh: nagfl. 109 divje gouske na poláj, 113 goloubje zdržávajo se v' logej i na poláj, 170 imenüjte z' tála na poláj z' tala vu logej bodouče stvaré, 178 divje stvaré na poláj i v-logej prebívajo. — srcâh: küzm. 15 za kaj mislite ví hüda vu srcáj vaši? 64 bíli so pa níki pisáčke tam sedéči i misleči vu srcáj svoji: kak ete tak guči prekléstva? 65 ka eta mislite vu srcáj vaši? 107 gda vsi bi si mislili vu srcáj svoji od Ivana, ne bi li on bio Kristuš., 113 ka premišlávate vu srcáj vaši? 164 ka ste se zburkali i za kaj shájajo gori misli vu srcáj vaši? 279 je delo právde písano vu srcáj nihovi, 282 je lúbézen boža vö vlijána vu srcáj naši po s. dühi, 326 náš list ste vi pisani vu srcáj naši, 327 ki je síjao vu srcáj naši, 330 vouski ste pa vu srcáj vaši, 365 mér boži naj lada vu srcáj vaši, itd., prijat. 1876. 7. 7 Lucija, ete mladi človek tvojo rokou prousi, v srcáj sta že tak zaročeniva, mol. 56 kí želežš vu človečánski srcáj prebivati, hodi vu moje srcé.

plur. instr. na â mi:

drvâ mi: nagfl. 68 vu železni (pečáj) naj bole z-drvâ mi i kamenim vougeļom kûrijo, 182 nečisti zrák je v' . . z lagovimi drvâ mi kûrjeni hižaj.

dual nom. acc. na êj:

okêj: küzm. 35 bole je tebi z ednim okom idti vu žitek, liki dvej okej imajoučemi se vržti vu gehenski ogen, küzm. mikl. 120 bole tebi z ednim okom idti vu žítek, liki dvej okej majoučemi se vrčti vu peklénski ođen, nagfl. 27 jas dvej okej mam, 55 je li sta ednákivi dvej okej človeka? 93 na glavi ma dvej okej. — uhêj: nagfl. 30 jas dvej vûhej mam . . je li je tak dobro, kaj dvej vûhej mate (a 55 dvej vûhej biće možda pogrješka).

c) u kajkavštini

dolazi naglas na padežnom nastavku rijetko, u knízi našao sam samo dvije riječi: poľe i srdce; habd. ad. 369 skupost ne drugo nego jedno prezredno poželeńe ili pohlepeńe na ova dugovańa ka su na živleńe človečje potrebna, kot su zlato, srebro, penezi, polá, vinogradi, marophi, stańe . . , petr. 69 kaj ste se zbúrkali i mišleńa idu gore vu srdcá vaša?, petr. 18 da se odkriju iz vnogeh srdéc mišlenia, 124 tak i otec moj nebeski hoće včiniti vam, ako ne odpustite vsaki bližńemu svojemu od srdéc vašeh, 117 za kaj mislite zla vu srdcáh vašeh?

c) Riječi koje imaju ' na predzadńoj sloveci mijenaju ' na ^ u voc. u sva broja i u svem pluralu. Evo primjer.

singular:

plural:

nom. acc.	léto	zrńo	lêta	zřna
voc.	lêto	zřno	lêta	zřna
gen.	léta	zřna	lêt	zřn
dat.	létu	zřnu	lêtom	zřnom
loc.	létu	zřnu	lêtih	zřnih
instr.	lêtom	zřnom	lêti	zřni

dual:

nom. acc.	lêti	zřni
voc.	lêti	zřni
dat. i instr.	lêtoma	zřnoma

Ostali padeži kao u pluralu.

Neke riječi imaju u pluralu ^ mjesto ^: vráta, gen. vrát, (dat. vrátom, loc. vrátih, instr. vráti. Tako još bléka, čréva, čúda, kóla, nédra, ústa.

Neke imaju ^ samo u nom. i acc.: pŕsa, jétra. Plúča ima samo u gen. ^: plûč. u ostalih ^.

U kajkavštini dolazi kadšto plur. loc. na â h: petr. 24 po nevodeneh mestáh hodi, petr. 128 vu nutrñeh mestáh.

Ima krajeva gdje imaju ove riječi i na zadnoj slovi neki naglas. Čuo sam Laščana reći: májstû (= mésto).

U Pohlina opr. 223 čitam ustmy, što će biti ustmí.

d) Riječi s vokalom o i e i ^ na njih ravčaju se posve po onih s ^ na predzadnoj slovi te imaju ^ tamo gdje imaju ^ one s ^ . Evo primjer:

	sing.	plur.	dual.
nom. acc.	sèdlo	sédla	sèdli
voc.	sédlo	sédla	sédli
gen.	sédla	sédel	sédel
dat.	sèdlu	sédlom	sédloma
loc.	sèdlu	sédlih	sédlih
instr.	sédlom	sédli	sédloma

I tuj dolazi u pluralu ^ mjesto ^: rébra, gen. réber; séla gen. sél; stégna gen. stégen; ókna gen. óken, skriñ. 137 ókna, 269 ókni a dalm. ipak ukna = ôkna; a jèjce ima samo jájca gen. jájee.

e) Riječi koje imaju ^ na predzadnoj slovi drže u svih padežih ^ na prvoj slovi. Evo primjer:

	sing.	plur.	dual
nom. acc.	drústvo	drústva	drústvi
gen.	drústva	drúštev	drúštev
dat.	drústvu	drúštvom	drúštvoma
loc.	drústvu	drúštvih	drúštvih
instr.	drúštvom	drústvi	drúštvoma

Tro- i višeslovčane riječi.

Ove imaju

- na zadnoj slovi: godovñò, stebelèč,
- na predzadnoj slovi: držálo, kolésce,
- na predzadnoj slovi: povèle,

- d) [^] na predzadnoj slovci: telêsece,
 e) [^] na predzadnoj slovci: ubôjstvo,
 f) ' ili [^] daļe prama početku nego na predzadnoj slovci: písmece,
 pôstelišče, bêderce,
 g) [^] ili [^] daļe prama početku nego na predzadnoj slovci: prô-
 sisče, lêtvece.

a) Riječi koje imaju [^] na zadnoj slovci imaju u svih padežih u sva tri broja [^] na zadnoj slovci, samo u dual. dat. i instr. dolazi i [^] na predzadnoj slovci. Evo primjer.

nom. acc. voc.	stebelcê	stebelcâ	stebelcî
gen.	stebelcâ	steblerc	steblerc
dat.	stebelcû	stebelcêm	stebelcêma i stebelcemâ
loc.	stebelcû	stebelcîh	stebelcîh
instr.	stebelcêm	stebelcî	stebelcêma i stebelcemâ

Mjesto om, oma govori se u Kraňskoj am, ama: stebelcâm, stebelcâma, stebelcamâ (upravo: stêbucê).

Ovakih riječi ima malo. Najviše ima onih s tvorkom *je* u singularu. U ugarskoj slovenštini završuju se ove riječi u sing. loc. na êj, a tako i po Levčevu svjedočanstvu u nekih krajevih po Dolenškoj. Evo nekoliko primjera riječi na jê koje se grade od supstantiva ili adjektiva bez onih koje se grade od part. praes. pass. s tvorkom *n* jer su ove sprijeda navedene ne samo u sing. nom. nego i u drugih padežih.

Sing. nom. na jê:

b o r o v j ê: nagfl. 166 vu ništeri logej se borovje (b o r o v j ê),
 vu ništeri vrbê (vrbovje) nahája. — d r m o ŝ j ê: nagfl. 183 či
 zrák vu vrtéči gíb pride i z-sebom nesé práh, lístje, smetí, d r -
 m o ŝ j ê i drúga lejhka dugována, vrtél se imenúje. — k a m e n ê:
 jap. ev. 458 ony so kamné pobêrali, 467 Judje so kamné po-
 bêrali, de bi ga podsuli. — k o c e n ê: nagfl. 156 zeļe ima ko-
 reñê, stebła (kocênê), lístje. — k o r e n ê: küzm. 4. 107 že je
 pa i sekera na koreñê drevja položena, nagfl. 111 rece pojejjo
 trávo, k o r e n ê, kroplive..., 149 je li má vsákše drejvo k o -
 r e n ê? je li znate kakše je koreñê drejva? z koj stojí k o -
 r e n ê? k o r e n ê z-dosta teñši i kúši žilic stojí, prijat. 1875. 8
 na trstovoj (!) koreñej mali (!) stvari sojo, k o r e n ê razgrzêjo,
 1876. 2. 1 velkoga drejva k o r e n ê se odpústi, 1876. 2. 8 so miši
 i črvjê sejtvi k o r e n ê odgrizli. — l i s t o v j ê: nagfl. 150 cvejtká
 listovjê doli skáple. — m a h o v j ê: nagfl. 110 je li kaj radi

máte méhke tople postele? ka da v né meovjé? — obeselè: küzm. 105 je čakao obeselè Izraela, 115 mate obeselè vaše, 398 močno obeselè mamo, trpl. 102 da pravda tvoja ne bila obeselè moje, davno bi že vesno vu nevoláj moji. — orožjè: dain. 114 tam prejemem orožjè k' boji nad sovražnike, (116 bog zna orožjè), trpl. 27 primi záslobo i orožjè i stani mi na pomouč, mol. 152 tešla i krví prijímanè bode močno orožjè prouti mojim protivníkom, küzm. mik. 30 či močnejši od néga pridouči oblada néga, vse orožjè négovo odnesé, prijat. 1875, 3 zdaj orožjè ne pústíjo z rouk, perg. 33|2 nyemaiu se meğ takouum marhum precenyiati skroiene i zšyte suite, ni oružie, ni šantavi koni, ni kraue i druge fele žiuyna šantaua, 34|2 ako li ni decce ni braatie nyema i oružie niegouo i usa niegoua gybauča maarha na ženu ostaane, kov. kemp. 274 ova su oružjè ono táborsko, s kojém smrt je preobládana, gašp. 1|841 na oružjè purgari várašev oveh zezovú se; — pečevjè: schön. 145 zemla se je strésla inu pečovjè se je rezklalu. — plastovjè: nagfl. 68 eden vért je vu velke plasté sklao na pou sirouvo i mokro senou. Po ništerom dnévi se je plastovjè vúzgaló. — popovjè: nagfl. 103 koza najráj popovjè i mladjè drevja jej, 150 na krajej vejke se maličke vó stojéče oči viditi dájo (popovjè), 152 vsako sadoveno drejvo ma korené, steblo, vejke, popovjè, lístje, cvejte, sád, 196 drevje goniti záča, popovjè, cvejte spúščava, prijat. 1876. 3. 6 pod oknom ene bejle rouže popovjè gor pokazati začne. — posodjè: gašp. 1|104 zlato posudjè z drágem kaménem napéreno. — satovjè: traun 42 onę so sladké kakòr strd in satovjè, škrin. 14 kúrbe žnabli so kakòr satovjè iz katęriga se meğ cedy, 75 mój syn! jej meğ, katęri je dóbër inu tvojimu gárlu nar slajši satovjè, 84 sit člověk satovjè pod nogámi vála. — veselè: dalm pav. rim. u predgovoru 80: v' pe-tim capituli pride on na sad inu della te vere, kakòr je myr, veselè, lubezan pruti bogu, schön. 16 jest vam oznanujem veliku veselè, 26 veselè inu lubeznivost bode kakor zaklada vrhu néga zbiralá, 170 ima váša žalost u' veselè spreobruńena biti, 175 prosite taku bote vzeli, de bo vaše veselè popolnoma, 205 taku bo tudi veselè v' nebésih, 253 tiga duhá sad je pak lubézan, veselè, myr, potrpežlivost, küzm. 100 meo boš radosti veselè, mol. 53 Jezuš veselè anđelov smiluj se nam, prijat. 1876. 1. 6 tak so lepou popejvali, ka veselè bilou poslúhšati, petr. 93 bude veselè na nebe ... veselè bude pred božjemi

anđeli nad jednem grešnikom pokoru činéčem, 136 vlezí vnúter vú veselé. — vlatovjè: küzm. 66 začali so vučenícke negovi po pouti idouči menoti vlatovjé, nagfl. 163 bétva dosta krát na človeka visikost zrastéjo, do časa so zeléna kak ti i vlatovjé. — vrhovjè: dain. 96 grozdje se mečí, trava se kosí, no poreže se 'z trsa vrhovjé. — zavetjè: mat. 523 v zavetjé Marie postaviti more se. — zelenè: küzm. 132 desetnité metico i vendrit i vsáko zelené (πᾶν λᾶχανον), 295 niki verje ka je slobodno jésti vsaka dugována, te nemočni pa zelené jej (λᾶχανα ἐσθίει), trpl. 29 liki zelené tráve povejhnejo, nagfl. 107 kokouš zvön zruá rázločno zelené i črvé jej, 129 prineséjo tá mlejko, žmoucaj, zelené, sád, 148 vú šteri (ogradaj) rázločno zelené pouvajo za kúño.

sing. gen. na à:

korená: küzm. 24. 68 da je nej melo korená posejhnolo je, 25 nema pa korená v' sebi, 68 nemajo korená v' sebi, 86 vidili so to figovo drejvo posejhneno z korená, 292 včinen si talnik korená i tūčave olive, nagfl. 149 ka više korená ob sebi stoji, se steblo zové, 153 jeli ž negovoga korená samo edno steblo ide vö, ali se pa više korená stébbla razpústijo? takše drevje, šteroga stébbla se kumes korená precí razpístijo, se grmovje zové. — obeselá: küzm. 221 Barnabáš je razklajeno sin obeselá, 324 blagosloven je boug vsega obeselá, 407 spózabili ste se z obeselá, trpl. 41 zdrži me z dūhom obeselá, mol. 55 kí eto imé Jezušovo pobožno na zemlji poštújejo, svétoga obeselá slatkoučo eti zdaj vzemejo. — obilá: perg. 8|2 djačka rieč semen znamenuje slovènskimi iezikom mužki spol, ar se mužki spol z obilá mužkoga semena uu hištue prijme. — orožjá: prijat. 1876. 2. 3. 600 ji na naš kraj prišlo na pokápane. ali brezi orožjá, zagr. 5. 2/179 kuliko srce je dal Davidu mladomu suproti óboružnomu Goliatu prez oružjá postaviti se i néga obladati; — pečovjá: traun 209 on bi jih bil z' mēdam, kateri iz pečovjá téče, nasitil, 259 ptice v' srēdi pečovjá pojéjo; — posodjá: gašp. 1/554 od kuda kuhinske dvorbe, prañe posodjá, zmétañe kloštra, ar ostali sposobni posli od poglavárov nému činiti zapovédani krúto veseloga činili jesu. — preketjá: kast. 298 je en zvèrik iz kateriga teče ena neposahmena réka, letá ali k véčni slatkusti ali pák k' véčni grenkusti tega preketjá; — prevzetjá: kast. 81 hudoba tega prevzetjá; — skalovjá: preš. 78 ni már skalovjá mu, vihárev ne. — steblovjá: nagfl.

168 ž né mladoga steblovjá zgotavljajo za lagve obrouče. — veselä: schön. 170 žena kadär rody ima žalost, zakaj né ura je prišla; kadär je ona pak tu déte rodila, taku ona več ne misli na to bridkust za volo tiga veselá, de je en človek na svejt rojen, 322 kákör sim hitru ta glas tvojga pozdravljná zaslišela, je od veselá tu déte v' moim telési gori skočilu, kast. 135 od veselá inu žalosti; iz veselá na žalost preminiti, 136 tvomu srcu nigdar veselá ne zmanka, 217 pravičen uržoh je tega veselá veseliga priatela viditi, 255 misliš prez trpleña eniga velikiga veselá deléžin biti, 312 potroštai ga z' premišlovañam véčniga veselá v' nebesih, 314 prez veselá, 318 za en sam dan nebeške časty inu veselá so premalu vsá naša trpleña, pohl. opr. 213 veselá poln (a 113 veselá), traun 68 v' tvojim usmilenú hočem jest od veselá poskakováti, küzm. 102 skočilo je od veselá to dejte vu utrobi mojoj, 393 zá to te je namazao on boug, boug tvoj z oliom veselá više od tvoji tivárišev, trpl. 32 zamučao sem od veselá, 35 pristoupim k oltári božemi, k bougi radosti i veselá, prijat. 1875. 1. 4 velikoga veselá rüm je ga pozdrávlo, 1876. 3. 7 sam od veselá joukala, 9. 5 v' očáj so se nej skuze veselá skažüvale, 10 7 od samoga veselá (a 10. 6 od vesála, sravni nága = néga), petr. 143 človek ov pravičen i bogabojéč beše čakajuči veselá Izraelskoga. — zavitjá: kast. 103 sturi de tvoje govorjeñe bó ravnu, čistu prez vse šale inu zevitiá, resničnu inu popolnu. — zelenä: küzm. 25 gda pa gori zrasté, vékše je od kakšté zelená, 69 od vsakšega zelená je vékše, nagfl. 155 ka vse z-zelená küñe sejjaajo i sadijo, 156 šteroga zelená li samo listje nücajo na jejstvino.

sing. loc. na ü i na êj:

klasovjêj: nagfl. 163 vu klasovjejj se zrne zvrže. — orožjü, orožjêj: dalm. 2 hron. 20 so pred vojsko v orožjejj semkaj šli, 2 hron. 28; gašp. 1841 ovak pri oružjú stojéčem voda morska pod noge van razléje se. — pripetjêj: nagfl. 11 prva občüteña vu vučenico gori dane decé so tak ostra, da vu jako vnougom pripetjejj nagibno mouč skažütejo nad né cejlim vučevnim žitkom, 13 vu pripetjejj besnouče, 68 vu vsákom etakšëm pripetjejj je ogen zrok velikoga potrtjá. — veselü: schön. 385 pusti nas le tvoje milosti tukaj vživati inu tamkaj z' vsemi izvolenimi doséči, de tebe u' véčnim veselú inu izveličajnu bomo mogli častiti, kast. 307 bodo na unim svétu v' véčnim veselú tú véčnu izveličañe vživala.

sing. instr. na òm (àm, èm):

k a m e ñ è m: jap. ev. 467 za vólo kaj za eniga tihistih dejl hočete vy mene z' kamnám posuti, 470 rabbi, zdaj so tebe Judje yskali z' k a m n á m posuti, — o r o ž j è m: perg. 71|1 od kud ie tryebe zrazmeti, da se v redu decretoma ne nahađa ni nye popysano, da bi repvllsia inim zakonom imala ili mogla biti, nego listor vun snetim ,o r u ſ y e e m' ili gologa meča pokazaniem, 86/1 rečjum more prot niemu vstati, da ne prepušča se ,o r u s i e e m', gašp. 1/729 za spuñenem rečenem vrémenom bič z-pala-som, kijaču z-vitezkm premeni o r u ž j é m i vu tabor proti Fran-cuzom odide. — v e s e l è m: dalm. 1 hron. 30 so jedli inu pily taisti dan pred gospudom z velikim veselém, 1 hron. 16 de bi glasnu pejli z' veselém, 2 hron. 23 z' veselém inu z' pejsnami, schön 321 je tu déte v' nie telési z v e s e l á m gori poskočilu, 4 bog pa tiga vupajna napolni vas zo vsem v e s e l é m inu myrom u' véri, 265 bratje, my ne nehámo za vas moliti inu prositi, de bote potrjeni zo vso močjo po ñegovi prěsveti mogočnosti u' vsem potrpléjnu inu dolgem vupainu z' v e s e l é m, 368 ga je gori vzal z' v e s e l é m, 41 kadàr so ony to zuézdo vglédali, so se obveselili z' prevelikim v e s e l á m silnu, 45 če gdu milost izkazuje, taku je sturi z' v e s e l á m, škrb 1/45 greh bo iz v e s e l á m nóšen, petr. 22 videvši pák zvézdu veseli postaše kruto velikem v e s e l é m, 75 žena gda porodi déte, vre se ne spomina z boleznosti pred v e s e l é m, kaj se je človek rodil, 132 prije (accepit) ñega z v e s e l i é m (krivo ,z veselém').

Plur. nom. acc. na à:

o r o ž j à: petr. 271 o r u ž j á duhovna proti vsem grehom, zagr. 4. 1|171 nimate li sedem s. sacramentumov kot tulika najhasnoviteša vračtva suproti usem duhovnem betegom i najjakša oružia suproti usem duševnem nepriatelom, Mariu i suetce božie za zagovornike? — v e s e l à, kast. 136 tá druga v e s e l á so žleht; ne napolnio prsi.

Za riječi na o koje ovamo idu iz knige neimam više primjera nego: traun 362 tvoje g o s p o s t v ú je skuzi vse rodóve (a 290. 350 g o s p o s t v u), dalm. daniel. 4 le tu je ta velika Babel, katero sim jest sezydal h' časti mojga velikiga g o s p o s t v á, dalm. efez. 3 bi znana bila tem viudstvom inu g o s p o s t v u m (= g o s p o d s t v ò m ili —vòm) v' nebesih.

2. Riječi koje imaju na predzadnoj slovcu mijenaju ´ na ˆ u voc. u sva tri broja pak u svem pluralu osim dativa, gdje ostaje ´, ali se čuje i ˆ. Evo primjer

		singular :		plural :	
nom. acc.	držálo	motovílce	držála	motovílca	
voc.	držálo	motovílce	držála	motovílca	
gen.	držála	motovílca	držál	motovílec	
dat.	držálu	motovílcu	držálom	motovílcem	
loc.	držálu	motovílcu	držálih	motovíleih	
inst.	držálom	motovílcem	držáli	motovílci	
		nom. acc.	držáli	motovílci	
		voc.	držáli	motovílci	
		dat. inst.	držáloma	motovílcema.	

Pazi: kolenâm, dat. pl. küzm. 111 spadno je k kolenám Jezu-šovim.

3. Riječi s vokalom o i e u predzadnoj slovcu s ˆ na njih ravnaaju se sa svim po riječih s ´ na predzadnoj slovcu: svuda gdje u ovih stoji ´ stoji u onih ˆ, a gdje u ovih stoji ˆ, stoji u onih ˆ, rijetko ˆ, koji je ipak u plur. genetivu običniji nego ˆ. Evo primjer.

		sing.	plur.	
nom. acc.	povêle	vretêno	povêla (povêla)	vretêna
voc.	povêle	vretêno	povêla (povêla)	vretêna
gen.	povêla	vretêna	povêl i povêl	vretên
dat.	povêlu	vretênu	povêlem	vreténom
loc.	povêlu	vretênu	povêlih (povêlih)	vretênih
inst.	povêlem	vreténom	povêli (povêli)	vretêni

dual.

nom. acc.	povêli
voc.	povêli (povêli)
gen.	povêl, povêl
dat.	povêlema
loc.	povêlih (povêlih)
inst.	povêlema.

Za ˆ u plur. gen. navodim razodêñ iz ravn. 2/13: To strnfló božjih razodêñ ji je iz noviga božjo resničnost pričalo. Za ˆ uz ˆ u pluralu riječi povêle nalazi se primjer sprijeda gdje ta riječ dolazi.

4. Riječi koje imaju ˆ na predzadnoj slovcu drže ˆ nepromijenjen na istoj slovcu (po glasu, ne po broju) u svih padežih u sva tri broja. Evo primjer:

	sing.	dual	plur.
nom. acc. voc.	telêsce	telêscă	telêsci
gen.	telêscă	telêsec	
dat.	telêscu	telêscem	telêscema
loc.	telêscu	telêscih	
inst.	telêscem	telêsci	telêscema.

5. Riječi koje imaju ´ na predpredzadnoj slovcu ili na drugoj kojoj slovcu dalje prama početku mijenaju na svojoj slovcu ´ na ^ u voc. u sva tri broja i u svem pluralu osim dativa.

	singul.	plural
nom. acc. písemce	póstelišče	písemca póstelišča
voc. písemce	póstelišče	písemca póstelišča
gen. písemca	póstelišča	písmec póstelišč
dat. písemcu	póstelišču	písemcem pósteliščem
loc. písemcu	póstelišču	písemcih pósteliščih
inst. písemcem	pósteliščem	písemci póstelišči.

dual:

nom. acc.	písemci	póstelišči
v.	písemci	póstelišči
dat. inst.	písemcema	pósteliščema
gen. i loc.	jednaki su pluralu.	

skriñ. 136 on bó med mojimi nêdrjami tíčal.

6. Riječi koje imaju ` na predpredzadnoj slovcu ili na drugoj kojoj slovcu dalje prama početku riječi mijenaju na svojoj slovcu ` na ^ u voc. u sva tri broja i u svem pluralu osim u dativu posve prema riječim s ´. Evo primjer

	sing :	plur :
nom. acc. jêdrce	ðkenčece	jêdrca ôkenčeca
vor. jêdrce	ðkenčece	jêdrea ôkenčeca
gen. jêdrca	ðkenčeca	jêdre ôkenčec
dat. jêdrcu	ðkenčecu	jêdrcecm ôkenčecem
loc. jêdrcu	ðkenčecu	jêdroih ôkenčecih
instr. jêdrcecm	ðkenčecem	jêdrci ôkenčeci

dual:

nom. acc.	jêdrci	ðkenčeci
v.	jêdrci	ðkenčeci
dat. inst.	jêdrcecm	ðkenčecema

U pluralu i dualu govori se kadšto $\hat{\text{m}}$ jesto $\hat{\text{a}}$: jédreca, ókenčeca, i $\hat{\text{a}}$ mjesto `}$ : jédr $\text{` cem, ókenč ` eci.

7. Riječi koje imaju $\hat{\text{a}}$ ili $\hat{\text{a}}$ na predpredzadnjoj slovcu ili na drugoj kojoj slovcu još dale prama početku, drže u svih padežih u sva tri broja $\hat{\text{a}}$ ili $\hat{\text{a}}$ na svojoj slovcu. Evo primjer.

sing.

nom. acc. voc.	prôsišče	lêtevčeece
gen.	prôsišča	lêtevčeca
dat.	prôsišču	lêtevčecem
loc.	prôsišči	lêtevčecih
inst.	prôsiščem	lêtevčecem

plur.

nom. acc. voc.	prôsišča	lêtevčeca
gen.	prôsišč	lêtevčec
dat.	prôsiščem	lêtevčecem
loc.	prôsiščih	lêtevčecih
instr.	prôsišči	lêtevčeci

dual.

nom. acc. voc.	prôsišči	lêtevčeci
dat. inst.	prôsiščema	lêtevčecema

ostali su padeži jednaki s pluralom.

(II. konsonantna deklinacija).

1. Riječi kojim je tvorka *en* (= a) samo su dvoslovčane a naglas imaju

a) $\hat{\text{a}}$ na zadnjoj slovcu: imê, b) `}$  na prvoj slovcu: tême, c)  $\text{` na prvoj slovcu: vrême.

a) Na tvorci $\hat{\text{a}}$ ima jedina riječ imê, a ona drži u svih padežih u sva tri broja $\hat{\text{a}}$ na tvorčnom e u kranštini i ugrskoj slovenštini, a u kajkavštini je kao u štokavštini na prvoj ` : îme, îmena, osim u plur. genetivu, gdje ima isti naglas koji u kranštini: imên.

	sing.	plur.	dual.
nom. acc. voc.	imê	imêna	imêni
gen.	imêna	imên	
dat.	imêni	imênom	imênoma
loc.	imêni	imênih	
instr.	imênom	imêni	imênoma

Evo primjere iz knjige

sing. nom. acc. imê: schön. 13 ona bo enyga synu rodila, tiga imé imaš Jezus imenovati, 19 tulikajn je on bulši sturjen kakòr angeli, kulikajn je enu vihše im é kakòr ony puerbal, 21 itd., kast. 400 hvali ñega sveto jm é, jap. ev. 4 tega im ę imaš Jezus imenuvati . . . bodo ñegóvu im ę imenuvali Emanuel, 22 posvečenu bodi tvoje im ę, itd., traun. 278 svetú inu strašnu je ñegovu im ę, itd., pok. 1/9 božje im ę nevernikam znanu sturiti, škrb. 1|103 zgovorimo im é Jezus, 1|101 svetó je Jezusovo im é; rav. 1|96 gospod mu je im é, 1|305 tvoje im é povelíčujemo, 2|3 Zaharijevki je bilo Elizabeta im é, preš. 96 naj se učenóst in im é, část tvôja, roják, ne pozábi, 155 rok é (so) po síli né im é pisále; küzm. 2 zvao boš im é ñegovo Jezuš . . . zvali bote im é ñegovo Emanuel . . . zvao je im é ñegovo Jezuš, 276. 358 itd., trpl. 5 naj bodo veselí vu tebi ki tvoje im é ljubijo. 7. 25; nagfl. 11 zapišem tvoje im é. (a kajk. ñme, gašp. 1|133 Židovo na obrezávanu íme jesu zadobivali).

Sing. gen. imêna: schön. 354 vse bodo oni vam sturili za mojga im éna volo, 325 bodete od vseh sourázeni za vola mojga jm éna, jap. ev. 496 vse letó pak vam bodo ony za volo mojga im éna sturili, 377 bodo vas vlačili pred krajle inu dèželske oblastníke za mojga im éna volo, itd., jap. prid. 1|299 zguba mojga dobriga im éna, 2|137 mu ne dá obeniga družiga im éna, traun 268 jim je on za svojga im éna vólo pomágal, pok. 3|33 reši nas, gospod, za volo časty tvojiga im éna, 3|138 ohrani me per živleńu za tvojiga im éna volo, škrb. 1|103 ni im éna, de b' ne blo v' imeno Jezusovimo zapopadeno, iz tega im éna se bliska vsigamogočnost, 1|102 vuči se obrajtati svetost tega presvetiga im éna, vuči se per izgovorjeńo im éna Jezusoviga glavo odkriti, rav. 1|104 ne imeńuj po nepridnim božjiga im éna, preš. 117 pésem môja je posóda tvôjiga im éna môjiga srcá gospóda tvojiga im éna, 26 vùn pláne 'z plam éna z svitlóbo obdán slov éč'ga im éna tič fenis na dán, 102 od m éne pésem vsáka je prekl éta ki níma práv slov énskiga im éna, itd., küzm. 349 posádo ga je na desnico svojo više vsega im éna, 184 itd., trpl. 18. 19. 23. 65. 66; mol. 25 naj tvojega sv. im éna zaman gori ne prímemo, 48 itd.

Sing. dat.: imêni: schön. 4 hočem tvojmu im énu pejti, 363 jest bom zahvalila tvojmu im énu, traun 14 bom im énu tiga nar vikšiga gospóda hvalo pejl, 26 bom im énu nar vikšiga gospóda prepeval, 63 hvalo dajte gospódu, ñegovimu im énu část;

küzm. 297 iméni tvojemi bom spejvao, trpl. 6 žoltáre bom spejval iméni višného bouga, 14. 52. 95.

Sing. loc.: imēni: schön. 12 pokorščino te vére gori postaviti v' négovim iméni, 95 je nemu dal enu imé, kateru je čez vsa iména, de v' tém iméni Jezusovim se imajo pèrpogniti vsa kolena, jap. ev. 51 v' négovim imēni bodo neverniki upali, 313 hudiči so nam pokorni v' tvojim imēni, 368 hvalen bodi ta krajl kateri pride v' imēni tiga gospóda, 406. 415. 496, 500 itd.; traun 15 David v' Kristusovim imēni govory, 94 v' cēlimu psalmu govory prérók v' imēni vsih pravičnih, pok. 1/39 zamo-rejo v' négovim imēni usi grēhi odpušeni biti, 3/3 kadar David takú govory, se pred bógam v' imēni usih Júdov ponižuje, škrb. 1/102 v' iméno Jezusa se perpognejo vse koléna, ravn. 1/227 kar sedla je, list pisala v' královim iménu, 2/3 ob času kráľa Herodeža je bogaboječ duhoven Zaharija po iménu živel ber. 113 med Izraelci je živel prav pobóžni mož Tobija po iménu; küzm. 300 opominam pa vás, bratje, po iméni gospodna našega, 305 vu iméni našega gospodna, 358 darúvao je nemi imé, štero je više vsega iména, naj se vu iméni Jezušovom vsako koleno naklekne, 169. 231, trpl. 97, nagfl. 74 imenúj mi po iméni pét tvoji šoulski pajdášov.

Sing. instr.: imēnom: schön. 26 z enim véčnim iménom ga bo obdaroval bug, 286 je bil pak en jogèr v Damaski z' iménom Ananias . . . je v' prikazni vidil eniga možá z' iménom Anania, 310 je bil en človik méj Farizei z' iménom Nikodemus, rog. 3 le téga poslalla billa jé te Scotierski krallici Maria Stuarda iz imménam, itd., tschup. 554 perjatli se narajmajo, kateri pod tem lepem imēnam te triznoste, te srcoustnoste, te kratkočasnoste drugem h' krivici nad leškem pošteenam inu dobrem imēnam svoj špas inu vesele imajo, jap. ev. 35 je vidil eniga človeka z' iménam Matthevž, traun 365 on šteje vse zvezde inu imenuje vsako z' nē imēnam, škrb. 1/102 pred iménam Jezusovim se perpognejo inu trepetájo vse koléna; trpl. 85 hvalte se ž négovim svétim iménom, küzm. 58 najšli so ednoga človeka cirenajskoga z iménom Šimona, 103 prišli so obrizavat tou dejte i zváli so je z iménom očé négovoga Zakariáša. — (a kajk. z imenom: petr. 85 svoje vlastné ovce ímenom zove; gašp. 1/134 Adam mogel je naj priličnešem ímenom duguvaňa ozvati. Ovako kano da se je i za Dalmatina izgovaralo, sirah 15 ona ga bo da-

rovala z večnim ymenom ezdr. 8 z ymenom imenovani; to bi na goreńsku glasiló z ímenam).

Plur. nom. i acc. iména: schön. 95 je nemu dal enu imé, katéru je čez vsa iména, 310 mu je dal tu imé katéru je čez vse iména, 452 so vaše jména zapisana v nebesih, tschup. 415 Odám je bil ta krat gospud čelega svejta inu kaj je zamogl leta gospodar čelega svejta sturiti? Neč drugega, kaker iména dajati, jap. ev. 39 tih dvanajst apostelnov iména so leté, traun 300 aleph, beth so iména hebrajskih črk, ber. 21 de bi nih iména vékomaj slovéle, si izmislijo turn zidati, preš. 98 kjer govoríti dósti věč ne znájo pastírji sámški ko iméná čéde; nagfl. 16 naj prílíčnejšje de, či do se ti k nim naj bližje stoječj iména spítá- vali, 17 jeso ženska iména . . . vütro bom zvedávo od vás iména vaši očév, máter, bratov i sestér; ovdje dolazi i u kajkav- štini naglas na tvorčnom e: habd, mar. 562 onu noč je pokojno blaženu dušu, u jedne ruke čislo à u druge sveču držeči i slatka iména Jezuš Maria zazavajuči, spustil, gašp. 1|697 zadnič naj slajša iména Jezuš i Maria zgovorivši vu vekivečnosti nebeske stupi hižu, 1|724 kotera iména nim postavljena jesu, 1|727 pre- mišlávuč iména svoja vsa dobrovólno podnesle jesu, 1|141 ime Jezuš vsa druga premaže iména, 1|556 vseh siromaških iména zapísana pri nem bila jesu, 1|809 vseh sirotíc vu várašu i na bližnéh stránah postavljenéh iména vu knígi zapisana bila jesu.

Plur. genet.: imên: nagfl. 16 kelko imén má i on? (a po muškoj deklinaciji krivo 16 kelko iménov máš tak tí?), gašp. 1|143 ime zvrhu vseh imén, pred kojem vsa kolena poklécü.

Dual. nom. acc.: imêni: nagfl. 16 gda obej tvojivi iméni po- vejš, štero povejš prvle, štero sledi? štero imé je prvle praviti šega, tou se pridavek, štero pa sledi, tou se krstno imé zové.

b) Riječi s ' na prvoj slovei mijeñaju ' na ^ u voc. u sva tri broja i u svem pluralu. Evo primjer

	sing.	plur.	dual.
nom. acc.	séme	sêmena	sémeni
voc.	sême	sêmena	sêmeni
gen.	sémena	sêmen	sêmen
dat.	sémeni	sêmenom	sémenoma
loc.	sémeni	sêmenih	sêmenih
inst.	sémenom	sêmeni	sémenoma

Sing. nom. acc. sême: jap. ev. 61 taisti dobru sême seje. . .
tô dobru sême so otroci tiga krajľestva, jap. prid. 2/137 katêru
trîne sême zaduřy, 2/222 je s. Nilus te hude misli hudičovo sême
imenoval; slême: ravn. 2/119 dokončana vera, slême vére je to.

Sing. gen.: sémëna: škrb. 1/50 iz štirih dejl v' zemlo vrženiga
sémëna en sami dejl góri zrase, 1/200 iz sémëna pride obilni
sad; témëna: ravn. 1/185 od podplatov do témëna mu ni bilo
kaj reči.

Sing. loc.: témeni: jap. prid. 2/253 mařnik pomaže dête na
vrhi glave ali na témeni.

Sing. instr.: slémenom: ravn. 1/165 kdor pod slémenam vsiga-
mogoč'ga noči.

Plur. nom. acc.: sémëna: jap. ev. 60 katêru (ženofovu zrnu)
je majnři kakor vse sémëna.

Plur. instr.: sémëni: škrb. 1/165 ženofovo zrno je nar majnři
med vsimi sémëni.

U ovih riječi rijetko i to li u pluralu dolazi naglas na tvorčnom
e: gařp. 1/742 negda i po dva na raménah van donese, gařp.
3/568 videl jesem jednoga siromařkoga tutlákà na raménah
nagnutu glavu, nosečëga, gařp. 1/269 staremi raméni svojemi
sv. telo zdignuvři; a 1/743 bisagu na rámenu noséči; petr. 31
kotero je naj tije ménře od vseh semén, ali gda zráste, vékře
je od vsega zéľa; predge let. mat. 1874. 108 meo je on tra-
ménà v svojem okej ali nej ji řteo viditi.

c) Riječi s' na prvoj slovcu u padeřih u kojih rastu premjeřtaju
naglas na e u tvorke kao ' u svem singularu i dualu, u koliko
ovaj neima pluralnih nastavaka, a u svem pluralu i u voc. plur.
i duala kao ^, ali u voc. sing. biva ^ na prvoj slovcu. Evo primjer

	sing.	plur.	dual.
nom. ac.	brême	bremëna	bremëni
voc.	brême	bremëna	bremëni
gen.	bremëna	bremën	
dat.	bremëni	bremënom	breménoma
loc.	bremëni	bremënih	
instr.	bremënom	bremëni	breménoma

Ali i u kránřtini, premda rijetko, ostaje naglas na prvoj slovcu
n. p. ravn. abc. 65 brémëna, plur.

Evo dva tri primjera iz knige.

Sing. gen. vreména: tšchup. 268 ena majhena nadluga hudega ureména je že zadosti nas zgovarjati, de nismo dolžni v' cirkuv jiditi, traun 132 jest bom istiga čakal, kateri bó mene od cagli-vosti inu hudiga vreména rešil, 208 v' sredi hudiga vreména skrit sim tebe vslišal, škrb. 1|428 bog se posluži slabiga vreména de človeka vdari, ber. 171 od hudiga vreména, preš. 93 vsi pójte rákam žvížgat vreména vi preróki, kov. kemp. 267 ova ti dajem i dati želém vsaki dán i híp vreména. — *Sing. dat.* vreméni: traun 132 jest bóm hitel pišu inu hudimu vreménu odjiti, škrb. 1|15 jeza režaleniga bóga šumí nad našim glavámi enako hudimo vreméni, 1|428 nespametno je bolezen perpisáti nezdravimu vreméni, 1|219 zapové hudimo vreméno de . . ., — *Sing. loc.* vreméni: škrb. 1|134 négova duša bo konc vzela v' hudimo vreméno, ber. 8 po hudim vreménu travniki lepó zelené, 166 ob hudim vreménu se préd bliskahe vidi, prédén se pók sliši. — *plur. nom. acc.*: vreména: ber. 8 hude vreména nam veliko več prida storé kakor škodovajo, preš. 134 vreména bodo Krajncam se zjasníle; gašp. 1/172 kamo stanovita vreména skri-val se je; 1/793 z ovum jednúm nočjúm tulik zadobimo dán, ko-jega nijedna nóč, nikakva tmíca, da pače neizbrojena vreména na kraj i konec dopeľati ne budu mogla. *plur. gen.* plemén: ravn. 1|19 v' barko živali je spravil vsih plemén; vremén: kov. kemp. 168 zvrhu mene sedem vremén proména se, math. 2. 2|217 ovo je bilo poleg stáliša oneh vremén zadovoljno znaméne, 2. 3|71 koji od vremén Moyžeševéh stálno od vust do vúst predáni su bili; zagr. 4. 1/30 negdašnjéh starih vremén mudri ľudi trudili su si svoje razume i pameti izmišľajuč navuke, 4. 1|218 vu koieh (harceh) su se negdašni stareh vremén vojniki viteški držali. — *plur. loc.*: vreménih: zagr. 4. 1|175 izhađa dobri gospodar dru-žine naimat delavcev ne usaki časa i usku vuru, nego vu stano-vitneh vreménah sebe samomu znane; math. 1. 1|90 ovo isto vu našeh vreménah pri vnogéh žalbstno zvršáva vera Jezúša, 2. 2|13 vu srečneh vreménah živemo, 2. 2|21 koja puščina vre vu stáreh vreménah zaradi vnògeh razbojnikov bila je pogibélna, 2. 2|94 ováko razveseléne vu stanoviteh vreménah človeku je potrebno, 2. 2|108 vu vezdašnih vreménah, 1. 1|182 ovaka čuda mi vu našeh vreménah ne vidimo vsigdar, 1. 1|207 cirkva vu oneh vreménah nepreštímána je bila, 2. 3|137 čuda ovákva vu

našeh vremenah rêtko pripèčaju se; — plur. intr. vremèni: petr. 190 bóg je on bil od veka pred vsemi vremèni.

U ugrskoj slovenštini riječ vrème ide među riječi koje imaju ' na prvoj slovcu te glasi sing. nom. acc. vrejmen = vrèmen, küz. 353. 366 itd., mol. 50, gen. vrejmena küzm. 287. 288. 289 361, dat. i loc. vrejmeni küzm. 280. 291. 329. 332. 347, 388, mol. 18. 49; instr. vrejmenom küzm. 304. 385, 388; plur. nom. acc. vrejmena küzm. 344, pl. gen. vrejmenov(!) küzm. 279. 371, pl. loc. vrejmenaj küzm. 379.

U kajkavštini je tvorèno e kratko i gdje je naglašeno ima " a glasi kao goreńsko tako zvano široko e: vremèna, a znakovi ' ili " u kajkavskih kniga ne znače drugo, nego da vaļa dotičnu slovku naglasiti.

2. Riječi kojim je tvorka *es* samo su dvoslovčane a u sadańem jeziku imaju naglas na tvorci baš protivno staroj indštini i grštini, gdje ima naglas na korenoj slovcu: nebô a ind. nábhas grč. νέφος, slovô a ind. śrávas grč. κλέφος. Glede mijenajna naglasa dijele se ove riječi u krańštini na dvoje: jedne drže ^ u svih padežih u sva tri broja na tvorčnom vokalu, a jedne mijenaju ^ na ' u svih padežih do voc. Evo primjere:

	sing.		plur.	
	a)	b)	a)	b)
nom. acc.	drevô	uhô	drevêsa	ušêsa
voc.	drevô	uhô	drevêsa	ušêsa
gen.	drevêsa	ušêsa	drevêš	ušêš
dat.	drevêsi	ušêsi	drevêsom	ušêsom
loc.	drevêsi	ušêsi	drevêsih	ušêsih
inst.	drevêsom	ušêsom	drevêsi	ušêsi
dual.				
	a)	b)		
nom. acc.	drevêsi	ušêsi		
voc.	drevêsi	ušêsi		
dat.	drevêsoma	ušêsoma		
inst.	drevêsoma	ušêsoma		

Naglas ne mijenaju: drevô, črevô, igô, ojê, okô, ulê; a kao uhô mijenaju naglas još kolô, nebô i slovô.

Ove riječi žive krepko u krańštini, nestaje ih u ugrskoj slovenštini i kajkavštini, gdje su prešle među o-deklinaciju, samo nekoliko se ostanaka sačuvalo.

Sing. nom. acc. na ô:

črevô: ravn. abc. 33 možgáni, pluća, srce, želódec, vranica, jetra, črevó, péćica; — drevô: schön. 3 pogledajte na figovu drivu inu na vse drivesa, kast. 90 enu drivú kadar lép sad pernese nyč družiga ne pegeruje, rog. 225 čez enu drvú, tschup. 108 enu drevù videm; jap. ev. 363 on je na enu divje figovu drèvú gori zlezjel, škriń. 85 kdór figovu drevú obváruje bó sádje od néga jedèl, 130 kadàr bó drevú padlu, 148 na pálmovu drèvú bom zlezil, 237 bóš kakòr suhú drèvú v' pušávi popušen, 360 kateri za drevú (plug) držy, rad z' šibo vole góni, traun 236 ta pravični bó kakòr pálmovu drèvú cvèdel; škrb. 1|165 zraste eno veliko drevó, pok. 3|121 nerodovitnu drèvú imá posekanu biti, ravn. 1|23 če slana cvet posmodí, več nima drevó nobeniga sadú, ber. 147 večkrat je eno drevó nektérim živalicam cèl svét, čb. 1|18 sad lomi drevó, preš. 122 kdòr sadí drevó, al bóde zréd'lo véje, sám ne vé. (U ugrskoj slovenštini obično drejvo, gen. drejva itd. = drêvo, drêva itd.) — kolô: kast. 298 večnúst je enu kolú, kateru se vselei obrača, škriń. 132 se kolú per kapnici potáre, 339 nespametniga srcę je kakor kolú per vozi, 361 lončár kolú z' nogámi okóli góni, traun 212 mój bóg, zavrti jih kakòr kolú inu kakòr bilko pred vejtram, jap. prid. 2|277 řes je de se sploh podadó na tatvíno ali rópańe, kateru bi galge ali kolú zaslužilu, ravn. abc. 75 na vétrnico žito vsípajo, koló góni kdo, de prah in pléve leté. — nebô: kast. 195 traun 170 hvali néga nebú inu zémľa, 242. 258. 366 itd., ravn. 1|3 začétku je bog nebó in zemlo vstvaril, 1|5. 32 itd., preš. 28 nebó; itd. itd. (U ugrskoj slov. nêba, gen. nêbe itd. fem.); — ojê: levst. 189 ojé; — okô: schön. 62 je li tvoje okú za tu hudobnu, kir sem jest dober? 362 če tvoje okú preprostu postane, vse tvoje telú bode svetlú, 348 ako tebe tvoje okú pohujša taku izdéri vùn, kast. 49 tvoje zastopnu okú začne kolnu perhajati, jap. ev. 93 ali je tvoje okú hudobnu, ķer sim jest dober? itd., tschup. 30 vržimo le enu taku bistru okú sami na se, traun 69 moje okú, moja duša inu moje osrčje je zavolo jeze prestrašenu, 130 moje okú bó na moje sovražnike glédalu, 239 ali ta kateri je okú narédil ne vidi? pok. 1|79 nobenu okú ny vidilu, škrb. 1|31 al je toje okú za to hudóbno, k' sim jest dober? 54 je v' nebesih eno okú, ktiro vse

vidi, itd., ravn. 1|195 kdor je posadil uhó, ne bo slišal? ne vidil kdor je zobrazil okó? preš. 15 káj od mène preč okó, preč obráz obráčaš? 17 mársikdej tvóje okó me pogrésa, 79 itd. itd. — perô: kast. 63 eni se srdè inu jezè samy sabo: na sebi gvant trgajo, posodo vbyajo, perú starejo, popèr znamenajo, orodja zlo-mio . ., rog. 52 prosil je de bi nému tinto, papyr inu perú pèr-nésel, traun 110 moj jezik je kakòr perù eniga hitriga pisarja, škrb. 1|69 smo lohki kakor perú, 1|142 ako se je le eno peró na drevésu zamajálo, se je vus tresil, preš. 44 vprávdah ne želí peró ti slúžit, 95 kómej zastávil, roják, si peró préd praznuva-jóče, 96 'z rók ti potégne peró; — slovô: rog. 46 dal je slavú tému svejtóvo (a 50. 653 slóvu), pohl. opr. 257 od žéne slavu uzeti, pok. 1|47 taki grěšnik mejni de je svoji hudobíi zaręs slavú dál; škrb. 1|4 dá sueiti slovó, 1|27 za volo tegá slovó tebi, golufni sveit! 1|55 vzémi le od paradíža slovó, 1|147 slovó tebi, svet, mesó inu sátan, slovó tebi, greh! 1|323 tréba je grehi slovó dati, ravn. 1|27 vzela sta slovó, 1|137 vzame slovó in gré, preš. 15 rájši kòj mi dàj slovó, 23 očétov dóm, ti ná slovó, 81 od Míciike jémle někdo slovó, 60 slovó svetá britkósti dàj, 104 mladósti léta so slovó jemále, 185 slovó daj svóji strášni dólgi zmóti. — telô: schön. 362 vse tvoje telú bode svetlú, 336 izveličanu je tu telú kateru je tebe nosilu, 98 letú je moje tellú, 148 je prosil de bi mogèl doli snéti Jezuševu tellú, 236 ne skrbite se nikár za vaše tellú, 43 nas veliko je enu tellú v' Christusu, 60 jest brzdam moje tellú, 69 bi pustil moje tellú žgati (a 212 téllú, 439 téllu); kast. 53 tellú zemla požre, 153 ti jmaš enu mrtvašku tellú, itd., rog. 16 začela je kleti sama sebe, tellú, dušo . ., jap. ev. 24 aku bó tvoje okú hudobnu, taku bó cělu tvoje telú tàmnú, itd., pohl. opr. 168 koku se kje ven dan preč da to nevmrjóčo dušo za tu strohlivu telú? 296 svoje telú inu dušo k službi tega hudiča predaste, traun 151 moje telú je tebe zaželelu, pok. 1|15 moja duša je takú oslabeła, de tudi moje telú pęša; ravn. 1|6 bog iz vlažne parstí izobrazí lepo človeško teló, ber. 13 nuno teló je bilo zdravo, 144 zemlja je oblo in veliko teló, preš. 73 al rábełnam zapádllo, beričam ni teló? — uhô: schön. 116 je nému negovu desnu u h ú odsekal, 123 katerimu je Petrus u h ú bil odsékal, kast. 408 kar oku nei vidilu ni u h ú slišalu, jap. ev. 506 je néga đesnu v u h ú odsekal, traun 21 cělu pèrpravlañe ñih srća je tvoje v u h ú slišalu, 68 nagni tvoje v u h ú k' meni, 111. 217. 221 nagni tvoje v u h ú, 239 ali

ta kateri je v u h ú sturil, ne sliši, 293 je on svoje v u h ú k' meni nagnil, jap. prid. 2|137 lóžej ena kamęla skuzi v u h ú ene šivanke pojde kakòr en bogati v' nebeša, 2|162 kateri je v u h ú v' glavo postavil, ne bó slišal? škriň. 12 nakloni tvoje v u h ú k' mojim besędam, pok. 1|57 moje obtoženje še ny bilú na jeziki inu vžę je tvoje v u h ú v' mojim srci slišalu kar sim sturiti sklenil, itd., škrb. 1|189 je máhnil inu odsekal desnu v u h ó Málchu, ravn. 1|195 kdor je posadil u h ó, ne bo slišal? itd.

U acc. dolazi kadšto ^ na prvoj slovci osobito kad dolazi s prijedlogom, n. pr. lep je na ô k o, udariti koga za û h o, uteknoti si za û h o, itd., jap. ev. 508 kadar je on pak le tó govóril, je edèn tih služabnikov Jezusu eno za v ú h u dal, levst. 75 nihče naj si pod ú h o ne potíče starega svaríla: z ognem se nij šaliti, 140 kadar bi si župan pod ú h o potíkal svoje dolžnosti, naj mu oblastvo prisója po 10 do 20 gld. glóbe; u Dalmatina riječ uho drži i inače naglas na prvoj slovci: 1 hron. 18 ti si tvojiga hlapca ú h u odprl, job. 29 kateriga ú h u je mene slišalu, job. 34 ú h u izkušava govorjenje, job. 36 on bo timu ubozimu ú h u odprl, prip. 28, amos. 3 pastir levu dvej kolejni ali eno mečico ú h a iz úst izdere, nehem. 1 na tvoja ú š e s a merkajo, prip. 26 za ú š e s a jerem 76 (ter.) pred ú š e s i, job 28 my smo z našimi ú š e s i ne glas slišali, job. 33 ti si govoril pred mojimi ú š e s i.

Sing. genet. na ê s a i é s a:

drevêsa: dalm. gen. 3 ne li si jédil od tiga drivésa? ta žena je meni dala od tiga drivésa, jap. ev. 98 bote sturili to od figoviga drêvêsa, 117 od figoviga drêvêsa se vučíte to pergliho, škriň. 144 negovi lasję so kakòr palmoviga drevêsa izráski, črni kakòr vran, ravn. 1|8 od vsiga drevja jėj po vrtu, od tega drevésa pa tukaj — bóg méni škodlívó drevó — nikar ne jėj, 1|10 en dan je šla Eva zlo blizo prepovedaniga drevésa, 2|82 noben lepi sad prepovedaniga drevésa ni mótil očí, ber. 27 Abraham sedí v' senci eniga drevésa; — kolésa: preš. 65 pogléđaj na visélnice! plesát' okróg kolésa temnd per lúni vídi se trop jasen brez telésa; — o č ê s a: jap. ev. 26 kakú boš rękal tvojmu bratu: pusti de jest pèzđer iz tvojga očêsa vùn vržem inu pole brun je v' tvojim očesi? hynavðe, vrzi poprej brun iz tvojga očêsa inu potle boš ględal pèzđer vùn vręči iz očêsa tvojga brata, jap. prid. 2|48 jim dobriga očêsa ne dadó, škriň. 20 drži mojo postavo kakòr zrklu tvojiga očêsa, 277 človekovo darovitnost várúje on kakòr očêsa zrklu, ravn. 1|48 ne da mu

več lepiga očésa, 1|259 kaj je človeku lubši od očésa? kdor se vas pertakne, mi séže v' zrklo očésa, 2|99 komur se ni treba negoviga očésa ogibati, 2|185 nobeniga lepiga in veseliga očésa si niste od Jezusa v svésti, preš. 178 si 'z lév'ga óča, désniga očésa jok bríše; — slovésa: ravn. 2|10 brez slovésa morata deželo zapustíti, preš. 178 kak težka, brítka úra je slovésa! — telésa: schön. 99 on ne rezloči telésa, 206 čakamo na odrešitvu našiga telésa, 313 gospud je mene poklical od materniga telésa, 322 žegnan je ta sad tvoiga telésa, rog. 411 šušil je Jezusu ú posajnu svojga telésa, 461 itd., jap. ev. 24 svetilu tvojga telésa je okú, 88 od materniga telésa, 322 luč tvojga telésa je tvoje okú, 414 on pak je govóril od templá svojga telésa, jap. prid. 1|30 nag sim od telésa moje matere prišál, 1|75 otroci od materniga telésa ta kal vsiga hudiga nagneha sabo pernesó, 1|333 ali móre ena mati na sad svojga telésa pozabiti? 2|321 lubezni polna mati ta sad svojga telésa vardeva, tshup. 542 se je Odamova duša ponižati mogla v' premisleku tega telésa, 572 se špiža našega telésa v našo naturo sprebrne, škriñ. 50 lepe beséde so duše sladkóst inu telésa zdravje, 97 kaj bi lúbi mojiga telésa? 335 trežnu pitje je zdravje duše inu telésa, 367. 406, XVII, traun 47 ti si mene iz matèrniga telésa izlekél 140 od materniga telésa so grešniki spáčeni, 173 ti si moja podpórna od máterniga telésa, 336 sad tvojga telésa hóčem jest na tvój krajlèvi sèdež posaditi, ber. 11 človek ima razun telésa tudi še neumrjóčo dušo, preš. 65 vídi se trop jásen brez telésa, 178 objéta sta, ko bi bilà telésa en'gà, 184 spróstenim bo vsih težáv telésa izpolníla vóla vsáka; — ušésa: jap. prid. 2|250 kadar se ta duhovni tiga desniga inu léviga vušésa dotakne, reče: epheta.

Sing. dat. i loc. na ési i ési:

drevési: dalm. sirah. 14 na lepim drívesu, schön. 139 ako ony letu na zelenim drívési déljajo, kaj se ne bo godilu na suhim? 2 jap. ev. 334 vžę try lejta hódim yskat sadú na letim figovim drèvęsi, škriñ. XXX nó enako stury pálmovimu drèvęsu inu grózdju, 148 tvoja dolgóst je enáka pálmovinu drevęsu, XXXIII je ona rávnu takú na drèvęsi odrešena, kakor je nekàdaj në mati Eva pod drèvęsam nedólnžnost zgubila; jap. prid. 1|285 vas evangelium k' enimu drevęsu pèrgliha, 2|70 človek bo pèrglihan enimu figovimu drevęsu (krivo drèvęsu) kateru je hišni oče v' svoj vinograd zasadil obdeľal in ognójl v' tim vupañi,

de bo enkrat kaj sadú od le tiga drevesa dobil, traun 2 on bó enák enimu zravnè tekóčih vodá zasajenimu drevěsu, škrb. 1/142 ako se je le eno peró na drevěso zamajálo se je vus tresel; rav. 1/109 polskimu drevěsu bódimo míli in vsmileni, 1/199 enak je drevěsu zasajènimu za potóškim vodami; — k olési: škrb. 1/104 to s. imé je dalo moč marternikam, de v' ječi, pod méčam, na kolési, na križi, v smrti so stanovitni ostali; — očési: jap. ev. 26 i 283 kaj pak vidiš pèzder katèri je v' očesi tvojga brata, bruna pak v tvoim (lastnim) očesi ne čutiš? 283 jest bom pèzder, katèri je v' tvojim očesi vùn vrgèl, kèr ti sam v' tvojim očesi bruna ne vidiš. itd. pok. 2/63 ona ne perpusty očesu kaj nespodóbniga glédati, 2/39 bruna nisim v' svojim očesi čutil, pezdir pak sim v' očesi svojiga brata vidil, traun 32 obvarùj mene kakor zrklu v' očesi, preš. 15 sólz v' nobènim ni očesu, 190 solzé stojíjo v' vsákim mu očesi; — slovési: preš. 15 désno róko dáj k prijáznimu slověsu, 190 molčé podá desníco ji k slověsi; — telési: schön. 65 ako je on v' telési bil, tiga ne véjm, ali je on izvunaj telésa bil, tiga jest tudi ne véjm, 43 v' enim telési imamo veliku vudou, 54 h' katerimu ste vy tudi poklicani v' enim telési, 99 ta je dolžan na telési inu kriy tiga gospuda, 313 on se je na moje imé spumnil, kir sim še v' maternim telési bil, 300 ti boš spočéla v' tvojim telési, 321 je tu déte v' né telési z veselám gori poskočilu, 166 je naše grehe sam nesil na svoim telési, jap. ev. 248 ti boš spočéla v' tvojim teləsi, 256 prejdèn je bil spočet v' maternim teləsi, jap. prid. 1/57 je devet męscov v maternim teləsi zaprt bil, 1/248 si v tvojim srci vse to pretrpéla, kar je tvoj syn na svojim teləsi trpel. 2/30 je spočet v teləsi naše vsih vkup matere, 2/75 postrežbe katere našimu bližnimu sturimo ali na duši ali na teləsi, 2/84 pyanost škoduje tudi na teləsi, 2/85 je rěven na duši inu na teləsi, 2/98 tó bódi deleč od nas, o gospod, de bi my tvojmu presvętimu telěsu nečast sturili, 2/123 kaj je bil v' maternim telési? škriñ. 130 ne vejš, kakú se kosty v' nóseče teləsi vkup sklěpajo, 220 on je z' vernimi vred v' máternim teləsi stvárjen, 333 aku si odveč jedèl, daj čez inu ne boš tvojimu telěsu bolezen naprávil, XXVI lubězen je nó bdl v' srci ranila, kakòr vsi žláki, katere je na teləsi prejéla, traun 48 moje srce je v' mojim teləsi postalu kakòr vósèk, 131 moje srce se v' mojim teləsi od bolečine treše, pok. 1/90 velik nepokój v' svojim teləsi čutim, 2/49 vže v' maternim teləsi sim

bil hudobèn inu vùs spáçèn, iz materniga telęsa sim na ta svęť z' brlavim vúmam inu telęsam k' usimu rãzvuzdañu nagnenim pęršal, ber. 33 bila sta (Ezav in Jakob) po telęsu in duši eden od družiga mōčno razložena, 144 zęmļa ne stoji na nobenim drugim telęsu.

Sing. instr. na ěs om i ěs om:

drev ěs am: jap. ev. 411 kadar si bil pod figovim dręvęsam . . . jest sim te pod figovim dręvęsam vidil, rav. 1/27 senčil je Abraham pod drev ěs am . . . počíte si en malo tukaj pod drev ěs am, 1/127 zaglédal je angela božjiga sedeti pod trpen-tinovim drev ěs am, ber. 27 počíte si malo tukej pod drev ěs am, preš. 23. ne bó se trúdil on z per ěs am in-ne z drev ěs am (aratro); kol ěs om: škriñ. 63 móder krajl razpody hudobne inu jih z' kol ěs am táre; preš. u ěb. 5/23 kolizeum pot k neb ěs am bo zazidal kršen'cam, um se terel bo z kol ěs am, nova Sodoma bo tam; oč ěs om: schön. 348 tebi je bulše de z' enim oč ěs om greš v' živlejne, koker de bi dvej oč ěsa imel inu bi vržen bil v' paklenski ogejn, jap. prid. 2/231 ti z' enim nevošlivim jezñim oč ěs am ględaš, tschup. 26 naglo pogledamo mi iz enem oč ěs am na enu poglavitnu djañe svojega živleña, škriñ. 29 kdër z' oč ěs am pętrdúje, bó žalost perprávil rav. 1/154 ľubi otroci, vam ni, kakor bi vidili blaziga mladen'ča stati v' sredi svoje trępe z' oč ěs am v' nebo obrneniga? 2/35 glas z oč ěs am v' nebo vpřtim je zagnal, ber. 147 veliko žival je tako majhñih, de jih z' gólom oč ěs am ni moč viditi, škrb. 1/136 tolko kar bi z oč ěs am trénil, zadosti je, 1/145. 380 kar bi z' oč ěs am trénil, preš. 154 jest prážnoval sim z' mōkrim ga oč ěs am; — per ěs om: preš. 23 ne bó se trúdil on z' per ěs om; — tel ěs om: jap. prid. 2/10 kàdaj ste vidili de je en oče svoje otroke z' svojim telęsam inu męsam redil? 2/84 to čast imajo, se z' telęsam inu kryvjo Jezusa Christusa živiti, 2/194 kadar s. mašo slišim, sim zravèn ne samú z telęsam, ampak tudi z' srcam, pok. 2/49 iz mater-niga telęsa sim na ta svęť z' brlavim vúmam inu telęsam k' usimu rãzvuzdañu nagnenim pęršal; — Ipak: t ěles om dalm. jezai. 26 tvoji mrtvi bodo z' t ěles om gori vstali.

Plur. nom. i acc. na ěsa i ěsa:

drev ěsa: (dalm. 1 hron. 17 naj vukajo vsa drivesa), jap. prid. 2/65 my smo tę iste drev ěsa od katerih ta evangelium govory, 2/77 ne bóte za nerodovitne drev ěsa spoznani, 1/164 živęti kakër zęliša inu drev ěsa, škriñ. 104 sim vsáke sörte dręv ěsa zasádil,

404 brátje so bili okrog néga v' rēdi kakòr na gorri Liban zasajéne drèvéša, traun 369 hvalite gospoda rodovitne drèvéša inu vsi cédri, rav. 1/4 zemla naj rodí travo, zéli in rodovitne drevéša, 1/132 drevéša so enkrat se sošlè izvólit si kraļa... čem plavat iti nad drevéša? drevéša rekó figi: daj...; 1/211 so bile zlate palmove drevéša zrezláne, ber. 845 drevéša po vrlih bi posahnilé, 155 drevéša se razdelé v' hostne in vrtne drevéša. Hostne drevéša se večí del same po hostah zasajajo, vrtne drevéša se morajo po vrlih saditi in oskrbovati, splòh se sadne drevéša imenujejo. Hostne ali gojzadne drevéša se razdelé v' iglasto in listno drévje. Iglaste drevéša so per nas jélka, smréka, barovec, mecésen, briñe, 156. preš. 181 skále podkopúje in drevéša. — koléša: nar. pjesma: le déljajmo, le déljajmo koléša, de se popélemo v svete nebéša, tam ángełci trobéntajo, dúše pa rájajo, de se vse stréša, škrb. 1/397 pervežite nas na málenske koléša, rav. 1/94 kóla in koléša vse se potáre, rav. abc. 85 kováč okúje koléša in osí; — nebéša: schön. 20 nebéša so tvojih rok déllu, tschup. 391 otę nebéša po sili k' svoji prošni potegniti, itd. škriñ. 25 kadar je nebéša narejal, sim zdravén bila, 274 poleg nebéša inu nebęs nebéša inu vse kar je v' nih se pred negovim obličjam tręse, traun 28 žele v nebéša pridti, 74 z' besędo tiga gospóda so nebéša vtrijene, 102 v' nebéša pójde, 180. 243. 368. rav. 1/21 je Noetova hvaležnost za to čudno odrešéne v' nebéša puhtéla, (škrb. ima uz nebéša i nébesa 1/467. 471), preš. 184 vstváril je ľudí vse za nebéša, i inače u drugih kníгах prečesto; küzm. 393 dela rouk tvoji so nebéša, trpl. 25 po rejči gospodna so stvorjena nebéša, 58 vüsta svoja v' nebéša kumes držíjo itd. itd.; petr. 240 zastupil je na nebéša, kov. kemp. 118 stoím osupñen i premišlávam da nebéša nęsu čista pred pogledom tvojem, 220 nut nebéša nebés tę ne presęžu, gašp. 1/876 iz ništara stálna vučinil je nebéša. — očęsa: rav. 1/58 vinska trta rasla, pogнала očęsa, cvedla in grozdje je dozorila, preš. 79 (mjesto duala) kar mu obętate očęsa né potrdíjo kmálo besęde sladké, 105 bila mirú sta mën' očęsa táta; — peręsa: ber. 157 od majerona so le listi ali peręsa za rabo; — telęsa: schön. 304 nih obličja inu perúti so bilé adzgoraj rezpéte, de so se vselej dve peruti vkup zlejšgale inu dvę nih telęsa pokrivale, jap. prid. 2/96 ali ne vejste, de so vaše telęsa Christusovi vudi? škriñ. 60 nevumnih telęsa bodo kládva tólkle, ber. 153 sádeži so tiste zló-

govne z' tenkimi cevkami navdane telésa ki od znótrej rástejo; — ušésa: rog. 260 oni leté perpelejo pred te všésa božjie, pohl. opr. 5 za tu je tebi stvarnek leté očy inu ušésa dal, 177 katir le očy ali ušésa imâ, 289 ony so se temu umirajočemu na ušésa špotali, tschup. 529 k' usemu temu je buh očy inu ušésa zatinsel jap. ev. 58 vaše očy so sréčne ker vidia inu vušésa ker slišio, 15 i 57 katéri ima vušésa za poslušat, tà poslušaj, jap. prid. 1|132 obvarite vaše vušésa, 2|38 lajne, kvante inu klafáne tvoje vušésa segáčejo, 2|259 tam držy on svoje vušésa perpravlene na naše zdihaña, škriñ. 71 naj tvoje srce vuk gori vzáme inu tvoje vušésa znaña besede, 82 katéri psá za vušésa zgrábi, 87. 167. 276. 322, traun 98 vušésa si meni perpravil, 291 i 340 imajo vušésa inu ne slišio, 78. 332. pok. 1|22 kólikù krat so moje vušésa od poslušáña posvejtiga šuma trudne postale, ravn. 1|118 storil vam bóm kakor ste mi govorili na moje ušésa, 1|302 vkázi kraľove najdejo všésa, 2|159 se ne moremo navukov dosti varovati, ktiri všésa gládijo, škrb. 1|3 perpravite vušésa inu srca, 1|33 ke b' blí odprli vušésa negovim navukam, 1|36. 205. 215 ber. 166 preglasno na ušésa govoriti, preš. 181 slap drúgo jútro mu grmí v ušésa, 101. 184.

Plur. genet. na és i és:

drevés: dalm. genes. od vsih drives v tém vrti jēj ali od drivesa tiga znaña dobriga inu hudiga ti némaš jesti, kast. 234 oben ne zahvali morjá inu vode, ne réke de težke ladje nosio, tudi drivés nikár katera nam sad pernesó; jap. ev. 97 drugi so veje iz drévës sékali, škriñ. 305 kadílu kateru iz nenačetih drevës káple, ravn. 1|4 bilo je mnogih rož in cvetéčih drevés, ber. 8 povišajo rodovitnost zelí in drevés, 153 sádje sadežov in drevés je mnogotero, 155 od drevés, 167 vetrovi raztrošajo sème drevés in sadežov, 155 prédniki so nam veliko drevés zasádili. ., od vrtnih drevés imamo mnogotere razpóle, čb. 430 bližej mislim se nebes, olepša cvetje se drevés, kadar tvoj žar'k zastje; — nebés. schön. 121 bote vidili prideočiga v' oblakih teh nebés, kast. 199 sovražnik more tebi hižo obrupati, nebës nikár; tschup. 636 rosy čez vas sréčo iz visokih nebës doli, jap. ev. 10 pole, en glas iz nebës, 48 ali bóš nótér do nebës povzdignilu? 74 itd., traun 26 gospód je iz nebës na človeške otroke doli poglédal, 36 gospód je iz nebës gròmel, 75 gospód gléda iz nebës doli, ravn. 1|10 nebés se delati vredniga, preš. 18 al čákaš de páde zvézda z nebés? küzm. 277 se je oznanila srditost boža z nebés prouti

vsakoj nepobožnosti, 351 kí je gori šou više vsej nebés, 340, 400 itd., (a škrb. i nébes 1|465) trpl. 119 hvalte ga nebés nebésa i vodé štere so više nebés, 16. 45. 70. 82. 95; kov. kemp. 3 boji je zaisto ponizen múž ki bogu služi, neg gizdav mudroznaneec koi sebe ne marajuč tekañe nebés premišlava, krist. 30 čini narave jesu jeziki nebèsh, 51 znaš li reda nebésh? (job. 38. 33), 58 premislite velikoču nebèsh; a math. 2. 2|244 u obliku nebésih: budu skup správľali zebrane ñegove od višine nebésih do krajev ñihovih; — očés: škriñ. 142 ti si moje srce ránila z' enim tvojih očes; — perés: preš. 78 al čákaš de páde zvézda z nebés, al', de bi k ñi zlétel, čákaš perés? čb. 5|49 kak dolgo še se zabavljuje od šil, šivank, črnih perés? — telés: kast. 7 kaj govory Gallenus od nečistih tellès? schön. 145 veliku svetnikou telés, katéri so spali, je gori vstalu, jap. ev. 142 veliku telés tih svetnikov, katéri so spali, se je obudilu; — ušés: kast. 381 srce te lubézni jma dosti ušes, radú posluša tega kateriga lubi; škriñ. 200 katéri nimajo vušes, de bi slišali, 291 prošna vbógiga bó iz ñegovih vust do ñega vušes prišla, traun 35 moje upitje je do ñegovih vušes prišlu, ravn. 1|111 navtegama si zlate uháñe vsi poderejo iz ušes, ber. 166 luč vselej pred do oči pride kakor glas do ušes; habd. ad. 263 ako je rep (die schleppe) tuliko bil ureden, kuliko je usa sukña, kuliko glave, kuliko vušes, kuliko rúk, kuliko prstov cifra i oprava mora stati?

Plur. dativ na ésom i ésom:

drevésom: dalm. 1 hron. 15 se nagni od ñih de nad ñe prideš pruti murvavim drivesam in kadar boš slišal tu šumeñe ozgoraj na murvavih drivesih, pojdi na boj, ravn. 1|132 trn odgovori drevésam; 1/134 ñegovi bolši sinovi so enaki sóčnatim in sádnim drevésam; — nebésom: schön. 225 nej svojih očy hotil gori vzdigniti pruti nebésom, pohl, opr. 309 usako uro očamo leto žlahtno misl pruti nebésam pošilati, jap. prid. 2|32 je svoje očy pruti nebésam vzdignil, 2|135 je enu vbógu živleñe ta prava gvišna pót pruti nebésam, 2|165 je ona svoje očy pruti nebésam povzdignila, 2|181 je svoje žele k' nebésam povzdignil, škriñ. XVI sim molitve k' nebésam pošilala, škrb. 139 se more po tej póti hoditi, al nebésam se odpovédati (ali 468 nébesam), preš. 154 so puhtéle iz pólniga srcá želé k nebésam; — telésom: schön. 139 blagur si je tém neporódnim inu tém telésam, katére néso rodile, pok. 2|102 nam bodo kakòr telésam

rogóvi izrasili; — ušésom: škriñ. 70 ne govori k vušesam nespametnih, ber. 166 premóčen in prenagel glás škóduje ušésam.

Plur. loc. na êsih i êsih i êsih:

drevêsih: (dalm. 1 hron. 15 na muravih drivesih); pok. 1/81 vaše citre visę na vrbah, na nesadnih drevęsih, ber. 149 některi ptiči spę na kupu v' votljih drevęsih ali dupleh, preš. 146 pomlád razsipa po drevęsih cvętje bęlo; — nebęsih: schön. 319 karkuli boš na zemli rezvęzal, tu bo v nebęsih tudi rezvęzano, tšchup. 313 šac v' nebęsah je nemu dapadl, 595 buh te izvolene v' rajmno te isteh nebęsah na vse sorte viže polona, jap. ev. 15 vaše plačilu je obilnu v nebęsih, 21. 43. 76 i 83 katęri je v' nebęsih, 22. 56 kir si (je) v nebęsih, traun 3 katęri v' nebęsih prebiva, 22 gospodov sędež je v' nebęsih, 291 naš bóg je v' nebęsih, 310. 324, jap. prid. 2/141 króna na vas v' nebęsih čaka, preš. 150 v nebęsih né oči jez vídít' ménim, 190 v nebęsih čakala bom per očęti; küzm. 351 z šteroga se vsa držina vu nebęsaj i na zemli imenüje, 409 kí si je seo na desnico throunuša velikosti vu nebęsaj, 402 štera so vu nebęsaj, itd., trpl. 7. 83. 95; petr. 101 kí činí vólu otca mojega, ki je na nebęseh, on vlęze vu nebęsko kraļevstvo, 159 tęlo i krv né nazvestila tebe, nego otec moj, ki je na nebęseh, 176 anđeli nühovi na nebęseh vsegdar víde lice otca mojega, ki je na nebęseh, 238 otec naš, kí si na nebęseh, svęti se ime tvoje (a 159 na nébeseh), gašp. 1/187 koja jesu na nebęseh, 1/822 budi vboga na zemli, da obogateš na nebęseh, 1/917 kraļovali budemo vu nebęseh math. 2. 3/141 i 221 koi je na nebęsah; — telęsih: pok. 2/103 vselaj umorjeñe Jezusovu v' našim telęsi okóli nósimo, de tudi živleñe Jezusovu v' naših telęsih očitnu postane; — ušęsih: (schön. 321 naj zašummy tvoj glás v' moih vüšesih), jap. ev. 250 kakór hitru se je glas tvojga pozdravleña v' mojih všęsah zgodil, je to dęte od vesela v' moim telęsi gori poskočilu, 268 danäs je letó pismu dopolñenu v' vaših vušęsih, jap. prid. 1/214 one so v' nüh vušęsih zgol prekli-novañe, škriñ. 361 kládva ropotáne nemu vędnu po vušęsih razbija, ber. 76 storil bom eno na Izraelskim, de jim bo po ušęsih šumęlo; petr. 160 kak be glas poklona tvojega vu mojih vušęseh, genu se od radosti dęte vu moje vütrobe.

Plur. instr. na êsii i êsi:

drevęsi: (dalm. 2 hron. 27 pod vsemi zelenimi drivesi), škriñ. 142 tamkaj so nard in žęfrán, dišęč trst inu sladka skórja z' vse

sorte drevčesami, ravn. 2|110 vodnaki so bili z gošatimi drevčesmi obsajèni, 171 pod velikimi drevčesi pred dežjam stréhe išejo; — uščesi: jap. ev. 57 vy bóte z' vuščesimi slišali inu ne bóte zastopili, traun 106 my smo z' našimi vuščesmi slišali, škriñ. XXXVII on ne zna v' tej pejsmi zapopádenu govorjéne z' čistimi inu nedólžnimi vuščesami poslušati, ravn. abc. 43 slišim z' uščesmi.

3. Riječi kojim je tvorka *et* (= *ar*) imaju

- a) ` na zadnoj slovci: deklè
- b) ´ na predzadnoj slovci: déte
- c) ` na predzadnoj slovci: tële
- d) ^ na predzadnoj slovci: golòbče
- e) naglas daļe prama početku nego na predzadnoj slovci: dróbniče.

a) Riječi koje imaju na *e* u tvorke ` drže naglas svuda na tom *e* ali se ` mijenja u svem singularu na ´, a u plur. i dualu na ^.
Evo primjera

	sing.	plur.	dual.
nom. acc. vocc.	deklè	deklèta	deklèti
gen.	deklèta	deklèt	
dat.	deklèti	deklètam	deklètoma
loc.	deklèti	deklètih	
instr.	deklètom	deklèti	deklètoma

Sing. nom. (acc.): bravè: nagfl. 85 pes, bravé, gous, reca, küre na zvàne k-človeki bežfjo, dain. sl. 109 bravé; — deklè: jap. prid. 1|86 to je uže zdaj enu bogatu deklé, 2|102 unu deklé je ena kuga v' soseski, preš. 50 stoji Moravski trg, Lescè, več lépih déklic v' nem cvetè, med nìmi Júdovsko deklè, 130 bilo deklè je nisko, čb. 5|26 (preš. zdravlica) ni take je mladenke ko naše je krvi deklè, 5|65 deklè po vrti šétalo, (ali i dèkle preš. 43 ni umrla tètá moja, dèkle stáro, 46 kjé bi néki dèkle ráslo lépsi od nevèste, naše?) kop. 241 deklè, met. 184 dèklè, levstv. sl. 17 deklè; — fantè: ravn. 1|208 kar se fantè navučí starčik še storí (= jung gewohnt alt gethan); — golobè: met. 40 golobè; — junčè: kop. 241 junčè; — kozlè: kop. 245 met. 40. 184 kozlè; — kraviščè: kop. 241 kravšè, met. 184 kravščè; — oslè: met. 40 levst. 17 oslè; — otročè: kop. 241, met. 40, levst. 17 otročè; — piščè: kop. 241 pišè (pšè), met. 184 pšè; — prasè: kop. 241 prasè; dain. sl.

109 prasé; — ščenè: levst 17 ščenè; — volčè: met. 40 volčè; — žrebè: kop. 241 žebè, dain. sl. 111 žrebé.

Metelko i Levstik navode dvije tri riječi s dugim e: e: prese: met. 40. 184 prese; — sviņe: met. 40 sviņe; — žrebe: met. 40. 184 žrabe, levst. 17 žrebé, tako i jap. ev. 96 bota nešla eno oslico pervezano inu enu žrèbe pèr ñej; — ozimé dvoletno ždrijebe, letop. sl. mat. 1880 165.

Tako naglašuje se srcê, gen. srcéta, dat. loc. srcéti itd. ali samo kad znači srce od medovine (lébcelta).

Sing. gen.: dekléta: preš. 24 zavòl ñegà dekléta ženice imajo prepir, 22 dekléta môjga ženo sim nájdl poročeno, 33 je za družiga dekléta zdaj ljubézen tvôja vnéta, 68 levst. sl. 17 dekléta; — kozléta: rav. 2|254 še kozléta mi niste dali; — peséta: preš. 40 lójtro bó za zíd pernésel, za peséta krúha kós.

Sing. dat. i loc.: kaféti: preš. 120 kàk si brúsijo jezíke in ti štejejo na prste per kaféti kár jih nísim, kár sim lúbil jih, devíce; — ščenéti: čb. 5|77 ko ti bode kruha ponujala, ga šenétu mladimu boš dala, 5|81 in pogače da šenétu jésti; — žrebéti: jap. ev. 9 i 478 pole tvoj krajl pride h' tebi sedeóč na žrèbèti ene (podjarmove) oslice, küzm. 40 ovo král tvoj ide tebi pokóren i sedéči na oselnici i žrbéti pod járem navajene oselnice, küzm. mik. 34 ovo kráo tvoj ide tebi pokóren i sedéči na somarici i žrbéti pod bremen navajene somarice.

Plur. nom. acc. voc. dekléta: preš. 29 Trst dekléta 'má bogáte, 7 róža, rósá ñno mána váša je mladóst, dekléta, 77 enkràt se valóvi morjá razdelé, pokázejo 'z ñih se dekléta mladé, do pásá mórské dekléta nagé, 79 ga glédajo ráde dekléta mladé, 104 domáče sim poznàl lepé dekléta; — drvčéta: rav. 1|222 beračica more iz sile drvčéta po plotéh nabérati; — živinčéta: rav. 2|205 ne bodimo živinčéta.

Plur. genet.: deklét: jap. prid. 1|67 sodim po tim nevgnanim zadržani tih vèkših fantov inu deklét, preš. 46 pévic pòje deklét oči nebéške; — žrebét: levst. 92 žrebét izpod dveh lét nij treba skazovati.

Plur. dat.: deklétom: preš. 7 (naslov) deklétam.

Plur. instr.: dekléti: ber. 1 zberite se fantje z' fanti, dekléta z' dekléti; — žrebéti: rav. 1|49 še tisto noč odbere Jakob darove za Ezava.. trideset dojéćih velbludov z' žrebétmi pod ñimi.

Dual. nom. acc.: bravéti: nagfl. 105 ešče i te naj vèkši svimák drží čeres zúme edno dvej bravéti, či taki samo prásce.

b) Riječi s ' na predzadnjoj slovcu drže naglas na svojoj slovcu u svih padežih i to kao ' u svem singularu do voc., a u plur. i i dualu mijenja se ' na ^, što obično biva i u sing. voc. Evo primjera :

		singular		plural
nom. acc.	déte	družínče	déteta	družínčeta
voc.	dête	družínče	déteta	družínčeta
gen.	déteta	družínčeta	détet	družínčet
dat.	déteti	družínčeti	détetom	družínčetom
loc.	déteti	družínčeti	détetih	družínčetih
instr.	détetom	družínčetom	déteti	družínčeti

dual

nom. acc. voc.	déteti	družínčeti
dat. i instr.	détetoma	družínčetoma

Ostali padeži kao u pluralu.

Tako sing. gen. govédeta: ravn. 1|182 perpravit kaj popótniku se mu škoda zdi svojiga drobníčeta ali govédeta; — jágneta: škrb. 1|267 velikonočno jagne je blo podobá praviga nebeškiga jágneta; — sing. instr. škriñ. 264 vovk se ne bo nigdár z jágneta družil; — plur. nom. acc. jágneta: škriñ. 86 jágneta so tebi k' oblačilu, traun 290 gorre so poskakóvále kakor ovni inu hribci kakòr jágneta, 91 za kaj ste vy hribci kakòr jágneta poskakóváli? — písčeta: škriñ. IX kókla písčeta pod perúte správla, preš. 98 pečéne písčeta níkomur níso v grlo perletéle; — plur. instr. jágneti: škriñ. 393 v' svoji mladosti se je on z' levimi kakòr z' jágneti jigrál.

Riječ déte glasi u sing. nom. svuda déte: dalm. ev. luk. 2 déte, schön. 33 déte, jap. ev. 6. 255 dēte, preš. 34 déte, küzm. 343 dejte, nagfl. 11. 127 dejte, petr. 16 déte itd. U ostalih padežih obično s naglasom na prvoj slovcu: ber. 99 ne umorite déteta, ravn. 2|44 že so jih zdaj o pogovorih z' sveto divíco od nē božjiga déteta zvelíčeji obhajali, 2|171 mati je zraven posteale prelubiga déteta stala, küzm. 220 kí si po vústaj Dávidovi déteta tvojega erkao; gašp. 1|215 poslal je nē iskat déteta ovoga, ravn. 2|9 se tvojimu svétimu détetu sin božji poréče, gašp. 1|113 da ne bi morebiti gdo štimál ovo obrezávanē détetu potrebno, ravn. 2|34 Marija in Jožef sta se z' détetam Jezusam v tempelnu mudila, 2|37 velika se jih bo spotaknilo nad tim détetam, krist. 182 dajte vsakomu détetu jeden falat črnoga kruha itd. Ali uz taj

naglas dolazi i naglas na e u tvorke u kranštini ´: detéta, a u kajk. ´: detèta uz detèta. Sing. gen. detéta: dalm. jez. 49 more li ena žena svojga ditéta pozabiti? schön 316 diteta (ovo biće glasilo ditèta ili ditèta, kao i küzm. 3. 4 nagfl. 17 deteta, 11. 97 deteti, 13 detetom glasi detèta detèti detètom) jap. ev. 252 kaj mejniš bó iz letiga detèta? jap. prid. 2|245 potle dahne ta duhovni v obličje tiga detèta.. po tem stury z' pavcam na čeli inu na prsih tiga detèta znamine svètiga križa, 2|246 i 249 položy rokó na glavo tiga detèta 2|247. 250. 251. 253; — dat. i loc.: detéti: jap. ev. 5 skrbnú oprašuvajte po detètu, 7 so yskali timu detètu živléne vzèti, jap. prid. 2|254 zadnič reče mašnik k' detètu: pojdi v' myri, 1|66 katèri bi svojmu detètu tiga potrebniža živeža ne dal, 1|128 mati svojmu detètu nož iz rók vzame, 1|250 svojmu edinimu detètu eno lahkoto dati, 2|307; škrb. 1|1 očte nebeškimó detéto Jezusi vesele stríti, 1|83 povsod sprašujeta po zgublenimo detéto. — Ova riječ u pluralu i dualu rijetko dolazi, mjesto rie rabi kranštini otrèci, otrók, a ugrskoj slovenštini i kajkavštini deca. — Ali i ´ na zadnoj: živinčè ravn. 2|225, itd.

c) Riječi s ´ na predzadnoj slovcu imaju u svih padežih u kojih rastu naglas na e u tvorke i to ´ u singularu a ^ u pluralu i dualu, a u sing. voc. ^ na prvoj slovcu. Evo primjer:

	sing.	plur.	dual.
nom. acc.	tèle	telèta	telèti
voc.	téle	telèta	telèti
gen.	teléta	telèt	
dat.	teléti	telètom	telètoma
loc.	teléti	telètih	
instr.	telétom	telèti	telètoma

Sing. nom. acc. tèle: škrb. 1|494 zakolite pitano téle, traun. 64 on jih bó razdróbil kakòr enu téle, 170 tó bó bogú bòl dopádlu, kakòr enu mládu téle, 269 ony so si na gorri Hórebe enu téle naređili, ravn. 1|111 zlato tèle. — gen. teléta: traun 270 bogá so ony za podóbo eniga telèta zamenili, jap. prid. 1|141 folk je okuli eniga zlatiga telèta plèsal; — dat. i loc. teléti: škriñ. 46 bólši je z' lubežnio k' zeleñávi poklican biti, kakòr pak z' sovražtvam k' pitanimu telètu, ravn. 1|111 Aron je mogel altar postaviti telétu; — plur. nom. acc. telèta: traun 126 tédaj bódo na tvój altár telèta pokládali; — plur. genet. telèt: traun 122 jest ne bóm telèt iz tvoje híše jemál, ravn. 1|190 per-

nesó kralju ovác in debélíh telét; — plur. dat. telêtom: škreb. 1|152 so v Bethel šlí zlatim telétam kadilo peržigáti; — plur. instr. telêti: ravn. 1|257 čem pred-ń hoditi z' žgávšínami in lét-nimi telêti itd.

d) Riječi s ^ na predzadńoj sloveci drže ^ na svojoj sloveci (po glasu, ne po broju) u svih padežih u sva tri broja.

	sing.	plur.	dual
nom. acc. voc.	odôjče	odôjčeta	odôjčeti
gen.	odôjčeta	odôjčet	
dat.	odôjčeti	odôjčetom	odôjčetoma
loc.	odôjčeti	odôjčetih	
instr.	odôjčetom	odôjčeti	odôjčetoma

Ali se i u tih riječi polaže naglas na *e* u tvorke u padežih u kojih rastu: dain. sl. 112 mlajšêta; pohl. opr. 113 zlatú se svi-teče sonce ob lepú jasnemu poldnétu (krivo od pôldne meridies).

e) Riječi koje imaju naglas daļe prama početku nego na pred-predzadńoj sloveci ima malo a naglas ostaje na istoj sloveci na kojoj je u nom. i to ^ ostaje svuda ^ a ^ mijenja se u voc. u sva tri broja i u svem pluralu i dualu na ^: n. a. drôbniče, g. drôbničeta, d. l. drôbničeti, i. z drôbničetom, voc. drôbniče, plur. nom. ac. voc. drôbničeta, gen. drôbničet itd.

Uz kniģe navedene nakon prvoga i drugoga prinosa k naglasu u (novo)slovenskom jeziku rabile su mi kod ovoga trećega prinosa još i

a) za kranštinu:

Let. mat. sl.: Letopis matice slovenske. Ljubljana.

Levec: die sprache in Trubers Matthaeus von prof. Fr. Levec, Laibach 1878.

levst.: Nauk slovénским županom, spisal Anton Globočnik, na slovénski jezik prelôžil Fr. Levstik v Ljubljani 1880.

levst. sl.: die slovenische sprache nach ihren redetheilen behandelt von Fr. Levstik, Laibach 1866.

b) za ugrsku slovenštinu:

dain.: posvetne pesmi med slovenskim narodom na Štajerskem, v Radgoni 1827 (s predgovorom potpisanim: v Radgoni 10 novembra 1825. Dainko).

dain. sl: Lehrbuch der windischen sprache . . von Peter Dainko, Grätz 1824.

c) za kajkavštinu:

duh: (vidi niže pod ,ov').

habd. ad.: Pervi otcza nassega Adama greh i salosztno po nyem vsze chlovechanszke natvre porvssenye sztolmacheno in na kratkom popiszano po Ivrv Habelichv touarustva Jesussevoga massniku . . . Stampano v nemskom Gradczu, leto 1674. (1881 strana).

habd. mar.: Zrcalo Mariansko to je poniznost device Marie, ka je boga rodila, vsem slovenskoga i horvackoga naroda kršćenikom . . Vu Gradcu 1662 (Eksemplar moj neima ni početka ni završetka).

kov. kemp.: Tomassa od Kempissa kanonika redovnoga reda szvetoga Augustina oszebuynoga duhovnoga navučitela od naszleduvanya Kristussevoga knige četiri iz diachkoga na horvatszki jezik po sztanovitem redovniku reda szvetoga Paula pervoga puschenika negda obernyene, szada pako z-pokoynoga previszoko postuvanoga goszpodina Juraja Gaala sztolne zagrebechke czirkve kanonika sztolnoga jesprista, apostolškoga protonotariussa y duhovnoga stola consistorialissa lastovitèm sztrosskom na vszeh verneh dúss napredek kak je sivuchi seel znovich stampati vučinyene. V Zagrebu 1760' Preveo je knigu Fraño Kovačić sudeći po pripisku na mojem eksemplaru: Praesens Egregium Opus Thomae a Kempis in Croaticum Idioma vertit P. Franciscus Kovachich Paulinus. U knizi dolaze znakovi: ' najčēšće, ` rijetko obično na zadnoj slovcu: ondè, kadè, gorè, 190 vu hválè tvojà, pak ^, koji znak rabi prvo nad e pred r kad je r samoglasno: 93 v sêrcu, 95 sêrdca, 94 odvêrnuti, 92 zdêrkava, 116 odmêrmráva, 125 dêržim itd; drugo da se označi kraći oblik riječi: 170 tē = tebe, 104 sī = sebi, 117 sī = jesi, 185 sēm = jesem, 104 sū = jesu, 104 nē = neje, 108 želēš = želeješ 108 omarlivēš = omarliveješ itd., treće često na naglašenom e = ě: 185 ako svēt ěubim svēta srečam se priradujem . . kâ sū tēlovna, . . tēlom, 170 zamētañe, 104 gnēzdo, 116 odtēple, 170 razsvētiti, 170 vlēvaš, 191 vrēdno, 117 poniznēši, 116 nē ga težēsega, 119 vrēdno, 104 vsēma itd. Inače rijetko.

krist.: Náchin vu vszèh sivilènya dogodyajih vszigdar zadovolynomu biti. Negda po Ant. Alfons. od Szaraszsa vu franczuszkom, sada horvatzkom jeziku po Ignacziu Kritzian vu gornjom varashu zagrabechkem sz. Marka kapelànu izpisan. Vu Varasdinu 1826. U toj knizi dolaze znakovi: ', ` i ^, ali znak ^ ne ozna-

čuje naglasa nego jedino kraći oblik riječi n. p. 6 morgújû : morgújeju, 3 prijemlû : prijemljeju, 9 navalûjû, 13 napunûjû, 28 obterşújû, 228 zrokújû, 9 budû : budeju, u nésêm : ne jesem, 64 ní : nije, 178 smô : jesmo, 7 sû : jesu, 18 sî : jesi, 193 stê : jeste, 6. 9. 10. gâ : nega, 25 mû : nemu, 14 tê : tebe itd., ređe dolazi u drugih riječi kao znak naglašene slovke: 9 načinov, kormânov. Među ' i ' nije razlike, jer na istom obliku dolazi čas ono čas ovo, u naslovu stoji: način vu vsêh živleňa... a na strani 3: način vu vsêh živleňa..., 30 nebêsh a 51 nebêsh plur. genet. itd.

math.: Rastolnachenye evangeliumov nedelyneh jedna kniga chtenya za varaskoga i ladanzkoga chloveka kak takaj za potrebdôchu duhovneh paztirov na ladanyu Janusha Juraja Holland plebanusha vu Baru pri Ingolstadu iz nemskega na horvatzki jezik prenesheno po Josefu Erneztu Mathievits (čitaj Matijević) szvetzkom meshniku i perveshne kralyevzke skole zagrebečke navuka kerschanzkoga i historie sz. pizma navuchitelu. Ztran I. razd. I. vu Zagrebu 1796, ztran II. razd. II 1799, ztran II. razd. III. 1797. Ostale strane neiman. Matijević mnogo bileži naglašene slovke, rabe mu znakovi: ' i ', ali se nîmi — kako i u drugih kniga — bileži sam naglašena slovka bez razlike ima li se otegnuto ili potisnuto izgovarati, jer dolazi u istom obliku iste riječi i ' i ': 2. 2/261 vu vseh negovéh činéniah a 2. 3/149 vu vseh skoro svojeh činéniah, 2. 2/13 vu srečneh vreménah, 2. 2/21 vu starih vreménah, a 2. 2/94 vu stanoviteh vreménah, 2. 2/108 vu negdašnéh vreménah, itd.

o v.: Venceslava Ivana Paul priszesnoga vu chesskom kralyevsztvu orszachkêh knjig chuvara y szlavne szkupchine polyszkoga dela kotriga razgovor i navuk od dersanya y hranyenya o vacz (72 strane), za tem od obdelavanya duhana (47 strana). Vu Zagrebu 1771.

tr n.: Sveti evangeliumi koteremi svêta czirkva katoliczka szlovenzko-horvaczka okolu godiscea po nedeljah i svetkêh sivée z iednem kratkem catechismussem za nevmetelne lyudi hasznovitem z-dopuscsenyem gornieh. Vu cseske Ternave jezero sedemzto petdeszet i devetom letu.